

Ἡ Νεολαία

ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 33 (84)
19 ΜΑΪΟΥ 1940 — Ε'

Ἡ Νεολαία

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝ. ΝΕΟΛΑΙΑΣ
(Νόμος 334)

Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, διοικουμένου ὑπὸ Ἀνωτάτου Διοικητικοῦ Συμβουλίου προεδρευομένου ὑπὸ τῆς Α. Ε. τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ, ὅστις καὶ ἐκπροσωπεῖ ταύτην, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου κ. ΑΛΕΞ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΤΟΣ Β΄. — ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ
ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
Δ/ΣΕΩΣ, ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ & ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
Ὁδὸς Λεωχάρους 19 (Β΄ ὄροφος)
Ἀριθ. Τηλεφ. Λογιστηρίου 32-094
» » Συντάξεως 34-425

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ: Περιοδικὸν «ΝΕΟΛΑΙΑ»
Ὁδὸς Λεωχάρους 19

Ἀριθ. Τεύχ. 33 — 18 Μαΐου 1940
ΤΙΜΗ Δραχ. ΤΕΣΣΑΡΕΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

		Μελῶν καὶ μὴ μαθητῶν μελῶν
ΕΤΗΣΙΑ (Ἐσωτερικοῦ)	Δρ.	160 — 200
ΕΞΑΜΗΝΟΣ »	»	80 — 100
ΤΡΙΜΗΝΟΣ »	»	40 — 50
ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ:	Λίρ. Ἀγγλίας	1
	Ἀμερικῆς Δολ.	6
	Αἰγύπτου Λίρ.	1

Διὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου καὶ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου (Δήμους, Κοινότητας) καὶ Σχολικὰς Ἐφορίας. ΕΤΗΣΙΑ Δρχ. 300

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΝΕΟΛΑΙΑ»
ἢ ΣΠ. ΡΟΥΒΑΛΗΝ, Γεν. Γραμματέα Ε.Ο.Ν

Διὰ πᾶσαν πληρωμὴν πρέπει νὰ λαμβάνητε ἀπόδειξιν φέρουσαν τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Γεν. Γραμματέως τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Σ. ΡΟΥΒΑΛΗ Συνταγματάρχου ἐ. ἀ. καὶ τὴν σφραγῖδα τῆς Ε.Ο.Ν.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Παρακαλοῦνται οἱ κ. κ. Συνδρομηταί, τῶν ὁποίων ἔληξεν ἢ λήγει ἡ συνδρομή, ὅπως μᾶς ἐμβάζουν τακτικῶς αὐτήν.

Ὅσοι ἐξ αὐτῶν δὲν ἐπιθυμοῦν νὰ τὴν ἀνανεώσουν παρακαλοῦνται νὰ μᾶς τὸ γνωρίζουν ἐπιστρέφοντες τὸ πρῶτον τεῦχος ποὺ θὰ λάβουν, μετὰ τὴν λῆξιν αὐτῆς, γράφοντες ἐπὶ τῆς ταινίας τὴν λέξιν «ἀπαράδεκτον».

Ἡ μὴ τοιαύτη ἐπιστροφὴ σημαίνει διὰ τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ συνδρομητοῦ νὰ συνεχισθῇ ἡ ἀποστολὴ τοῦ τεύχους καὶ τὴν ὑποχρέωσίν του ὅπως ἐμβάσῃ τὴν συνδρομήν του.

Ἐπίσης παρακαλοῦνται ὅσοι ἐκ τῶν κ. κ. Συνδρομητῶν ἀλλάσσουν διεύθυνσιν νὰ μᾶς τὸ γνωρίζουν ἐγκαίρως δι᾿ ἐπιστολῆς των, ἐσωκλείοντες εἰς ταύτην καὶ 3 δραχμὰς εἰς γραμματόσημα διὰ τὴν ἀλλαγὴν τοῦ πλακιδίου τῆς διευθύνσεώς των.

ΤΟ Β΄ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ

Ἀρχίζουν αὔριον αἱ ἐργασίαι τοῦ Β΄ Συνεδρίου τῶν Περιφερειακῶν Διοικητῶν καὶ Διοικητριῶν. Τὴν ἔναρξιν θὰ τιμήσουν διὰ τῆς παρουσίας των ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεύς, ἡ Α. Β. Υ. ὁ Διάδοχος, Γενικὸς Ἀρχηγός, καὶ ἡ Α. Ε. ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως, Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς τῆς Ὀργανώσεως. Εἰς τὴν ἀμέριστον στοργὴν μεθ' ἧς ἀπὸ τῆς συστάσεώς της ἡ Ε. Ο. Ν. περιεβλήθη ἀπὸ μέρους τῆς Πολιτείας, ἡ ἐπίσημος αὐτὴ παρουσία θὰ προσθέσῃ αἴγλην, λαμπρότητα καὶ κῦρος.

Εἶναι περιττὴ κάθε ἰδιαιτέρα ἔξαρσις τῆς σημασίας τῶν περιοδικῶν συνεδρίων δι' ἕνα ὀργανισμὸν πανελληνίου ἐκτάσεως, ὅπως εἶναι ἡ Ε. Ο. Ν. Γνωρίζομεν ὅλοι πόσον γονίμως καθοδηγητικαὶ ἀπεδείχθησαν ἐν τῇ πράξει διὰ τὴν ὅλην ἔκτοτε πορείαν τῆς Ὀργανώσεως αἱ συζητήσεις, αἱ ἰδέαι καὶ τὰ πορίσματα τὰ συναχθέντα ἐκ τοῦ συνελθόντος τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1939 πρώτου συνεδρίου. Τὸ Β΄ Συνέδριον ὀφείλει καὶ θὰ εἶναι ἀσφαλῶς γονιμώτερον εἰς ἀποτελέσματα.

Ἐὰν ἡ ἀτέλεια εἶναι τὸ στοιχεῖον, ποὺ συνοδεύει πάντοτε τὰ ἀνθρώπινα ἐγχειρήματα, ἡ πεῖρα ἐδόθη ὡς ἀντίδοτον ἐναντίον τῆς ἀνθρωπίνης ἀτελείας. Ἡ πεῖρα ὅμως εἶναι κάτι ποὺ δὲν δίδεται εἰς τὸν ἄνθρωπον ἄνωθεν, οὔτε ὡς πνοή, οὔτε ὡς ἐπιφοίτησις, ἀλλὰ κατακτᾶται καὶ ἀποθησαυρίζεται μεθοδικῶς καὶ διαρκῶς ἐν τῇ δράσει. Μέσα εἰς τὸν πυρετὸν τῆς δράσεως, ἐν ὄψει τῶν ἀενάως προβαλλόντων ἐμποδίων, δοκιμάζονται αἱ μέθοδοι καὶ αἱ ἰδέαι, ἀπαλύνονται καὶ νικῶνται αἱ δυσχέρειαι, ἀκονίζεται ἡ ἐνέργεια καὶ ἀποθησαυρίζεται ἡ γνῶσις. Ὁ θεσμὸς τῶν συνεδρίων ἔχει ἕνα σκοπόν: Νὰ συγκεντρώνῃ, νὰ συνοψίζῃ καὶ νὰ κωδικοποιῇ ἑκάστοτε τὴν γνῶσιν, τὴν ὁποίαν οἱ ἐργάται καὶ οἱ ἀγωνισταὶ τῆς κοινῆς προσπαθείας, ἕνας ἕκαστος εἰς τὸν τομέα του, ἕνας ἕκαστος μὲ τὸν ἰδικόν του τρόπον, μὲ τὴν ἰδικήν του παρατήρησιν, μὲ τὴν ἰδικήν του μέθοδον συνεκόμισεν ἐν τῇ πράξει.

Ἡ Ἐθνικὴ Ὀργάνωσις τῆς Νεολαίας δὲν εἶναι μόνον αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν κάτι νέον εἰς τὴν ζωήν μας. Εἶναι συνάμα ἔργον ἐπιχειρούμενον ἀπὸ νέους. Καὶ ἡ νεότης ὅσον εἶναι πλουσία εἰς ὁρμήν, τόσον εἶναι πτωχὴ εἰς πεῖραν. Ἐὰν λοιπὸν διὰ κάθε ἀνθρώπινον ἔργον ἡ ἀνάγκη τῆς συγκεντρώσεως καὶ τῆς κωδικοποιήσεως τῆς πείρας εἶναι φυσική, διὰ τὰ ἔργα τὰ ἐπιχειρούμενα ὑπὸ νέων, ὅπως ἡ ὀργάνωσις, εἶναι κατ' ἀναπόδραστον λόγον ἀπαραίτητος.

Εἰς τὸ συνέδριον ποὺ θ' ἀρχίσῃ αὔριον οἱ ὑπεύθυνοι Διοικηταὶ τῶν κατὰ περιφερείας τμημάτων τῆς Ὀργανώσεως ἔχουν νὰ ἐκτελέσουν διπλοῦν ἔργον: Νὰ προσκομίσουν, ν' ἀναπτύξουν καὶ νὰ ἐκθέσουν ἕκαστος τὰς παρατηρήσεις καὶ τὰ διδάγματα, τὰ ὁποῖα ἀπεθησαύρισαν κατ' ἰδίαν ἀγωνιζόμενοι εἰς τὴν ἐμπεπιστευμένην εἰς αὐτοὺς διοίκησιν καὶ ν' ἀκούσουν καὶ νὰ διδαχθοῦν ἀπὸ τὰς παρατηρήσεις καὶ τὰ διδάγματα, τὰ ὁποῖα θὰ προσκομίσουν οἱ ἄλλοι συνάδελφοί των. Θὰ ὑπάρξουν μεταξὺ τῶν παρατηρήσεων καὶ μεταξὺ τῶν διδαγμάτων αὐτῶν μερικά, τὰ ὁποῖα θὰ εἶναι ἴσως κοινά. Τοῦτο εἶναι πολὺ φυσικόν. Εἰς μίαν προσπάθειαν τῆς ἰδίας φύσεως, ἐπιχειρουμένην ἐπὶ τῆς ἰδίας γῆς, μεταξὺ τοῦ αὐτοῦ λαοῦ, εἶναι τὸ φυσικώτερον τῶν πραγμάτων νὰ προβάλλουν καὶ νὰ τίθενται προβλήματα καὶ ν' ἀνακύπτουν δυσχέρειαι ὁμοιόμορφοι. Θὰ παρουσιασθοῦν ὅμως ἀναμφιβόλως καὶ ἄλλα προβλήματα καὶ ἄλλαι δυσχέρειαι ἰδιάζουσαι κατὰ περιοχάς. Καὶ αἱ πρῶται καὶ αἱ δεύτεραι ἀσφαλέστερον καὶ ἀποτελεσματικώτερον θὰ ἐρευνηθοῦν, θ' ἀναλυθοῦν καὶ θὰ κριθοῦν ὑπὸ τὸ φῶς τῆς ὁμαδικῆς πείρας καὶ τοῦ ὁμαδικοῦ ἐλέγχου. Διὰ νὰ εἶναι ὅμως ἡ κρίσις καὶ ὁ ἔλεγχος ἀσφαλὴς θὰ χρειασθῇ ἀπαραιτήτως κάτι ποὺ θέλομεν νὰ πιστεύωμεν ὅτι δὲν θὰ λείψῃ. Θάρρος καὶ εἰλικρίνεια. Ἡ σύστασις λοιπὸν ἡ πρώτη, ἡ ἐπίμονος καὶ ἡ ἀξιωματικὴ πρὸς ὅλους τοὺς συνέδρους εἶναι κατὰ τὰς ἀνακοινώσεις καὶ τὰς συζητήσεις των νὰ φροντίσουν, ὥστε νὰ μὴ τοὺς λείψουν αὐτὰ τὰ δύο ἀπαραίτητα στοιχεῖα. Νὰ εἶναι ἀληθινοὶ μὲ τὸν ἑαυτόν των καὶ μὲ τοὺς συναδέλφους των. Νὰ ὁμολογήσουν τὰς ἀνησυχίας των, ἂν ἔχουν, νὰ διατυπώσουν τὰς ἀπορίας των, καὶ εἶναι φυσικὸν νὰ ἔχουν ἀπορίας, μὲ τὴν ἰδίαν ἠρεμίαν καὶ ἀντικειμενικότητα, μὲ τὴν ὁποίαν θ' ἀνακοινώσουν τὰς ἐπιτυχίας καὶ τὰς ἐλπίδας των.

Εἴμεθα δὲ βέβαιοι ὅτι θὰ τὸ κάμουν, διότι, ἂν δὲν τὸ ἔκαμνον, θὰ ἄφηναν τὴν ἐντύπωσιν ὅτι δὲν ἀγαποῦν ὅσον πρέπει ν' ἀγαποῦν καὶ δὲν πιστεύουν ὅσον ἀξίζει νὰ πιστεύουν εἰς τὸ ἔργον των καὶ εἰς τοὺς σκοποὺς ποὺ ἔθεσαν εἰς αὐτοὺς ἡ Πολιτεία καὶ ὁ Ἀρχηγός.

Τὰ προβλήματα ποὺ θ' ἀπασχολήσουν τὸ συνέδριον εἶναι πολλὰ καὶ ποικίλα. Παλαιὰ καὶ νέα. Ἔπειτα ἀπὸ τὴν περίοδον τῆς συντάξεως, ποὺ ἦτο ἕνας ἀληθινὸς ἆθλος — διότι ὄντως εἶναι ἄθλημα ἡ σύνταξις ἑνὸς ἑκατομμυρίου νέων καὶ νεανίδων καθ' ὅλην τὴν Χώραν — προβάλλουν ἐπιτακτικὰ ἄπειρα αἰτήματα. Τεχνικὰ καὶ πνευματικά. Ἡ ὀργάνωσις καὶ ἡ λειτουργία τῶν στρατοπέδων. Ἡ πολιτικὴ διαφώτισις. Ἡ ἀθλητικὴ διαπαιδαγώγησις. Ἡ ἀγωγὴ γενικῶς. Ἡ πολιτικὴ ἐπιστράτευσις. Τὰ κοινωφελῆ ἔργα. Ἡ ὑγιεινὴ διαπαιδαγώγησις. Ἡ ψυχαγωγία καὶ ἡ πρόνοια, διὰ νὰ περιορισθῶμεν εἰς τὰ κεφαλαιωδέστερα. Καὶ πρὸ πάντων τὸ μέγα, τὸ θεμελιωδέστερον πάντων, τὸ πρόβλημα τῆς ἐπιλογῆς καὶ τῆς καταρτίσεως τῶν ἡγετικῶν στελεχῶν, ἀπὸ τὴν λύσιν τοῦ ὁποίου εἶναι ἠρτημένη ἡ ἐπιτυχία τῆς Ὀργανώσεως. Ἐφ' ὅλων τούτων ἡ Κεντρικὴ Διοίκησις ἔχει βεβαίως χαραγμένας ὡρισμένας γραμμὰς κατευθύνσεως. Μολαταῦτα τὸ συνέδριον δὲν καλεῖται μόνον ν' ἀκούσῃ καὶ νὰ λάβῃ γνῶσιν αὐτῶν τῶν κατευθύνσεων. Ἂν ἐπρόκειτο περὶ τούτου μόνον, θὰ ἤρκουν αἱ γραπταὶ ἐγκύκλιοι καὶ αἱ σχετικαὶ διαταγαί. Τὸ συνέδριον καλεῖται ὄχι διὰ ν' ἀκούσῃ, ἀλλὰ διὰ νὰ εἰσφέρῃ εἰς τὴν λυσιτελεστέραν ἀντιμετώπισιν ὅλων αὐτῶν τῶν προβλημάτων. Νὰ εἰσφέρῃ διὰ τῆς γνώσεως, διὰ τῆς πείρας, διὰ τῆς ἐξ ἀντικειμένου ἀποδείξεως.

Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ πρώτου συνεδρίου παρῆλθον δέκα τέσσαρες μῆνες δράσεως. Θὰ ἦτο ἐκπληκτικὸν ἂν ἡ δρᾶσις αὐτὴ δὲν ἐπλούτισε τὰς παρατηρήσεις, δὲν ἐτροποποίησεν ἀντιλήψεις, δὲν ἀπεκάλυψεν ἀνάγκας καὶ ἐλλείψεις, δὲν διηύρυνε ἀπόψεις καὶ προοπτικάς. Ἂν δὲν ἐδημιούργησε πεῖραν μὲ μίαν λέξιν. Αὐτῆς τῆς πείρας τὴν σύνοψιν καὶ τὴν κωδικοποίησιν ἀπὸ κοινοῦ ἐκλήθη νὰ πραγματοποιήσῃ τὸ συνέδριον. Μὲ τῆς πείρας αὐτῆς τὸ βέβαιον φῶς, μὲ τὴν ἀνανέωσιν τῆς ὁρμῆς καὶ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ, ποὺ δίδει πάντοτε ἡ ζωντανὴ ἐπαφή, μὲ τὴν ἀναβάπτισιν τῆς πίστεως, θὰ συνεχισθῇ ταχυτέρα, ρωμαλεωτέρα, μεθοδικωτέρα ἡ μεγάλη ἐξόρμησις.

Ἡ «Νεολαία» χαιρετίζει τοὺς διοικητὰς τῶν περιφερειῶν μὲ τὴν βεβαιότητα ὅτι ἔρχονται ἀρτιώτερον συγκροτημένοι, μὲ τὴν ἡγετικήν των πεῖραν ηὐξημένην, μὲ τὸν ἐνθουσιασμὸν ἀδιάπτωτον. Γνωρίζει ὅτι ἡ ἀφοσίωσίς των εἰς τὸ ἔργον, ἡ πίστις εἰς τὴν ἀνανεωμένην Ἑλλάδα, εἰς τὸν Βασιλέα καὶ εἰς τὸν Ἀρχηγόν, θὰ φωτίζῃ, θὰ ἐμπνέῃ καὶ θὰ κατευθύνῃ τὰς σκέψεις καὶ τὰς ἀποφάσεις των.

Η ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ Κ.Ε.Ν. κ. ΑΛΕΞ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΘΛΗΤΑΣ ΕΠΙ ΤΗ ΛΗΞΕΙ ΤΩΝ Β΄ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΩΝ ΑΓΩΚΩΝ

Συναγωνιστὲς καὶ Συναγωνίστριες,

Ἐζήτησα νὰ ἔλθω εἰς ἐπαφὴν ἀπόψε μαζί σας γιὰ νὰ μοῦ δοθῇ ἡ εὐκαιρία νὰ σᾶς ἀποχαιρετήσω μετὰ τὴν τέλεσιν τῶν Β΄ Πανελληνίων ἀγώνων μας καὶ ἐπίσης γιὰ νὰ μπορέσω μὲ τὴν εὐκαιρία αὐτὴ νὰ σᾶς ὑπογραμμίσω ὡρισμένα σημεῖα, τὰ ὁποῖα θέλω μαζὶ μὲ τὰς ἐντυπώσεις σας νὰ συναποκομίσετε καὶ νὰ διατηρήσετε, ἔτσι ὥστε νὰ προκύψῃ οὐσιαστικὴ ὠφέλεια ἀπὸ ολην τὴν προσπάθειαν τὴν ὁποίαν ὅλοι καὶ ὅλες κατεβάλατε, καὶ ἀπὸ ὅλην τὴν ἐνέργεια ποὺ κατεβλήθη γύρω ἀπὸ τοὺς Β΄ Πανελληνίους ἀγῶνας.

Οἱ Β΄ αὐτοὶ ἀγῶνες θέλω νὰ ὑπάρχουν μέσα εἰς τὴν συνείδησίν σας σὰν στερέωσις τοῦ πράγματος γιὰ τὸ ὁποῖον ἐξεκινήσαμε μὲ τοὺς περυσινοὺς ἀγῶνας, σὰν θεμελίωσις καὶ σὰν μονιμοποίησις τῆς μεγαλυτέρας ἀθλητικῆς προσπαθείας, τὴν ὁποίαν ἔχει σημειώσει ἡ ἱστορία τῆς συγχρόνου Ἑλλάδος, προσπαθείας τὴν ὁποίαν θὰ ἠμποροῦσε νὰ φέρῃ καὶ ἔφερε εἰς πέρας μόνον ἡ Ε.Ο.Ν.

Γνωρίζετε τὴν σπουδαιότητά των καὶ γι' αὐτὸ εἶναι περιττὸν νὰ ἐπιμείνω εἰς τὴν τεραστίαν σημασίαν ποὺ ἔχει ὁ θεσμὸς αὐτός, τὸν ὁποῖον ἐγκαινιάσαμεν πέρυσι καὶ ἐστερεώσαμεν ἐφέτος, ὄχι μόνον γιὰ τὴν ἱστορία τοῦ ἀθλητισμοῦ, ὄχι μόνον γιὰ τὴν ἱστορίαν τῆς Ὀργανώσεώς μας, ἀλλὰ ἀκόμη καὶ γιὰ τὴν ἱστορία τοῦ Τόπου μας. Εἰς τοὺς ἀγῶνας αὐτοὺς καὶ εἰς ὅλους τοὺς ἄλλους ἀγῶνας ποὺ γίνονται διὰ νὰ καταλήξουν εἰς τοὺς ἐνιαυσίους Πανελληνίους, ἐπιδιώκουμε πρὸ παντὸς ἄλλου τὴν καλλιέργειαν, τὴν τόνωσιν καὶ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ ἀγωνιστικοῦ πνεύματος κάθε μέλους τῆς Ε.Ο.Ν. Αὐτὸ εἶναι τὸ πρῶτον πρᾶγμα, ἡ πρώτη ἐπιδίωξις, τὸ βασικὸν στοιχεῖον τὸ ὁποῖον ζητοῦμεν ἀπὸ τοὺς ἀγῶνας αὐτούς. Ζητοῦμεν ἀκόμη τὴν ἐμπέδωσιν αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον συνήθως χαρακτηρίζεται ὡς πνεῦμα ἀθλητικόν. Βέβαια τὸ πνεῦμα αὐτὸ δὲν ἠμπορεῖ παρὰ νὰ εἶναι ἀπόλυτα συνυφασμένο μὲ τὸ γνήσιον ἀγωνιστικὸν πνεῦμα καὶ γι' αὐτὸ εἰς τὴν προσπάθειαν ποὺ τείνει νὰ καλλιεργήσῃ τὸ γνήσιον ἀθλητικὸν πνεῦμα ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον, ἀποδίδουμε τόση σημασία, διότι χωρὶς τὸ πνεῦμα αὐτὸ δὲν ἐννοεῖται φαλαγγιτισμός. Τὸ πνεῦμα τὸ ἀγωνιστικὸν καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἀθλητικὸν δὲν φθάνει νὰ ἐκδηλώνεται μόνον εἰς τὸν ἀθλητισμὸν καὶ μόνον εἰς τὸν ἀθλητικὸν στίβον. Πρέπει νὰ ἐκδηλώνεται εἰς κάθε προσπάθειαν τῆς ὀργανώσεως, ὁμαδικὴ ἢ ἀτομικὴ οἱουδήποτε μέλους μας. Ἡ ὀργάνωσις στηρίζει τὴν ὅλη της προσπάθειαν εἰς τὸ πνεῦμα αὐτὸ καὶ ἀκόμα τὸ θεωρεῖ σὰν τὸ βάθρον ἐπὶ τοῦ ὁποίου στηρίζει ὅλην της τὴν ἀγωγὴν σὰν μαχητικὸς φορεὺς ποὺ εἶναι τῶν ἀρχῶν τῆς 4ης Αὐγούστου, σὰν ὄργανον ἀναπλάσεως τῆς Ἑλληνικῆς νεότητος.

Συνεπῶς ἐνῷ καλλιεργεῖται εἰς ὅλην τὴν ἔκτασιν τῆς ὀργανώσεως μέσα ἀπὸ τὸ ἀθλούμενον μέρος τῶν μελῶν μας, μέσα ἀπὸ τοὺς ἀθλητικοὺς στίβους, ζητοῦμεν νὰ ἐνισχυθῇ ἀκόμη περισσότερον καὶ νὰ μεταδοθῇ εἰς ὅλα τὰ μέλη τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν τὴν Ε.Ο.Ν.

Ὅσον ἀφορᾷ αὐτὴν ταύτην τὴν διεξαγωγὴν τῶν Β΄ ἀγώνων, βέβαια δὲν πρόκειται τὴν στιγμὴν αὐτὴν νὰ κάνουμε ἀναλυτικὴν κριτικήν. Αὐτὸ θὰ γίνῃ ἐν καιρῷ ἀπὸ τοὺς ἁρμοδίους συναγωνιστὰς καὶ φυσικὰ θὰ λάβετε γνῶσιν ἀπὸ τὰς οἰκείας διοικήσεις καὶ μονάδας. Αὐτὰ ὅμως ποὺ μποροῦμε νὰ ποῦμε μὲ ὀλίγα λόγια ἐν σχέσει μὲ τοὺς ἐφετεινοὺς ἀγῶνας εἶναι πρῶτ' ἀπ' ὅλα ὅτι ἐπεδείχθη πνεῦμα ἀνώτερον, καλλίτερον ἀπ' ὅ,τι εἰς τοὺς περυσινούς, πνεῦμα δηλ. ἀθλητικὸν καὶ ἀγωνιστικὸν πληρέστερον, καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ σπουδαιότερον. Βέβαια χρειάζεται ἀκόμη πολλὴ δουλειὰ εἰς τὸ σημεῖον αὐτό. Πάντως ἐσημειώθη πρόοδος σημαντική. Ἕνα πρᾶγμα χαρακτηριστικόν, τὸ ὁποῖον τὸ ἐσημείωσε καὶ ὁ Ἀρχηγὸς ὡς πολὺ παρήγορον φαινόμενον, εἶναι τὸ ὅτι ἐνῷ πέρυσιν εἴμεθα μάρτυρες τοῦ λυπηροῦ φαινομένου συναγωνισταὶ καὶ συναγωνίστριαι ποὺ ἔβλεπαν πὼς δὲν μποροῦσαν νὰ τελειώνουν νικηφόρα ἕνα ἀγώνισμα νὰ τὸ ἐγκαταλείπουν εἰς τὴν μέσην, ἀντιθέτως ἐφέτος ἡ ἀθλητικὴ αὐτὴ συμπεριφορὰ περιωρίσθη εἰς ἓν ποσοστὸν ἐλάχιστον. Ἀπαιτῶ καὶ δὲν ἐλπίζω μόνον ἀλλὰ ἀπαιτῶ, λέγω, εἰς τοὺς Γ΄ Πανελληνίους νὰ μὴν ὑπάρχῃ καθόλου αὐτὸ τὸ ποσοστόν. Πάντως τὸ γεγονὸς αὐτό, τὸ ὁποῖον ἐσημειώθη ἐφέτος, ὑπῆρξεν ἀρκετὰ χαρακτηριστικὸν τῆς προόδου ποὺ ἔγινεν ἀπὸ πέρυσι μέχρι σήμερον. Ἡ προσπάθεια ἐπίσης ὑπῆρξε πολὺ εὐρυτέρα κατὰ τοῦτο κυρίως, ὅτι τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν λαβόντων μέρος εἰς τὰ ἀγωνίσματα εἶναι ἀθλητικὰ δημιουργήματα ποὺ βγῆκαν μέσα ἀπὸ τὰ σπλάγχνα τῆς Νεολαίας. Τὸ πρᾶγμα αὐτὸ εἶναι σπουδαιότατον καὶ ἐλπίζω ὅτι τοῦ χρόνου θὰ ἔχωμεν φθάσει εἰς τὸ εὐχάριστον σημεῖον νὰ ἔχωμεν ὁλοκληρώσει τὴν κατάκτησιν αὐτήν.

Ἐφέτος λοιπὸν ἐπήγαμε πολὺ καλλίτερα ἀπὸ αὐτῆς τῆς ἀπόψεως. Εἰς τὸ ἐρχόμενον ἔτος δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ ὅλοι ὅσοι ἀρχηγεύουν τῶν ὁμάδων νὰ εἶναι βγαλμένοι μέσα ἀπὸ τὰ σπλάγχνα τῆς Ε.Ο.Ν. Καὶ αὐτὸ εἶναι δουλειὰ δική σας, ὅπως δική σας δουλειὰ εἶναι νὰ κατορθώσωμεν νὰ στελεχώσωμεν τὴν ὀργάνωσιν καὶ νὰ δημιουργήσωμεν βαθμοφόρους ἀπὸ τοὺς συναγωνιστὰς καὶ τὶς συναγωνίστριες, ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὰς τάξεις τῆς ὀργανώσεως καὶ νὰ μὴ κάνωμεν αὐτὸ ποὺ παρετηρήθη πέρυσι, νὰ ἀρχηγεύουν δηλ. ἄνθρωποι τῶν ὁποίων ἡ μόνη σχέσις μὲ τὴν ὀργάνωσιν ὑπῆρξεν ὅτι ἦλθον νὰ ἀρχηγεύσουν ἢ νὰ συνοδεύσουν μίαν ὁμάδα καὶ ἐκεῖ ἤρχιζαν καὶ ἐκεῖ ἐτελείωναν αἱ σχέσεις των μὲ τὴν ὀργάνωσιν. Ἐφέτος εἶμαι εἰς τὴν εὐχάριστον θέσιν νὰ διαπιστώσω ὅτι τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν Ἀρχηγῶν ἀνήκει καὶ ὀργανικῶς εἰς τὴν ὀργάνωσιν. Συνεπῶς μποροῦμε νὰ ποῦμε ὅτι τὸ ἐπίπεδον τὸ ἐφετεινὸν ὑπῆρξεν ἀνώτερον γενικῶς ἀπὸ τὸ περυσινόν. Αὐτὸ ὅμως δὲν θὰ εἰπῇ πὼς δὲν πρέπει ἀκόμη νὰ ὑψωθῇ διὰ νὰ εἶναι ὅ,τι χρειάζεται καὶ ὅ,τι πρέπει. Μὴ ξεχνᾶτε ποτέ σας ὅτι ἀκριβῶς εἰς αὐτὴν τὴν ἀθλητικὴν καὶ εἰς αὐτὴν τὴν φαλαγγιτικὴν συμπεριφορὰν τοῦ κάθε ἑνὸς καὶ τῆς κάθε μιᾶς ἀποδίδω τὴν μεγαλυτέραν σημασίαν ἀπὸ ὁτιδήποτε ἄλλο. Ἡ πρώτη κατάκτησις καὶ ἡ πρώτη προσπάθεια θὰ εἶναι πάντοτε αὐτή.

Ἔχω ἐπίσης νὰ σημειώσω διάφορα ἄλλα ζητήματα, φύσεως τεχνικῆς, ἀλλὰ μὲ αὐτά, σᾶς ἐπαναλαμβάνω, δὲν πρόκειται νὰ σᾶς κουράσω σήμερον. Περὶ αὐτῶν θὰ λάβετε γνῶσιν ἁρμοδίως ἐν καιρῷ.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν πρόοδον τὴν ὁποίαν ἐσημειώσαμεν πρέπει ὅλοι μας νὰ ἔχωμεν τὴν θέλησιν καὶ τὴν δύναμιν, ὥστε τοὺς Γ΄ Πανελληνίους ἀγῶνας νὰ τοὺς κάνουμε πολὺ καλλιτέρους, ὅπως ἀκριβῶς ἐκάναμε τοὺς Β΄ καλλιτέρους ἀπὸ τοὺς Α΄. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς ὀργανώσεως τῶν ἀγώνων λέγω μπροστά σας, κατὰ τὸν πλέον ἐπίσημον καὶ τὸν πλέον κατηγορηματικὸν τρόπον, ὅτι συγχαίρω μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τῆς ψυχῆς μου καὶ σφίγγω τὸ χέρι τῶν φίλων καὶ πολυτίμων συναγωνιστῶν μου τῆς Ἀνωτάτης Ἐπιτροπῆς Ἀθλητισμοῦ, ποὺ εἶναι ἄξιοι νὰ λάβουν τὰ συγχαρητήρια ὅλης τῆς Ὀργανώσεως διὰ τὸν ἆθλον τὸν ὁποῖον κατήγαγον. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἀποτελοῦν τὴν μεγαλυτέραν ἐγγύησιν ὅτι αὐτὸ τὸ ὁποῖον δὲν ἦτο ἀνθρωπίνως δυνατὸν νὰ γίνῃ ἐφέτος, αὐτὸ τὸ πάρα πάνω ποὺ ἔγινε ἐφέτος, ἐνῷ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ πέρυσι, αὐτὸ τὸ πάρα πάνω θὰ γίνῃ τοῦ χρόνου, διότι μέσα εἰς τὴν Ὀργάνωσιν αὐτὴν δὲν κάνουμε ποτέ μας κάτι τὸ ὁποῖον νὰ τὸ θεωροῦμε τέλειον. Ὅ,τι καὶ ἂν ἐκάμαμεν, τὸ μεγαλύτερον ἔργον, τὴν καλλιτέραν πρᾶξιν, τὴν μεγαλυτέραν κατάκτησιν, ἔχουμε ὡς ἀντικειμενικόν μας σκοπὸν νὰ μὴ σταματήσουμε ποτὲ ἀλλὰ νὰ νομίζουμε, νὰ πιστεύουμε, νὰ θέλουμε, καὶ πρὸ παντὸς νὰ μποροῦμε ἀπὸ αὐτὰ ποὺ ἐκάναμε, νὰ κάνουμε πάντοτε ἕνα βῆμα πρὸς τὰ ἐμπρός, πάντοτε ἕνα βῆμα πρὸς τὰ ἐπάνω καὶ νὰ μὴν εἴμαστε ποτὲ ἱκανοποιημένοι μὲ τὸ νὰ μένωμεν στάσιμοι. Καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς ἡ φύσις ἡ ἰδία τῆς Ὀργανώσεως ἐγγυᾶται ὅτι κάθε καινούργιοι ἀγῶνες θὰ παρουσιάζουν πάντοτε μίαν πρόοδον ἔναντι τῶν τελευταίων. Καὶ αὐτὸ ὄχι μόνον εἰς τὸν ἀθλητισμὸν ἀλλ' εἰς κάθε ἐκδήλωσιν τῆς Ὀργανώσεως, ὥστε νὰ μπορέσωμε νὰ φθάσωμε τὴν Ὀργάνωσιν τόσον ὑψηλά, ἐκεῖ ποὺ τὴν ἔχει τάξει ἡ ἀποστολή της, ἐκεῖ ποὺ χρειάζεται διὰ νὰ

ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΣ

Ἀγαπητοί μου Φίλοι,

Ἀπευθύνομαι σήμερα ξεχωριστὰ στοὺς πιὸ μικρούς ἀπὸ σᾶς, στὰ χαριτωμένα κι' ἀγαπημένα σκαπανάκια μας, γιὰ νὰ σᾶς πῶ μὲ πόση χαρά, συγκίνησι καὶ περηφάνεια τὸ περιοδικό μας διαβάζει κάθε φορὰ τὰ μικρά, τὰ ζεστὰ καὶ ζωντανὰ γράμματα ποὺ μᾶς στέλνετε.

Ὅλη βέβαια ἡ Νεολαία μας μᾶς δίνει κάθε μέρα ἄφθονες καὶ θετικὲς ἐκδηλώσεις γιὰ τὴ μεγάλη ψυχικὴ καὶ πνευματικὴ ἀναγέννησι ποὺ ἔχει γίνει μέσα της. Κι' ὅμως οἱ λίγες αὐτὲς ἀράδες ποὺ μᾶς γράφετε ἐσεῖς, μικροί μου Φίλοι, αὐτὲς οἱ ἀράδες οἱ ἄτακτες, οἱ ἀκανόνιστες, οἱ κακογραμμένες καμμιὰ φορά, μπαίνουν πιὸ ἴσια καὶ πιὸ βαθειὰ μέσα μας καὶ μᾶς φέρνουν πιὸ ὡραῖα, πιὸ μεγάλα καὶ πιὸ σίγουρα μηνύματα.

Δὲν ἔχετε μάθει ἀκόμα γραμματικὴ καὶ συντακτικό, δὲν ξέρετε ὀρθογραφία καὶ δὲν ἔχετε τὴν ἱκανότητα νὰ φτιάχνετε σπουδαῖες φράσεις καὶ νὰ τὶς στολίζετε μὲ διάφορα μπιχλιμπίδια. Ξέρετε ὅμως ν' ἀφήνετε ἐλεύθερη τὴν ἁγνὴ ψυχή σας νὰ μιλᾷ καὶ νὰ ἐκφράζῃ τὰ αἰσθήματά της. Καὶ δὲν χρειαζόμαστε τίποτε ἄλλο, γιὰ νὰ σᾶς καταλάβουμε καὶ νὰ σᾶς νοιώσουμε.

Καὶ νὰ σᾶς πῶ καὶ κάτι ἄλλο ; Οἱ μεγαλύτεροι ἀδελφοί σας μᾶς στέλλουν κάποτε γράμματα φανταχτερὰ καὶ σπουδαῖα, γεμᾶτα ἀπὸ φράσεις τορνευμένες καὶ σκέψεις σοβαρές. Τὰ θαυμάζουμε βέβαια καὶ λέμε πὼς αὐτὸς ὁ νέος μπορεῖ νὰ γίνῃ κάποτε ἕνας καλὸς λογοτέχνης, ἕνας σοφὸς ἐπιστήμων. Μὰ πιὸ πολὺ μᾶς συγκινοῦν τὰ δικά σας, κι' ἂς μὴν εἶναι τορνευμένα καὶ σοβαρά, ἂς εἶναι ἀπ' ἐναντίας ἀφελῆ, ἀπεριποίητα, μπερδεμένα, ἀκόμα καὶ ἀπερίσκεπτα!

Νά! Αὐτὴ ἡ μουντζούρα, ποὺ ἔχει γίνει σ' αὐτὸ ἐδῶ τὸ γράμμα, ἀπὸ μελάνι ποὺ ἔπεσε ἀπὸ τὴν πέννα· αὐτὴ ἡ ἀράδα ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ πάῃ ἴσια, γιατί τὸ χαρτὶ εἶναι ἀχαράκωτο καὶ τὰ γράμματα ξεφεύγουν μιὰ πάνω καὶ μιὰ κάτω, ἄτακτα, δείχνουν ὅτι τὸ χεράκι ποὺ τἄγραψε εἶναι ἀκόμα ἀδέξιο, ἀσυνήθιστο. Μὰ ὅταν βλέπουμε μαζὶ καὶ τὰ ἁπλᾶ, τὰ τρυφερά, τὰ ἁθῷα λόγια τους, ἡ μουντζούρα σβήνεται, χάνεται ἀπὸ τὰ μάτια μας καὶ τὰ ἄτακτα γράμματα τῆς ἀκανόνιστης γραμμῆς γίνονται μὲ μιᾶς ἕνα φωτεινὸ τόξο ποὺ ἑνώνει καὶ δένει τὴν ψυχή μας μὲ τὴ δική σας ψυχή.

Τότε καταλαβαίνουμε ὅτι τὸ ἀδέξιο κι' ἀσυνήθιστο χεράκι ποὺ τἄγραψε δὲν ξεκινᾷ ἀπὸ τὸν ὦμο τοῦ παιδιοῦ, ἀλλὰ ἀπὸ τὴν καρδιά του, κι' ἀπ' αὐτὴν παίρνει τὰ λογάκια αὐτά, ποὺ ἔχουν μέσα τους λιγώτερη σκέψι καὶ καθόλου τέχνη, ἀλλὰ ἔχουν παλμὸ καὶ αἴσθημα. Καὶ τότε λέμε: Δὲν ξέρουμε ἂν τὸ παιδὶ αὐτὸ θὰ γίνῃ λογοτέχνης ἢ ἐπιστήμων, ξέρουμε ὅμως ὅτι θὰ γίνῃ, ἢ μᾶλλον εἶναι κιόλας ἀπὸ τώρα ἕνας Ἄνθρωπος, ἕνας Ἕλλην, ἀληθινὸς Ἄνθρωπος καὶ Ἕλλην, ὅπως τὸν θέλησε πάντοτε ἡ Φυλή μας καὶ ὁ Πολιτισμός μας, ὅπως ζητᾶ καὶ τώρα νὰ τὸν ἀναδημιουργήσῃ ὁ Ἀρχηγός μας κι' ἡ Ὀργάνωσίς μας.

Δὲν μπορῶ δυστυχῶς στὴ μικρὴν αὐτὴ στήλη ν' ἀναφέρω, ὅπως ἤθελα, διάφορα χαρακτηριστικὰ ἀποσπάσματα ἀπὸ τὰ γράμματά σας. Εἶναι τόσο πολλὰ τὰ χαρακτηριστικὰ ἀποσπάσματα καὶ τόσο ἀτέλειωτος ὁ σωρὸς τῶν γραμμάτων σας! Θὰ τὸ δοκιμάσω αὐτὸ μιὰν ἄλλη φορά, σὲ ἄλλη στήλη. Θὰ πάρω ὅμως σήμερα ἀπὸ τὴ στοίβα ἕνα μονάχα γράμμα καὶ θὰ σημειώσω μιὰ μονάχα φράσι :

«Γλυκειὰ «Νεολαία» — μᾶς γράφει ἡ Μαρία Γ. Πονηροῦ —, λάβε κι' ἀπὸ μένα, μιὰ μικρὴ Σκαπάνισσα, λίγα λογάκια, βγαλμένα ἀπὸ τὴν καρδιά μου. Εἶναι ἀλήθεια πὼς τὸ μπλὲ φαλαγγίτικο κοστούμι μὲ ἄλλαξε τόσο στὴ μορφή, ὅσο καὶ στὴν ψυχή. Ἡ δύναμι τοῦ μεγάλου Ἀρχηγοῦ κι' ἡ ἀγάπη του ἔφτασε κι' ἐδῶ σ' ἐμᾶς καὶ μᾶς ἔκαμε νὰ νοιώσουμε τὸν πιὸ βαθὺ σεβασμὸ κι' ἀφοσίωσι στὸ σωτῆρα τῆς Ἑλλάδας μας καὶ ν' ἀγαπήσουμε πιὸ πολὺ τὴν Πατρίδα μας».

Ἡ μικρὴ Σκαπάνισσα δὲν ἔχει στὸ γράμμα της τόπο προελεύσεως. Σύμπτωσις ἀληθινὰ συμβολική. Γιατὶ τὸ γράμμα αὐτὸ δὲν προέρχεται ἀπὸ ἕνα μέρος τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ ἀπὸ ὁλόκληρη τὴν Ἑλλάδα, καὶ δὲν ἐκφράζει τὰ αἰσθήματα μιᾶς μόνο συναγωνιστρίας, ἀλλὰ ὅλων σας. Εἶναι ἡ αὐθόρμητη κι' ἁγνὴ φωνὴ τῆς Ἑλλάδος, ποὺ μᾶς φέρνει τὸ μήνυμα καὶ μᾶς δίνει τὴν ὑπόσχεσι καὶ τὴν ἐγγύησι ὅτι τὸ Ἔθνος μας ξαναγεννιέται πνευματικὰ καὶ ψυχικά, ὅτι δὲν θ' ἀργήσῃ νὰ δημιουργηθῇ πραγματικὰ ὁ Γ' Ἑλληνικὸς Πολιτισμός.

Μὲ ὅλη μου τὴν ἀγάπη

Μελῆς Νικολαΐδης

ὑπηρετήσῃ ἀποτελεσματικὰ τὸ ἔθνος, ἐκεῖ ποὺ τὴν θέλει ὁ Ι. Μεταξᾶς. Καὶ ἀκόμη σᾶς λέγω καὶ τοῦτο, ὅτι καὶ ἐκεῖ ὅταν φθάσωμεν, τότε θὰ προσπαθήσωμεν πάλιν νὰ φθάσωμεν ἀκόμη πιὸ ψηλά.

Τώρα ἔρχομαι εἰς ἕνα ἄλλο θέμα, περισσότερον τεχνικόν. Ξεύρω περίπου ὅπως καλὰ ξεύρετε καὶ ἐσεῖς, καὶ ὄχι μόνον ἐγὼ ἀλλὰ καὶ ὅλοι οἱ ἁρμόδιοι συνεργάται μου, τὶς δυσκολίες μὲ τὶς ὁποῖες ἔχετε νὰ παλαίψετε, ἐπιδιδόμενοι στὸν ἀθλητισμό. Θὰ προσπαθήσουμε τὶς δυσκολίες αὐτὲς νὰ τὶς ἀντιμετωπίσουμε ὅσο μποροῦμε καλλίτερα. Εἶναι δυσκολίες ποὺ προκύπτουν πρῶτ' ἀπ' ὅλα ἀπὸ ἔλλειψιν χώρων, δυσκολίες ποὺ προκύπτουν ἀπὸ ἔλλειψιν ὀργάνων καὶ ἀπὸ ἔλλειψιν προπονητῶν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ὄργανα, ἡ διοίκησις θὰ εἶναι εἰς θέσιν ὀλίγον κατ' ὀλίγον, χωρὶς νὰ δίδῃ ὑποσχέσεις ἀλλὰ ἁπλῶς νὰ κάνῃ διαπιστώσεις, θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ σᾶς ἐφοδιάσῃ βαθμηδὸν τοὐλάχιστον μὲ τὰ στοιχειωδῶς ἀναγκαῖα. Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς προπονητάς, ὁ Ἀρχηγὸς εὐηρεστήθη καὶ εἰς αὐτὸ νὰ δώσῃ ἀκόμη μίαν ἐνίσχυσιν, ἀποφασίσας νὰ καταστήσῃ δυνατὸν ἀπὸ ἐφέτος νὰ διατεθοῦν πολὺ περισσότερα ὄργανα τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως ποὺ θὰ περιέλθουν τὰς περιφερείας καὶ βαθμηδὸν πιθανὸν καὶ νὰ ἐγκατασταθοῦν καὶ μονίμως εἰς τὰς περιφερείας μὲ τὸν κύριον σκοπὸν τὴν καθοδήγησιν ὅλων τῶν μελῶν μας εἰς τὸν ἀθλητισμόν. Σᾶς τονίζω αὐτὸ τὸ ΟΛΩΝ τῶν μελῶν μας καὶ σᾶς τὸ ὑπογραμμίζω διότι ὅπως ξεύρετε ὁ ἀθλητισμὸς ὁ ἰδικός μας μακρυὰ ἀπὸ κάθε ἔννοια πρωταθλητισμοῦ βγαίνει μέσα ἀπὸ τὰ πλατειὰ στρώματα τῆς Ἑλληνικῆς νεολαίας καὶ ἔχει γιὰ σκοπὸ του τὸ σύνολο αὐτὸ καὶ ὄχι ἐκλεκτικὲς μειονότητες. Δι' αὐτὸ ζητοῦμε νὰ μπορέσουμε νὰ τὸν ἐπεκτείνουμε καὶ νὰ τὸν φθάσουμε εἰς τὸ πιὸ ἀπομεμακρυσμένο χωριό, διότι εἰς τὴν Ὀργάνωσίν μας, σύμφωνα μὲ τὶς ἀρχὲς τῆς 4ης Αὐγούστου, δὲν ὑπάρχει περισσότερον Ἑλλὰς ἐδῶ, ὀλιγώτερον ἐκεῖ, καὶ περισσότερον πάρα πέρα. Ὅπου ὑπάρχει ἑλληνικὸς ἱδρῶτας, ὅπου ὑπάρχει ἑλληνικὸν αἷμα καὶ ὅπου ὑπάρχει ἑλληνικὴ ψυχή, παντοῦ εἶναι ἐξ ἴσου Ἑλλάς. Καὶ γι' αὐτὸν τὸν λόγον, ἐπαναλαμβάνω, συνεπεῖς πρὸς τὴν ἀρχὴν αὐτήν, ἐπιδιώκουμε μὲ κάθε τρόπο νὰ μεταδώσουμε τὸν ἀθλητισμὸν εἰς τὸ πιὸ ἀπομεμακρυσμένο χωριό, παντοῦ, εἰς κάθε γωνιὰ τῆς Ἑλληνικῆς γῆς, τῆς ὁποίας κάθε χοῦφτα χῶμα εἶναι δι' ἡμᾶς ἐξ ἴσου ἱερό, ἐξ ἴσου τιμημένο καὶ ἐξ ἴσου λατρευτό, ὅπως εἶναι ὁλόκληρος ἡ Ἑλλάς. Ἐπὶ πλέον μὲ τὴν ἔκδοσι εἰδικῶν βιβλίων θὰ μπορέσουμε νὰ ὑποβοηθήσουμε κατὰ πολὺ τὴν συστηματικὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἀγωνιστικῆς κινήσεως. Τέλος μὲ τὴν ὀργάνωσιν τῶν κατὰ περιφερείας περιοδικῶν ἀγώνων, ἡ πρωτοβουλία τῶν ὁποίων ἀνήκει ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὴν Ἀνωτάτην Ἐπιτροπὴν Ἀθλητισμοῦ, θὰ κατορθώσουμε νὰ δημιουργήσουμε μίαν συνεχῆ ἀθλητικὴν κίνησιν εἰς διάφορα ἐναλλασσόμενα σημεῖα τῆς χώρας. Μὲ τὴν εὐκαιρίαν αὐτὴν σᾶς ἀνακοινώνω ὅτι διὰ τοὺς προσεχεῖς περιοδικοὺς ἀγῶνας ἀθλοθετοῦμεν ἀπὸ τώρα ἕνα κύπελλον ἐπαμειβόμενον διὰ τὴν νικήτριαν Περιφερειακὴν Διοίκησιν Θηλέων κάθε περιφερειακῶν ἀγώνων, καὶ ἕτερον τοιοῦτον διὰ τὴν νικήτριαν Διοίκησιν Ἀρρένων. Οἱ πρῶτοι τέτοιοι ἀγῶνες θὰ γίνουν στὰ τέλη τοῦ μηνὸς Ἰουνίου, οἱ δὲ ἄλλοι κατὰ τὸ φθινόπωρον ὅπως καὶ πέρυσιν. Τὸν θεσμὸν αὐτὸν θὰ διατηρήσωμεν καὶ θὰ ἐνισχύσωμεν ὁπωσδήποτε καὶ σᾶς λέγω ἀπὸ τώρα ὅτι ἀποδίδουμε ἐξαιρετικὴ σημασία καὶ περιμένουμε νὰ βγοῦν ἀπ' ἐκεῖ πάρα πολλοὶ καρποί. Συνεπῶς ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ πρέπει νὰ πιστεύετε ὅτι θὰ γίνῃ. Σᾶς ἐπαναλαμβάνω ὅτι ἡ Διοίκησις δὲν δίδει ὑποσχέσεις, κάνει διαπιστώσεις καὶ πάντοτε ἐντὸς τοῦ μέτρου τοῦ δυνατοῦ, ὥστε ποτὲ νὰ μὴ πραγματοποιῇ λιγώτερα ἀπ' αὐτὲς ἀλλὰ συνήθως περισσότερα.

(Ἡ συνέχεια στὸ προσεχές)

Στὸ περιθώριον

ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

Πραγματικὰ ἐπιτυχὴς ἡ σκέψις τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου τῆς Ε.Ο.Ν., ἡ διατυπωθεῖσα εἰς σχετικὴν ἐγκύκλιον διαταγήν του, ὅπως τμήματα τῆς Ὀργανώσεως ἀναλάβουν τὴν διαφώτισιν τῶν μελῶν της ἐπὶ τῶν μεγάλων ἔργων τῆς Κυβερνήσεως τῆς 4ης Αὐγούστου. Τὸ ἔργον τοῦτο εἶναι ὀγκῶδες, θεμελιακῆς σημασίας διὰ τὴν χώραν, διὰ τὸ παρὸν καὶ διὰ τὸ μέλλον της. Ἡ νεότης δὲ διὰ νὰ τὸ ἐμπνέεται, διὰ νὰ παιδαγωγῆται καὶ διὰ νὰ σεμνύνεται ἀκόμη διὰ τὸ ἔργον αὐτό, χρειάζεται νὰ τὸ κατέχῃ τὸ ἔργον τοῦτο εἰς τὴν οὐσίαν καὶ εἰς τοὺς σκοπούς του. Ἤδη θ' ἀποκτήσῃ σαφῆ ἰδέαν τῶν πραγματοποιήσεων τῶν ἐθνικῶν καὶ θὰ αἰσθανθῇ ἱκανοποίησιν, ὑπερηφάνειαν καὶ αἰσιοδοξίαν διότι ἐκλήθη νὰ συντελέσῃ καὶ αὐτὴ εἰς τὴν ἐθνικὴν ἀναγέννησιν.

Η ΜΕΡΙΜΝΑ ΔΙΑ ΤΗΝ ΝΕΟΤΗΤΑ

Ἡ Κεντρικὴ Διοίκησις τῆς Ε. Ο. Ν., συστηματοποιοῦσα καλύτερον τὴν παρ' αὐτῇ λειτουργοῦσαν Διεύθυνσιν Προνοίας, ἔλαβεν ὅλα τὰ ἀναγκαῖα μέτρα διὰ τὴν ἰατρικὴν καὶ νοσοκομειακὴν περίθαλψιν τῶν ἀπόρων μελῶν της καὶ διὰ τὴν ἠθικὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἱκανῶν καὶ ἀξίων ὑποστηρίξεως μελῶν της εἰς τὸν βιοποριστικόν των ἀγῶνα. Ἡ μέριμνα αὐτή, ἡ ὁποία ἐκδηλώνει διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν τὸ θερμόν, βαθὺ καὶ ἔμπρακτον ἐνδιαφέρον τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ τῆς Ὀργανώσεως ὑπὲρ τῆς Ἑλληνικῆς Νεότητος, ἔχει ἀσφαλῶς μεγάλην σημασίαν, ὄχι μόνον ὡς ἄσκησις μιᾶς εὐρυτάτης κοινωνικῆς ἀλληλεγγύης, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ κυρίως ὡς μέτρον προστασίας τῆς ὑγείας τῶν νέων, ἡ ὁποία εἶναι συνδεδεμένη μὲ τὴν ὑγείαν τῆς Φυλῆς μας, ὡς καὶ ὑποβοήθησις αὐτῶν εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς. Σχετικῶς μὲ τὸ τελευταῖον τοῦτο, πρέπει νὰ τονισθῇ ἰδιαιτέρως ὅτι ἡ ἠθικὴ αὐτὴ ἐνίσχυσις δὲν θὰ παρέχεται ἀδιακρίτως εἰς πάντα ἔχοντα τὴν ἰδιότητα τοῦ μέλους τῆς Ὀργανώσεως, ἀλλ' εἰς ὅσους ἐξ αὐτῶν θὰ ἔχουν κατορθώσει, διὰ τῆς διαγωγῆς των, τῆς ἐπιμελείας καὶ τῆς ἱκανότητός των, νὰ γίνουν ἄξιοι τῆς ἠθικῆς ταύτης ἀμοιβῆς.

Η ΕΚΘΕΣΙΣ ΛΑΪΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τοῦ Β΄ Συνεδρίου τῶν Περιφερειακῶν Διοικητῶν τῆς Ε.Ο.Ν., τὸ ὁποῖον θὰ λάβῃ χώραν ἀπὸ τῆς 19ης μέχρι τῆς 26ης Μαΐου, θὰ γίνῃ, ὡς γνωστόν, καὶ Ἔκθεσις Λαϊκῆς Τέχνης, τῆς ὁποίας ἡ ἐπιτυχία προβλέπεται ἱκανοποιητικωτάτη. Αἱ Περιφερειακαὶ Διοικήσεις καὶ ἰδίᾳ τῶν Θηλέων ἔχουν ἐργασθῇ μὲ ζῆλον καὶ μεθοδικότητα, καὶ πιστεύεται ὅτι ἡ Ἔκθεσις θ' ἀνταποκριθῇ εἰς τὸν ὡραῖον σκοπόν της, ὁ ὁποῖος δὲν εἶναι βέβαια ἁπλῶς τὸ παρουσίασμα τῆς λαϊκῆς τέχνης, ἀλλὰ καὶ ἡ μελέτη της, ἡ ἀνάπτυξίς της καὶ ἡ ἐπικράτησίς της. Ἀποδίδοντες τὴν πρέπουσαν σημασίαν εἰς τὴν Ἔκθεσιν, θὰ τὴν παρακολουθήσωμεν μὲ τὸ ἐνδιαφέρον ποὺ τῆς ἀξίζει καὶ θ' ἀσχοληθῶμεν ἐκτενῶς μὲ αὐτὴν ἐν καιρῷ.

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ

Δὲν εἶναι καθόλου εὔκολον ν' ἀποφανθῇ κανεὶς διὰ τὴν ὀρθότητα τῆς γνώμης ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ὑποστηρίζουν ὅτι μὲ τὰ δραματικὰ γεγονότα τὰ ὁποῖα ἐξειλίχθησαν εἰς τὴν Ὀλλανδίαν καὶ τὸ Βέλγιον τὴν περασμένην ἑβδομάδα, ὁ ἀπὸ ὀκταμήνου διεξαγόμενος εἰς τὴν Εὐρώπην πόλεμος εἰσῆλθεν εἰς ἀποφασιστικήν του φάσιν. Ἀδιαφιλονίκητον ὅμως εἶναι ὅτι μὲ τὰ γεγονότα αὐτὰ εἰσῆλθεν ἡ Εὐρώπη εἰς μίαν νέαν φάσιν ἱστορίας, ἡ ὁποία — πῶς νὰ τὸ ἀποκρύψωμεν; — κάθε ἄλλο προοιωνίζεται, παρὰ πρόοδον τῆς ἐξημερώσεως τῶν ἠθῶν καὶ ἐξευγενισμὸν τῶν διεθνῶν σχέσεων. Κατὰ τοὺς τελευταίους αἰῶνας εἶχον καθιερωθῆ διεθνῶς ὡρισμένοι κανόνες καὶ τύποι διέποντες τὰ τῆς διαρρήξεως τῶν εἰρηνικῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν κρατῶν καὶ τὰ τῆς κηρύξεως τῶν πολέμων. Οἱ τύποι καὶ οἱ κανόνες αὐτοὶ ἐτηρήθησαν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον πιστῶς καὶ κατὰ τὸν πρῶτον μέγαν εὐρωπαϊκὸν πόλεμον, εἰς τὸν ὁποῖον ἔλαβε μέρος, ἐξαιρέσει ὀλίγων κρατῶν, ὁλόκληρος ἡ Εὐρώπη καὶ ἡ Ἀσία καὶ μέγα μέρος τῶν ἄλλων ἠπείρων. Ὁ παράγων τοῦ αἰφνιδιασμοῦ, ἀποκτήσας ἀποφασιστικὴν ἀξίαν διὰ τὰς ἐπιχειρήσεις τοῦ συγχρόνου ἐκμηχανισμένου πολέμου, ἐθεωρήθη ὡς ἐπιβάλλων τὴν ἀθέτησιν καὶ παραβίασιν τῶν κανόνων τούτων. Τὰ πράγματα ὅμως δὲν ἐσταμάτησαν ἐκεῖ. Ἡ ἐξασφάλισις τοῦ πλεονεκτήματος τοῦ αἰφνιδιασμοῦ καὶ ἡ ἀποτελεσματικὴ ἐκμετάλλευσις διὰ τὴν πραγματοποίησιν ταχέων ἀποτελεσμάτων τοῦ νέου ὅπλου, τοῦ ἀεροπλάνου, εἰσήγαγεν εἰς τὴν πρακτικὴν τοῦ πολέμου νέαν, ἐντελῶς, καθόλου ἱπποτικήν, παρὰ τὸ παράτολμον καὶ τὸ ριψοκίνδυνόν της, τακτικήν. Τὰς ἀποβιβάσεις εἰς τὰ μετόπισθεν τῶν κυρίων πολεμικῶν γραμμῶν ἱπταμένων ἐλαφρῶν στρατιωτικῶν μονάδων, μὲ σκοπὸν τὴν κατάληψιν ζωτικῶν συγκοινωνιακῶν καὶ ἄλλων κέντρων, διὰ τὴν διαταραχὴν καὶ παράλυσιν τοῦ συστήματος ἀμύνης τῶν προσβαλλομένων καί, τὸ πρωτοφανέστερον, τὴν ὑποχρέωσιν νὰ συμμετέχουν εἰς τοὺς σκοποὺς αὐτοὺς πολῖται τοῦ ἐπιτιθεμένου κράτους ἐκ τῶν ἐν εἰρήνῃ ἐγκατεστημένων καὶ ἀπολαμβανόντων τῆς φιλοξενίας τῶν ὑφισταμένων τὴν ἐπίθεσιν χωρῶν. Διὰ πάντα ἄνθρωπον διατηροῦντα τὴν ἐπίγνωσιν ὅτι ὁ πόλεμος εἶναι παροδικὴ κατάστασις καὶ ὅτι πάγιον καθεστὼς διὰ τοὺς λαοὺς εἶναι ἡ εἰρήνη, καθίσταται πρόδηλον ὅτι εἰσάγονται εἰς τοὺς διεθνεῖς ἀγῶνας ἤθη καὶ μέθοδοι, αἱ ὁποῖαι καταστρέφουν καὶ τὰ τελευταῖα στοιχεῖα διεθνοῦς ἐμπιστοσύνης καὶ θὰ ἔχουν ὡς ἀποτέλεσμα νὰ καταστήσουν δυσχερεστάτην, ἂν ὄχι ἀδύνατον, τὴν ἐπικοινωνίαν τῶν λαῶν, τὴν ἐγκατάστασιν καὶ συμβίωσιν ἀλλογενῶν ἀτόμων ἐντὸς τῶν ὁρίων τῶν ἐθνικῶν κρατῶν.

Ἔχομεν ἐκ τούτου νέαν θλιβερὰν ἐπιβεβαίωσιν τῆς ἀδιαψεύστου — ἀλλοίμονον — πεποιθήσεως, ὅτι ὁ πόλεμος δὲν ἐκκαθαρίζει ἀλλὰ ἐπαυξάνει καὶ περιπλέκει χειρότερον τὰ προβλήματα, τὰ ὁποῖα διαιροῦν τοὺς λαούς, ἀφοῦ ἐπισωρεύει νέα μίση καὶ νέας δυσπιστίας.

Ἐφόσον εἶναι μαθηματικῶς ἀσφαλὴς ἡ διάγνωσις ὅτι δὲν ὑπάρχει εἰς τὸν κόσμον κανεὶς λαὸς τόσον ἰσχυρὸς εἰς πλῆθος, εἰς μέσα καὶ εἰς πληρότητα ἀρετῶν τοιαύτην, ὥστε νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν μίαν ποίμνην καὶ νὰ ἐπιβάλῃ τὸν ἕνα ποιμένα, ὁ πόλεμος εἶναι καταδικασμένον ἐγχείρημα, εἰς τὸ τέρμα τοῦ ὁποίου τὰ προβλήματα τοῦ κόσμου θ' ἀνακύπτουν ἴδια καὶ ἀπαράλλακτα ὡς ἐτίθεντο καὶ πρὸ τῆς ἐκρήξεώς του.

Αἱ νέαι μέθοδοι τοῦ ἀποκληθέντος ὁλοκληρωτικοῦ πολέμου, ποὺ τὰ μέσα διεξαγωγῆς του, τὰ ἄγρια καὶ ἐξαγριώνοντα, εἶναι κατὰ τοῦτο μᾶλλον ἐπικίνδυνα, καθόσον ἐκτρέφουν ἀδιαλλαξίας καὶ εὐρύνουν τὰ χωρίζοντα τοὺς λαοὺς χάσματα, καταστρέφουν ὅλας τὰς δυνατότητας ἀνασυνδέσεως τῶν διεθνῶν σχέσεων καὶ ἐπισωρεύουν ἐμπόδια εἰς τὴν ἐπικράτησιν κατὰ τὸ τέρμα τοῦ πολέμου νηφαλίων ἀντιλήψεων εἰς τὴν σύνταξιν καὶ ἐπιβολὴν τῶν ὅρων τῆς εἰρήνης. Ἐπειδὴ δὲ εἶναι ἱστορικῶς βεβαιωμένον ὅτι ἡ ἱστορία δὲν ἐγνώρισε δικαίους νικητὰς καὶ ἐπειδὴ ἡ Εὐρώπη ἔχει περισσότερον παρὰ εἰς καμμίαν ἄλλην περίοδον τῆς ἱστορίας της ἀνάγκην δικαιοσύνης διὰ νὰ εἰρηνεύσῃ ὁριστικῶς, εἶναι φανερὸν ὅτι ἡ ἀποθηρίωσις πρὸς τὴν ὁποίαν φέρεται, μὲ τὰ εἰσαχθέντα νέα μέσα εἰς τὴν διεξαγωγήν του, ὁ πόλεμος φονεύει ἀπὸ τώρα καὶ καταστρέφει καὶ ἐκμηδενίζει τὰς δυνατότητας ἐπικρατήσεως πνεύματος συγγνώμης καὶ ἀνοχῆς μεταξὺ τῶν λαῶν, ἀπαραιτήτου διὰ μίαν δικαίαν ρύθμισιν τῶν προβλημάτων τὰ ὁποῖα δὲν θὰ ἐκκαθαρίσῃ, ἀλλὰ θὰ περιπλέξῃ μᾶλλον ἡ κατακλυσμιαία θεομηνία, ἡ ὁποία ἐνέσκηψεν ἐπὶ τῆς συγχρόνου ἀνθρωπότητος.

Στὸ περιθώριον

ΠΑΡΗΓΟΡΟΝ

Ἡ συμμετοχὴ τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Ἔκθεσιν τῆς Φιλιππουπόλεως καὶ ἡ ἐπ' εὐκαιρίᾳ ταύτης μετάβασις εἰς Βουλγαρίαν ἐκπροσώπων τῆς ἑλληνικῆς βιομηχανίας καὶ τοῦ ἐμπορίου ἐγένετο ἀφορμὴ φιλικωτάτων ἐκδηλώσεων, αἱ ὁποῖαι βαθύτατα συνεκίνησαν τὴν κοινὴν γνώμην τῆς Πατρίδος μας. Μέσα εἰς τὴν ἔκφρονα ἀτμόσφαιραν τῶν μαχῶν, ποὺ δεκατίζουν τὴν νεότητα τῆς Βορείου καὶ τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης, ἡ Βαλκανικὴ καὶ ἡ Νοτιοανατολική μας Εὐρώπη παρουσιάζει τὴν εἰκόνα ἑνὸς κόσμου, ὁ ὁποῖος ἐκ βαθέων, εἰλικρινῶς καὶ ἐν πλήρει ἐπιγνώσει ἀπεύχεται καὶ ἀποκρούει κάθε ἰδέαν ἐπεκτάσεως τῆς πολεμικῆς πυρκαϊᾶς εἰς τὰ ὅριά του καὶ προσφέρεται, ἀπεναντίας, νὰ θυσιάσῃ εἰς τὸν ὑπέρτατον τοῦτον σκοπὸν κάθε ἄλλην ἰδέαν καὶ κάθε ἄλλην βλέψιν. Καὶ πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι δὲν εἶναι τὸ ἀρνητικὸν δέος τοῦ πολέμου ὁ μοναδικὸς λόγος τῆς ψυχολογίας ποὺ διεμορφώθη καὶ ἐπεκράτησεν εἰς τὴν ἰδικήν μας περιοχὴν ἀπὸ τῆς ἐκρήξεως τοῦ πολέμου. Εἶναι κάτι ἀκόμη βαθύτερον. Εἶναι πρὸ παντὸς ἡ θετικὴ καὶ ὥριμος πεῖρα τῶν λαῶν τῆς Νοτιοανατολικῆς Εὐρώπης, ἕκαστος τῶν ὁποίων ἰδιαιτέρως καὶ ὅλοι ὁμοῦ εἶχον παρασυρθῆ πολλάκις κατὰ τὸ παρελθὸν καὶ συγκρουσθῆ μεταξύ των ὑπακούοντες εἰς ξένας ἀντιπάλους ἐπιρροάς, διαψευσθέντες καὶ ἐγκαταλειφθέντες εἰς τὸ τέλος ἀπὸ ἐκείνους ποὺ τοὺς παρέσυραν. Εἶναι λοιπὸν ἡ σοφία μιᾶς πείρας, ἡ ὁποία ἐξηγοράσθη μὲ θυσίας, μὲ αἵματα καὶ μὲ συμφοράς, ἡ γενεσιουργὸς αὐτῆς τῆς νηφαλίου ψυχολογίας. Καὶ εἶναι ἰδιαιτέρως παρήγορον ὅτι ἡ πλουτισθεῖσα καὶ ἐμπεδωθεῖσα αὐτὴ πεῖρα τείνει νὰ μεταβληθῇ σήμερον εἰς θώρακα στερεόν, ἀνθιστάμενον νικηφόρως εἰς τοὺς ὑποβολιμαίους ψιθύρους καὶ εἰς τοὺς ἐπιστρατευομένους πειρασμούς. Σήμερον ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ διακινδυνεύσῃ τὴν γνώμην ὅτι δὲν ὑπάρχει κίνδυνος ἀναφλέξεως πολεμικῆς εἰς τὴν Νοτιοανατολικὴν Εὐρώπην ἐκ πρωτοβουλίας ἢ ὑπαιτιότητος τῶν λαῶν της καὶ αὐτὸ ἤδη εἶναι σημαντικόν. Ἐὰν ἡ ψυχολογία αὐτὴ διατηρηθῇ μέχρι τέλους, ὄχι μόνον αἱ ἀπειλαὶ μεταφορᾶς τῆς συρράξεως μέχρις ἡμῶν διὰ δολοπλοκιῶν ἢ δι' ἐπιδρομῆς ἐξωβαλκανικῆς θὰ περιορισθοῦν εἰς τὸ ἐλάχιστον, ἀλλὰ καὶ θὰ διασφαλισθῇ διὰ τὸ μέλλον ἡ εἰρηνικὴ ἐν στενῇ συνεργασίᾳ ἀλληλεγγύη τῶν λαῶν μας, ὡς προϋπόθεσις μιᾶς κοινῆς ὅλων ὁμοῦ ἐκπολιτιστικῆς ἀναγεννήσεως.

Η ΠΑΙΔΙΚΗ ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟΤΗΣ

Ὁ Εἰσαγγελεὺς Πρωτοδικῶν Ἀθηνῶν κ. Μικρουλέας, εἰδικὸς εἰς τὰ ἐν Ἑλλάδι ζητήματα τῆς παιδικῆς ἐγκληματικότητος, ἐξέδωκεν ἐσχάτως μελέτην ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, εἰς τὴν ὁποίαν ἀφιεροῖ ἴδιον κεφάλαιον, ὅπου ἐξαίρεται ἡ σημασία καὶ ὁ ρόλος τὸν ὁποῖον παίζει ἡ Ἐθνικὴ Ὀργάνωσις Νεολαίας εἰς τὴν διαπαιδαγώγησιν τῶν παιδιῶν τοῦ Λαοῦ, καθισταμένη οὕτω μία τῶν κυριωτέρων συνισταμένων τῆς προλήψεως τοῦ ἐγκλήματος τῆς παιδικῆς ἡλικίας.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΗ ΥΠΕΡΗΦΑΝΕΙΑ

Τὶς τελευταῖες ἡμέρες ἐδημιουργήθη ἕνα ζήτημα στὶς ἐφημερίδες ποὺ ἴσως νὰ μὴ τὸ πρόσεξαν πολλοί. Μιὰ ἐφημερὶς ἐθεώρησε καθῆκόν της νὰ καυτηριάση κάποιον ἐπιχειρηματία ποὺ ἀπεφάσισε ν' ἀνοίξη ἕνα νέον κέντρον καὶ ποὺ τὸ πρῶτο του βῆμα ἦταν νὰ δώση ξένο ὄνομα στὴν ἐπιχείρησί του. Ἡ ἀρθρογραφία τῆς ἐφημερίδος εἶχε ὡς συνέπεια τὴν ἐπέμβασι, ὅπως φαίνεται, τῆς τουριστικῆς ἀστυνομίας καὶ ὁ ἐπιχειρηματίας ὑποχρεώθηκε νὰ δείξη μεγαλύτερο σεβασμὸ στὸν τόπο του καὶ στὸν τόπο ποὺ πρόκειται νὰ συντηρήση τὴν ἐπιχείρησί του. Τί ἔκανε ὅμως καὶ πάλι; Διατήρησε μὲ πηχυαῖα γράμματα τὸν ξένο τίτλο καὶ πρόσθεσε μὲ μικροσκοπικὰ γράμματα μιὰ ἑλληνικὴ μετάφρασι. Κι' ἔτσι ὅλοι βρέθηκαν ἱκανοποιημένοι.

Μπορεῖ ὅμως νὰ ὑπάρξη ἱκανοποίησις; Δὲν πρέπει σ' αὐτὸ τὸ ἐπεισόδιο νὰ ἰδοῦμε τὴν τυπικὴ ἔκφρασι μιᾶς νοοτροπίας ποὺ πρέπει νὰ καταπολεμηθῆ λυσσωδῶς ἀπὸ τὰ ἑλληνόπουλα; Γιατὶ φταίει ὁ ἐπιχειρηματίας τάχα καὶ δὲν φταίει τὸ κοινὸ ποὺ ξενοφέρνει καὶ ἀηδῶς φραγκίζει; Ἂν τὸ κοινὸ δὲν τ' ἀνεχόταν ὅλα αὐτά, κανεὶς δὲν θὰ τολμοῦσε νὰ προσβάλη τὸ δημόσιον αἴσθημα. Φθάσαμε ὅμως στὸ σημεῖο νὰ μὴ καταλαβαίνουμε μὲ τὰ ξένα ὀνόματα τοὺς καταλόγους τῶν ἑστιατορίων, νὰ μιμούμεθα τὴν ὀλέθρια αὐτὴ καὶ ἀπάτριδα φάρα τῶν λεβαντίνων, νὰ διαβάζουμε ξένους τίτλους σ' ὅλα τὰ μαγαζειά, νὰ λένε τὰ εἰσπρακτοράκια καὶ τὰ γκαρσόνια παρντὸν καὶ μερσί, καμμιὰ Ἑλληνὶς καλλιτέχνις τοῦ ἐλαφροῦ θεάτρου νὰ μὴν ἔχη ἑλληνικὸ ὄνομα, νὰ θαυμάζουμε κάθε ξένον τενεκέ, νὰ βλέπουμε μιὰ ξένη μυῖγα στὸν κινηματογράφο καὶ νὰ μένουμε ἄφωνοι ἀπὸ θαυμασμό, νὰ λιγωνώμαστε μπροστὰ σὲ κάθε ξενικὴ μικρότητα, καὶ τὸ μόνο ποὺ νὰ μὴ κάνουμε νἆναι ἡ ἔκφρασις καὶ τῆς παραμικρᾶς ὑπερηφανείας γιατὶ ἀνήκουμε στὴν ἐνδοξότερη φυλὴ τῆς γῆς.

Ἀπὸ τῆς πλευρᾶς αὐτῆς δὲ μπορῶ παρὰ νὰ θαυμάσω καὶ τοὺς Τούρκους καὶ τοὺς Βουλγάρους καὶ τοὺς Νοτιοσλαύους. Ὄχι μόνον σέβονται οἱ ἴδιοι τὴ ράτσα τους, ἀλλ' ἐπέβαλαν καὶ στοὺς ἄλλους τὸν ἀπόλυτο σεβασμό.

Ἂν καὶ εἴμαστε ἕνα κράτος μὲ ὀχτὼ ἑκατομμύρια κατοίκους, παντοῦ μιλᾶνε γιὰ μᾶς περισσότερο ἀπὸ ὁποιονδήποτε ἄλλο λαὸ καὶ παντοῦ βάχουμε φανατικοὺς φίλους ἢ φανατικοὺς ἐχθρούς, ἴσως γιατὶ ἐμεῖς οἱ ἴδιοι ἐπιτρέπουμε τοὺς σχετλιασμοὺς καὶ τὶς ἄδικες κρίσεις. Παντοῦ λοιπὸν ὅπου κι' ἂν βρέθηκα, σὲ διάφορα ταξίδιά μου, καὶ ἀντέκρουσα μὲ βοηθὸ τὴν ἐπιστήμη καὶ τὴν ἱστορία τὶς ἄδικες κατηγορίες, παντοῦ μιὰ αἴτησις συγγνώμης, ἕνας πρόδηλος σεβασμὸς ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴ ὑπερηφάνειά μου. Ἕνας Δανὸς καθηγητὴς σὲ μιὰ συντροφιὰ ποὺ συζητοῦσε γιὰ τὰ πράγματα τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος γύρισε καὶ μοὖπε ἀνενδοιάστως:

— Ἂν ἡ σελίδα αὐτὴ εἶχε γραφῆ στὴν ἱστορία τῆς πατρίδος μου, θἆταν γιὰ μᾶς τιμὴ καὶ δόξα. Οἱ Ἕλληνες ὅμως φίλοι μου, ἄλλοι τὴν κατηγοροῦν, ἄλλοι δὲν τὴν ξέρουν καθόλου καὶ ἄλλοι τὴν τοποθετοῦν στὸν ὄγδοο οὐρανό.

Περίεργο ἀλλ' ἀληθινό. Εἴμαστε μιὰ περίεργη φυλή. Εἴτε θ' ἀνεβάζουμε στὰ οὐράνια ὅ,τι δήποτε δικό μας, εἴτε θὰ τὸ κατεβάζουμε στὰ τάρταρα. Κατὰ γενικὸν ὅμως σχεδὸν κανόνα ὅταν βρισκώμαστε μπροστὰ σὲ ξένους δὲν διστάζουμε νὰ κατηγοροῦμε αὐτοὶ ἑαυτούς, μὲ τὴ μεγαλύτερη ἀδιαφορία γιὰ τὶς συνέπειες ποὺ ἔχει τὸ γεγονός. Βέβαια, ἕνας ἐρευνητὴς θὰ μποροῦσε καὶ σ' αὐτὸ ἀκόμη νὰ βρῆ μιὰ ἰδιάζουσα ἀρετὴ τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς: Ἀπὸ τὰ κατάβαθα τῶν αἰώνων φθάνει μὲ τὶς κληρονομικὲς ἐπιδράσεις ἡ ἐλευθεροστομία, ἡ διάθεσις αὐτὴ τῆς ἐπικρίσεως, ἡ εἰλικρίνεια τῆς σκέψεως, ἡ ἐκζήτησις τοῦ καλυτέρου ἀπὸ ἕναν λαὸ ποὺ ἀνέδειξε ὅ,τι καλλίτερο ὑπάρχει σ' ὅλα τὰ πεδία τῆς ἀνθρωπίνης ἐκδηλώσεως. Κανένα ἔθνος δὲν ἔχει τὴν ἔμφυτη αὐτὴ διάθεσι τοῦ ψόγου καὶ τῆς μεμψιμοιρίας σὲ τέτοιο βαθμὸ ἀνεπτυγμένη. Εἶναι ὅμως ὁ ἴδιος λόγος πάντα: ἡ φυλὴ ποὺ ἐδημιούργησε τὸν Παρθενῶνα εἶναι φυσικὸ νὰ βρίσκη τὰ πάντα μικρὰ καὶ εὐτελῆ. Τὸ ζήτημα ὅμως εἶναι ὅτι ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ ἐμπλαισιώνεται στὴν ἐποχὴ ποὺ ζῆ. Μπορεῖ μεταξύ μας καὶ ἂν δὲν τὴν ἐξηγοῦμε νὰ διαισθανώμεθα τὴ διάθεσι αὐτὴ τῆς ἐπικρίσεως καὶ τοῦ σκεπτικισμοῦ. Ἕνας ξένος δὲν τὴν καταλαβαίνει καὶ βλέποντας παρόμοιες ἐκδηλώσεις τὶς κρίνει ὅπως θέλει. Γι' αὐτὸ καὶ χρειάζεται περισσότερη ὑπερηφάνεια.

Χρ. Ἐμμ. Ἀγγελομάτης

Η ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΗ ΜΑΣ ΣΤΗΛΗ

Ἐγράψαμε γιὰ τὴν ἱστορία τοῦ γραμματοσήμου καὶ γιὰ τὶς συλλογές. Σήμερα θὰ σᾶς ποῦμε γιὰ τὰ καλὰ μιᾶς συλλογῆς.

Πολλὰ πράγματα μπορεῖ νὰ ὠφεληθῆ τὸ παιδὶ ἀπὸ μιὰ συλλογὴ καὶ γι' αὐτὸ δὲν κάνουν καλὰ οἱ γονεῖς νὰ ἀποτρέπουν τὰ παιδιά τους ἀπὸ τὴν περίφημη αὐτὴ ἀπασχόλησι. Ἐδῶ θὰ ποῦμε τὶς ὠφέλειες τῆς φιλοτελείας.

Πρῶτα ἀπ' ὅλα ὀξύνει τὴν παρατηρητικότητα τοῦ συλλέκτου.

Διὰ νὰ ἐξακριβώση κανεὶς ποίου Κράτους εἶναι, ποίας ἀξίας, τί εἴδους ὑδατόσημον ἔχει καὶ πόσες δαντέλλες, εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ ἐξετάση προσεκτικὰ τὸ γραμματόσημον καὶ νὰ εὕρη τὴν προσήκουσαν θέσιν εἰς τὴν συλλογήν του καὶ τοιουτοτρόπως χωρὶς κἂν νὰ τὸ ἐννοήση, πλουτίζεται μὲ τὸ αἴσθημα τῆς παρατηρητικότητος ποὺ εἶναι πολύτιμον ἐφόδιον εἰς τὴν ζωήν του.

Ταυτοχρόνως δὲ γίνεται τακτικὸς καὶ μεθοδικός.

Τοῦ ἀναπτύσσει τὸ καλλιτεχνικὸν αἴσθημα.

Ἀκόπως καὶ εὐχαρίστως τὸν διδάσκει καὶ μανθάνει γεωγραφίαν, νομισματολογίαν καὶ τὰ πολιτεύματα ὅλου τοῦ κόσμου.

Ἐκμανθάνει ἀκόμη εὐχερῶς ξένας γλώσσας καὶ ἀλληλογραφίαν, διότι ὁ πλουτισμὸς πάσης συλλογῆς γίνεται συνήθως διὰ τῆς ἀλληλογραφίας τῶν ἀνταλλαγῶν καὶ οὕτω καθίσταται μὲ τὰς σχέσεις του αὐτὰς κοινωνικώτερος.

Συνηθίζει εἰς τὴν ἀποταμίευσιν μὲ τὸ νὰ δίδη ἀξίαν εἰς τὰ πλέον κοινὰ γραμματόσημα, τὰ ὁποῖα συγκεντρνώει διὰ τὰς ἀνταλλαγάς του, καὶ ἔχουσι τὴν μικροτέραν ἐμπορικὴν ἀξίαν.

Καὶ τὸ σπουδαιότερον ἀπαρτίζει χωρὶς νὰ τὸ ἐννοῆ περιουσίαν ἀτομικὴν καὶ ἡ ὁποία εἶναι τοσούτῳ μᾶλλον σοβαρωτέρα, ὅταν ὁ ἀδαὴς καὶ ἀρχάριος συλλέκτης ἐξελίσσεται εἰς προχωρημένον συλλέκτην, ὁπότε ἡ συλλογή του ἀποτελεῖ ἀνεκτίμητον περιουσίαν καὶ τοῦτο διότι διαρκῶς, τακτικῶς καὶ σταθερῶς αὐξάνει ἡ ἀξία τοῦ γραμματοσήμου λόγῳ τῆς αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν συλλεκτῶν εἰς ὅλον τὸν κόσμον.

Ἐνδεικτικῶς τονίζομεν ὅτι μία κόλλα τῶν πρώτων μας γραμματοσήμων τοῦ 1 λεπτοῦ ἐκδόσεως 1861 ἐστοίχιζε μίαν δραχμὴν καὶ λεπτὰ πεντήκοντα. Σήμερον δὲ ἂν τυχὸν ὑπῆρχε τοιαύτη — διότι δὲν ὑπάρχει — θὰ ἐπωλεῖτο εὐκολώτατα καὶ μὲ παρακλήσεις μάλιστα ξένων Ταχυδρομικῶν Μουσείων τὸ ὀλιγώτερον 750.000 δραχμάς!

* * *

Μὲ τὰ ὡραῖα ἑλληνικὰ γραμματόσημα διδασκόμεθα τὴν ἱστορίαν τοῦ τόπου μας μὲ εἰκόνας, ἀπὸ τοῦ πτερωτοῦ ἀγγελιαφόρου τοῦ Διός, ποὺ ἦτο ὁ Ἑρμῆς, μέχρι τοῦ Στρατηλάτου Κωνσταντίνου καὶ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως μας Γεωργίου. Ἀποτίομεν ἀκόμη φόρον εὐγνωμοσύνης πρὸς τοὺς φιλέλληνας, ὅπως τὸν Βύρωνα, τὸν Φαβιέρον καὶ τοὺς τρεῖς ναυάρχους τοῦ Ναυαρίνου, καὶ ἐπὶ πλέον ἐνθυμούμεθα τὰς ὡραίας ἡμέρας τῶν συγκινήσεων καὶ τῆς χαρᾶς, ὅταν ἐξώρμησε τὸ Κράτος μας διὰ τὴν ἐθνικήν του ἀποκατάστασιν κατὰ τὴν πολεμικὴν περίοδον τοῦ 1912—1913.

Τὰ ἐπισημασμένα γραμματόσημα μὲ τὴν φράσιν «Ἑλλην. Διοίκησις» διὰ τὴν Κρήτην, Μακεδονίαν, Ἤπειρον καὶ νήσους, τὰ προσωρινὰ ἐπισημάσματα τῆς Λήμνου, Μυτιλήνης, Χίου, τὰ προσωρινὰ τῆς Σάμου, αἱ προσωριναὶ ἐκδόσεις τῆς Κρήτης μὲ τὸ «Ἑλλάς» εἰς διαφόρους προσωρινοὺς τύπους, ποὺ ζωγραφίζουν τὴν ἀγωνίαν τῆς ἀναμονῆς τῆς κόρης νὰ ἑνωθῆ μὲ τὴν μητέρα Ἑλλάδα, αἱ ἐκδόσεις τῆς Β. Ἠπείρου, τὰ προσωρινὰ τῆς Χειμάρρας, τῆς Κορυτσᾶς, τὰ ἐκδοθέντα ὑπὸ τοῦ Στόλου γραμματόσημα τοῦ Δεδεαγάτς καὶ τῆς Καβάλλας ἐπὶ τῶν βουλγαρικῶν, τὰ τῆς Ἰκαρίας, τοῦ Καστελορίζου, τῆς Θράκης, ἡ προσωρινὴ ἔκδοσις τῆς Σμύρνης, ὅλα αὐτὰ πόσα δὲν ἐνθυμίζουν διὰ τὴν ἐξόρμησιν αὐτὴν τῆς Φυλῆς μας διὰ νὰ ἀποκατασταθῆ ὁριστικῶς εἰς τὰ παλαιά της ὅρια!

ΑΙΣΧΥΛΟΥ: ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ

5. (Συνέχεια)

Παράξενο ἀλήθεια, μὰ ὁ Ἀγαμέμνων σ' ὅλη αὐτὴ τὴν ὑπερβολικὴ τάχα χαρὰ τῆς γυναίκας του, καὶ στὰ πολλὰ παινάδια καὶ τὶς τιμὲς ποὺ τοῦ κάνει, ἀπαντᾶ μὲ ψυχρότητα. Εἶναι ἐπιφυλακτικός. Ὑποπτεύεται κάτι; Πρόφτασαν κιόλας νὰ τοῦ κάνουν κάποιο ἀόριστο ἔστω ὑπαινιγμὸ ποὺ τὸν ἔβαλε σ' ἔννοια; Θυμᾶται τὰ ὅσα εἶπε ὁ χορὸς κι' ἔχει γίνει προσεκτικός; Τὰ λόγια του κρύβουν κάποια εἰρωνεία. Λέει:

Τῆς Λήδας γέννα, κυβερνήτρα τοῦ σπιτιοῦ
[μου
κατὰ τὸ μάκρος τοῦ καιροῦ ποὺ ἐδῶθε λείπω
μάκρυνες καὶ τὰ λόγια σου...

Στενοχωριέται ποὺ θέλουν νὰ στρώσουν πολύτιμα χαλιὰ οἱ σκλάβες γιὰ νὰ περάση πάνωθε καὶ νὰ μπῆ στὸ σπίτι του. Ὅλα τοῦτα τὰ θεωρεῖ ἄπρεπα γιὰ ἄνθρωπο ποὺ δὲν πρέπει ποτέ, ὅση δόξα κι' ἂν ἔχη ἀποκτήσει, νὰ χάνη τὸ μέτρο καὶ νὰ καυκιέται καὶ νὰ φέρεται σὰ νᾶναι θεός. Ἡ μοῖρα εἶναι ἄστατη καὶ ἡ ἔπαρση χτυπιέται πάντα κατακέφαλα ἀπὸ τὸ Δία ποὺ κρατᾶ σὲ ἁρμονία τὸν κόσμο ἔτσι ποὺ ἐπιθυμίες καὶ πράξεις νὰ μὴ βγαίνουν ἀπὸ τὸ σωστὸ δρόμο.

Ὄντας θνητὸς σ' ἔτια πολύκλαδα στολίδια
νὰ περπατῶ ἐγὼ τοὐλάχιστο δειλιάζω.
Σὰν ἄνθρωπο ὄχι σὰ θεὸ νὰ μὲ τιμᾶτε.

Ἡ Κλυταιμήστρα ὅμως ἐπιμένει, τὸν παρακαλεῖ· ποιὸς ξέρει, μπορεῖ νάχη κάμει καὶ κάποιο τάμα στοὺς θεοὺς καὶ ὁ Ἀγαμέμνονας δέχεται.

Ὡς τόσο στὸ ἅρμα του μέσα εἶναι καὶ μιὰ γυναίκα. Νέα, πολὺ νέα κι ὄμορφη. Μὰ ἡ ὀμορφιά της ἔχει κάτι ἀπόκοσμο. Μελαχροινή, μαῦρα μαλλιὰ πλούσια ποὺ πέφτουν σὲ πλοκάμους ὁλόγυρα στὸ πρόσωπό της καὶ κάτι μάτια μεγάλα μὲ μιὰ ἔκφραση ὅλο θλίψη καὶ φόβο... Σὰ νᾶναι κανένα ζαρκάδι ποὺ τὸ κουβάλησαν ἀπὸ τὴ γαλήνη καὶ τὴ σιωπὴ τοῦ δάσου μέσα στὸ ἀνθρωπομάζεμα τοῦτο καὶ τὴ χλαλοή.

Εἶναι ἡ Κασσάντρα, ἡ ὀμορφότερη ἀπὸ τὶς κόρες τοῦ Πριάμου. Ἔχει τὸ ξεχωριστὸ χάρισμα νὰ προφητεύη. Μήπως δὲν εἶπε καὶ στὸν πατέρα της, τότε ποὺ ὁ Πάρης ἅρπαξε τὴν Ἑλένη, πὼς ἡ πράξη τούτη θὰ τοῦ βγῆ σὲ κακὸ καὶ πὼς πρέπει τὸ γρηγορώτερο νὰ δώσουν πίσω τὴν ξένη γυναίκα; Ὅμως δὲν τὴν πίστεψαν. Κανεὶς δὲν τὴν πίστευε ποτέ... Οὔτε ὁ Ἀγαμέμνονας τώρα· γιατὶ εἶναι βέβαιο πὼς θὰ προφήτεψε καὶ σ' αὐτὸν ποιὰ μοῖρα τὸν περιμένει μέσα στὸ σπίτι του... Εἶχε, βλέπεις, τέτοια κατάρα ἀπὸ τὸ θεὸ ἡ Κασσάντρα καὶ ὁ λόγος εἶναι ὁ ἑξῆς:

Ὁ Ἀπόλλωνας, λέει, κάποτε τὴν εἶχε ἀγαπήσει καὶ τῆς ὑποσχέθηκε ἂν συγκλίνη στὸν ἔρωτά του νὰ τῆς μάθη τὴ μαντικὴ τέχνη. Ἡ Κασσάντρα τοῦ ἔδωκε αὐτὴ τὴν ὑπόσχεση, μὰ σὰν ἔμαθε ἀπὸ τὸ θεὸ νὰ προφητεύη ἀρνήθηκε ὕστερα νὰ τὴν ἐκτελέση. Θύμωσε λοιπὸν καὶ ὁ Ἀπόλλων τότε καὶ τῆς εἶπε:

—Ἂ ἔτσι εἶσαι; Πολὺ καλά. Θὰ κάμω κι' ἐγὼ τὸ χάρισμά σου νὰ πάη τοῦ κάκου. Θὰ προφητεύης μὰ κανένας δὲ θὰ πιστεύη τὶς προφητεῖες σου.

Τώρα δέστε τη τὴν ὄμορφη καὶ δυστυχισμένη κόρη ποὺ βρίσκεται σκλάβα στὰ χέρια τῶν Ἀχαιῶν.

Ὁ Ἀγαμέμνονας μπαίνοντας στὸ παλάτι του τὴ συσταίνει στὴ γυναίκα του μὲ τέτοια λόγια:

... Τὴν ξένη ὡς τόσο εὐγενικὰ
δέξου στὸ σπίτι μας, γιατὶ ὁ Θεὸς μὲ ἀγάπη
ἀπὸ ψηλὰ τὸν ἀγαθὸ κοιτάζει ἀφέντη
— Ποιὸς τὴ σκλαβιὰ τὴ δέχεται μὲ θέλημά
[του; —
Κι' εἶναι ἀπὸ τόσα πλούτη μέσα διαλεγμένη,
λουλοῦδι ἀτίμητο καὶ δῶρο τοῦ στρατοῦ μου.

ΣΤ'

Ἔξω στὴν αὐλὴ μένουν τώρα οἱ γέροι καὶ ἡ Κασσάντρα ποὺ δὲν ἀποφασίζει νὰ κατεβῆ ἀπὸ τὸ ἅρμα κάτου. Κανεὶς δὲ μιλάει... Ὕστερα ἀπὸ τὴ χλαλοή, τὰ λόγια καὶ τὶς ζητωκραυγὲς ἡ σιωπὴ τούτη σοῦ σφίγγει παράξενα τὴν καρδιά. Τί θὰ γίνη ἐκεῖ μέσα; Θαρρεῖς πὼς ἡ σιωπὴ τούτη εἶναι ὅμοια μὲ κείνη ποὺ βασιλεύει στὴ φύση πρὶν ξεσπάση ἡ μπόρα... Μπορεῖς ν' ἀκούσης ἀκόμα καὶ τὸ θρόϊσμα ποὺ κάνουν τὰ φύλλα τῶν δέντρων καθὼς κινοῦνται ἐλαφρὰ ἀπὸ τὸν ἀλαφρὸν ἄνεμο.

Ἡ Κασσάντρα προφητεύει στὸν Πρίαμο τὴν καταστροφὴ τῆς Τροίας. (Ἀπὸ τοιχογραφία τῆς Πομπηΐας).

Ξαφνικὰ ὁ χορὸς ἀρχίζει νὰ μιλᾶ... Σιγὰ σιγά, μόλις ἀκούεται. Ἡ ὁμιλία τούτη εἶναι νὰ ποῦμε ἐσωτερική. Ὁ νοῦς ἀπορεῖ καὶ ρωτᾶ τὴν καρδιὰ καὶ κείνη περίτρομη ἀπὸ τὰ μαῦρα προαισθήματα ποὺ τὴν γεμίζουν δὲν ἀπαντᾶ, δὲν ξέρει ν' ἀπαντήση, νὰ πῆ κάτι χεροπιαστό, φοβᾶται μονάχα.

ΧΟΡΟΣ

Γιατὶ μπροστά μου
κι' ἔτσι μὲ πεῖσμα νὰ πετᾷ
κάτι ποὺ σκιάζει
τὴν καρδιά μου;
Ἀκάλεστο κι' ἀπλέρωτο γιατὶ
λόγια μοῦ λέει προφητικά;

Τὸ θάρρος μέσα μου πιὰ δὲν φωλιάζει
κι' ἄς τόχα σύντροφο πιστό·
τὰ σκοτεινά μου ὀνείρατα
νὰ ξεδιαλύνω δὲν μπορῶ.
Κι' ὅπως πάει ἀπὸ τότε πέρασε πολὺς καιρὸς
ποὺ λύνοντας τὰ παλαμάρια
ἀπ' τ' ἀκρογιάλια μάκρυνε ὁ στρατὸς
μὲ τῶν Ἀργείων τὰ παλληκάρια.
Τὸ γυρισμό τους πιὰ τὸν εἶδα
τὸν μαρτυροῦν τὰ μάτια τὰ δικά μου.
Ἔτσι παράταιρα κι' ἀπαρηγόρητα,
γιατὶ μοιρολογιέσαι ἐσύ, καρδιά μου,
καὶ δὲ σοῦ μένει ἐλπίδα;

Τὰ σπλάχνα μου τοῦ κάκου δὲ σπαρνοῦν
κι' ὁ νοῦς μου ἔχει γυρίσει
σ' αὐτοὺς ποὺ πρέπει πιὰ νὰ ἰδοῦν
τὴ δίκαιη κρίση.
Ἄμποτε οἱ φόβοι μου νὰ μὴ δηλήσουν
μὰ πλάνοι, ψεύτικοι, τ' ἀνέμου νὰ σκορπί-
[σουν.

Ζ'

Στὸ φοβερὸ τοῦτο διάλειμμα δίνει τέλος ἡ Κλυταιμήστρα ποὺ ξαναπαρουσιάζεται στὴν ἐσωτερικὴ πόρτα τοῦ παλατιοῦ. Κοιτάζει τὴν Κασσάντρα. Τὰ λόγια της εἶναι πονετικὰ μὰ τὰ μάτια της πετοῦν σπίθες κι' εὔκολα μπορεῖ κανεὶς νὰ καταλάβη ποιὰ εἶναι τὰ πραγματικά της αἰσθήματα.

ΚΛΥΤΑΙΜΗΣΤΡΑ

Ἔμπα καὶ σὺ στὸ σπίτι, δὲν ἀκοῦς, Κασ-
[σάντρα,
ἀφοῦ ὁ Θεὸς σὲ φιλικὴ σ' ἔφερε στέγη
δική μας νὰ γενῆς κι' ἀνάμεσα στὶς δοῦλες
νὰ παραστέκης στὸ βωμὸ τοῦ Κτήσιου Δία.
Κατέβα ἀπὸ τ' ἀμάξι αὐτὸ δίχως περηφάνεια
γιατὶ κι' ὁ γυιὸς ἀκόμα λένε τῆς Ἀλκμήνης
πουλήθηκε καὶ βάστηξε νὰ γίνη σκλάβος.
Κι' ἂν σ' ὁδηγάη ἡ μοῖρα σου σὲ τέτοια
[στράτα
χαρά σου ἂν ἀρχοντόσπιτο παλιὸ πετύχης·
γιατὶ ὅσοι ξάφνου πλούτισαν χωρὶς νὰ ἐλ-
[πίζουν
εἶναι σκληρότεροι στὸ δοῦλο ἀπ' ὅ,τι πρέπει.

Ἡ κόρη τοῦ Πριάμου ποὺ ξέρει καλὰ ποιὰ μοῖρα τὴν προσμένει δὲν ἀπαντᾶ. Σκύβει τὰ μάτια κάτω καὶ δὲν ἀπαντᾶ.

Ὁ χορὸς θαρρεῖ πὼς εἶναι σωστὸ

νὰ ἐπέμβῃ καὶ νὰ παρακινήσῃ κι αὐτὸς μὲ τὴ σειρά του τὴν ξένη νὰ συγκλίνῃ στὴ μοῖρα καὶ νὰ κατεβῇ ἀπὸ τ' ἁμάξι.

ΧΟΡΟΣ

Σοῦ μίλησε μὲ λόγια καθαρά, Κασσάντρα,
κι' ἀφοῦ στῆς μοίρας βρίσκεσαι τὰ βρόχια
κατὰ τὴν προσταγή της κάμε' ἢ μὴ δὲ θέλεις;

Ἡ Κασσάντρα χωρὶς ν' ἀλλάξῃ στάση, τὸ ἴδιο ἀκίνητη στέκει καὶ δὲν ἀπαντᾶ.

ΚΛΥΤΑΙΜΗΣΤΡΑ

Μ' ἂν ἴσως καὶ δὲν ἔχῃ βάρβαρη λαλιὰ
ξένη κι' ἀνέγνωρη σάμπως τὸ χελιδόνι
τὰ φρόνιμα γροικῶντας λόγια μου θὰ νοιώσῃ.

ΧΟΡΟΣ

Πήγαινε' τὸ καλύτερο σὲ συμβουλεύει,
μὴν πεισματώνεις καὶ κατέβα ἀπὸ τ' ἁμάξι.

Καὶ πάλι ἡ Κασσάντρα δὲν ἀπαντᾶ.

Ὁ χορὸς ἀνησυχεῖ γιατὶ ἡ διαγωγή της τούτη ἡ περήφανη μπορεῖ νὰ τῆς φέρῃ πολλὲς συμφορές. Ἡ Κλυταιμήστρα δὲν εἶναι ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ θ' ἀνεχθοῦν ἀπὸ μιά τους σκλάβα ἀντιρρήσεις καὶ πείσματα. Πιάνεται λοιπὸν ἀπὸ τὴν ὑπόνοια ποὺ ρίχνει στὴ μέση ἡ βασίλισσα πὼς τάχα μπορεῖ καὶ νὰ μὴν καταλαβαίνῃ ἡ σκλάβα τὴ γλῶσσα καὶ προσπαθεῖ νὰ συμβιβάσῃ τὰ πράματα.

ΧΟΡΟΣ

Χρειάζεται ἄνθρωπος τὴ γλῶσσα της νὰ ξέρῃ.
Δές την ποὺ φαίνεται σὰ νιοπιασμένο ἀγρίμι.

Μὰ ἡ Κλυταιμήστρα πιὰ ἔχει γίνει ἔξω φρενῶν. Λέει μὲ ὀργή:

Εἶναι τρελλὴ καὶ τὸ τρελλὸ ἀγροικᾷ μυαλό [της.
ποὔρχεται σκλάβα ἀπὸ παρμένη πολιτεία
κι' ὅμως δὲ στέργει χαλινάρι νὰ κρατήσῃ
πρὶν ματωμένο ἀφρὸ τὸ στόμα ξεχειλίσῃ.
Ἄλλα δὲν ἔχω λόγια νὰ τῆς πῶ τοῦ κάκου.

Δὲν μπορεῖ νὰ περιμένῃ περισσότερο γιατὶ καταμεσὶς μπρὸς στὸ βωμὸ εἶναι συμμαζεμένα τ' ἀρνιὰ γιὰ σφάξιμο. Ἡ χαρά, βλέπεις, ἦρθε ἀναπάντεχη καὶ οἱ φροντίδες γιὰ τὸ συμπόσιο ποὺ θ' ἀκολουθήσῃ εἶναι πολλές. Μπαίνει λοιπὸν στὸ παλάτι καὶ κλείνει τὴ βαρειὰ πόρτα.

Ἔξω στὴν αὐλὴ μένουν ἡ Κασσάντρα ἀκίνητη πάνω στὸ ἅρμα, καὶ ὁ χορός.

Ὁ Πρωτόγερος τώρα ποὺ ἡ βασίλισσα μπῆκε μέσα, πλησιάζει τὴν περήφανη τούτη σκλάβα καὶ μὲ λόγια μαλακὰ τῆς λέει:

Ἔλα πιὰ δύστυχη, κατέβα ἀπὸ τ' ἁμάξι
καὶ δέξου ὑπομονετικὰ τὴ νέα σου τύχη.

Ἀκολουθεῖ πάλι σιωπή. Μὰ ξαφνικὰ ἡ ξένη γυρίζει τὸ πρόσωπό της κατὰ τὸ βωμὸ καὶ τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἀπόλλωνα κι' ἀφίνει ψιλὴ κραυγὴ ἄγρια σὰ ζῶο ποὺ κλαίει μέσα στὴ νυχτερινὴ ἡσυχία.

ΚΑΣΣΑΝΤΡΑ

Ἀλλοίμονο καὶ τρισαλλοίμονό μου Ἀπόλ-
[λωνα!

Οἱ γέροι ἀλληλοκοιτάζονται. Ποιὸ λόγο εἶχε ἄρά γε ὁ θρῆνος αὐτὸς γιὰ τὸ Λοξία;

ΧΟΡΟΣ

Θαρρῶ πὼς προφητεύει γιὰ τὴ συμφορά της'
γιατὶ ἀπομένει ἡ μαντικὴ στὸ δοῦλο τέχνη.

ΚΑΣΣΑΝΤΡΑ

Ἀπόλλωνα ποὺ σαι ὁδηγὸς καὶ χαλαστής μου
τώρα εἶναι δεύτερη φορὰ ποὺ μὲ ἀφανίζεις.

Λένε πὼς μερικὰ ζῶα ὅταν τὰ πηγαίνουν νὰ τὰ σφάξουν ὀσμίζονται ἀπὸ μακρυὰ τὸ αἷμα καὶ νοιώθουν τὴ μαύρη μοῖρα τους. Ἔτσι στηλώνουν τὰ μπροστινὰ πόδια στὸ χῶμα καὶ προσπαθοῦν νὰ φέρουν ἀντίσταση' μὰ σὰν δοῦν πὼς ὅλα τοῦτα τὰ καμώματα εἶναι μάταια ἀκολουθοῦν πιὰ μηχανικὰ καὶ μονάχα ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ ἀφίνουν ἕνα μουκανητὸ τόσο θλιβερό, ποὺ ραγίζεται ἡ καρδιὰ τοῦ ἀνθρώπου νὰ τ' ἀκούῃ.

(Ἀκολουθεῖ) Μ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

«ΤΙ ΘΑ ΚΑΜΟΥΜΕ;»

Μὲ τὸν ἀνωτέρω τίτλο ἐκυκλοφόρησε κομψότατο τεῦχος στὴ σειρὰ τῶν ἐκδόσεων τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως τῆς Ε.Ο.Ν. ὑπὸ τοῦ γνωστοῦ φιλολόγου καὶ λαογράφου Κυριάκου Καραμάνου, Διευθυντοῦ τῆς Πολιτικῆς Διαφωτίσεως καὶ Διαπαιδαγωγήσεως τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως.

Τὸ τεῦχος αὐτό, ἀνάμεσα στὴ φλεγομένη ἀτμόσφαιρα τῶν πολεμικῶν καιρῶν, ἀνάμεσα στὸ θόρυβο καὶ τὴν ἀνησυχία καὶ τὴν ἀστάθεια ποὺ προκαλεῖ ἡ ἐπερχομένη παγκόσμια καταιγίς, ἔρχεται τόσο ἐπίκαιρα, σὰν μιὰ πραγματικὴ δροσοπηγή, νὰ τονώσῃ καὶ νὰ ἀνακουφίσῃ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ψυχὴ τοῦ σύγχρονου νέου, ποὺ ταχθηκε ἀγωνιστὴς στὴ νέα σφριγηλὴ περίοδο τοῦ ἀναγεννωμένου Ἑλληνισμοῦ.

Ὁ συγγραφεὺς τοῦ ἔργου αὐτοῦ μὲ τὴ συνηθισμένη ζωντάνια καὶ χάρι τῆς φράσεώς του, ποὺ ρέει ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ὡς τὸ τέλος, καθάρια καὶ μὲ ἕνα δυνατὸ λυρισμὸ ποὺ ἀποπνέει παντοῦ τὴ δροσιὰ καὶ τὴν ἐσώτερη συγκίνησι, δίνει τὴν ἀπάντησι στέρεη καὶ ἀκαταμάχητη στὸ ἐρώτημα ποὺ προβάλλει στὰ μάτια καὶ στὴ σκέψι κάθε συναγωνιστοῦ. Τί θὰ κάμουμε; Πῶς πρέπει νὰ δουλέψουμε; Ποιὸ δρόμο καὶ ποιὰ τακτικὴ θὰ ἀκολουθήσουμε;

Μελετητὴς τῆς ἱστορίας, τοποθετεῖ τὸν ἀγῶνα τοῦ σύγχρονου νέου στὸ ἰδεολογικὸ κίνητρο τῶν ἐθνικῶν ἐπιδιώξεων, τῆς αἰωνίας ἑλληνικῆς φυλῆς, ποὺ στάθηκε ἡ ἀφετηρία ὅλων ἐκείνων τῶν ἱστορικῶν περιόδων τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, ποὺ τὸ ἀνύψωσαν στὴ ζηλευτὴ θέσι τοῦ μοναδικοῦ, τοῦ πανανθρώπινου...

Ὅ,τι διακρίνει καὶ χαρακτηρίζει τὴν ἀξιόλογη αὐτὴ ἐργασία, εἶναι κυρίως ἡ δύναμις, μὲ τὴν ὁποία κατορθώνει καὶ μπαίνει στὸ βάθος τῶν πραγμάτων καὶ στὶς χαρακτηριστικὲς λεπτομέρειες τῶν κυριωτέρων γεγονότων ἀπὸ τὶς πιὸ μακρινὲς ἱστορικὲς περιόδους μέχρι τῆς σημερινῆς, καὶ ἡ ἑρμηνεία ποὺ τοὺς δίνει, μέσα ἀπὸ ἕνα πρῖσμα καθαρὸ καὶ φωτεινὸ ποὺ ξελαμπικάρει τὸν θολωμένο ὁρίζοντα τοῦ παρελθόντος.

Τὸ «Τί θὰ κάμουμε;» πρέπει νὰ γίνῃ ὁ πολύτιμος καὶ ἀπαραίτητος σύντροφος κάθε ἁγνοῦ καὶ συνειδητοῦ ἀγωνιστικοῦ νέου, ποὺ ἄκουσε τὸ κάλεσμα τῆς φωνῆς τῆς μεγάλης μας Ἑλλάδος καὶ τάχτηκε ἁπλοῦς ἀγωνιστὴς κάτω ἀπὸ τὴ Σημαία τῆς Ἐθνικῆς ἀναδημιουργίας.

Γιατὶ ἀπὸ τὸ μικρὸ Σκαπανάκι καὶ τὸν Φαλαγγίτη, ὡς τὸν αὐριανὸ διαφωτιστὴ τῶν ὑγιῶν ἀρχῶν τοῦ Νέου Κράτους, ποὺ θὰ τὸ διαβάσῃ, τὸ ἀποτέλεσμα θὰ εἶναι τὸ ἴδιο: θὰ φωτισθοῦν ὅλοι, θὰ κατευθυνθοῦν ὀρθά, θὰ ἀποκτήσουν στοιχεῖα συγκρίσεως καὶ θὰ γίνουν τὰ νέα βλαστάρια μὲ τὰ γερὰ πνεύματα, ποὺ θὰ ἐξορμήσουν γιὰ τὸ ἀδιάσειστο θεμελίωμα τοῦ Νέου μας Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ.

Ὁ ἀναγνώστης ποὺ θὰ ἀνοίξῃ τὸ βιβλίο αὐτὸ δὲν θὰ σταματήσῃ πουθενά. Στὶς σελίδες του, ποὺ εἶναι γεμάτες ποιητικὸν τόνον, θὰ ζητήσῃ νὰ ρουφήξῃ καὶ τὴν τελευταία γραμμή του, γιατὶ εἶναι διανθισμένες ἀπὸ γοητευτικὲς εἰκόνες, γεμάτες φῶς, δροσιὰ καὶ χρώματα, ζωντανεμένες ἀπὸ συναισθήματα καὶ στοχασμοὺς καθαρὰ ἑλληνικούς, ποὺ σὲ παρασύρουν σὲ κάποιους ἄλλους κόσμους ἀνώτερους, σὲ ἀδελφώνουν καὶ σοῦ μεταγγίζουν τὸ αἰώνιο κι' ἀθάνατο ἑλληνικὸ πνεῦμα, σοῦ σταλάζουν στὴν ψυχὴ τὴν ἀλύγιστη πίστι καὶ γίνεσαι μονομιᾶς μαχητὴς ἀκατάβλητος καὶ ἀγωνιστὴς ψυχωμένος μὲ τὸ πιὸ ζωντανὸ ἑλληνικὸ περιεχόμενο, γίνεσαι πρὸ παντὸς Ἕλλην ὑπερήφανος, γιὰ τὸ παρελθόν σου, γιὰ τὸ παρὸν καὶ γιὰ τὸ μέλλον σου.

Κ. Β.

«ΟΜΙΛΙΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ»

Ὁ κ. Γ. Μυλωνᾶς εἶναι γνωστὸς στοὺς ἀναγνώστες τοῦ περιοδικοῦ ἀπὸ τὴν τακτικὴ ἀρθρογραφία του. Ἀνώτερος ἐπιτελικὸς βαθμοῦχος τῆς Ὀργανώσεως, διακρίνεται γιὰ τὸν ἔνθεον ζῆλον καὶ τὴν ἀφοσίωσίν του εἰς τὸ πνεῦμα τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ τῆς Ε.Ο.Ν. Ὡς ἀρθρογράφος ἢ ὁμιλητὴς ὁ κ. Μυλωνᾶς διαπραγματεύεται πάντοτε μὲ εὐρύτητα καὶ σαφήνειαν τὰ θέματά του. Οἱ «Ὁμιλίες πρὸς τοὺς νέους» ποὺ ἐξέδωκε τελευταίως εἰς κομψότατον τόμον εἶναι ἐπιλεγμέναι ἐκ τῆς μακρᾶς σειρᾶς τῶν διαλέξεών του ἀπὸ τῶν ραδιοφωνικῶν σταθμῶν Ἀθηνῶν καὶ Ε.Ο.Ν. Οἱ ὁμιλίες αὐτές, δίχως λυρικὲς ἐξάρσεις καὶ ρητορισμό, διανθισμένες ἀπὸ ρητὰ τοῦ Ἀρχηγοῦ, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἀντλεῖ ἢ ἐξαίρει τὸ κύριον θέμα του, δίδουν μὲ συγκρατημένο ἐνθουσιασμὸ τὸν ἀνώτερο παλμὸ τῆς πίστεως πρὸς τὸ Νέον Κράτος καὶ τὴν Ἰδέαν τῆς Ε.Ο.Ν.

Ἀπὸ τὶς ὁμιλίες αὐτὲς σταματοῦμε ἰδιαίτερα σ' ἐκείνη ποὺ ἐπιγράφεται «Ἡ θυσία τοῦ ἀγωνιστῆ». Τὸ παράδειγμα τοῦ Θεανθρώπου προβάλλεται ὡραιότατα ἀπὸ τὸν συγγραφέα ὡς μίμησις πρὸς τοὺς Νέους καὶ ἡ ἔννοια τοῦ Ἀγωνιστῆ ποὺ θυσιάζεται γιὰ τὴν ἐπικράτησι τῆς Ἰδέας ποὺ ἀγωνίζεται δίδεται ὡς σύνθημα πρὸς ὅλους γιὰ τὴν ἐπιτυχία. «Ἐμεῖς οἱ Νέοι, γράφει, γιὰ τὴν πραγματοποίησι τοῦ Νέου Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ, γιὰ τὴν ὁλοκλήρωσι τῶν ἰδανικῶν μας, πρέπει νὰ ἀγωνιστοῦμε μὲ ἀπόλυτη ἠθικὴ συνέπεια, μὲ πεῖσμα καὶ μὲ ὑπομονή, θυσιάζοντες στὴν ἀνάγκη καὶ τὴν ἴδια μας τὴ ζωή...».

Γ. Κ.

«Η ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ»

Ὁμολογῶ πὼς ποτέ μου δὲν κατώρθωσα νὰ καταλάβω γιατὶ οἱ νέοι Ἕλληνες γράφοντες ἀρχίζουν κατὰ γενικὸν σχεδὸν κανόνα μὲ στίχους. Ὁμολογῶ ἀκόμη πὼς ποτὲ δὲν μπόρεσα νὰ καταλάβω γιατὶ οἱ Ἕλληνες κατέχονται ἀπὸ αὐτὴ τὴ στιχομανία. Νἆναι ἀπὸ ἀληθινὴ ποιητικὴ διάθεσι, νἆναι ἀπὸ μιὰ ἔμφυτη στιχουργικὴ εὐκολία; Νἆναι τέλος ἀπὸ νοσηρὴ διάθεσι; Δὲν ξέρω. Τὸ γεγονὸς εἶναι ὅτι στὴν Ἑλλάδα γράφονται τόσοι στίχοι, ὅσοι ἴσως σὲ καμμιὰ ἄλλη χώρα. Τὴ στιγμὴ αὐτὴ ἔχω μπροστά μου δεκαπέντε συλλογὲς νέων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ποιητῶν. Καὶ ἔτσι ἔρχεται αὐθόρμητο τὸ ἐρώτημα: Ὅλοι οἱ στιχοπλόκοι εἶναι πράγματι ποιηταί; Πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ ὅτι πολλὲς ἀπὸ τὶς συλλογὲς θἄταν καλύτερα νὰ μὴ εἶχαν κυκλοφορήσει. Μερικὲς ὅμως ἢ προαγγέλλουν ἕναν ποιητὴ ἢ εἶναι ἀληθινὰ ποιητικὲς συλλογές. Ἀπὸ αὐτὲς — καὶ τὶς πρῶτες καὶ τὶς δεύτερες — θὰ κριθοῦν μερικὲς ἐδῶ.

Καὶ ἂς ἀρχίσουμε ἀπὸ τὴν συλλογὴ τοῦ κ. Σπύρου Ξανθάκη «Ἡ παρουσία τοῦ Δευτέρου».

Δὲν ἔχω τὴν τιμὴ νὰ γνωρίζω τὸν ἄνθρωπο καὶ συνεπῶς δὲν μπορῶ νὰ ξέρω ἂν εἶναι νέος κατὰ τὴν τυπικὴν τῆς λέξεως σημασίαν ἢ προχωρημένος στὴν ἡλικία. Τὰ τραγούδια του ὅπως καὶ τὰ τραγούδια στὴν συλλογὴ ποὺ ἐξέδωσε πέρυσι — τὴν «Ἀποκαθήλωσι» — μὲ ἀφίνουν νὰ πιστεύω ὅτι εἶναι στὰ πρῶτα βήματα τῆς ἀνδρικῆς ζωῆς. Ἔχει τὴν περίεργη ἐκείνη ψυχοσύνθεσι τῶν νέων Ἑλλήνων, ἰδίᾳ τῶν ἀσχολουμένων μὲ τὴν ποίησιν, νὰ τὰ βλέπουν ὅλα μαῦρα, νὰ εἶναι βυθισμένοι σὲ μιὰ μελαγχολία ἀποκαρδιωτικὴ καὶ σὲ ἀπαισιοδοξία ἐκνευριστική. Κακό, γιατὶ ὁ κ. Ξανθάκης δείχνει ὅτι ἔχει πραγματικὴ ἔμπνευσι καὶ πηγαία ποιητικὴ φλέβα. Ὁ Δεύτερος ποὺ ἀναφέρεται στὸν τίτλο τῆς συλλογῆς του καὶ σὲ μερικά του τραγούδια εἶναι προφανῶς ὁ ἄλλος του ἑαυτός, ὁ κρυμμένος αὐτὸς σύντροφος σὲ κάθε ἄνθρωπο, ποὺ ἄλλος θὰ τὸν ὀνομάσῃ συνείδησι, ἄλλος ψυχή. Μὲ τὴν συνοδεία τοῦ ἄλλου του ἑαυτοῦ βλέπει εἰκόνες ἐφιαλτικὲς καὶ χαράσσει γιὰ τὸν ἀναγνώστη του εἰκόνες ποὺ φέρνουν τὴ φρίκη πολλὲς φορές. Καὶ τὸ τονίζω, εἶναι κρῖμα γιατὶ στὸν κ. Ξανθάκη βλέπει κανεὶς ἕναν ποιητή. Θὰ μοῦ ἀπαντήσῃ ἴσως: Μ' αὐτὸ ποὺ κάνω δὲν εἶναι ποίησις; Ναί, εἶναι, μὲ τὴ διαφορὰ μόνο πὼς γενικὰ ἡ ἑλληνικὴ λογοτεχνία πρέπει νὰ προσφέρῃ στὸν φύσει μεμψίμοιρο καὶ μὲ μελαγχολικὴ διάθεσι — ψυχικὸ ὑπόλειμμα τῆς σκλαβιᾶς — περισσότερη αἰσιοδοξία.

Χρ. Ἀγγ.

15. (Συνέχεια)

—"Ολη, εἶπε μὲ ὑπόκωφη φωνὴ ὁ 'Αλέξανδρος.

—Φτάνει ἡ Μικρὰ 'Ασία νὰ ἐλευτερώσουμε τοὺς "Ελληνες. Τίποτ' ἄλλο.

—Δὲ φτάνει! Δὲ φτάνει! μουρμούρισε ὁ 'Αλέξανδρος.

Δὲν εἶπαν πιὰ λέξι. Γύρισαν πίσω στὴ βασιλικὴ σκηνή, κάθισαν στὸ τραπέζι. Οἱ δυὸ γέροι στρατηγοὶ ἔτρωγαν μαζί τους καὶ μερικοὶ ἀξιωματικοὶ ἀπὸ τὸ τάγμα τῶν «'Εταίρων». Οἱ 'Εταῖροι ἦταν οἱ πιὸ ἀντρεῖοι καὶ πιστοὶ ἀξιωματικοὶ τοῦ Φιλίππου. "Ολοι Μακεδόνες, ἀπὸ εὐγενεῖς καὶ πλούσιες οἰκογένειες.

'Ο Φίλιππος ἔτρωγε μὲ μεγάλη ὄρεξι κι' ἀκατάπαυτα ὁ κεραστὴς γέμιζε καὶ ξαναγέμιζε τὸ ποτήρι του κρασί. "Ελεγε ἀστεῖα, γελοῦσε δυνατά, τὸ μάτι του ἔλαμπε. "Ηταν εὐχαριστημένος ἀπόψε.

'Ο 'Αλέξανδρος ἔτρωγε λίγο, ἔπινε λίγο κι' ἔμενε ἀμίλητος· εἶχε τὸ νοῦ του πέρα, μακριά, στὴν 'Ασία.

Κεφ. 23.

Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωῒ ὁ Φίλιππος κάλεσε τοὺς ἀξιωματικούς του.

—Τὸ χρέος μας, ἐδῶ, εἶπε, τελείωσε. Εἴχαμε ἕνα σκοπό, τὸν ἐκτελέσαμε. Καιρὸς πιὰ νὰ γυρίσουμε στὴν πρωτεύουσα. "Εχω δυσάρεστες πληροφορίες ἀπὸ τὴν 'Ελλάδα· ἄρχισαν πάλι ἐκεῖ κάτω οἱ ἐμφύλιοι πόλεμοι. Θὰ καταστραφῆ ἡ Πατρίδα. Εἶναι ἀνάγκη νὰ γυρίσω γρήγορα καὶ νὰ βάλω τάξι.

'Ο Στέφανος ἄκουσε μὲ χαρὰ τὰ λόγια τοῦτα τοῦ βασιλέα. Θὰ γύριζαν πίσω, θἄβλεπε πάλι τοὺς ἀγαπημένους γονεῖς του, θὰ πήγαινε πάλι νὰ χτυπήση τὴν ἀντικρυνὴ πόρτα καὶ θὰ πρόβαλλε ἡ "Αλκα καὶ θὰ τὸν ἔβλεπε πάλι ὄρθιο στὸ κατώφλι.

—'Εμπός! εἶπε ὁ Φίλιππος. Πίσω στὴν Πατρίδα!

Κίνησε ὁ στρατὸς χαρούμενος. Χιόνιζε ἀκόμα, ἔκανε τρομερὸ κρύο. Μὰ οἱ στρατιῶτες κάναν ὑπομονή.

—"Οσο κατεβαίνουμε, ἔλεγαν, πρὸς τὴν Πατρίδα, τόσο ὁ καιρὸς κλυκαίνει. 'Υπομονή!

Πέρασαν πάλι χιονισμένες πεδιάδες καὶ βουνά, ἔφτασαν πιὰ κοντὰ στὴ νέα 'Αλεξανδρούπολι. Μπροστὰ πήγαινε ὁ στρατὸς τοῦ Φιλίππου· πίσω ὁ 'Αλέξανδρος μὲ τοὺς δικούς του.

Μιὰ νύχτα κάποιος βάρβαρος Μαῖδος μπῆκε κρυφὰ στὸ στρατόπεδο, τράβηξε πρὸς τὴ σκηνὴ τοῦ 'Αλεξάνδρου. Οἱ φωτιὲς ἦταν ἀναμμένες, οἱ φρουρὲς ἀγρυπνοῦσαν, ὅμως κανένας δὲν εἶχε προσέξει τὸν βάρβαρο. Νόμιζαν πὼς ἦταν δικός τους, φαλαγγίτης.

'Ο Στέφανος δὲν εἶχε ἀκόμα κοιμηθῆ. Καθόταν ἀπέξω ἀπὸ τὴ σκηνὴ τοῦ 'Αλεξάνδρου, δίπλα στὴ φωτιὰ καὶ ζεσταίνουνταν. "Αξαφνα βλέπει κάποιον ἴσκιο νὰ ζυγώνη. Τινάχτηκε ἀπάνω.

—Δὲν εἶναι Μακεδόνας, ψιθύρισε. Δὲν εἶναι.

'Ο ἴσκιος προχωροῦσε γραμμὴ πρὸς τὴ σκηνὴ τοῦ 'Αλεξάνδρου.

—Ποιὸς εἶσαι; φώναξε ὁ Στέφανος κι' ἅρπαξε τὸ βάρβαρο ἀπὸ τὴ μακριὰ καπότα ποὺ φοροῦσε. Ποιὸς εἶσαι; Τί θέλεις;

—Τὸν 'Αλέξανδρο! ἀποκρίθηκε ὁ ἄγνωστος μὲ βάρβαρη προφορά. Τὸν 'Αλέξανδρο.

—Τί τὸν θέλεις;

—Τὸν θέλω. 'Ανάγκη. Εἶμαι φίλος.

—Στάσου εἶπε ὁ Στέφανος, θὰ πάω νὰ τοῦ πῶ πὼς τὸν ζητᾶς. Μὴν κουνήσης ἀποδῶ!

—Καλά· πήγαινε.

Σὲ λίγο ὁ Στέφανος πρόβαινε πάλι.

—"Εμπα μέσα, εἶπε στὸ βάρβαρο, καὶ μπῆκε κι' αὐτὸς μαζί του στὴ σκηνή, σὰ νὰ ἤθελε νὰ ὑπερασπίση τὸν 'Αλέξανδρο.

Μὰ τὸ βασιλόπουλο τοῦ ἔγνεψε.

—Πήγαινε, εἶπε, Στέφανε, νὰ κοιμηθῇς. "Ασέ μας μόνους.

Κι' ἐπειδὴ ἔβλεπε τὸ Στέφανο νὰ διστάζη:

—Μὴ φοβᾶσαι, τοῦ εἶπε, εἶναι φίλος. Τὸν ξέρω.

Βγῆκε ἔξω ὁ Στέφανος, μὰ ποῦ νὰ κοιμηθῆ. Στάθηκε ἀπόξω ἀπὸ τὴ σκηνὴ καὶ περίμενε μὲ ἀγωνία.

Πέρασαν πέντε λεπτά, δέκα... 'Ο Στέφανος ἄκουγε νὰ μιλοῦν σιγὰ μέσα, μὰ δὲν ξεχώριζε τί ἔλεγαν.

Σὲ λίγο ὁ βάρβαρος βγῆκε ἔξω, τυλίχτηκε στὴ βαρειὰ καπότα του καὶ χάθηκε μέσα στὸ σκοτάδι.

Ποιὸς εἶσαι; φώναξε ὁ Στέφανος.

Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωῒ ὁ 'Αλέξανδρος φώναξε τοὺς φίλους του.

—Προχωρᾶτε σεῖς μὲ τὸ στρατό μου, εἶπε· ἐγὼ θὰ πάω νὰ κάνω συντροφιὰ τοῦ πατέρα μου.

—Γιατί; ρώτησαν οἱ φίλοι του στενοχωρημένοι. Μᾶς ἀφήνεις;

—Σήμερα μονάχα! ἀποκρίθηκε ὁ 'Αλέξανδρος, σπηρούνισε τὸ ἄλογο κι' ἔτρεξε νὰ προφτάση τὸν πατέρα του ποὺ πήγαινε μπροστὰ καβάλλα.

'Ο Φίλιππος στράφηκε καὶ τὸν εἶδε.

—Μαζί μου; τὸν ρώτησε. Τί τρέχει;

—Πατέρα, εἶπε ὁ 'Αλέξανδρος, βλέπεις τὸ δάσος ἐκεῖνο ποὺ μαυρολογάει ἀνάμεσα στὰ δυὸ βουνά;

—Τὸ βλέπω.

—'Εκεῖ εἶναι κρυμμένοι οἱ βάρβαροι καὶ θὰ μᾶς ἐπιτεθοῦν.

—Πῶς τὸ ξέρεις;

—"Εχω τοὺς κατασκόπους μου, ἀποκρίθηκε ὁ 'Αλέξανδρος.

'Ο Φίλιππος κέντησε τὸ ἄλογό του, ἐπιθεώρησε τὶς μπροστοφυλακές του, ἔδωκε διαταγὲς στοὺς ἀξιωματικούς του, γύρισε πίσω.

—Εἴμαστε ἕτοιμοι, εἶπε στὸ γυιό του.

Εἶχε πιὰ φτάσει τὸ μεσημέρι ὅταν ζύγωσαν στὸ δάσος. Μπῆκαν στὰ πρῶτα δένδρα· ὁ στρατὸς προχωροῦσε σιγά, μὲ προσοχή. 'Ο 'Αλέξανδρος δὲν ἄφηνε ἀπὸ κοντὰ τὸν πατέρα του.

"Αξαφνα μερικὰ σκυλιά, ποὺ ἀκολουθοῦσαν τὸ στρατό, ἄρχισαν νὰ γαυγίζουν. Χυμοῦσαν μέσα στὰ δένδρα, μὲ σηκωμένη τὴν οὐρά, ἀγριεμένα.

—Προσοχή! φώναξε ὁ Φίλιππος. "Ετοιμοι!

Προχώρησαν ἀκόμη λίγο. Κι' ἄξαφνα, μὲ τρομερὲς φωνές, ἀλαλάζοντας τινάχτηκαν πίσω ἀπὸ τὰ δένδρα μανιασμένοι βάρβαροι μὲ σηκωμένα τὰ τσεκούρια.

Πιάστηκαν σῶμα μὲ σῶμα. "Ετρεξε κι' ὁ πίσω στρατός, κύκλωσε τοὺς βάρβαρους. Κι' αὐτοί, στὴν ἀπελπισία τους, ἔγιναν θεριά. Σήκωναν τὰ τσεκούρια, χτυποῦσαν δεξιά, ἀριστερά, σκότωναν. "Ενας γίγας ποὺ φαινουνταν πὼς ἦταν ἀρχηγός, ἀναγνώρισε τὸ βασιλέα Φίλιππο καὶ χύθηκε ἀπάνω του. Σήκωσε τὸ τσεκούρι, χτύπησε, ὁ βασιλιᾶς γκρεμίστηκε κάτω μὲ μιὰ βαθειὰ πληγὴ στὸ πόδι.

'Ο βάρβαρος ὥρμησε ἀπάνω του· σήκωνε πιὰ τὸ τσεκούρι στὸ βασιλικὸ κεφάλι. Μὰ σὰν ἀστραπὴ ἔπεσε ἀπάνω του ὁ 'Αλέξανδρος, τὸν βάρεσε κατακέφαλα μὲ τὸ σπαθί του καὶ τὸν ἔρριξε κάτω. Κι' ἔπειτα, σηκώνοντας τὴν ἀσπίδα μπροστὰ στὸν πληγωμένο πατέρα του, δὲν ἄφηνε κανέναν ἐχθρὸ νὰ ζυγώση.

Βράδυαζε πιά. Οἱ βάρβαροι σὰν εἶδαν τὸν ἀρχηγό τους σκοτωμένο, κα-

τασκορπίστηκαν. Ὁ Ἀλέξανδρος πῆρε τὸν πατέρα του στὴν ἀγκαλιά, ἔστρωσε κάτω τὸ μαντύα του καὶ τὸν ἔβαλε νὰ ξαπλώσῃ.

Διέταξε γρήγορα ν' ἀνάψουν φωτιά, ἔπλυνε τὴν πληγὴ μὲ κρασί, τὴν ἔδεσε καλά.

Ὁ Φίλιππος χαμογέλασε.

— Κοίταξε! εἶπε.

Ἄνοιξε τὸ χιτῶνα του, ἔδειξε τὸ σῶμα του. Ὅλο τὸ σῶμα ἦταν γεμᾶτο πληγὲς ἀπὸ ἄλλους, περασμένους πολέμους.

— Κοίταξε, ἔχω συνηθίσει.

— Κοιμήσου, πατέρα. Ἂν θέλῃς τίποτα, φώναξέ με. Θὰ κοιμηθῶ κι' ἐγὼ δίπλα σου.

— Εὐχαριστῶ, Ἀλέξανδρε, εἶπε ὁ Φίλιππος κι' ἔσφιξε τὸ χέρι τοῦ γυιοῦ του.

Κ ε φ. 2 4.

Ὕστερα ἀπὸ λίγες μέρες ὁ Φίλιππος κι' ὁ Ἀλέξανδρος ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ στρατοῦ ἔμπαιναν νικητὲς στὴν πρωτεύουσα. Ὅλη ἡ πόλι ἦταν στολισμένη. Εἶχαν κόψει δάφνες καὶ μυρτιὲς κι' εἶχαν στολίσει τὰ σπίτια καὶ τὰ παράθυρα. Ὅλος ὁ λαός, γυναῖκες κι ἄντρες καὶ παιδιά, πλημμύριζε τοὺς δρόμους καὶ ζητωκραύγαζε τὸ βασιλιᾶ καὶ τὸ γυιό του, τοὺς δυὸ νικητές.

Πίσω ἀπὸ τὸν Ἀλέξανδρο, στὸ ἀλογάκι του, ὁ Στέφανος ἔτρεχε κι' αὐτός. Κοίταζε δεξιά, κοίταζε ἀριστερά, σὰ νὰ ζητοῦσε κάποιον.

Μέσα ἀπὸ τὸ πλῆθος ἕνας παχὺς γεροντάκος παρακολουθοῦσε τὸ Στέφανο περιπαιχτικά. Ὁ Στέφανος τὸν εἶδε καὶ σούφρωσε τὰ χείλια.

— Ὁ φιλόσοφος Καλλισθένης! μουρμούρισε κι' ἔστρεψε πέρα τὸ κεφάλι.

Ἀξάφνα ἔσυρε χαρούμενη φωνή. Μπροστὰ ἀπὸ τὸ παλάτι πολλὰ κορίτσια, δέκα ἕως δεκαπέντε χρονῶν, στεφανωμένα μὲ λουλούδια, χόρευαν καὶ τραγουδοῦσαν.

— Ἄλκα! φώναξε ὁ Στέφανος. Ἄλκα!

Κι' αὐτὴ ἄκουσε τὴ φωνή, σήκωσε τὸ χέρι, ἔγνεψε. Ἤθελε κι' αὐτὴ νὰ κράξῃ:

— Στέφανε! Στέφανε!

Μὰ δὲ φώναξε γιατὶ ντράπηκε.

Πέζεψε ὁ βασιλιᾶς Φίλιππος, ὁ Ἀλέξανδρος τὸν πῆρε ἀπὸ τὸ μπράτσο καὶ τὸν βοήθησε ν' ἀνεβῆ τὰ σκαλοπάτια. Ἀπὸ τὴν πληγή του κούτσαινε ἀκόμα καὶ πονοῦσε. Ὁ λαὸς ἐνθουσιασμένος, ζητωκραύγαζε.

— Πληγώθηκε πάλι ὁ βασιλιᾶς μας, ἔλεγαν, πληγώθηκε γιὰ νὰ μεγαλώσῃ τὴν πατρίδα!

Ἀνέβηκε ὁ βασιλιᾶς τὰ σκαλοπάτια, στάθηκε μπροστὰ ἀπὸ τὴν εἴσοδο, στράφηκε καὶ χαιρέτησε τὸ λαό του.

Ὅλη τὴ μέρα ἡ πόλι πανηγύριζε. Διπλὲς νῖκες. Νίκησε ὁ πατέρας στὴ Μαύρη θάλασσα' νίκησε ὁ γυιὸς μέσα στὰ δάση τοὺς βάρβαρους.

Ὁ Στέφανος ἔτρεξε σπίτι του. Φαντάζεσθε τί χαρὲς τοῦ ἔκαμαν οἱ γονεῖς του. Ἡ μητέρα του ἔκλαιγε, ὁ πατέρας προσπαθοῦσε νὰ κρύψῃ τὴ συγκίνησί του.

— Κρυώνεις, Στέφανε; τὸν ρώτησε.

— Ὄχι, ἀποκρίθηκε ὁ Στέφανος γελαστός. Μήτε κρυώνω μήτε πεινοῦσα, μήτε κουραζόμουν. Ὅλα ἦταν καλά!

(Ἀκολουθεῖ)

ΟΙ ΤΟΙΧΟΓΡΑΦΙΕΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

— Ε' ΚΡΗΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ — Η ΔΡΑΣΗ ΚΑΙ ΤΑ ΕΡΓΑ ΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΩΝ ΤΗΣ

Ἐξετάζοντας στὸ προηγούμενο τὴν προέλευση καὶ τὸ χαρακτῆρα τῆς Κρητικῆς σχολῆς, εἴδαμε πόσο στερούμεθα τεκμηρίων γιὰ τὸν ἀκριβῆ καθορισμὸ τῶν πρώτων πηγῶν της, ποὺ παραμένουν σκοτεινὲς καὶ ἀνεξερεύνητες εἰς τὸ βάθος τῶν εἰκασιῶν καὶ τῶν ὑποθέσεων. Καὶ ὅμως καμμιᾶς ἄλλης σχολῆς δὲν κατέχουμε τέτοιο πλοῦτο ἐνεπιγράφων μνημείων, τόσο καλὰ διατηρημένων καὶ συγκεντρωμένων ὅπως αὐτῆς, ποὺ νὰ μᾶς ἐπιτρέπουν νὰ παρακολουθοῦμε κατὰ βῆμα καὶ δίχως χάσματα τὴ μεγάλη δράση της. Ἡ δράση αὐτή, ποὺ συνδέεται μὲ τοὺς πρώτους μεταβυζαντινοὺς χρόνους ἀκμῆς τοῦ μοναστικοῦ βίου τοῦ Ἄθω, ποὺ ἀποβαίνει, ἀπὸ τοὺς καιροὺς τούτους, ὁ θεματοφύλακας τῶν θρησκευτικῶν παραδόσεων ἀλλὰ καὶ τὸ πιὸ ὠργανωμένο πνευματικὸ κέντρο τῆς ὑποδούλου ἐθνικῆς μας ζωῆς, εἶναι πράγματι ἐκπληκτική. Στὰ 1512 πρωτοφαίνεται ἐδῶ, μὲ μιὰ χαρακτηριστικὴ καὶ ἀξιοσημείωτη γιὰ τὸ ὕφος της τοιχογραφικὴ ἐργασία, ποὺ δείχνει ἤδη μιὰ ὡριμότητα, τὴν περίφημη διακόσμηση τῆς τραπέζης τῆς Λαύρας, ποὺ τὴν ἀκολουθεῖ στὰ 1535 ἡ εἰκονογράφηση τοῦ καθολικοῦ τῆς Μονῆς καθὼς καὶ τῆς Μολυβοκκλησιᾶς. Στὰ 1540 ἐργάζεται σὲ τρεῖς συγχρόνως μεγάλες τοιχογραφικὲς ἐργασίες, τοῦ καθολικοῦ τῆς μονῆς Κουτλουμουσίου, τοῦ Πρωτάτου καὶ τῆς μονῆς Φιλοθέου, πρᾶγμα ποὺ δείχνει τὴ δραστηριότητα, ἀλλὰ καὶ τὸ πλῆθος καὶ τὴν ἱκανότητα τῶν τεχνιτῶν της. Στὰ 1544 μᾶς δίνει τὶς τοιχογραφίες τῆς μονῆς Ξενοφῶντος, στὰ 1546 τοῦ Σταυρονικήτα, καὶ στὰ 1547 μιὰ ἀπὸ τὶς λαμπρότερες δημιουργίες της, τὴν εἰκονογράφηση τοῦ καθολικοῦ τῆς μονῆς Διονυσίου. Στὰ 1555 εἰκονογραφεῖ τὸ μικρὸ παρεκκλῆσι τοῦ Ἁγ. Παύλου — πασίγνωστο γιὰ τὴν πλαστογραφία τῆς χρονολογίας αὐτῆς ἀπὸ τὸ κακοποιὸ χέρι τοῦ διαβοήτου Σιμωνίδη — καὶ στὰ 1560, τὸ κομψότατο παρεκκλῆσι τοῦ Ἁγ. Νικολάου τῆς Λαύρας. Στὰ 1568 συνεχίζει μὲ τὶς τοιχογραφίες τῆς μονῆς Δοχειαρίου καὶ τέλος στὰ 1593 τοῦ καθολικοῦ ναοῦ τῆς μονῆς Ἰβήρων, γιὰ νὰ περιοριστοῦμε στὶς παλαιότερες καὶ σημαντικώτερες ἀπὸ τὶς σωζόμενες τοῦ XVI αἰῶνα τοιχογραφικὲς ἐργασίες της. Ὁ διακοσμητικὸς τοῦτος ὀργασμὸς ποὺ συνεχίζεται καὶ κατὰ τοὺς ἑπόμενους δύο αἰῶνες — τὸν XVII καὶ XIII — κατὰ τοὺς ὁποίους ἐκτελοῦνται πλῆθος νέες ἐργασίες καὶ ἀνακαινισμοί, ποὺ ἂν δὲν προσθέτουν τίποτε στὶς πρῶτες τοῦ XVI αἰῶνα καλλιτεχνικὲς δημιουργίες καὶ πολλὲς φορὲς καταστρέφουν, ἀπὸ ἀνακαινιστικὴ μανία, ἐντελῶς ἀδικαιολόγητα, παλαιότερες καὶ πολὺ σημαντικώτερες ἐργασίες, ὅμως ἔχουν ἐνδιαφέρον, τόσο γιὰ τὴν παρακολούθηση τῆς πορείας τῆς τέχνης κατὰ τοὺς τελευταίους τούτους καιροὺς τῆς παρακμῆς, ὅσο καὶ γιὰ τὴ μελέτη ὁλόκληρου τοῦ εἰκονογραφικοῦ ἔπους, ποὺ ἀδιάκοπα τὸ συμπληρώνουν. Ἡ γνωστὴ «ἑρμηνεία τῶν ζωγράφων» ποὺ κατὰ τὶς ἀρχὲς τοῦ XVIII αἰῶνα, κωδικοποιεῖ ὁριστικὰ τὸ ἔπος αὐτό, καταγράφει 111 παραστάσεις μόνο ἀπὸ τὸ βίο τοῦ Χριστοῦ καὶ ἄλλες τριάντα τῶν εὐαγγελικῶν παραβολῶν, γιὰ νὰ μὴ ἀναφέρουμε τὶς θεομητορικές, τὶς παραστάσεις ἀπὸ τὴν Παλαιὰ Διαθήκη, τῶν προφητῶν, τῶν ἁγίων καὶ τῶν μαρτυρολογίων τους. Οἱ ἀτελεύτητοι αὐτοὶ κύκλοι τοιχογραφιῶν ποὺ κατακλύζουν τοὺς τοίχους τῶν ἁγιορείτικων καθολικῶν καὶ ἄλλων μοναστικῶν κτισμάτων καὶ ἰδίως τῶν τραπεζῶν — ὅπου ἡ τυπικότης ἐνδίδει σὲ κάποια ἐλευθερία εἰς τὴν ἔμπνευση — τὸ ἀπέραντο αὐτὸ τοιχογραφικὸ ὑλικό, ποὺ μικρὴ μόνο ἰδέα του μᾶς δίδει ἡ ἔκδοση «Monnuments d' Athos: Les peintures» τοῦ C. Millet, πολλὰ ἔχει νὰ προσφέρῃ εἰς τὴ συγκριτικὴ μελέτη καὶ τὴν ἀρτίωση τοῦ μεγάλου αὐτοῦ βυζαντινοῦ θρησκευτικοῦ ἔπους. Ἐπιφυλασσόμενοι ν' ἀναπτύξουμε ἄλλοτε τὴ σημασία αὐτῆς τῆς πλευρᾶς περιοριζόμεθα σήμερα νὰ μνημονεύσουμε τὸ ἔργο τῶν τριῶν πρώτων μεγάλων τοιχογράφων τῆς Κρητικῆς σχολῆς τοῦ XVI αἰῶνα, τοῦ Θεοφάνους μοναχοῦ καὶ Ζώρζη, τῶν Κρητῶν, καὶ Φράγγου Κατελάνου τοῦ Θηβαίου. Ὁ Θεοφάνης φέρεται ὡς ὁ πρῶτος καὶ ἐπιφανέστερος ἐκπρόσωπος τῆς Σχολῆς αὐτῆς, ποὺ διεκόσμησε στὰ 1535 τὸ καθολικὸ τῆς Λαύρας καὶ στὰ 1546 τὴν τράπεζα τῆς μονῆς Σταυρονικήτα, ποὺ μετὰ τὴν καταστροφή της ἀπὸ πυρκαϊὰ δὲν σώζονται παρὰ ὁ Ἰησοῦς στὴ λίμνη τῆς Τιβεριάδος, ὁ πολλαπλασιασμὸς τῶν ἄρτων καὶ μερικὲς ἄλλες μορφὲς ἀσκητῶν. Στὸν ἴδιο ἐπίσης ἀποδίδονται οἱ προγενέστερες τοιχογραφίες τῆς Λαύρας καθὼς καὶ ἡ διακόσμηση τοῦ ναοῦ τῆς Παναγίας στὴν Καλαμπάκα. Ἐνδιαφέρον θὰ ἦταν νὰ γνωρίζαμε ἀσφαλῶς ἐὰν αὐτὸς εἶναι ὁ τοιχογράφος τῆς τραπέζης τῆς Λαύρας — πρᾶγμα μᾶλλον ἀπίθανο παρὰ βέβαιο — ἐπειδὴ πρόκειται γιὰ τὸ παλαιότερο τοιχογραφικὸ μνημεῖο ἐν Ἄθω τῆς τεχνοτροπίας αὐτῆς, ἔργο μὲ ἁδρὸ χαρακτῆρα καὶ μεγάλη πεῖρα ποὺ στάθηκε ὁ σταθμὸς καὶ ἡ ἀφετηρία γιὰ τὶς μεταγενέστερες ἐργασίες. Ἐπιβλητικὴ πραγματικὰ εἶναι ἡ σειρὰ τῶν ἀσκητῶν, μὲ μορφὲς βαθύτατα χαρακτηρισμένες, σὰ νἆναι παρμένες ἀπὸ ζωντανὰ μαζὶ καὶ ἰδεώδη πρότυπα τοῦ ἐν Ἄθω μοναστικοῦ βίου, τὸν ὁποῖον καὶ οἱ μεγάλες ἀκόμη συνθέσεις ὅπως «ἡ κοίμηση τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου» ἢ «αἱ ψυχαὶ τῶν δικαίων ποὺ εἰσέρχονται εἰς τὸν Παράδεισον» προσπαθοῦν νὰ ἀπεικονίσουν. Ἡ παλαιότερη αὐτὴ τοιχογραφικὴ δημιουργία τῆς Κρητικῆς σχολῆς, καὶ στὴν ἔμπνευση καὶ στὸ ὕφος αὐστηρὰ «μοναχική» στάθηκε τὸ πρότυπο γιὰ ὅλες τὶς καταπινώτερες ἐργασίες. Ἡ τοιχογραφία τοῦ καθολικοῦ τῆς μεγάλης αὐτῆς μονῆς, ποὺ ἀκολουθεῖ λίγα χρόνια ἀργότερα — στὰ 1535 — ἔργο συνθετικώτερο, ποὺ ἀναχωνεύει τὰ παλαιὰ στοιχεῖα τῆς παραδόσεως, διατηρεῖ ὡς τόσο αὐτὸ τὸ ἰδιαίτερο «ὕφος» ποὺ τὴν κάνει νὰ διακρίνεται σὰ μιὰ δημιουργία «μεταβυζαντινή». Ἡ θρυλικὲς μορφὲς τῶν πολεμιστῶν ἁγίων πάνου ἀπὸ τοὺς χορούς, ἡ ἴδιες πάντα καὶ σὰν στοιχειωμένες ἀπὸ τὸ πέρασμα τοῦ καιροῦ, παίρνουν τώρα μιὰν ἔκφραση ἄρρητης μελαγχολίας, σὰν ἀποτραβηγμένες ἀπὸ τὰ ἐγκόσμια καὶ βυθισμένες σ' ἕναν δικό τους αὐθυπόστατο κόσμο, ἐσωτερικὸ καὶ ἄυλο, μέσα στὸ ἴσκιωμα ἥσυχου καὶ μελιχροῦ δειλινοῦ, ὅπου κυριαρχεῖ τὸ βαθὺ καὶ ρεμβῶδες βλέμμα μιᾶς μονήρους καὶ ἀπόκοσμης ἀναπολήσεως. Ὁ νέος τοῦτος εἰκονογραφικὸς κύκλος ποὺ βγῆκε μέσ' ἀπ' τὰ συνταρακτικὰ γεγονότα, κι' ἐκφράζει τὴν πνευματικὴ στάση ποὺ παίρνει ἀπέναντί των ἡ ἐθνικὴ ψυχή, ξεπερνᾶ τὰ μοναστικὰ ὅρια ὅπου ἀναπτύχθηκε, κι' ἐπικρατεῖ ἀμέσως παντοῦ, ἀποβαίνοντας ὁ νέος καθολικὸς «μεταβυζαντινὸς» τύπος. Εἶναι ἀξιοπαρατήρητη ἡ ἐπιτυχία ποὺ εἶχε καὶ ἡ ἐπίδραση ποὺ ἐξήσκησε τὸ ἔργο τοῦτο τοῦ ταπεινοῦ μοναχοῦ τῆς Λαύρας, σὲ ὅλους τοὺς κατοπινώτερους τεχνίτες ποὺ μιμοῦνται ἔκτοτε δουλικὰ ὄχι μονάχα τὸ ὕφος του καὶ τὴν εἰκονογραφική του σύνθεση, ἀλλ' ἀκόμη καὶ τὴν τεχνική του. Σπάνιες ἀλλὰ λαμπρὲς ἐξαιρέσεις στὸ γενικὸ αὐτὸ κανόνα ἀποτελοῦν ὁ συμπατριώτης του Ζώρζης ὁ Κρής, ὁ τοιχογράφος τοῦ καθολικοῦ τῆς μονῆς Διονυσίου (1547) καὶ λίγο ἀργότερα ὁ Φράγγος Κατελᾶνος ὁ Θηβαῖος ποὺ διεκόσμησε στὰ 1560 τὸ παρεκκλῆσι τοῦ Ἁγ. Νικολάου τῆς Λαύρας. Ὁ Ζώρζης — ποὺ τὄνομά του διασώθηκε ἀπὸ σημείωμα τοῦ 1634 στὸ τυπικὸ τῆς Μονῆς — υἱοθετεῖ βέβαια τὰς λύσεις ποὺ ἔδωσε πρῶτος ὁ Θεοφάνης στὸ πρόβλημα τῆς εἰκονογραφικῆς συνθέσεως τῶν ἁγιορείτικων καθολικῶν, ἀκολουθῶντας κι' αὐτὸς τὸ σύστημα τοῦ περιορισμοῦ μέσα σὲ πλαίσια τῶν παραστάσεων, πολλὲς ἀπὸ τὶς ὁποῖες καὶ παραλαμβάνει αὐτούσιες. Ἀλλὰ ἡ ὑψηλὴ τεχνική του συνείδηση, ἡ λαμπρότατη χρωματολογία του καὶ ἡ ἁπλῆ καὶ θετική του πλαστικὴ μὲ τὶς ὁποῖες κατορθώνει νὰ παρουσιάσῃ μιὰ ζωγραφικὴ τόσο φωτεινὰ ἔντονη καὶ ζωντανὴ μέσα σ' ἕναν ἀπὸ τοὺς σκοτεινότερους ἁγιορείτικους ναούς, ὅπου τὸ ἔκπαγλο τῶν χρωματισμῶν συνδυασμένο μὲ τὴν ἁρμονικὴ ἁπλότητα σαγηνεύει καὶ γαληνεύει μαζὶ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ψυχὴ τοῦ θεατῆ, τὸν ἀναδεικνύουν ἕναν τεχνίτη ἐντελῶς ἰδιότυπο καὶ μοναδικό. Ἀντίθετα μὲ τὸ Θεοφάνη, κανένας κατοπινώτερός του δὲν τὸν ἐμιμήθηκε. Ἡ λαμπρὴ καὶ εὐάρεστη μορφὴ τοῦ ἔργου του φαίνεται ἔτσι σὰν ξένη μέσα στὴν ἐποχὴ τούτη τοῦ μελαγχολικοῦ σκιόφωτος. Τὸ ὅτι ὁ Ζώρζης πρέπει νἆναι καθολικὸς καὶ ἀπὸ τὴν καταγωγή του Ἐνετὸς φαίνεται σὰν μιὰ εἰκασία μᾶλλον ἀπίθανη' ἀντίθετα, τὸ ὅτι ὁ μεγάλος αὐτὸς τεχνίτης σ' ἐποχὴ μεγάλου διακοσμητικοῦ ὀργασμοῦ δὲν ἐξετέλεσε ἄλλη ἐργασία, τὸ σημείωμα τῆς μονῆς ποὺ τὸν ἀναφέρει ὕστερ' ἀπὸ τόσα χρόνια εὐφήμως, καθὼς καὶ ἡ παράδοση ἡ φερομένη μεταξὺ τῶν μοναχῶν τῆς μονῆς αὐτῆς ὅτι μέχρι πρό τινος ἀκόμη ἐσώζοντο τὰ ἀνθίβολα καὶ τὰ χρώματα μὲ τὰ ὁποῖα ἐργάστηκε, καθιστοῦν πιθανώτερη τὴν ἐκδοχὴ ὅτι εἰς τὴ μονὴ αὐτὴ δὲν ἐργάστηκε μονάχα ἀλλὰ πιθανώτατα καὶ ἐμόνασε. Ὁ λίγο μεταγενέστερός του Φράγγος Κατελᾶνος ὁ Θηβαῖος δὲν εἶναι μονάχα στὄνομά του ἀλλὰ καὶ στὴν τέχνη του ξενότροπος καὶ ἰδιότυπος. Διακοσμητικὸς μᾶλλον παρὰ πλαστικός, ποὺ ἡ ἐπιδράσεις του

(Συνέχεια εἰς τὴν σελίδα 1056)

ΠΕΡΙΠΑΤΟΙ ΣΤΙΣ ΕΡΗΜΙΕΣ

Κάποιο έκτακτο περιστατικό έχει συμβῆ σήμερα στὸ βουνό. Ἔχω ἀνηφορίσει ἀπὸ ἀχάραγα ψηλὰ στὴν πλαγιὰ ν' ἀκούσω τὶς πέρδικες στὸ πρωϊνό τους λάλημα, καὶ τώρα πιὰ ποὺ εἶναι προχωρημένη μέρα, κάθουμαι πάνω σ' ἕνα θεώρατο γκρεμόβραχο καὶ κοιτάζω τὸ ἕνα καὶ τὸ ἄλλο. Κάτω, χαμηλά, ἁπλώνεται ὁ μικρὸς καμπάκος καὶ πιὸ πέρα ἡ ἀμμουδιὰ κι' ἡ ἀπέραντη ἁπλωσιὰ τῆς θάλασσας. Σιγαλιὰ καὶ γαλήνη παντοῦ. Καμμιὰ ζωὴ δὲ φαίνεται τώρα πουθενά, — ὅλοι οἱ κάτοικοι τοῦ δάσους ὅσοι ζοῦνε τὴ νύχτα ἔχουνε λουφάξει στὶς κρυψῶνές τους, κι' ὅσοι πάλι εἶναι ἡμερινοὶ νοιάζονται γιὰ τὸ φαΐ τους, ἀποτραβηγμένοι ἐδῶ ἢ ἐκεῖ, χωρὶς σούρτα - φέρτα καὶ χωρὶς φωνὲς καὶ κραξίματα.

Ὅμως νά σου μιὰ στιγμὴ κι' ἀνηφορίζει βιαστικὸς πάνω ἀπ' τὴ ρεματιὰ μὲ δυνατὰ φτεροκοπητὰ ὁ γείτονάς μας, ὁ γέρω κόρακας, μὲ δυὸ ἄλλους ἀκόμη ἀπὸ κοντά, πίσω του. Τὸν γνωρίζω κι' ἀπὸ μακριά, γιατὶ ἐξὸν ποὺ εἶναι πολὺ μεγάλος κι' ἔχουμε ἰδωθῆ ἀπὸ κοντὰ πολλὲς φορές, τοῦ λείπει καὶ μιὰ μεγάλη πέννα ἀπ' τὴ δεξιὰ φτερούγα του, κι' ἡ θέσι της φέγγει ἄδεια στὸ κενό, ὅπως μπροστινὸ δόντι ποὺ λείπει. Τὸ ἔξυπνο μάτι του, ποὺ δὲν τοῦ ξεφεύγει τίποτα ἀπ' ὅ,τι γίνεται στὰ τρίγυρά μας, μὲ παίρνει ἀμέσως χαμπάρι ἀπάνω στὸ γκρεμόβραχο ποὺ κάθουμαι ξαπλωμένος, καὶ μοῦ ἀμολάει ἔτσι μιὰ - δυὸ κραξιές, — καθὼς προσπερνάει. Χωρὶς ἄλλο μὲ γνωρίζει κι' ἐκεῖνος. Μάλιστα ἄλλες φορές, ἅμα συναπαντηθοῦμε πουθενά, δὲν προσπερνάει ἔτσι, — γυρίζει φτερὸ καὶ κόβει καμμιὰ δυὸ βόλτες ἀπὸ δίπλα μου νὰ ἰδῆ τί κάνω, καὶ μὴ τυχὸν ἔχω διάθεσι γιὰ κουβεντολόγημα καὶ γιὰ κανένα φίλεμα, σὰν καλοὶ γειτόνοι ποὺ εἴμαστε. Γιατὶ κάτω στὸ δασοφυλακεῖο εἶναι συνήθεια πιὰ νὰ τοῦ πετάω ἴσα-πέρα κανένα λαρύγγι ἢ κανένα παλιοκόψιδο κρέας καὶ νὰ τὸ τρατέρνεται στὴν καθημερινή του σχεδὸν ἐπίσκεψι. Φτάνει νὰ μὴν εἶναι φασαρία ἐκεῖ στὴν αὐλὴ μὲ τίποτα ἄλλους ἀνεπιθύμητους καὶ νὰ μὴν εἶμαι κι' ἐγὼ πάρα πολὺ κοντά, γιατὶ μιὰ ἱκανοποιητικὴ ἀπόστασι εἶναι ἀπαραίτητη πάντα στὶς καλές μας γειτονικὲς σχέσεις. Ἄλλως τε κι' ὅ,τι ἀποφάγι νἆναι εἶναι καλὸ καὶ περίκαλο, — τὸ διαιτολόγιο τῶν κοράκων δὲν παραλλάζει καὶ τόσο ἀπὸ τὸ ἀνθρώπινο.

Πολλὲς φορὲς νὰ τύχῃ νἆμαι μέσα στὸ δασοφυλακεῖο νὰ διαβάζω τίποτα, ἀκούω μιὰ στιγμὴ ἕνα διπλὸ κρὰ - κρὰ γεμᾶτο ἀπορία, σὰ διπλὸ ἐρωτηματικό. Κοιτάζω κρυφὰ ἀπ' τὸ παντζούρι καὶ τὸν βλέπω νὰ κάθεται στὴν κάτω ἄκρη τῆς μάντρας καὶ νἄχῃ στυλωμένο τὸ ἔξυπνο μάτι του κατὰ τὴ σκάλα μας καὶ κατὰ τὴν πόρτα.

— Τί ὀργή! Τί γειτόνοι εἴμαστε καὶ δὲν ἔχει σήμερα τραταμέντο;

Ἔχουν ἔρθει ἔτσι τὰ πράματα στὶς σχέσεις μας, ποὺ ἡ θέα μου εἶναι φαίνεται συνδυασμένη μὲ φαΐ στὸ μυαλό του, καὶ συχνὰ γίνεται, κι' ἔξω στὸ δάσος ἀκόμη νὰ τύχῃ ν' ἀνταμώσουμε, νἆμαι ὑποχρεωμένος σώνει καὶ καλὰ νὰ τοῦ πετάξω πέρα κάτι ἀπὸ τὴν τσάντα μου. Ἅμα χτυπήσω κανένα λαγὸ δὲν τὸν ξεκοιλιάζω ἀμέσως, ἐπίτηδες. Τὸν κουβαλῶ ἔτσι στὸ δασοφυλακεῖο, κοιτάζοντας στὸ δρόμο μὴν ἰδωθοῦμε πουθενὰ μὲ τὸν γείτονα. Τότε τὸν ξεκοιλιάζω ἐκεῖ ἐπὶ τόπου καὶ σερβέρνω σὲ καμμιὰ φανερὴ καθαράδα ὅλα ἐκεῖνα τὰ πλούσια σωθικά, κοιλιὲς κι' ἄντερα. Τὸ μάτι του ἐκτιμάει ἀμέσως τὸ ἀρχοντικὸ δῶρο καὶ μοῦ ἀναγνωρίζει ἀπὸ καρδιᾶς τὸ λεπτό μου φέρσιμο. Καθὼς ἐγὼ ἀποτραβιέμαι στὴν ἐπιβαλλόμενη ἀπόστασι, πηδάει ἀπ' τὴν κορφὴ τοῦ δέντρου του κάτω καὶ δὲν ξεχνάει ποτὲ νὰ μοῦ ἀμολήσῃ ἕνα κρά, — ἕνα μοναχὸ αὐτὴ τὴ φορά, — ἄλλου τόνου κι' ἄλλης ὑφῆς, ποὺ ξέρω πολὺ καλὰ πὼς σημαίνει: Μπράβο, ἐν τάξει, εἶμαι εὐχαριστημένος μαζί σου.

Λαγοὶ βέβαια δὲν ὑπάρχουνε τὴν κάθε μέρα, — κάθε ἄλλο. Ὅμως καὶ γιὰ καμμιὰ νυφίτσα ἢ τέτοιο ἔχω τὸ νοῦ μου πότε - πότε νὰ τοῦ οἰκονομῶ καί, στὴν ἀνάγκη, κάποιο ἀποκόμματο ψίχα ὑπάρχει πάντα στὴν τσάντα. Δὲ θυμώνει ἅμα πηδήξῃ ἀπ' τὸ δέντρο του καὶ ἰδῆ πὼς δὲν εἶναι παρὰ μόνο ψωμὶ ψίχα, τὴν κοιτάζει μιὰ καλὰ - καλά, σκυφτὸς καθὼς στέκει μ' ἀνοιχτὲς πέρα τὶς ποδάρες του, κι' ἔπειτα σηκώνει τὸ κεφάλι του καὶ κοιτάζει καὶ κατὰ μένα: — Ἄ, δὲν πετύχαμε τίποτ' ἄλλο σήμερα ἔ; λέει τὸ μάτι του.

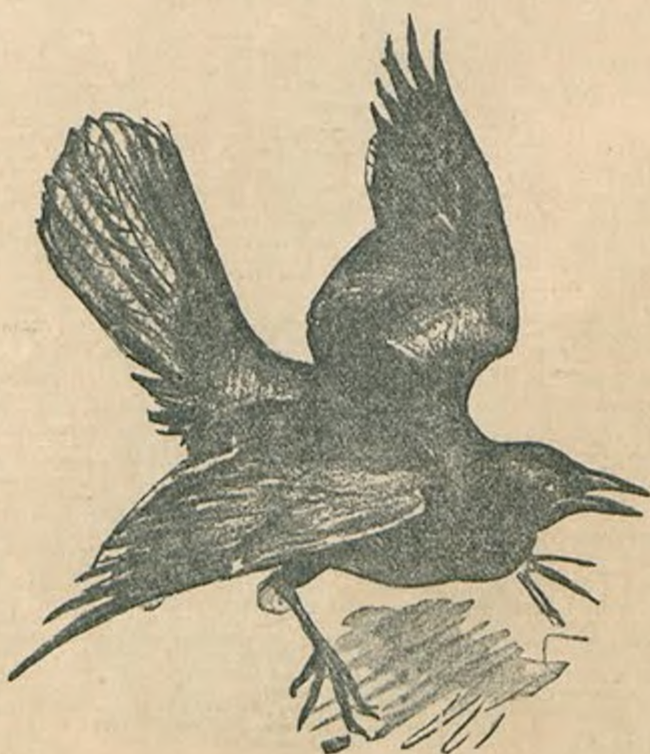
Τὶς προάλλες μάλιστα εἴχαμε κι' ἕνα μικρὸ ἐπεισόδιο. Ἤμουν καθισμένος χάμω καὶ κοίταζα μιὰ μερμηγκοφωληιά, ποὺ παρακολουθοῦσα κάτι. Αὐτὸ θὰ βάσταξε κάμποσην ὥρα καὶ θὰ ἤμουν καὶ πολὺ ἀπορροφημένος, γιατὶ μιὰ στιγμὴ ποὺ σηκώθηκα νὰ φύγω, εἶδα τὸ γείτονα νὰ κάθεται πιὸ πέρα, στὴν κορφὴ σ' ἕνα δέντρο, καὶ νὰ μὲ κοιτάζῃ κι' αὐτὸς μὲ προσοχή. Πότε εἶχε ρθῆ καὶ πόσην ὥρα μὲ περίμενε, δὲν εἶχα ἀντιληφθῆ καθόλου. Ἔτυχε νὰ μὴ βαστῶ τσάντα, καὶ λοιπὸν ἄνοιξα ἔτσι τὰ χέρια μου καὶ τὶς παλάμες καὶ τοῦ φώναξα ὅτι δὲν εἶχα μαζί μου τίποτα, — ἄλλη ὥρα, τοῦ εἶπα.

Αὐτὸς ὅμως ποῦ νὰ μὲ πιστέψῃ. Καθὼς ἀπομακρύνθηκα νὰ φύγω, πέταξε ἀπὸ τὸ δέντρο του κάτω, σίμωσε μὲ τὶς ἄγαρμπές του πηδηξιὲς ἐκεῖ στὸ μέρος τῆς μυρμηγκοφωλιᾶς κι' ἄρχισε νὰ ψάχνῃ ἀπὸ δῶ κι' ἀπὸ κεῖ τὸν τόπο νὰ βρῆ ποῦ τοὖχα βάλει τὸν ταχτικὸ μεζέ. Ἀδύνατο νὰ τὸ χωρέσῃ ὁ νοῦς του πὼς δὲν τοὖχα ἀφήσει τίποτα. Τί διάβολο λοιπὸν ἔκανα τόσην ὥρα κεῖ χάμου, ποὺ ὅσο κι' ἂν κοίταζε κανεὶς δὲν εὕρισκε τίποτα τὸ ἐνδιαφέρον;

* * *

Ἀνασηκώθηκα στὸ γκρεμόβραχο ποὺ ἤμουν ξαπλωμένος καὶ τοὔγνεψα ἔτσι μὲ τὰ χέρια καὶ μὲ τὴν τσάντα, πὼς ἤμουν ἕτοιμος σήμερα νὰ ἐκπληρώσω πάλι τὶς ὑποχρεώσεις μου. Αὐτὸς ὅμως οὔτε εἶπε νὰ κοντοσταθῆ καθόλου. Μὲ τὶς ἴδιες στιβαρὲς φτοροκοπιὲς ἐξακολούθησε νὰ πετάῃ κατὰ πάνω, πάνω ἀπὸ τὴ ρεματιά, μὲ τοὺς δυὸ ἄλλους ἀκόλουθους λίγα μέτρα παραπίσω του. Ἤτανε φανερὸ πὼς εἶχε μεγάλη καὶ βιαστικὴ δουλειὰ καὶ πὼς δὲν ἤθελε μὲ κανένα τρόπο ν' ἀργοπορήσῃ. Σὲ λίγο τὸν ἔχασα ἀπὸ τὰ μάτια μου, κι' αὐτὸν καὶ τοὺς συντρόφους του, πάνω ψηλά, στὸ γύρισμα τοῦ βουνοῦ. Κατέβηκα ἀπὸ τὸ γκρεμόβραχο καὶ τράβηξα τὸν ἀνήφορο κατὰ κεῖ νὰ ἰδῶ τί τρέχει. Ἡ πλαγιὰ ἤτανε πολὺ δασωμένη κι' ἴσαμε ποὺ νὰ φτάσω πάνω στὸ ξάγναντο δὲν μποροῦσα νὰ βλέπω τίποτα. Ἀπὸ κεῖ ἀνοιγόταν μιὰ μεγάλη λαγκαδιὰ καὶ μιὰ ἄλλη πλευρὰ τοῦ δάσους καὶ τοῦ βουνοῦ. Ἀλλὰ κι' ἀπὸ κεῖ σὰν ἔφτασα δὲν εἶδα τίποτα, σιγαλιὰ καὶ ἐρημία τὰ πάντα καὶ κανένα σημάδι ἐξαιρετικὸ πουθενά. Ἕνα τεράστιο ὄρνιο μονάχα, ἕνας κόκκινος γύπας, ἔκλωθε ψηλὰ στὸ γαλάζιο τοῦ οὐρανοῦ, γράφοντας μεγάλους κύκλους μὲ μιὰν ἄνεσι καὶ μὲ μιὰ μεγαλοπρέπεια ποὺ μόνο οἱ γύπες καὶ οἱ ἀητοὶ μποροῦν νὰ ἔχουν. Δίχως κανένα παίξιμο τῶν φτερῶν, δίχως καμμιὰ φανερὴ προσπάθεια, γλιστροῦσε στὸ γαλάζιο χάος σὰν νὰ λικνιζόταν σὲ ἀνάερο λίκνο του. Ἕνα δεύτερο φάνηκε σὲ λίγο νὰ φτάνῃ ἀπὸ τὰ βάθη τοῦ ὁρίζοντα. Στὴν ἀρχὴ τὸ εἶδα σὰ μιὰ μικρὴ μαύρη κουκίδα στὸ φόντο τοῦ οὐρανοῦ ποὺ ὅλο μεγάλωνε καὶ σίμωνε, μεγάλωνε καὶ σίμωνε, καὶ σὲ λίγο ἔγραφε κύκλους κι' αὐτὸ μαζὶ μὲ τὸ ἄλλο, πάνω ἀπ' τὸ ἴδιο σημεῖο τοῦ δασωμένου βουνοῦ, ὅλο καὶ χαμηλώνοντας. Ὑποψιάστηκα ἀμέσως τί τρέχει. Κατάλαβα ὅτι ἡ ἴδια αἰτία ποὺ καλοῦσε τὸ γείτονά μας καὶ τοὺς συντρόφους του κεῖθε ψηλά, ἡ ἴδια ἔφερνε καὶ τοὺς γύπες, καὶ βιάστηκα ν' ἀνηφορίσω πρὸς τὰ κεῖ. Ἤτανε φανερὸ πιὰ πὼς κάποιο ζῶο, γίδα ἢ πρόβατο, ποιὸς ξέρει, εἶχε ψοφήσει ἢ εἶχε γκρεμιστῆ, κι' οἱ αἰθέρες στέλνανε τώρα τὸ προσκλητήριο μήνυμά τους στὰ πέρατα. Μὲ χίλιες προφυλάξεις, ἔχοντας τὸ νοῦ μου νὰ μὲ κρύβουν καλὰ τὰ δέντρα, κατάφερα κι' ἀνακάλυψα κι' ἐγὼ τὸ ἐνδιαφέρον σημεῖο καὶ σίμωσα σιγὰ - σιγὰ ἀπὸ μιὰ πυκνὴ τούφα, ἀπ' τὴν ἀντίθετη τοῦ ἀέρα μεριά. Καὶ καθὼς παραμέρισα μὲ τὸ χέρι λίγα κλαδιὰ καὶ κοίταξα, εἶδα μπροστά μου ἕνα θέαμα, ποὺ δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ τὸ ἰδῆς καὶ νὰ μὴ σοῦ μείνῃ ἀξέχαστο.

Β. ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (26ης Μαΐου)

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας λεγομένην Συχάρ, πλησίον τοῦ χωρίου ὃ ἔδωκεν Ἰακὼβ Ἰωσὴφ τῷ υἱῷ αὐτοῦ. Ἦν δὲ ἐκεῖ πηγὴ τοῦ Ἰακώβ. Ὁ οὖν Ἰησοῦς κεκοπιακὼς ἐκ τῆς ὁδοιπορίας ἐκαθέζετο οὕτως ἐπὶ τῇ πηγῇ. Ὥρα ἦν ὡσεὶ ἕκτη. Ἔρχεται γυνὴ ἐκ τῆς Σαμαρείας ἀντλῆσαι ὕδωρ, λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· δός μοι πιεῖν. Οἱ γὰρ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπεληλύθεσαν εἰς τὴν πόλιν ἵνα τροφὰς ἀγοράσωσι. Λέγει οὖν αὐτῷ ἡ γυνὴ ἡ Σαμαρεῖτις· πῶς σὺ Ἰουδαῖος ὢν παρ' ἐμοῦ πιεῖν αἰτεῖς, οὔσης γυναικὸς Σαμαρείτιδος; Οὐ γὰρ συγχρῶνται Ἰουδαῖοι Σαμαρείταις. Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ· εἰ ᾔδεις τὴν δωρεὰν τοῦ Θεοῦ, καὶ τίς ἐστιν ὁ λέγων σοι, δός μοι πιεῖν, σὺ ἂν ᾔτησας αὐτόν, καὶ ἔδωκεν ἄν σοι ὕδωρ ζῶν. Λέγει αὐτῷ ἡ γυνή· Κύριε, οὔτε ἄντλημα ἔχεις, καὶ τὸ φρέαρ ἐστὶ βαθύ· πόθεν οὖν ἔχεις τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν; Μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἰακώβ, ὃς ἔδωκεν ἡμῖν τὸ φρέαρ, καὶ αὐτὸς ἐξ αὐτοῦ ἔπιε καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ τὰ θρέμματα αὐτοῦ; Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ· πᾶς ὁ πίνων ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου διψήσει πάλιν· ὃς δ' ἂν πίῃ ἐκ τοῦ ὕδατος οὗ ἐγὼ δώσω αὐτῷ, οὐ μὴ διψήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα, ἀλλὰ τὸ ὕδωρ ὃ δώσω αὐτῷ γενήσεται ἐν αὐτῷ πηγὴ ὕδατος ἀλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον. Λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ γυνή· Κύριε, δός μοι τοῦτο τὸ ὕδωρ, ἵνα μὴ διψῶ μηδὲ ἔρχωμαι ἐνθάδε ἀντλεῖν. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· ὕπαγε φώνησον τὸν ἄνδρα σου καὶ ἐλθὲ ἐνθάδε. Ἀπεκρίθη ἡ γυνὴ καὶ εἶπεν· οὐκ ἔχω ἄνδρα. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· καλῶς εἶπας ὅτι ἄνδρα οὐκ ἔχω· πέντε γὰρ ἄνδρας ἔσχες, καὶ νῦν ὃν ἔχεις οὐκ ἔστι σου ἀνήρ· τοῦτο ἀληθὲς εἴρηκας. Λέγει αὐτῷ ἡ γυνή· Κύριε, θεωρῶ ὅτι προφήτης εἶ σύ. Οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν τῷ ὄρει τούτῳ προσεκύνησαν· καὶ ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἐν Ἱεροσολύμοις ἐστὶν ὁ τόπος ὅπου δεῖ προσκυνεῖν. Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· γύναι, πίστευσόν μοι ὅτι ἔρχεται ὥρα ὅτε οὔτε ἐν τῷ ὄρει τούτῳ οὔτε ἐν Ἱεροσολύμοις προσκυνήσετε τῷ Πατρί. Ὑμεῖς προσκυνεῖτε ὃ οὐκ οἴδατε, ἡμεῖς προσκυνοῦμεν ὃ οἴδαμεν· ὅτι ἡ σωτηρία ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐστίν. Ἀλλ' ἔρχεται ὥρα, καὶ νῦν ἐστίν, ὅτε οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ προσκυνήσουσι τῷ Πατρὶ ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ· καὶ γὰρ ὁ Πατὴρ τοιούτους ζητεῖ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν. Πνεῦμα ὁ Θεός, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτὸν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν. Λέγει αὐτῷ ἡ γυνή· οἶδα ὅτι Μεσσίας ἔρχεται ὁ λεγόμενος Χριστός· ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνος, ἀναγγελεῖ ἡμῖν πάντα. Λέγει αὐτῇ Ἰησοῦς· ἐγώ εἰμι ὁ λαλῶν σοι. Καὶ ἐπὶ τούτῳ ἦλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, καὶ ἐθαύμασαν ὅτι μετὰ γυναικὸς ἐλάλει· οὐδεὶς μέντοι εἶπε, τί ζητεῖς; ἤ, τί λαλεῖς μετ' αὐτῆς; Ἀφῆκεν οὖν τὴν ὑδρίαν αὐτῆς ἡ γυνὴ καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ λέγει τοῖς ἀνθρώποις· δεῦτε ἴδετε ἄνθρωπον ὃς εἶπέ μοι πάντα ὅσα ἐποίησα· μή τι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός; Ἐξῆλθον οὖν ἐκ τῆς πόλεως καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτόν.

Ἐν δὲ τῷ μεταξὺ ἠρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ λέγοντες· Ῥαββί, φάγε. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ἐγὼ βρῶσιν ἔχω φαγεῖν, ἣν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε. Ἔλεγον οὖν οἱ μαθηταὶ πρὸς ἀλλήλους· μή τις ἤνεγκεν αὐτῷ φαγεῖν; Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐμὸν βρῶμά ἐστιν ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με καὶ τελειώσω αὐτοῦ τὸ ἔργον. Οὐχ ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἔτι τετράμηνός ἐστι καὶ ὁ θερισμὸς ἔρχεται; Ἰδοὺ λέγω ὑμῖν, ἐπάρατε τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν καὶ θεάσασθε τὰς χώρας, ὅτι λευκαί εἰσι πρὸς θερισμὸν ἤδη. Καὶ ὁ θερίζων μισθὸν λαμβάνει καὶ συνάγει καρπὸν εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἵνα καὶ ὁ σπείρων ὁμοῦ χαίρῃ καὶ ὁ θερίζων. Ἐν γὰρ τούτῳ ὁ λόγος ἐστὶν ὁ ἀληθινός, ὅτι ἄλλος ἐστὶν ὁ σπείρων καὶ ἄλλος ὁ θερίζων. Ἐγὼ ἀπέστειλα ὑμᾶς θερίζειν ὃ οὐχ ὑμεῖς κεκοπιάκατε· ἄλλοι κεκοπιάκασι, καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν κόπον αὐτῶν εἰσεληλύθατε. Ἐκ δὲ τῆς πόλεως ἐκείνης πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν τῶν Σαμαρειτῶν διὰ τὸν λόγον τῆς γυναικός, μαρτυρούσης ὅτι εἶπέ μοι πάντα ὅσα ἐποίησα. Ὡς οὖν ἦλθον πρὸς αὐτὸν οἱ Σαμαρεῖται, ἠρώτων αὐτὸν μεῖναι παρ' αὐτοῖς· καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ δύο ἡμέρας. Καὶ πολλῷ πλείους ἐπίστευσαν διὰ τὸν λόγον αὐτοῦ, τῇ τε γυναικὶ ἔλεγον ὅτι οὐκέτι διὰ τὴν σὴν λαλιὰν πιστεύομεν· αὐτοὶ γὰρ ἀκηκόαμεν, καὶ οἴδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου ὁ Χριστός.

Τὸ ἔναντι Εὐαγγέλιον μᾶς ἐξιστορεῖ τὴν ὁμιλίαν τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς μὲ τὴν Σαμαρείτιδα, ἡ ὁποία μὲ τὰς ἐρωτήσεις της ἔδωκε τὴν ἀφορμὴ εἰς αὐτὸν γιὰ νὰ διδάξῃ ὅτι ἄδικα φιλονικοῦν οἱ πατριῶτες της μὲ τοὺς Ἰουδαίους ὡς πρὸς τὸν τόπο ὅπου ὁ Θεὸς πρέπει νὰ λατρεύεται. Διότι καθὼς ἐμάθαμε ἀπὸ τὴν Παλαιὰ Διαθήκη οἱ Ἰουδαῖοι ἐμισοῦσαν θανάσιμα τοὺς Σαμαρείτας γιὰ τὸ λόγο ὅτι αὐτοὶ ἐλάτρευαν τὸν Θεὸν εἰς τὸ ὄρος τῆς Σαμαρείας Γαρειζίν, ἐνῷ οἱ Ἰουδαῖοι εἰς τὸν ναὸν τοῦ Σολομῶντος εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα.

Μὲ τὴν σύντομον ἀπάντησίν του εἰς τὴν ἐρώτησιν τῆς Σαμαρείτιδος: «Πνεῦμα ὁ Θεὸς καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτὸν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν» διδάσκει ὁ Κύριος ὅτι ὅπου καὶ ἂν λατρεύεται ὁ Θεὸς εἶναι τὸ ἴδιον· διότι ὡς πνεῦμα ποὺ εἶναι εὑρίσκεται παντοῦ καὶ ἀκούει κάθε προσευχή. Ἀλλὰ εἶναι ἀπαραίτητο ἡ προσευχή μας νὰ γίνεται «ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ». Τί νὰ ἐννοεῖ ἆρά γε ὁ Θεάνθρωπος μὲ τὴ φράσι αὐτή; Διὰ νὰ ἐννοήσωμεν τὴ σημασία πρέπει νὰ γνωρίζωμε ποιὰ λατρεία προσέφεραν στὸ Θεὸ οἱ Ἰουδαῖοι. Ἡ λατρεία αὐτῶν ἦταν περισσότερο σωματικὴ παρὰ ψυχική. Δηλαδὴ αὐτοὶ ἐπρόσεχαν μᾶλλον τοὺς ἐξωτερικοὺς τύπους καὶ τὰ ἔργα ποὺ ἔκανε τὸ σῶμα γιὰ νὰ δείξουν τὴν ἀληθινή τους πίστι πρὸς τὸ Θεό. Ἐπρόσφεραν θυσίες, ἔκαναν μεγαλοπρεπεῖς ἑορτὲς περισσότερο γιὰ ἐπίδειξι παρὰ ὡς ἀληθινὴ λατρεία. Δὲν εἶχαν ὅμως τὴ δύναμι μαζὶ μ' αὐτὰ καὶ νὰ προσπαθοῦν νὰ ἀπομακρυνθοῦν ἀπ' τὴν ἁμαρτία, δὲν ἐπεδίωκαν τὴν ψυχική τους σωτηρία. Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς ὁ Ἰησοῦς τὴ λατρεία αὐτὴ τὴν καταδικάζει λέγοντας ὅτι ὁ Θεὸς πρέπει νὰ λατρεύεται «ἐν πνεύματι». Πνεῦμα εἶναι ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου. Λοιπὸν ὁ Θεὸς δίδει προσοχὴ στὴ λατρεία ποὺ προέρχεται ἀπὸ ψυχὴ καθαρή, ποὺ μ' ὅλη τὴ δύναμί της ποθεῖ τὴν ἀπολύτρωσί της ἀπὸ τὴν ἁμαρτία.

Ἡ λατρεία ποὺ προέρχεται ἀπὸ τέτοια ψυχὴ φανερώνει τὴν ἀφοσίωσι τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸ Θεό. Καὶ αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο πραγματικὰ ἀγαπᾷ ὁ Θεός. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς λατρεύει τὸ Θεὸ ὄχι εἰς ὡρισμένας μόνον περιστάσεις ἀλλὰ εἰς ὅλον τὸν βίον του. Λατρεύει τὸν Θεὸν ἀληθινὰ καὶ ὅπου καὶ ἂν βρεθῇ. Τί ὠφελοῦν οἱ μεγάλοι ναοὶ καὶ αἱ πολυτελεῖς ἑορταὶ καὶ πανηγύρεις καὶ οἱ λόγοι οἱ γεμᾶτοι λόγια παχιά, ἂν δὲν προέρχωνται ὅλα αὐτὰ ἀπὸ ψυχὲς ἁγνὲς καὶ καθαρές;

Προσέτι εἶπεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Σαμαρείτιδα ὅτι ὁ Θεὸς πρέπει νὰ λατρεύεται καὶ «ἐν ἀληθείᾳ». Τί νὰ ἐννοοῦσε μὲ τὶς δύο αὐτὲς λέξεις; Ἡ λατρεία τῶν Ἰουδαίων δὲν ἦτο ἀληθὴς λατρεία, δὲν εἶχαν καθαρὰ γνῶσι τοῦ Θεοῦ καὶ ὁ ἠθικός τους νόμος δὲν ἦταν τέλειος. Τὸ αἴσθημα τοῦ φόβου συνέδεε αὐτοὺς πιὸ πολὺ πρὸς τὸ Θεὸ καὶ ὄχι τὸ αἴσθημα τῆς ἀγάπης. Ἐπίστευαν ὅτι μόνον στὸ ναὸ τῆς Ἱερουσαλὴμ ἔπρεπε νὰ λατρεύεται ὁ Θεὸς καὶ γι' αὐτὸ μόνον ἐκεῖ ἔκαναν τὰς προσευχὰς καὶ τὶς θυσίες τους. Ἀπ' αὐτὰ παίρνοντας ἀφορμὴ ὁ Θεάνθρωπος μᾶς καθοδηγεῖ μὲ τὰ λόγια του γιὰ νὰ λάβωμε πλήρη γνῶσι τοῦ Θεοῦ. Διδάσκει ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι πνεῦμα καὶ σὰν πνεῦμα ὅπου καὶ ἂν λατρεύεται εἶναι τὸ ἴδιο, ἀρκεῖ μόνο νὰ προέρχεται ἀπὸ ἁγνὴ ψυχή. Μὲ τὴ διδασκαλία του ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ μᾶς ὁδηγεῖ πῶς μποροῦμε πραγματικὰ νὰ λατρεύωμε τὸ Θεό. Πρέπει ὅλη μας ἡ ζωὴ νὰ εἶναι σύμφωνη μὲ τὶς μεγάλες ἀλήθειες τοῦ Εὐαγγελίου. Εἶναι πολὺ μεγάλη ἀλήθεια ἡ διαφορὰ τῆς λατρείας ποὺ μᾶς ἐδίδαξε ὁ Ἰησοῦς ἀπ' τὴ λατρεία τοῦ Ἰουδαϊκοῦ νόμου. Ἡ χριστιανικὴ λατρεία εἶναι πραγματικὴ λατρεία ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ. Εἶναι λατρεία ἡ ὁποία προέρχεται ἀπὸ αἴσθημα εὐγνωμοσύνης, ὑπακοῆς, ἀφοσιώσεως καὶ ἀγάπης πρὸς τὸν Θεόν.

Αὐτὴ τὴ λατρεία πρέπει κάθε ἀληθινὸς χριστιανὸς νὰ προσφέρῃ. Αὐτὴ πάντοτε ἂς τοῦ δίδῃ θάρρος καὶ ἂς τὸν ἐμπνέῃ. Ὅλος του ὁ βίος ἂς εἶναι μιὰ πραγματικὴ λατρεία πρὸς τὸν Θεόν, διότι ὅπως εἶπε καὶ ὁ Ἰησοῦς πρὸς τὴν Σαμαρείτιδα: «Πνεῦμα ὁ Θεὸς καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτὸν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν».

ΕΝΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΙΗΓΗΜΑ

Η ΜΙΚΡΗ ΝΟΣΟΚΟΜΑ

ΤΟΥ κ. ΠΑΝΤΕΛΗ ΧΟΡΝ

Ὁ ἀρχίατρος συγκινήθηκε καὶ τῆς εἶπε...

Ἦταν δὲν ἦταν δώδεκα χρονῶν κοριτσάκι, ὅταν ἦρθε ἡ εἴδησι, στὴν μητέρα της καὶ αὐτήν, πὼς ὁ πατέρας της σκοτώθηκε στὸν πόλεμο.

— Μαννούλα μου, μὴν κλαῖς· ἔλεγε στὴν μητέρα της· καὶ ἐγὼ θὰ ἐκδικηθῶ αὐτοὺς ποὺ σκότωσαν τὸ μόνο μας προστάτη.

— Ἂν ἤσουν ἀγόρι, μποροῦσες, χρυσῆ μου, νὰ τὄλεγες αὐτό. Ἐμεῖς δυὸ γυναῖκες τί μποροῦμε νὰ κάνουμε;

— Καὶ οἱ γυναῖκες δὲν πᾶνε νοσοκόμες;

— Καλά, καὶ μιὰ νοσοκόμα πῶς μπορεῖ νὰ ἐκδικηθῇ;

— Ὅταν περιποιῆται τοὺς δικούς μας τοὺς πληγωμένους καὶ τοὺς κάνη καλά, ξαναπηγαίνουν στὸν πόλεμο καὶ σκοτώνουν ἐχθρούς.

— Εἶσαι μικροῦλα καὶ δὲν ξέρεις.

— Μπορεῖ νὰ μὴν ξέρω, μὰ θὰ πάω νοσοκόμα.

— Ἄσε νὰ μεγαλώσῃς πρῶτα κομάτι.

— Εἶμαι ἀρκετὰ μεγάλη καὶ θὰ πάω.

Ὅταν ἔλεγε αὐτὰ ἡ Λουλοῦκα, κάτι εἶχε στὸ νοῦ της, δὲν τἄλεγε στὰ κουτουροῦ. Μόλις ὁ πατέρας της ἔφυγε καὶ πῆγε στὸν πόλεμο, ἡ μαννούλα της, γιὰ νὰ ἔχη νὰ δίνη στὴ Λουλοῦκά της μπόλικο καὶ καλὸ φαγητό, ἀναγκάστηκε νὰ ξενοπλένη. Πήγαινε λοιπὸν καμμιὰ φορὰ ἡ μικροῦλα τὰ ροῦχα ποὺ ἔπλενε ἡ μάννα της στὸ σπίτι ἑνὸς ἀρχιάτρου, ποὺ ὑπηρετοῦσε στὸ ὑπουργεῖο. Ἡ γυναῖκα τοῦ ἀρχιάτρου τὴ συμπάθησε, τὴ χάϊδευε, τὴν περιποιώτανε, τὴν κερνοῦσε γλυκὸ καὶ τὴν ἄφηνε νὰ παίζῃ μὲ τὰ παιδιά της. Ξαναπῆγε λοιπὸν μιὰ μέρα, ὕστερα ἀπ' τὸ σκοτωμὸ τοῦ πατέρα της, μαυροντυμένη καὶ λυπημένη στὸ σπίτι τοῦ ἀρχιάτρου. Μόλις τὴν εἶδε ἡ κυρία, δὲν ἤξερε τί νὰ τῆς κάνη. Τὴν πῆρε στὰ γόνατά της καὶ τὴ φιλοῦσε κλαίγοντας.

— Πρέπει νὰ εἶσαι περήφανη, Λουλοῦκά μου, γιατὶ εἶσαι κόρη ἑνὸς ἥρωα.

— Θὰ ἐκδικηθῶ ὅμως, κυρία μου, ἐγὼ τὸ θάνατο τοῦ ἀγαπημένου μου μπαμπάκα.

— Ναί, χρυσό μου, θὰ ἐκδικηθῇς· τῆς ἔλεγε ἡ κυρία τοῦ ἀρχιάτρου, ἔτσι γιὰ νὰ τῆς πῇ κάτι, χωρὶς νὰ δίνη σημασία στὰ λόγια τῆς μικρῆς.

— Καὶ σ' αὐτὸ θὰ μὲ βοηθήσετε σεῖς, ἔτσι νὰ φυλάῃ ὁ Θεὸς τὸν ἄντρα σας καὶ τὰ παιδάκια σας.

— Νὰ σὲ βοηθήσω σὲ ὅ,τι θέλεις, παιδάκι μου, σὲ ὅ,τι μπορῶ.

— Θὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ πῆτε στὸν κύριο νὰ μοῦ δώσῃ ἕνα συστατικὸ γράμμα γιὰ κάποιο νοσοκομεῖο, νὰ πάω ἐκεῖ νὰ περιποιοῦμαι τοὺς πληγωμένους.

— Ἐσύ, τὸ μωρό!

— Δὲν εἶμαι μωρό, εἶμαι μεγάλη πιά. Ἡ δασκάλα μᾶς εἶπε στὸ σχολεῖο, πὼς οἱ βασανισμένοι μεγαλώνουν πιὸ γρήγορα ἀπὸ τοὺς εὐτυχισμένους. Ἐλᾶτε, κυρία μου, μὴ μοῦ ἀρνηθῆτε αὐτὴ τὴ χάρι κι' ἐγὼ νὰ γίνω δούλα σας, ὅ,τι θέλετε νὰ σᾶς κάνω, γιὰ νὰ σᾶς ξεπληρώσω αὐτὴ τὴ χάρι.

— Μά, παιδάκι μου, εἶσαι στὰ καλά σου;

— Ναί, ναί, δὲ θὰ μοῦ χαλάσετε τὸ χατῆρι.

Ἡ Λουλοῦκα ἐπέμενε μὲ τὰ δάκρυα στὰ μάτια. Σὰν ἦρθε τὸ μεσημέρι στὸ σπίτι καὶ ὁ ἀρχίατρος, ἔπεσε στὰ πόδια του μὲ λυγμοὺς καὶ τὸν ἱκέτευε. Ἡ μάννα της, ποὺ τὴν περίμενε στὸ σπίτι, σὰν εἶδε πὼς ἀργοῦσε, ἀνησύχησε, ἔρριξε στὸ κεφάλι της ἕνα μαῦρο μαντῆλι καὶ πετάχτηκε στὸ σπίτι τοῦ γιατροῦ, νὰ δῇ τί γίνεται ἡ κοροῦλά της, ἡ μόνη της τώρα συντροφιὰ καὶ παρηγοριὰ σ' αὐτὴ τὴ ζωή. Ηὗρε τὴν κόρη της κλαμένη νὰ σέρνεται στὰ πόδια τοῦ γιατροῦ καὶ τῆς γυναίκας του, σὲ μιὰ νευρικὴ κρίσι ἀνεκδιήγητη.

Ἡ κόρη τοῦ γιατροῦ, ἀρκετὰ πιὸ μεγάλη ἀπ' τὴ Λουλοῦκα, ἔλεγε στὸν πατέρα της καὶ τὴ μητέρα της:

— Ἐπὶ τέλους μὴ τῆς χαλᾶτε τὸ χατῆρι, δὲν τὴ βλέπετε πῶς κάνει; Θὰ πάθη τὸ κορίτσι καὶ εἶναι ἁμαρτία καὶ γι' αὐτὴ τὴν ὀρφανὴ καὶ γιὰ τὴ μάννα της, ποὺ δὲν ἔχει ἄλλον ἀπὸ δαύτη σ' αὐτὸν τὸν κόσμο!

Καμμιὰ φορὰ τὰ λόγια τῶν παιδιῶν ἔχουν περισσότερη ἐπίδρασι στοὺς μεγάλους καὶ ἀπὸ τὰ λόγια τῶν σοφῶν. Ὁ ἀρχίατρος, ἄνθρωπος ἀγαθός, ποὺ λάτρευε τὸ κοριτσάκι του, συγκινήθηκε, σχεδὸν δάκρυσε, καὶ εἶπε:

— Ἐπὶ τέλους δὲ χάθηκε ὁ κόσμος, ἂς δοκιμάσουμε. Καὶ γυρίζοντας πρὸς τὴ μητέρα τῆς Λουλούκας, τὴν κυρὰ Σεβαστή, πρόσθεσε: Στὸ πρῶτο Νοσοκομεῖο τῆς Θεσσαλονίκης ὑπηρετεῖ ὡς ἀρχινοσοκόμα μιὰ οἰκογενειακή μας φίλη. Τὴ στέλνουμε μ' ἕνα συστατικὸ γράμμα σ' αὐτὴ καὶ ἂς τὴν κάνη ὅ,τι θέλει. Ἂς εἶναι καὶ μικροῦλα, σὲ κάτι θὰ μπορέσῃ νὰ βοηθήσῃ.

— Σὲ ὅ,τι μὲ προστάξη, εἶπε μὲ θέρμη ἡ μικροῦλα.

— Μεθαύριο φεύγει γιὰ ἐκεῖ ἕνας ἀνθυπίατρος, ἕνα καλὸ παιδί, τοῦ τὴν ἐμπιστευόμαστε καὶ τὴν πάει στὴν κυρία.

Καὶ ἔπειτα, γυρίζοντας στὴν Κυρὰ-Σεβαστή, πρόσθεσε:

— Ἐσὺ μὴν ἀνησυχῇς καθόλου, θὰ μείνῃς ὅσον καιρὸ θὰ λείπῃ ἡ κόρη σου, μαζί μας. Ἔτσι κι' ἔτσι ἔχουμε ἀνάγκη ἀπὸ μιὰ γυναῖκα νὰ μᾶς βοηθάῃ στὸ σπίτι καὶ νὰ κρατάῃ συντροφιὰ τῆς γυναίκας μου.

* * *

Ἔτσι κι' ἔγινε. Σὲ δυὸ μέρες ἔφευγε ἡ Λουλοῦκα γιὰ τὴ Θεσσαλονίκη μαζὶ μὲ τὸν ἀνθυπίατρο. Ἦταν γεμάτη χαρά, εἶχε λησμονήσει σχεδὸν ὅλως διόλου τὴν πίκρα γιὰ τὸν πατέρα της, ἂν καὶ σ' ὅλο τὸ ταξίδι ψιθύριζε μέσα στὰ χειλάκια της: «Ἐπὶ τέλους ἦρθε ἡ ὥρα νὰ ἐκδικηθῶ!»

Ὅταν ἔφτασαν στὴ Θεσσαλονίκη, ὁ ἀνθυπίατρος παρουσιάστηκε στὸ Νοσοκομεῖο καὶ παρέδωσε τὴ μικροῦλα μὲ τὸ συστατικὸ γράμμα τοῦ ἀρχιάτρου,

στὴν ἀρχινοσοκόμα, τὴν Κυρία. Ἡ κυρία, πρὶν διαβάση τὸ γράμμα, κύτταξε σχεδὸν μὲ περιφρόνησι τὴ μικρή, σὰν νὰ ἔλεγε μέσα της: «Καὶ τί θὰ τὸ κάνω ἐγὼ αὐτὸ τὸ «σαμιαμίθι»; Ἄμα διάβασε ὅμως τὸ γράμμα, ποὺ ὁ γιατρὸς τῆς ἔγραφε ὅλες τὶς λεπτομέρειες, σὰν νὰ συγκινήθηκε καὶ τῆς λέει:

— Μεῖνε λοιπὸν ἐδῶ, θὰ σ' ἔχω, μικρούλα μου, δεξί μου χέρι καὶ θὰ σὲ στέλνω ἐκεῖ ὅπου θὰ μπορέσης σὺ κάτι νὰ προσφέρης.

— Ὅ,τι θέλετε, κυρία μου. Μὴν κυττάζετε πὼς εἶμαι μικρή, μὰ ἔχω τὴν ὄρεξι νὰ δουλέψω σὰν μεγάλη. Φτάνει νὰ μοῦ δείξετε καὶ νὰ μάθω πῶς περιποιοῦνται τοὺς τραυματίας. Θὰ εἶμαι σὲ ὅλα πρόθυμη καὶ περιποιητικὴ στοὺς δυστυχισμένους αὐτούς. Θὰ δῆτε...

Ἡ Κυρία ἀνέθετε στὴ Λουλοῦκα διάφορες βοηθητικὲς ὑπηρεσίες, νὰ σκουπίζη, νὰ καθαρίζη τὰ δωμάτια, νὰ πλένη διάφορα ροῦχα τῶν τραυματιῶν καὶ αὐτή, σ' ὅλα πρόθυμη καὶ γρήγορη, τελείωνε τὴ δουλειὰ καλλίτερα ἀπὸ μιὰ μεγάλη. Καὶ δουλειὰ ταχτικὴ καὶ παστρική. Ἡ Κυρία ἦταν ἐνθουσιασμένη μαζί της. Μιὰ μέρα εἶπε στὸν ἀρχίατρο, τὸ διευθυντὴ τοῦ Νοσοκομείου:

— Καλλίτερα νὰ εἶχα ἄλλες δυὸ σὰν κι' αὐτὴ τὴ μικρή, παρὰ τὶς ἄλλες τὶς μεγάλες, τὶς τεμπέλες, ποὺ ὅλο χαζεύουν καὶ χασκογελᾶνε μὲ τοὺς νοσοκόμους καὶ τοὺς γιατρούς.

Μὰ ἡ Λουλοῦκα δὲν περιωριζότανε μόνο στὶς βοηθητικὲς αὐτὲς δουλειές. Ἄμα γινότανε καμμιὰ δύσκολη ἐγχείρησι ἢ ἁπλῶς ἀλλαγὴ ἐπιδέσμων, δόστου καὶ τρύπωνε, καθὼς ἦταν καὶ μικρούλα, μαζὶ μὲ τὶς ἄλλες νοσοκόμες ποὺ παραστέκονταν στοὺς γιατρούς, παρατηροῦσε μὲ προσοχὴ γιὰ νὰ μαθαίνη καὶ αὐτὴ καὶ βοηθοῦσε σὲ ὅ,τι μποροῦσε. Ἔμαθε νὰ βράζη τὶς σύριγγες ἅμα οἱ ἄλλες νοσοκόμες κάναν καμμιὰ ἔνεσι σὲ κάποιον πληγωμένο γιὰ νὰ τοῦ ἀνακουφίσουν τοὺς πόνους καὶ μιὰ μέρα ἐνῷ οἱ ἄλλες νοσοκόμες ἦσαν ἀπησχολημένες, κάποιος πληγωμένος πονοῦσε καὶ φώναζε δυνατά, χωρὶς νὰ τῆς πῆ κανεὶς τίποτα, τοῦ ἔκανε τὴ χρειαζούμενη ἔνεσι καὶ ἐκεῖνος ἐνθουσιασμένος, ὅταν ἔπαψαν οἱ πόνοι του, τῆς εἶπε:

— Γειά σου, μικρούλα μου, ἔχεις χεράκι ἐλαφρούτσικο, οὔτε ἔνοιωσα καθόλου ὅταν μὲ τρύπησες. Τώρα δὲν ὑποφέρω καθόλου.

— Ἔκανα τὸ χρέος στὸν πατέρα μου. Ἂν ζοῦσε τὴν ἴδια ἡλικία θὰ εἶχε μὲ σᾶς. Καὶ ξέρετε, τοῦ μοιάζετε κιόλας!

* * *

Ἔξυπνη καὶ πρόθυμη, σὲ λίγο τὰ ἔμαθε ὅλα. Ἦταν πιὰ καὶ αὐτὴ σὰν τὶς ἄλλες, τὶς μεγάλες νοσοκόμες. Ἡ ἀρχινοσοκόμα, ἡ κυρία, τὴ λάτρευε. Μάλιστα μιὰ μέρα ποὺ φέραν ἕναν πληγωμένο ἀξιωματικὸ καὶ τὸν βάλανε σὲ ἰδιαίτερο δωμάτιο, τῆς εἶπε ἡ κυρία:

— Αὐτὸν θὰ ἀναλάβης νὰ τὸν περιποιηθῆς ἐσύ. Θὰ τὰ καταφέρης καλλίτερα ἀπὸ τὶς μεγάλες.

Σὲ λίγους μῆνες ἔγινε ἡ Λουλοῦκα τὸ χαϊδεμένο παιδὶ τοῦ Νοσοκομείου. Ὅλοι τὴν ἀγαποῦσαν καὶ τὴν κάνανε γοῦστο, μὰ καὶ τὴ θαυμάζανε γιὰ τὴν ἀντίληψί της, τὴ δραστηριότητά της καὶ τὴν ἀξιωσύνη της. Ὅλοι οἱ πληγωμένοι τὴ φώναζαν κοντά τους γιὰ νὰ παρηγοριοῦνται καὶ τὴ βάζανε νὰ τοὺς λέη ἱστορίες καὶ παραμύθια.

* * *

Μιὰ μέρα τῆς εἶπε ἡ κυρία:

— Μᾶς ἔφεραν ἕνα ἐχθρὸ αἰχμάλωτο καὶ πληγωμένο. Αὐτὸν θέλω νὰ μοῦ τὸν περιποιηθῆς ἐσὺ ἰδιαιτέρως.

— Αὐτόν, τὸν ἐχθρό μας; ἀπάντησε μὲ ἀπορία ἡ Λουλοῦκα.

— Μὴν τὸ λὲς ἐσὺ αὐτό, μικρούλα μου, ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς εἶπε πὼς πρέπει ὅλους τοὺς ἀνθρώπους νὰ τοὺς περιποιούμαστε τὸ ἴδιο, γιατὶ ὅλοι εἶναι παιδιὰ τοῦ Θεοῦ.

Ἡ Λουλοῦκα ἔκανε συντροφιὰ στοὺς πληγωμένους.

— Καὶ πότε πληγώθηκε αὐτός;

— Νά, χθὲς τὸν πιάσανε αἰχμάλωτο καὶ μᾶς τὸν φέρανε ἐδῶ.

— Καὶ ἂν εἶναι αὐτὸς ὁ ἴδιος ποὺ σκότωσε τὸν πατέρα μου;

Ἡ κυρία γέλασε μὲ τὴν ἀφέλειά της καὶ τῆς εἶπε:

— Δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ὁ ἴδιος, ἡσύχασε, παιδάκι μου... Μὰ κι' ἂν ἦταν ὁ ἴδιος, ὁ καλὸς Χριστούλης μας δὲν εἶπε πὼς πρέπει νὰ ἀνταποδίδουμε καλὸν ἀντὶ κακοῦ;

Ἡ Λουλοῦκα συλλογίστηκε λιγάκι καὶ ἔπειτα ἀπάντησε στὴν κυρία:

— Μὲ συγχωρεῖτε, κυρία, ἔχετε δίκαιο. Καὶ ἂν αὐτὸς εἶναι ποὺ σκότωσε τὸν πατέρα μου, ἐγὼ θὰ τὸν κάνω καλά, γιὰ νὰ συλλογιστῆ καὶ ἔτσι νὰ γίνη καλὸς ἄνθρωπος καὶ νὰ πάψη νὰ σκοτώνη πιά.

* * *

Ὅταν ἡ Λουλοῦκα πῆγε κοντὰ στὸν... ἐχθρό της γιὰ νὰ τὸν περιποιηθῆ, αὐτὸς ἔκαιγε ἀπὸ τὸν πυρετὸ καὶ ἦταν σχεδὸν ἀναίσθητος. Μὰ ὕστερα ἀπὸ λίγες μέρες ἄρχισε νὰ συνέρχεται. Ἡ Λουλοῦκα τὸν περιποιώτανε ὅσο μποροῦσε.

Ὁ ἀγαθὸς ἐκεῖνος ἄνθρωπος, ποὺ μιλοῦσε καὶ ἀρκετὰ καλὰ Ἑλληνικά, συμπάθησε τὸ κοριτσάκι, ποὺ καθόταν πάντα κοντά του καὶ τώρα μάλιστα ποὺ ἦταν σὲ ἀνάρρωσι τοῦ ἔλεγε ἱστορίες γιὰ νὰ περνάη ἡ ὥρα του. Μιὰ μέρα τὴ χάϊδεψε, τὴ φίλησε καὶ τῆς εἶπε μὲ πόνο:

— Ξέρεις πὼς ἔχω ἕνα κοριτσάκι ἴδιο σὰν καὶ σένα; Τὶς μέρες ποὺ πάλευα μὲ τὸ θάνατο, μέσα στοὺς πόνους καὶ τὸν πυρετό, θαρροῦσα πὼς ἦρθε τὸ ἴδιο τὸ παιδί μου καὶ μὲ περιποιώτανε.

— Τὸ ξέρω... μέσα στὸ παραμιλητό σας μοῦ πιάνατε τὸ χέρι μου, μὲ χαϊδεύατε καὶ μοῦ ψιθυρίζατε: «Ἐσμέ, Ἐσμέ...» Ἐσμὲ θὰ τὴ λένε τὴν κορούλα σας;

— Ναί, Ἐσμέ...

— Ἐσεῖς θὰ πᾶτε σὲ λίγο σπιτάκι σας καὶ θὰ ἀγκαλιάστε τὴν ἴδια τὴν Ἐσμέ. Ἐφύγατε γιὰ τὸν πόλεμο καὶ θὰ ξαναγυρίστε πίσω ζωντανός. Νὰ τῆς πῆτε, μὴν τὸ ξεχάστε ὅμως, νὰ τῆς τὸ πῆτε, πὼς γνωρίσατε ἕνα ἄλλο κοριτσάκι σὰν κι' αὐτή, τὴ Λουλοῦκα, ποὺ σᾶς περιποιήθηκε καὶ ἔκανε κι' αὐτὴ ὅ,τι μπόρεσε, ὅ,τι περνοῦσε ἀπὸ τὸ χέρι της, γιὰ νὰ ξαναγυρίστε μιὰ μέρα στὴν κοροῦλά σας καὶ νὰ τὴν ἀγκαλιάστε, γιατὶ ἤξερε πόσο εἶναι σκληρὸ τὸ ἐνάντιο. Ὁ πατερούλης μου ἔφυγε κι' αὐτὸς γιὰ τὸν πόλεμο, μὰ δὲν ξαναγύρισε πιά.

Εἶπε αὐτὰ καὶ ἔπεσε στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ... ἐχθροῦ της, ξεσπῶντας σὲ λυγμούς.

10. (Συνέχεια)

Καὶ πραγματικά, τὸ πλῆθος σκόρπισε τραβῶντας πρὸς τὶς ἐκκλησιὲς καὶ τὰ μοναστήρια. Χιλιάδες καμπάνες καὶ σήμαντρα ἤχησαν ὕστερα ἀπὸ λίγο ἀπ' ὅλες τὶς συνοικίες τῆς ἀπέραντης πολιτείας καὶ κάτω ἀπὸ τοὺς θόλους οἱ καλλίφωνοι χοροὶ εὐχαριστούσανε μὲ κατάνυξη τὴν Ὑπεραγία Θεοτόκο γιὰ τὸ νέο της θαῦμα.

Μυρουδιὰ ἀπὸ θυμιάματα γέμισε τὸν ἀνοιξιάτικο ἀγέρα.

Ὁ Δημήτρης ἀκολούθησε τὸ δρόμο τῶν Ἀργυροπρατείων' τὴν ἡμέρα ἐδῶ μποροῦσες νὰ συναντήσῃς ὅλο τὸν ἀρχοντικὸ κόσμο τῆς βασιλεύουσας καὶ πρὸ πάντων τὶς κυράδες ποὺ θεωροῦσαν ἀπαραίτητο νὰ περάσουν καὶ νὰ ρίξουν μιὰ ματιὰ στὶς προθῆκες τῶν χρυσικῶν. Μὰ τώρα τὰ ἐργαστήρια ἦσαν κλειστά' λιγοστοὶ διαβάτες βιαστικοὶ περνοῦσαν κι' ἀπὸ μακρυὰ ἄκουγες τὰ βήματά τους ν' ἀντηχοῦνε στὸ πλακόστρωτο. Τὸ ἴδιο στὸ μεγάλο φόρο [1] τοῦ Κωνσταντίνου ποὺ ἦταν τὸ πιὸ πολυσύχναστο μέρος τῆς πολιτείας.

Καθὼς περνοῦσε ἀπὸ τὸ Μακρὸν ἔμβολο τοῦ Μαυριανοῦ [2], ἕνας καβαλλάρης ποὺ ἔτρεχε σὰ δαιμονισμένος παρὰ λίγο νὰ τὸν ρίξῃ κάτω. Πέρασε τόσο γρήγορα ποὺ στὸ λιγοστὸ φῶς δὲν κατάφερε νὰ ξεχωρίσῃ τὴ φυσιογνωμία του.... Ἡ κατατομή του ὅμως τοῦ φάνηκε γνωστή.

«Ὁ Γρηγόρης! Αὐτός, ναί, αὐτὸς ἦταν δίχως ἄλλο...».

Στράφηκε καὶ φώναξε ὅσο μποροῦσε δυνατά:

— Γρηγόρη! Γρηγόρη!

Μὰ ὁ κρότος ποὺ ἔκαναν τὰ πέταλα τοῦ ἀλόγου σκέπαζε τὴ φωνή του.

«Δίχως ἄλλο πηγαίνει στὸ παλάτι νὰ μάθῃ τί τρέχει» σκέφτηκε. Ἡ συνάντηση αὐτὴ τὸν εὐχαρίστησε γιατὶ εἶχε κάμποσες μέρες νὰ δῇ τὸ φίλο του καὶ δὲν ἤξερε ἂν βρισκόταν στὴ βασιλεύουσα.

Βλέπεις οἱ περιστάσεις χώρισαν τοὺς τρεῖς φίλους... Ὁ Μιχαὴλ ἦταν ὑπασπιστὴς τοῦ Λέοντα Φωκᾶ, ὁ Δημήτρης, καθὼς ξέρουμε, ὑπηρετοῦσε στὸ σῶμα τῶν Ἱκανάτων τῆς βασιλικῆς φρουρᾶς καὶ ὁ Γρηγόρης ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ ἦρθε στὴ βασιλεύουσα, τώρα καὶ τρία χρόνια, ἔγινε ὁ ἔμπιστος ἀκόλουθος τοῦ Δομέστικου τῆς Ἀνατολῆς Νικηφόρου Φωκᾶ καὶ εἶχε ἀποκτήσει κιόλας πρωτύτερα ἀπὸ τοὺς ἄλλους τὸ βαθμὸ τοῦ κεντάρχου.

Διαλεκτὲς βέβαια ἦταν καὶ τῶν τριῶν οἱ θέσεις κι' ὅμως συχνὰ σὰν ἔσμιγαν οἱ τρεῖς φίλοι ἀναθυμόντουσαν τὰ περασμένα χρόνια τους στὴ Θεσσαλονίκη, ὅπου δὲ χώριζαν ποτέ... Τὶς λιόλουστες μέρες στὸ περιβόλι τοῦ Πρωτοσπαθάρη καὶ τὰ διάφορα περιστατικὰ ποὺ ἔζησαν ἐκεῖ κάτω ἀνάμεσα στοὺς δικούς τους. Ἂν τοὺς ρωτοῦσε κανεὶς τί περισσότερο ἀπὸ κάθε τι ποθοῦσαν, χωρὶς ἄλλο δὲ θὰ δυσκολεύονταν καθόλου ν' ἀπαντήσουν: «Νὰ βρισκόμασταν μαζὶ στὴν ἴδια ὑπηρεσία».

Ὡς τόσο αὐτὸ ἐλπίζανε πάντα πὼς θὰ τὸ καταφέρουν. Πῶς καὶ πότε, αὐτὸ δὲν ἤτανε φυσικὰ δυνατὸ νὰ τὸ ξέρουν... Ἀόριστα μόνο στηρίζανε τὴν ἐλπίδα τους τούτη στὴ μεγάλη ἐκστρατεία τῆς Κρήτης ποὺ ἑτοιμαζόταν, καθὼς ξέρουμε, ἀπὸ καιρό.

«Μπορεῖ ὅμως καὶ νωρίτερα» σκεφτόταν τώρα ὁ Δημήτρης κι' ἔλεγε καὶ ξανάλεγε μέσα του τὰ λόγια τοῦ Βρίγγα: Κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ προσφέρῃ σήμερα μεγαλύτερη ὑπηρεσία στὴν Πατρίδα καὶ τὸ Βασιλιά!

Ἂν λοιπὸν μὲ τὴ βοήθεια τῶν φίλων τοῦ πετύχῃ;

Ἡ καρδιά του λαχταροῦσε ἀπὸ χαρά... τοῦ ἐρχόταν νὰ σταθῇ ἐκεῖ στὴ μέση τοῦ ἔρημου δρόμου κάτω ἀπὸ τ' ἀστέρια ποὺ τὸν κοιτάζαν θαρρεῖς, σὰ μυριάδες φιλικὰ μάτια, καὶ νὰ φωνάξῃ, ὅσο μποροῦσε δυνατώτερα. Μιὰ κραυγὴ ποὺ νὰ κυριαρχήσῃ μέσα στὴ νύχτα καὶ νὰ ἀντιλαλήσῃ στοὺς ἑφτὰ λόφους τῆς βασιλεύουσας. Νὰ εἶσαι νέος, νὰ νοιώθῃς, πὼς ἡ δύναμη ποὺ σὲ πλημμυρίζει εἶναι συντονισμένη σὲ μιὰ μονάχα ἐπιθυμία: ν' ἀκλουθήσῃ τὸ δρόμο ποὺ φέρνει πρὸς τὴν τιμὴ καὶ τὸ χρέος... Ὑπάρχει ἆρά γε μεγαλύτερη εὐτυχία;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄.

Τὸ ἀρχοντικὸ τοῦ Νικηφόρου Φωκᾶ ἦταν στοὺς πρόποδες τοῦ Γ΄ Λόφου, κοντὰ στὸν ξενῶνα τοῦ Θεοφίλου. Ἕνας ἀψηλὸς τοῖχος γύρω, ἔκλεινε ὁλοῦθε τὴ θέα ἔτσι ποὺ ἐκεῖ μέσα βρισκόσουν σ' ἄλλον κόσμο ξεμοναχιασμένο. Ἡ θολωτὴ πόρτα ἦταν σιδεροδεμένη κι' ἂν πήγαινε κανεὶς νὰ χτυπήσῃ μέρα ἢ νύχτα, θάπρεπε πρῶτα νὰ δώσῃ τ' ὄνομά του, νὰ πῇ γιὰ ποιὸ σκοπὸ ἔρχεται στὸν πορτιέρη ποὺ ἐπρόβαλλε μόλις τὸ κεφάλι του ἀπὸ ἕνα μικρὸ πανωπόρτι, καὶ νὰ κάθεται ἐκεῖ νὰ περιμένῃ κάμποση ὥρα γιὰ νὰ πάρῃ τὴν ἀπάντηση πὼς ὁ Δομέστικος τὸν δέχεται ἢ ὄχι.

Μέσα ἀπὸ τὸν περίβολο τοῦτο ἦταν ἕνας κῆπος παραμελημένος ἀπὸ καιρό. Κυπαρίσσια γέρικα μὲ χοντροὺς κορμοὺς ὑψώνανε τὸ ἀνάστημά τους βαρὺ κι' ἐπιβλητικό, κι' ἂν δὲν ὑπῆρχαν ἀκόμα μερικὲς λεῦκες ἀνάμεσα σὲ τοῦτα, γελαστὲς καὶ ναζιάρες καὶ φλύαρες καθὼς ἡ αὔρα τοῦ Βοσπόρου κουνοῦσε τὰ ἀσημοτρέμουλα φύλλα τους, θὰ νόμιζες πὼς βρισκόσουν σὲ κανένα παληὸ κοιμητήριο. Τ' ἀγριόχορτα εἶχαν θεριέψει κάτω στὸ χῶμα καὶ πλέκονταν γύρω στοὺς κορμοὺς τῶν δένδρων καὶ φράζανε τὰ στενὰ μονοπάτια.

Τὸ χτίριο ἦταν παληό, οἱ τοῖχοι χορταριασμένοι ἀπὸ τὴν ὑγρασία κι' ἀπὸ τὰ στενὰ τοξωτὰ παράθυρα ἔμπαινε τόσο λιγοστὸ φῶς μέσα στὶς κάμαρες ποὺ μόλις βράδυαζε ἦταν ἀνάγκη ν' ἀνάψουν τοὺς μπρούντζινους λύχνους. Λιγοστὰ βαρειὰ ἔπιπλα, χοντρὰ τραπέζια ὅμοια μὲ κεῖνα ποὺ ἔχουν στὰ κοινόβια καὶ καρέκλες τὸ ἴδιο, σὰ στασίδια. Ὕστερα εἰκόνες παντοῦ' σὲ κάθε γωνιὰ καὶ εἰκονοστάσι.

Στὴν αὐλὴ περιτριγύριζαν στρατιῶτες, στοὺς σταύλους βρίσκονταν πάντα ἄλογα, μὰ στὶς κάμαρες βασίλευε τέτοια σιωπὴ ποὺ καὶ ὁ παραμικρότερος θόρυβος ἀντιλαλοῦσε ἐκεῖ σάμπως σ' ἐκκλησιά.

Ὁ Νικηφόρος Φωκᾶς ζοῦσε ἐκεῖ μέσα σὰν ἀσκητής. Ὧρες ὁλόκληρες ἔμενε γονατιστὸς μπροστὰ στὶς ἅγιες εἰκόνες, κοιμόταν ἀπάνω σὲ μιὰ προβιὰ καὶ στὸ κορμί του κατάσαρκα φοροῦσε πάντα τὸ ράσο χειμῶνα καλοκαίρι. Ὡς τόσο πάνω ἀπὸ τοῦτο περνοῦσε μὲ τόση ἄνεση τὴ βαρειὰ πανοπλία καὶ ἔπαιρνε τέτοια ἔκφραση περηφάνειας καὶ παλληκαριᾶς τὸ πρόσωπό του μόλις παρουσιάζονταν μπροστὰ στοὺς ἀξιωματικοὺς καὶ τοὺς στρατιῶτες ποὺ σοῦ ἦταν ἀδύνατο νὰ φανταστῇς πὼς λίγο πιὸ πρὶν τοῦτος ὁ πολεμιστὴς μὲ τὰ πλατειὰ στήθη καὶ τὸ χοντρὸ κεφάλι, ἔγερνε συντριμμένος καὶ προσευχότανε σὰν ἁμαρτωλὸς κάτω ἀπὸ τὸ βάρος τῆς ἁμαρτίας του.

Ὁ Γρηγόρης Κομιτᾶς ποὺ βρισκόταν δυὸ χρόνια τώρα κοντά του δὲν μποροῦσε νὰ καταλάβῃ ἀκόμα πῶς ἦταν δυνατὸ νὰ συνταιριάζωνται στὸ ἴδιο πρόσωπο τόσο διαφορετικὲς ἐνέργειες.

Ἕνα ἀπὸ τὰ δυὸ συμβαίνει: ἢ ἡ

— Γρηγόρη! Γρηγόρη!...

1 φόρος = ἀγορά.
2 κεντρικὸς δρόμος τῆς Κων)πόλεως.

περήφανη ψυχὴ τοῦ στρατιώτη τούτου ποὺ δὲν ξέρει ἴσως νὰ βάζη σύνορα στὶς φιλοδοξίες της συνέρχεται καὶ ζητᾶ συχώρεση γιὰ τὰ παράβολα σχέδια καὶ τοὺς ἄνομους κρυφοὺς πόθους της... ἢ ἀπὸ τὴν προσευχὴ καὶ τὴν νηστεία καὶ τὴν κακοπέραση ἀντλεῖ σὰν ἀπὸ μυστικὴ πηγὴ ὅλη τὴ δύναμη ποὺ χρειάζεται γιὰ νὰ κάνη μὲ αὐστηρότητα καὶ πίστη τὸ δύσκολο χρέος της.

Ἀνάμεσα στὶς δυὸ τοῦτες γνῶμες ζυγιαζόταν ὁ Γρηγόρης Κομιτᾶς καὶ πότε πίστευε τὴν πρώτη ἀνάλογα μὲ τὶς περιστάσεις καὶ τὰ ὅσα παρατηροῦσε, πότε τὴ δεύτερη.

Εἶναι ἀλήθεια πὼς στὴν ἀρχὴ δοκίμασε κάποια ἀπογοήτεψη... Στὴν παιδική του ἀκόμα φαντασία ὁ Δομέστικος τῆς Ἀνατολῆς ἦτανε ἕνα ὑποκείμενο ὁλότελα ξεχωριστό, ποὺ ἔλαμπε ἀπὸ δύναμη καὶ μεγαλοπρέπεια.... Ὅταν ξαφνικὰ βρέθηκε σ' ἕναν ἄνθρωπο μπροστὰ μέτριο καὶ χοντρό, ἄσκημο μποροῦσες νὰ πῆς μὲ κάτι πόδια λεπτὰ καὶ κοντὰ σχετικὰ μὲ τὸν τεράστιο κορμὸ ποὺ βαστάζανε, δὲν μποροῦσε νὰ πιστέψη τὰ μάτια του.

Αὐτὸς ἦταν λοιπὸν ὁ Νικηφόρος Φωκᾶς, ὁ περιφημότερος στρατιώτης τῆς αὐτοκρατορίας, τὸ στήριγμα τοῦ θρόνου καὶ ἡ ἐλπίδα τῶν Χριστιανῶν; Αὐτὸς σὰν Ἄη Γιώργης θὰ καβαλλίκευε τ' ἄλογό του γιὰ νὰ σκοτώση τὸ δράκο ποὺ δὲν ἄφινε τὸ νερὸ νὰ κατεβῆ στὴ χώρα;

— Νὰ ὁ νέος ποὺ σοῦ ἔλεγα, εἶπε ὁ Λέων σπρώχνοντας μπροστὰ τὸ Γρηγόρη.

Ὁ Νικηφόρος τοὔρριξε μιὰ γρήγορη ἐξεταστικὴ ματιά.

— Καλά, εἶπε ὕστερα ἀπὸ λίγο, θὰ τὸν δοκιμάσω. Τίποτ' ἄλλο. Ἀπὸ τότε ὁ Γρηγόρης ἐγκαταστάθηκε στὸ ἀρχοντικὸ τοῦ Νικηφόρου Φωκᾶ καὶ πολὺ γρήγορα ἄλλαξε γνώμη καὶ κατάλαβε πὼς ἐμφάνιση καὶ ἀξία δὲν ἔχουν καμμιὰ σχέση καὶ πὼς μεγάλες ἡρωϊκὲς ψυχὲς συχνὰ κρύβονται σὲ κορμιὰ ἀσκημόθωρα ἢ καχεκτικά.

Οἱ στρατιῶτες ποὺ τριγυρίζουν στὴν αὐλὴ τοῦ Δομέστικου, οἱ σκληροὶ τοῦτοι καὶ ἀπότομοι πολεμιστὲς τῆς Ἀνατολῆς, εἶχαν γιὰ τὸ στρατηγό τους μιὰ τέτοια ἀγάπη ποὺ ἔφτανε πιὰ στὴ λατρεία.

Ὁ Νικηφόρος γι' αὐτοὺς ἦταν κάτι ὑπεράνθρωπο. Ἐτιμωροῦσε χωρὶς λύπη ὅποιον παραμελοῦσε τὸ χρέος του, μὰ πρῶτος αὐτὸς ἔδινε τὸ παράδειγμα μιὰ καὶ στὸν κίντυνο κανεὶς δὲν ἔβγαινε μπροστά του στὴν ὁρμὴ καὶ στὴν τόλμη. Τὸ δικαίωμα νὰ εἶναι αὐστηρὸς κριτὴς γιὰ τοὺς ἄλλους τὸ ἀπόκτησε μὲ τὸ νὰ εἶναι αὐστηρότερος κριτὴς γιὰ τὸν ἑαυτό του... Ὅμως, ὅπως ὁ καλὸς στρατιώτης τ' ἀγαπᾶ τ' ὅπλο του καὶ τὸ φροντίζει γιατὶ ξέρει πὼς δὲν ἔχει καλλίτερο ἀπ' αὐτὸ καὶ πολυτιμότερο σύντροφο, τὸ ἴδιο τοῦτος τοὺς ἀγαποῦσε τοὺς ἀνθρώπους του καὶ σὲ κάθε εὐκαιρία ποὺ παρουσιαζότανε ἔδειχνε τὴν ἀγάπη του τούτη μὲ ἔργα.

Ὁ στρατιώτης κατὰ τὸ Νικηφόρο ἦταν κάτι ἀνώτερο ἀπὸ τὸν πολίτη, γιατὶ μέσα στὶς δύσκολες ἐκεῖνες στιγμὲς αὐτὸς ἦταν ἀναγκαιότερος γιὰ τὴ διατήρηση καὶ τὸ μεγαλεῖο τῆς αὐτοκρατορίας.

(Ἀκολουθεῖ)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

ΤΙΤΑΝΟΜΑΧΙΑ

Ὅπως εἴδαμε σὲ προηγούμενα τεύχη, στὸν ἀγῶνα τῶν Θεῶν καὶ τῶν Τιτάνων, ποὺ κρατοῦσε δέκα ὁλόκληρα χρόνια, ὁ ἐρίγδουπος Ζεὺς βλέποντας νὰ τοῦ χαμογελᾶ ἡ πολυπόθητη νίκη μπῆκε ἁρματωμένος στὴ φοβερὴ αὐτὴ πάλη καὶ ἀκράτητος τίναζε καὶ σφεντόνιζε ἀπὸ τὰ Ὀλύμπια δώματα τὶς ἀστραπές του, ποὺ ξέσχιζαν τὰ στήθη καὶ λύγιζαν τὴ δύναμι τῶν Τιτάνων.

Τότε γιὰ πρώτη καὶ στερνὴ φορὰ οἱ σκληροτράχηλοι Τιτᾶνες ὑποχώρησαν καὶ στὴν βουερὴ ἀντήχησι τοῦ κεραυνοῦ πνιγῆκαν οἱ πολεμικὲς κραυγές των. Καὶ τέλος τὸ κατορθώνει. Ὁ φωτεινὸς Ὄλυμπος, ἡ μεγαλόπρεπη αὐτὴ ἐμφάνισι τῆς οὐσίας τῶν Θεῶν, νικᾶ τὸν ζοφερὸ Τάρταρο. Ὁ Δίας κεραυνώνει τοὺς Τιτᾶνες καὶ βασιλεύει αἰωνίως στὴν Οἰκουμένη. Ἔκτοτε στὴν φαντασία τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων οἱ δύο αὐτοὶ τόποι, ὁ Ὄλυμπος δηλαδὴ κι' ὁ Τάρταρος, ἀποτελοῦν τὴν ἔκφρασι τῆς μεγαλυτέρας ἀντιθέσεως. Τὰ Τάρταρα γίνονται οἱ ἀντίποδες τοῦ Ὀλύμπου κι' ἀπέχουν τόσο ἀπὸ τὴν κορυφή του ὅσο αὐτὴ ἀπέχει ἀπὸ τοὺς οὐρανούς.

* * *

Ὁ τόπος ποὺ βυθίστηκαν οἱ νικημένοι ἦταν ἀπὸ τὴ μοῖρα προωρισμένος νὰ τοὺς δεχτῆ καὶ νὰ τοὺς σαβανώση, γιατί, ὅπως εἴπαμε στὰ προηγούμενα, οἱ Τιτᾶνες συμβολίζουν τὶς ἀλόγιστες καὶ στασιαστικὲς δυνάμεις τῆς φύσεως ποὺ ἐλεύθερες κι' ἀδέσμευτες στὰ πρῶτα χρόνια τῆς Δημιουργίας, θὰ ὑποταχθοῦν μιὰ μέρα καὶ θὰ σβήσουνε ὅταν στὸν κόσμο βασιλέψη ἡ Τάξι καὶ ἡ Γαλήνη. Αὐτὴν τὴν Τάξι καὶ τὴν Ἡρεμία συμβολίζει ὁ Ὀλύμπιος Θεός, καθισμένος στὸν ὁλόχρυσο θρόνο του, ἀτενίζοντας τὴ γαληνεμένη πλάσι μὲ τὸ βαθὺ στοχαστικό του βλέμμα. Κάτω ἀπὸ τὸν ὑψηλό του θρόνο ἁπλώνεται ἡ σιτοφόρα γῆ εἰρηνικὴ κι' ὁλόανθη, τὰ ποτάμια ἀρδεύουν τὶς γόνιμες πεδιάδες καὶ τὰ θνητὰ κι' ἐφήμερα ὄντα, ποὺ θὰ γεννηθοῦν σὲ λίγο ἀπὸ τὸ χῶμα, οἱ ταπεινοὶ καὶ πολύμοχθοι ἄνθρωποι θὰ γίνουν μὲ τοὺς ἀγῶνες, τὶς φιλοδοξίες καὶ τὰ πάθη των, οἱ τερπνὲς κι' εὐχάριστες ἐνασχολήσεις τῆς βαθειᾶς ἡρεμίας των.

Εἶναι λοιπὸν ὁ Ζεύς, ὁ οὐράνιος θεατὴς τοῦ ἐγκοσμίου θεάτρου ποὺ ἐποπτεύει σ' ὁλόκληρη τὴν Οἰκουμένη καὶ κυβερνᾶ. Ἡ τύχη τοῦ πολέμου εἶχε πιὰ κριθῆ, ἡ ἄγρια διαμάχη ἔπαιρνε τέλος κι' ὁ θρίαμβος ἐπρόβαινε ὁλοένα ζυγώνοντας τὶς κορυφὲς τοῦ θεϊκοῦ Ὀλύμπου. Ἀλλ' οὔτε στὶς σπηλιὲς καὶ στὶς κορφὲς τῆς Ὄρθρυος εὑρῆκαν γλυτωμὸ οἱ Τιτᾶνες. Ἀγριεμένοι οἱ Κύκλωπες τοὺς καταδιώκουν καὶ πρῶτοι οἱ ἀνήλιοι ἑκατόγχειρες ἁρπάζουν τοὺς ἡρωϊκοὺς φυγάδες. Τρακόσιους βράχους ρίχνουν καταπάνω τους καὶ τοὺς συντρίβουν μὲ τὸ ἀσήκωτο φορτίο. Κι' ὕστερα πάλι μὲ τὰ χέρια τους τ' ἀταίριαστα, ποὔχανε ρίζες ἑκατὸ καὶ δύναμι περίσσεια, τοὺς σήκωσαν ψηλὰ καὶ τοὺς ἐτίναξαν στὰ μουχλιασμένα βάθη τοῦ Ταρτάρου.

Ἔτσι βαραθρωμένοι στοὺς ὑπόγειους θρόνους καὶ μὲ βαριὰ δεσμὰ στοὺς ὤμους καὶ τὰ πόδια, ἔμειναν γιὰ πάντα βυθισμένοι οἱ Τιτᾶνες, χωρὶς ἐλπίδα ν' ἀγναντέψουν τὴν ὁλόφωτη καὶ δοξασμένη κορυφὴ ποὺ τόσο ἐμόχτησαν γιὰ νὰ τὴν κατακτήσουν...

* * *

Μὲ τὴν ἐπικὴ καὶ μεγαλόπρεπη εἰκόνα τῆς Τιτανομαχίας κλείνει μιὰ μεγάλη περίοδος τῆς Δημιουργίας. Οἱ δύο προηγούμενες Δυναστεῖες, ἡ Δυναστεία πρῶτα τοῦ Οὐρανοῦ κι' ὕστερα ἡ Δυναστεία τοῦ Κρόνου, κρατοῦσαν τὴν Οἰκουμένη σὲ μιὰ διαρκῆ ἀρρυθμία, σὲ μιὰν ἀκατάπαυστη ἀναταραχή. Μὲ τὴν Τιτανομαχία ἀφυπνίζεται ἡ λανθάνουσα Τάξις τοῦ Σύμπαντος καὶ προσπαθεῖ νὰ κυριαρχήση. Ἡ Οἰκουμένη, ἀσπαίρουσα μέσα στὶς φλόγες τῶν γεωλογικῶν ἀνατροπῶν καὶ τῶν ὑπερφυσικῶν συγκρούσεων, προσπαθεῖ νὰ καθαριστῆ καὶ ν' ἀπαλλαγῆ ἀπὸ τὰ ἐχθρικὰ κι' ἐπικίνδυνα γιὰ τὸν ὀργανισμό της στοιχεῖα καυτηριάζοντάς τα μὲ τ' ἀστροπελέκια τοῦ Δία! Μὲ σύνεσι ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη. Ὁμότιμοι καὶ ὁμοτράπεζοί του στέκονται στὸ πλάϊ του ὁ Ποσειδῶνας μὲ τὸν Πλούτωνα, τὰ δύο μεγάλα ἀδέλφια του, ἡ Ἥρα, ἡ Δήμητρα καὶ ἡ Ἑστία, οἱ τρεῖς σεβάσμιες ἀδελφές του.

Μαζὶ μ' αὐτοὺς κι' ἄλλους ἀκόμη θείους παραστάτες ὁ νικητὴς τῶν Τιτάνων θὰ μοιραστῆ σὰν λάφυρο τῆς Νίκης, τὴν μεγάλη Πλάσι, κι' ἀπάνω στὶς Ὀλύμπιες κορυφὲς καὶ στὰ πανώρια δώματα θὰ κατοικήσουν δώδεκα θεοὶ ποὺ θὰ γλυκαίνουν τὰ χείλη τους μὲ νέκταρ καὶ ἀμβροσία.

ΚΟΣΜΑΣ Ι. ΒΕΡΡΟΙΟΣ

ΟΙ ΗΠΕΙΡΩΤΕΣ

Πρὶν ἀπὸ καμμιὰ πενηνταριὰ χρόνια ξεκινοῦσαν μὲ ἄλογα οἱ Ἠπειρῶται ἀπὸ τὰ Γιάννενα καὶ ἔφθαναν ὡς τὸ Βουκουρέστι. Ἄλλοι ἐπροχωροῦσαν διὰ ξηρᾶς ὡς τὴν Ὀδησσὸ τῆς Ρωσσίας.

Τώρα οἱ Ἠπειρῶται ταξιδεύουν εἰς τὸ ἐσωτερικὸ τῆς Ἑλλάδος. Φθάνουν ὡς τὸ Ταίναρον. Εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ τὸν Πειραιᾶ ὑπολογίζεται ὅτι βρίσκονται περισσότεροι ἀπὸ τριάντα χιλιάδες Ἠπειρῶται. Ἀπὸ τὰ μεγάλα κτίρια καὶ ἱδρύματα τῶν Ἀθηνῶν τὰ περισσότερα ἔγιναν μὲ χρήματα Ἠπειρωτῶν ξενιτευμένων.

Τὸ Ἀρσάκειον ἔγινε μὲ χρήματα τοῦ Ἠπειρώτου Ἀρσάκη. Ἦτο τὸ πρῶτο μεγάλο παρθεναγωγεῖον τῆς Ἑλλάδος. Καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι.

Ἡ Ριζάρειος Σχολὴ μὲ χρήματα τοῦ Ἠπειρώτου Ριζάρη. Γιὰ νὰ σπουδάζουν τὰ Ἑλληνόπουλα καὶ νὰ βγαίνουν μορφωμένοι ἱερεῖς.

Καὶ ἡ Σχολὴ τῶν Εὐελπίδων ἔγινε μὲ χρήματα τοῦ Ἠπειρώτου Ἀβέρωφ. Νὰ βγαίνουν ἀπὸ τὴν σχολὴν αὐτὴν ἀξιωματικοί.

Καὶ τὸ Πολυτεχνεῖον μὲ χρήματα τῶν Ἠπειρωτῶν Στουρνάρα καὶ Τοσίτσα. Νὰ βγαίνουν ἀρχιτέκτονες καὶ μηχανικοὶ καὶ ζωγράφοι καὶ γλύπται.

Καὶ τὸ Ζάππειον τὸ ἔκαναν οἱ Ἠπειρῶται Ζάππαι. Νὰ γίνωνται μεγάλαι ἐκθέσεις πανελλήνιοι εἰς τὸ μέγαρον τοῦ Ζαππείου καὶ νὰ ὑπάρχη ἕνας δημόσιος τόπος περιπάτου.

Καὶ τὸ Στάδιον ἔγινε ἀπὸ χρήματα πάλι τοῦ Ἠπειρώτου Ἀβέρωφ. Ἐπάνω εἰς τὸ ἀρχαῖον Στάδιον, ποὺ ἦτο ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῶν παλαιῶν Ἀθηνῶν, ἔγινε τὸ νέον Στάδιον. Ἔπρεπε νὰ βαδίσῃ ἡ ἑλληνικὴ νεότης εἰς τὰ προγονικὰ βήματα τοῦ ἀθλητισμοῦ.

Καὶ τὸ μέγαρον τοῦ Ταχυδρομείου εἶναι μὲ χρήματα τοῦ Ἠπειρώτου Μελᾶ. Μὲ τὰ ἐνοίκιά του ἐκπληροῦνται διάφοροι ἐκπαιδευτικοὶ σκοποί.

Καὶ ὁ Ἠπειρώτης Μπάγκας, ποὺ ἦτο ἕνας ἁπλοῦς κτίστης, προσέφερεν εἰς τὸ Κράτος τὰ δύο μεγάλα κτίρια ποὺ εἶναι εἰς τὴν Ὁμόνοιαν εἰς τὴν ἀρχὴ τῆς ὁδοῦ Ἀθηνᾶς. Τὸ κτίριον Μπάγκειον καὶ τὸ κτίριον Μέγας Ἀλέξανδρος. Καὶ ἄλλο κτίριον μὲ χρήματα τοῦ Μπάγκα ἔγινεν εἰς τὴν Νέαν Ἀγοράν.

Καὶ ὁ βαρῶνος Σίνας, ποὺ μὲ τὰ χρήματά του ἔγινεν ἡ Ἀκαδημία, διὰ νὰ στεγάζωνται οἱ Ἀκαδημαϊκοί, καὶ τὸ Ἀστεροσκοπεῖον, ἦτο Ἠπειρώτης.

Καὶ ὁ Δομπόλης, ποὺ διέθεσε πολλὰ ἑκατομμύρια γιὰ τὸ Πανεπιστήμιον, ἦτο Ἠπειρώτης.

Καὶ οἱ Ζωσιμάδαι, ποὺ ἔδιναν τὸν μέγαν πλοῦτόν των γιὰ νὰ ἐκδίδωνται ἑλληνικὰ βιβλία πρὶν ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς Ἐπαναστάσεως καὶ νὰ φωτίζεται ὁ Ἑλληνισμός, Ἠπειρῶται καὶ αὐτοί.

Δὲν μετροῦνται οἱ Ἠπειρῶται μεγάλοι εὐεργέται τοῦ Ἔθνους. Ἦσαν ὅλοι ταξιδευταί. Ὅ,τι μὲ κόπο καὶ μόχθο συνεκέντρωναν, τὸ διέθεταν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος.

Πρὶν ἀπὸ τὸ 1821 διέθεταν τὰ χρήματά των γιὰ τὴν Ἤπειρο. Ἔκτιζαν σχολεῖα, γεφύρια, ἐκκλησίες, γηροκομεῖα, πτωχοκομεῖα, ἢ διέθεταν τὰ χρήματά των γιὰ τὴν μόρφωσι τῶν Ἠπειρωτοπαίδων. Ὅταν ἠλευθερώθη ἡ Ἑλλάς, ἄρχισαν νὰ δίνουν τὸν μεγάλον πλοῦτόν των ὑπὲρ τῶν Ἀθηνῶν. Ἤθελαν νὰ δώσουν μίαν μεγαλοπρέπειαν καὶ μίαν ὠφελιμότητα εἰς τὴν πρωτεύουσαν πανελλήνιον.

Ἀπὸ τὸ 1912—1913 ποὺ ἠλευθερώθη ἡ Ἤπειρος ἄρχισαν νὰ ξοδεύουν τὰ χρήματά των οἱ ξενιτευμένοι Ἠπειρῶται καὶ γιὰ τὴν Ἤπειρο.

Ἔγινεν εἰς τὴν Κόνιτσαν μία μεγάλη γεωργικὴ σχολή, ἡ Ἀναγνωστοπούλειος. Ὁ Ἀναγνωστόπουλος ἦτο ἀπὸ τοὺς μεγαλοπνεύστους Ἠπειρώτας. Ἔζησε πολὺ εἰς τὴν Ἀμερικήν, δημιουργῶν σύστημα εὐφυὲς διδασκαλίας τῶν τυφλῶν παιδιῶν. Τὰ χρήματά του τὰ διέθεσε διὰ τὴν μόρφωσιν τῶν Ἑλληνοπαίδων.

Οἱ Ἠπειρῶται ταξιδευταὶ ἔφεραν τὸ ὄνομα τῆς Ἑλλάδος παντοῦ. Οἱ περισσότεροι διδάσκαλοι καὶ παπάδες εἰς πολλὰ μέρη τῆς Θράκης καὶ τῆς Μ. Ἀσίας ἦσαν ἀπὸ τὰ Ζαγόρια τῆς Ἠπείρου. Εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν εἶχαν οἱ Ἠπειρῶται κυρίως ἱδρύσει τὸν Φιλολογικὸν Σύλλογον Κωνσταντινουπόλεως, ποὺ ἦτο κύριος σκοπός του ἡ ἐξάπλωσις τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων εἰς τὴν Μακεδονίαν, τὴν Θράκην καὶ τὴν Μ. Ἀσίαν.

Καὶ σήμερα εἰς ὅλην τὴν Μακεδονίαν καὶ τὴν Θράκην ὑπάρχουν σύλλογοι Ἠπειρωτῶν, ποὺ δίνουν τὴν μεγαλυτέραν ἐθνικὴν ὤθησιν καὶ πρωτοστατοῦν εἰς κάθε ἐθνικὴν ἰδέαν. Καὶ εἰς τὴν Ἀμερικὴν εἶναι πολλαὶ δεκάδες συλλόγων Ἠπειρωτικῶν ποὺ κρατοῦν τὸν ἐκεῖ Ἑλληνισμὸν εἰς ἐθνικὴν περιωπήν. Φροντίζουν γιὰ σχολεῖα, ἐκκλησίας, διδασκάλους. Ὀργανώνουν ἐθνικὰς ἑορτὰς μὲ ἑλληνικὰς στολὰς καὶ μὲ δημώδη ἑλληνικὰ τραγούδια καὶ ἔργα πατριωτικὰ ἑλληνικά.

Οἱ Ἠπειρῶται ποὺ ξενιτεύονται μοιάζουν μὲ τὰ μελίσσια. Μαζεύουν μέλι γιὰ νὰ τὸ φέρουν εἰς τὴν ἑλληνικὴν μεγάλην κυψέλην.

Διακρίνονται δὲ εἰς ὅλα οἱ Ἠπειρῶται. Εἰς τὰς τέχνας, εἰς τὰ γράμματα, εἰς τὰς ἐπιστήμας, εἰς τὸν πατριωτισμόν.

Σπανίως θὰ εὑρεθῇ ἑλληνικὸ χωριὸ ποὺ νὰ μὴ ὑπάρχουν καὶ Ἠπειρῶται.

Ἄλλοι εἶναι μαστόροι, κτίσται καὶ ξυλουργοί. Ἄλλοι εἶναι ἁγιογράφοι καὶ σκαλισταί. Ἄλλοι βαρελοποιοί. Ἄλλοι ἀσχολοῦνται μὲ μεταλλευτικὰς ἐργασίας. Ἄλλοι εἶναι ἄριστοι μουσικοὶ τῶν δημοτικῶν μας τραγουδιῶν. Ἄλλοι ἔχουν παντοπωλεῖα, κρεοπωλεῖα, ἀρτοποιεῖα, ξενοδοχεῖα, χάνια. Πολλοὶ δὲ ἐξεκινοῦσαν ὡς διδάσκαλοι καὶ παπάδες. Κάθε χωριὸ ἐπεδίδετο εἰς ἕνα κυρίως ἐπάγγελμα. Αὐτὸ τὸ ἐπάγγελμα τὸ εἶχαν ἀπὸ πάππου πρὸς πάππον καὶ μὲ αὐτὸ τὸ ἐπάγγελμα κατέκτων τὸν κόσμο.

Καὶ σήμερα ἀκόμη ὑπάρχουν μεγάλαι παροικίαι Ἠπειρωτῶν εἰς τὴν Ρουμανίαν, τὴν Κωνσταντινούπολιν, τὴν Αἴγυπτον, τὴν Ἀμερικήν. Ἄλλοτε ἦσαν μεγάλαι Ἠπειρωτικαὶ παροικίαι καὶ εἰς τὴν Ρωσσίαν καὶ εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ εἰς τὴν Ἐλβετίαν καὶ εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ εἰς ἄλλα μέρη τῆς Εὐρώπης. Καὶ ὅλη ἡ Τουρκία ἦτο γεμάτη ἀπὸ Ἠπειρώτας. Ἕνας Ἕλλην ἂν ὑπῆρχεν εἰς ἕνα τουρκικὸ χωριὸ αὐτὸς ἦτο Ἠπειρώτης.

Πρὶν ἀπὸ χιλιάδες χρόνια εἶχεν ἱδρυθῆ εἰς τὴν Δωδώνην, ποὺ εἶναι κοντὰ εἰς τὰ Ἰωάννινα, τὸ ἀρχαιότερον ἑλληνικὸν μαντεῖον. Ἦτο τὸ μαντεῖον τοῦ Διός, ὁ ὁποῖος ἐλέγετο Δωδωναῖος. Ὁ Ἑλληνισμὸς πρωτοεμφανίζεται θρησκευτικῶς καὶ πολιτικῶς συγκεκροτημένος εἰς τὴν Δωδώνην τῆς Ἠπείρου. Καὶ ἀπὸ τότε — πρὶν ἀπὸ χιλιάδες χρόνια — ἡ Ἤπειρος ἐξαποστέλλει τὸ πνεῦμά της τὸ ἑλληνικὸν ἀνὰ τὸν κόσμον.

Αὐτὴν τὴν σημασίαν ἔχει καὶ αὐτὴ τὴν ἀποστολὴν ἐκπληροῖ ὁ Ἠπειρώτης ποὺ διαρκῶς ξενιτεύεται.

Κ. ΦΑΛΤΑΪΤΣ

ΤΟ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚ

Ἀπὸ τὴν Ἐβδ

Ὁ Ἀρχηγὸς ἐπισκεπτόμενος τὴν ἔκθεσιν
κατὰ τὴν Ἐβ

Ἀπὸ τοὺς ἀθλητι

Οἱ Ἀρχηγοὶ τῶν ἀθλητικῶν

...ΚΟ ΜΑΣ ΡΕΠΟΡΤΑΖ

...δομάδα τῶν Ἀνθέων

...τῶν λουλουδιῶν εἰς τὴν πλατεῖαν Συντάγματος ...δομάδα τῶν Ἀνθέων.

...κοὺς ἀγῶνας τῆς Ε.Ο.Ν.

...ομάδων μετὰ τὴν ἀπονομὴν τῶν ἐπάθλων.

ΤΟ ΚΟΛΥΜΒΗΜΑ

Τὰ παράλια τῆς Ἑλλάδος, καὶ πρὸ πάντων τὰ νησιά μας, ἀρχίζουν τώρα, αὐτὴ τὴν ἐποχὴ τοῦ χρόνου, νὰ χαίρωνται τὸ πιὸ κοινὸ καὶ τὸ πιὸ ἁπλὸ ἀθλητικὸ παιχνίδι τῆς θάλασσας: τὸ κολύμβημα. Σ' ἄλλα σημεῖα τῶν παραλίων μας ἄρχισε πιὰ τὸ κολύμπι καὶ γενικεύεται τὴν ἡμέρα τῆς Ἀναλήψεως καὶ σ' ἄλλα ἀρχίζει ἐπίσημα, ἐπισημότατα μάλιστα, τὴν ἡμέρα αὐτῆς τῆς γιορτῆς.

Τώρα ποὺ πέρασαν οἱ μεγάλες τρικυμίες, τώρα ποὺ ἡ «λεβεντοπνίχτρα» θάλασσα ἡμερώνει καὶ γελᾶ χαρούμενη, παύει πιὰ νἆναι ἐχθρικὴ καὶ τυραννικὴ γιὰ τοὺς νησιῶτες καὶ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ γιαλοῦ. Τώρα γίνεται φίλη καὶ καλεῖ τὸν κόσμο, καὶ πρὸ πάντων τὴ νέα γενεά, κοντά της, στὰ κύματά της.

Σπεύδει λοιπὸν ὁ κόσμος πρὸς τὸ κῦμα γιὰ νὰ κολυμπήση, γιὰ νὰ ἀγωνισθῆ στὰ θαλασσινὰ ἀθλητικὰ παιχνίδια, γιὰ νὰ γνωρίση τὰ καλὰ καὶ τὰ κακὰ τοῦ ὑγροῦ στοιχείου.

Ἡ μεγάλη ἔξοδος τοῦ κόσμου τῶν παραλιακῶν πόλεων καὶ τῶν νησιῶν πρὸς τὸ κῦμα γίνεται σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα τὴν ἡμέρα τῆς Ἀναλήψεως. Ἐκείνη τὴν ἡμέρα ἀρχίζουν μ' ἐπίσημο τρόπο τὰ θαλάσσια μπάνια. Ἐκείνη ἡ γιορτὴ εἶναι ἡ πρώτη μέρα τῶν λαϊκῶν κολυμβητικῶν ἀγώνων...

Περίεργο ἔθιμο ποὺ ἐπικρατεῖ μεταξὺ τῶν νησιωτῶν τῆς Ἑλλάδος, ἀπὸ τὴν Κέρκυρα ὡς τὴν Κύπρο καὶ ἀπὸ τὰ νησιὰ τῆς Θράκης ὡς τὰ Δωδεκάνησα, εἶναι οἱ βουτιὲς ποὺ δίδονται στὸ βυθὸ τῆς θάλασσας τὴν ἡμέρα τῆς Ἀναλήψεως. Μὲ τὶς βουτιὲς αὐτὲς κάθε κολυμβητὴς ζητεῖ νὰ βρῆ στὸ βυθὸ καὶ νὰ πιάση μιὰ μαλλιαρὴ πέτρα, δηλαδὴ μιὰ πέτρα, ποὺ νἄχη ἐπάνω της φυτρωμένα θαλάσσια χόρτα. Τὸ ἔθιμο αὐτὸ εἶναι πολὺ παλαιὸ καὶ συμβολίζει τὴν ἀρχὴ τῆς περιόδου τοῦ κολυμβήματος.

Ἔτσι ἀπὸ τὴν ἡμέρα τῆς Ἀναλήψεως ὅλος ὁ κόσμος στὴν Ἑλλάδα κάνει ἄφοβα τὰ θαλάσσια μπάνια του, κολυμβᾶ στὰ βαθειά, παραβγαίνει στὸ κολύμπι, κάνει βουτιὲς καὶ χαίρεται τὴ θάλασσα. Καὶ ἡ συγκέντρωσι τοῦ κόσμου στὴ θάλασσα διαρκεῖ ἕως τὸ φθινόπωρο.

Μὰ καὶ στὶς πιὸ μακρινὲς ἄκρες τοῦ Ἑλληνισμοῦ τὰ ἔθιμα τοῦ κολυμβήματος ἔχουν πάρει γενικὴ μορφή. Ἀπὸ τὴν Κέρκυρα ὡς τὴν Κύπρο, ἀπὸ τὴν Κρήτη ὡς τὸν Πόντο, παντοῦ οἱ θαλασσινοὶ Ἕλληνες κολυμβοῦν συχνά, κολυμβοῦν πολύ, δὲν μποροῦν νὰ ζήσουν τὸ καλοκαῖρι χωρὶς κολύμπι.

Στὰ Κοτύωρα τοῦ Πόντου — στὴ σημερινὴ Ὀρντοῦ — τὸ κολύμπι ἦταν γιὰ τοὺς Ἕλληνες κατοίκους κάτι τὸ γενικὸ καὶ ἀπαραίτητο. Ἀπὸ τὶς 7 τοῦ Μάη καὶ πολλὲς φορὲς νωρίτερα ἄρχιζε τὸ λούσιμο στὴ θάλασσα, ποὺ ἐγενικεύετο τὴν ἡμέρα τῆς Ἀναλήψεως, ὅπως σ' ὅλα τὰ ἑλληνικὰ μέρη, καὶ συνεχίζονταν τὰ μπάνια στὴ θάλασσα τοῦ Εὐξείνου Πόντου καὶ πέρα ἀπὸ τὸν Σεπτέμβρη κάποτε...

Ἀπὸ ὅταν ἄρχιζεν ἡ ἐποχὴ τῶν θαλασσίων λουτρῶν, ἀλάλαζεν ἡ παραλία πέρα-πέρα ἀπὸ τὴν φασαρία τοῦ γενικοῦ κολυμβήματος. Χαλοῦσεν ὁ κόσμος ἀπὸ τὶς φωνὲς ἐκείνων ποὺ ἐλούζοντο ἢ ἔπαιζαν στὴ θάλασσα.

Ἀξιοπαρατήρητο εἶναι ὅτι στὰ Κοτύωρα οἱ Ἕλληνες συνήθιζαν ἀπὸ πολλὰ χρόνια ἕνα ἰδιότυπο μαγιό, ἑλληνικῆς ἐφευρέσεως. Αὐτὸ τὸ φοροῦσαν οἱ ἄνδρες καὶ οἱ ἔφηβοι. Ἦταν μιὰ μεγάλη ποδιά, ποὺ ἐλέγετο «πισταμπάλι» ἢ «μοζάν» καὶ γινότανε «τυλιγάδ'», δηλαδὴ ἐτυλιγόταν στὸ σῶμα ἀπάνω, σὲ τρόπο ποὺ νὰ σχηματίζη μαγιό. Τὸ ἔδεναν στὴ μέση μὲ περίεργο τρόπο, ὥστε σχηματίζονταν σὰν κοντὸ παντελόνι. Μά, ὅπως τὸ ἔδεναν, χωροῦσε νὰ βάλη κανεὶς μέσα καὶ πέτρες καὶ μαχαῖρι γιὰ νὰ βγάλη πεταλίδες, καὶ ἀκόμα εἶχε καὶ χῶρο γιὰ μύδια, ἂν ὁ κολυμπητὴς εὕρισκε τέτοια στὰ βράχια... Οἱ γυναῖκες καὶ τὰ κορίτσια τῶν Κοτυώρων ἔδεναν τὴ μεγάλη αὐτὴ ποδιὰ στὸ σῶμα τους μὲ ἄλλο τρόπο καὶ κατάφερναν νὰ σκεπάζουν ὅλη σχεδὸν τὴν γύμνια τους μ' αὐτό.

Καὶ στὰ ἑλληνικὰ ἐκεῖνα μέρη τοῦ Πόντου, ὅπως καὶ στὰ δικά μας παράλια, τὰ ἑλληνόπουλα ἐκολυμποῦσαν μὲ διαφόρους τρόπους. Ὑπῆρχαν λοιπὸν πολλὰ εἴδη κολυμβήματος, ὅπως τὸ ἀγουρακὸν (ἀνδρικόν), τὸ κοριτσακὸν (κοριτσίστικον), τὸ ἐξοπιστὸν (ἀνάσκελα), τὸ γιὰν ἀπάν' (στὸ πλάϊ), τἀνεπαχτικὸν (ἀναπαυτικὸν) καὶ ἀκόμα μὲ νεροκολοκύθες, μὲ φελλοὺς κλπ.

Καὶ τὸ κολύμβημα ἀκόμα μπορεῖ νὰ μᾶς ἀποδείξη τὴν αἰωνίαν ἑνότητα τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ὅλοι οἱ Ἕλληνες ποὺ κατοικοῦσαν καὶ κατοικοῦν ὅλη τὴν Ἀνατολικὴ Μεσόγειο καὶ μέχρι τῆς θάλασσας τῆς Συρίας ἢ τῆς ἄκρης τοῦ Εὐξείνου Πόντου, εἶχαν καὶ ἔχουν τόση σχέσι μεταξύ τους, ποὺ μοιάζουν σὲ ὅλα — ἀκόμα καὶ στὰ ἔθιμα τοῦ κολυμβήματος!

Φ. ΓΙΟΦΥΛΛΗΣ

ΤΟ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ ΤΟΥ HECTOR MALOT

Χωρὶς οἰκογένεια

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἀλλ' ἀντὶ νὰ φθάσωμε στὴν ἐξοχή, μπαίνουμε σὲ κάτι δρόμους ἀκόμη στενώτερους κι' ἀκοῦμε ἀπὸ μακριὰ σφυρίγματα σιδηροδρόμου.

Παρακαλῶ τότε τὸ Ματτία νὰ ρωτήσῃ τὸν ὁδηγό μας ἂν κοντεύουμε νὰ φθάσουμε. Ἡ ἀπάντησι τοῦ Ματτία εἶναι ἀπελπιστική: ἰσχυρίζεται ὅτι ὁ ὑπάλληλος τῶν Γκρὴθ καὶ Γκάλεϋ τοῦ εἶπε, ὅτι δὲν ξαναῆλθε ἄλλη φορὰ υτὴ συνοικία αὐτὴ τῶν κ λ ε φ τ ῶ ν. Ὤ, χωρὶς ἄλλο ὁ Ματτίας παράκουσε, δὲν κατάλαβε καλὰ τί τοῦ εἶπαν. Κι' ὅμως ἐπιμένει ὅτι ἡ λέξι δ ί β ε ς (thieves), ποὺ μεταχειρίσθηκε ὁ ὁδηγός μας, σημαίνει ἀγγλικὰ κλέφτες, ληστές, λωποδύτες. Γι' αὐτὸ ὁ Ματτίας εἶναι βεβαιότατος.

Τὰ χάνω γιὰ μιὰ στιγμή, ἔπειτα ὅπως συλλογίζουμαι ὅτι ὁ ὁδηγός μας φοβᾶται τοὺς κλέφτες ἀκριβῶς ἐπειδὴ πρόκειται νὰ βγοῦμε στὴν ἐξοχή, στὴν ἐρημιά, κι' ὅτι ἡ λέξι Γ κ ρ ὴ ν ποὺ βρίσκεται κοντὰ στὸ Μ π έ θ ν α λ, ἐφαρμόζεται σὲ δένδρα καὶ σὲ λειβάδια. Λέγω αὐτὴ τὴ σκέψι μου στὸ Ματτία ποὺ τὴν παραδέχεται· καὶ γελοῦμε πολὺ μὲ τὴν κλεφτοφοβία τοῦ γεροντάκου. Τί ἀνόητοι ποὺ εἶναι οἱ ἄνθρωποι ποὺ δὲν βγαίνουν ἀπὸ τὶς πόλεις!

Ὡστόσο, τίποτα δὲν προμηνᾷ ἐξοχή. Ἡ Ἀγγλία λοιπὸν δὲν εἶναι παρὰ μιὰ πόλι ἀπὸ πέτρα καὶ λάσπη, ποὺ ὀνομάζεται Λονδῖνο; Ἡ λάσπη αὐτὴ μᾶς βρέχει μέσα στ' ἁμάξι, πετιέται ἀπάνω μας κι' ἀπὸ πολλὴν ὥρα αἰσθανόμαστε μιὰ δυσωδία. Αὐτὰ ὅλα σημαίνουν πὼς περνοῦμε ἀπὸ ἄσχημη συνοικία, τὴν τελευταία βέβαια πρὶν νὰ φθάσουμε στὰ λειβάδια τοῦ Μπέθναλ-Γκρήν. Μοῦ φαίνεται πὼς γυρίζουμε πίσω καὶ κάθε τόσο ὁ ἁμαξᾶς μας κοντοστέκεται, σὰ νὰ μὴν ξέρῃ κατὰ ποῦ νὰ τραβήξῃ. Ἄξαφνα ὅμως, ἀπότομα, σταματᾷ κι' ἀνοίγει τὴ θυρίδα.

Ἀρχίζει τότε μιὰ συνομιλία, ἢ καλύτερα μιὰ φιλονικία. Καθὼς μοῦ λέει ὁ Ματτίας, φαίνεται πὼς ὁ ἁμαξᾶς δὲν ἐννοεῖ νὰ προχωρήσῃ περισσότερο, γιατὶ δὲν ξέρει τὸ δρόμο. Γυρεύει ὁδηγίες ἀπὸ τὸν ὑπάλληλο τῶν Γκρὴθ καὶ Γκάλεϋ κι' αὐτὸς τοῦ ἀπαντᾷ πὼς δὲν ἦλθε ποτὲ σ' αὐτὴ τὴ συνοικία τῶν κλεφτῶν. Ἀκούω κι' ἐγὼ τὴ λέξι δ ί β ε ς.

Ὡρισμένως, δὲν εἶναι 'δῶ τὸ Μπέθναλ-Γκρήν!

Καὶ τώρα τί θὰ γίνῃ;

Ἡ φιλονικία ἐξακολουθεῖ ἀπὸ τὴ θυρίδα τῆς κουκούλας καὶ μὲ τὸν ἴδιο θυμὸ ρίχνουν τὶς ἀπαντήσεις τους ἀπ' αὐτὴ τὴν τρύπα κι' ὁ ἁμαξᾶς κι' ὁ ὑπάλληλος.

Τέλος πάντων ὁ ὑπάλληλος πληρώνει τὸν ἁμαξᾶ, κατεβαίνει ἀπὸ τὸ ἁμάξι καὶ μᾶς κάνει πάλι «ψίτ! ψίτ!». Εἶναι φανερὸ πὼς πρέπει νὰ κατεβοῦμε καὶ μεῖς.

Τώρα περπατοῦμε στὶς λάσπες τοῦ δρόμου, μέσ' στὴν ὁμίχλη. Ἕνα ἰσόγειο εἶναι ζωηρὰ φωτισμένο μὲ γκάζια καὶ τὸ φῶς, ποὺ τὸ ἀντανακλοῦν καθρέφτες, χρυσώματα καὶ μποτίλλιες, ξεχύνεται στὸ δρόμο καὶ διαπερνᾷ τὴν ὁμίχλη ὡς τὸν ὀχετό. Εἶναι ταβέρνα, ἢ μᾶλλον ρακοπουλειό, ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ στὴν Ἀγγλία τὰ λένε γ κ ί ν - π ά λ α ς.

— Ψίτ! Ψίτ! μᾶς κάνει ὁ ὁδηγός μας.

Καὶ μπαίνουμε μαζί του σ' αὐτὸ τὸ γ κ ί ν - π ά λ α ς. Μὰ βέβαια ποὺ εἴχαμε ἄδικο νὰ νομίζουμε πὼς βρισκόμαστε σὲ φτωχὴ συνοικία, γιατὶ ποτέ μου δὲν εἶδα πολυτελέστερο κατάστημα. Παντοῦ καθρέφτες καὶ χρυσώματα. Καὶ τὸ παγκάρι εἶναι ἀσημένιο. Οἱ ἄνθρωποι ὅμως ποὺ στέκονται μπροστά του, ἢ ἀκουμποῦν τὶς πλάτες σὲ τοίχους καὶ σὲ βαρέλια, εἶναι ὅλοι κουρελῆδες. Μερικοὶ εἶναι καὶ ξυπόλυτοι, καὶ τὰ γυμνά τους πόδια, ποὺ κολύμπησαν στὴ λάσπη τῶν ὀχετῶν, εἶναι τόσο μαῦρα, λὲς καὶ τἄχαν ἀλείψει μὲ βερνίκι ποὺ δὲν ἐπρόφθασε νὰ στεγνώσῃ. Ἀπάνω στὸ ὡραῖο ἐκεῖνο παγκάρι, βάζουν τοῦ ὁδηγοῦ μας ἕνα ποτῆρι μ' ἕνα ἄσπρο ποτὸ ποὺ εὐωδιάζει· κι' αὐτὸς τὸ πίνει μὲ τὴν ἴδια ἐκείνη ἀπληστία κι' εὐχαρίστησι, ποὺ πρωτήτερα τὸν εἴδαμε νὰ ρουφᾷ τὴν ὁμίχλη. Ἔπειτα ἀρχίζει ὁμιλία μὲ τὸν ξεμανίκωτο ἄνθρωπο ποὺ τὸν εἶχε σερβίρει.

Δὲν εἶναι δύσκολο νὰ μαντεύσω πὼς τὸν ρωτᾷ τί δρόμο νὰ πάρουμε καὶ δὲν χρειάζεται νὰ ρωτήσω τὸ Ματτία.

Βγαίνουμε καὶ περπατοῦμε πάλι πίσω ἀπὸ τὸν ὁδηγό μας. Ὁ δρόμος εἶναι τώρα τόσο στενός, ὥστε μ' ὅλη τὴν ὁμίχλη, βλέπουμε τὰ σπίτια του κι' ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ κι' ἀπὸ τὴν ἄλλη. Ἀπὸ σπίτι σὲ σπίτι εἶναι τεντωμένα σχοινιὰ κι' ἐδῶ κι' ἐκεῖ ροῦχα καὶ κουρέλια ἁπλωμένα. Βέβαια ποὺ δὲν τἄχουν ἐκεῖ γιὰ νὰ στεγνώσουν.

Ποῦ πᾶμε; Ἀρχίζω ν' ἀνησυχῶ καὶ κάθε τόσο ὁ Ματτίας μὲ κοιτάζει. Ἀλλὰ δὲν μὲ ρωτᾷ.

Ἀπὸ τὸ δρόμο περνοῦμε σ' ἕνα σοκάκι, ἔπειτα σὲ μιὰν αὐλή, ἔπειτα πάλι σ' ἕνα σοκάκι. Τὰ σπίτια εἶναι τόσο ἐλεεινά, ὅσο δὲν εἶδα οὔτε στὸ χειρότερο χωριὸ τῆς Γαλλίας. Πολλὰ εἶναι σανιδένια σὰν παράγκες ἢ σὰ σταῦλοι· καὶ ὅμως εἶναι σπίτια· γυναῖκες ξεσκούφωτες καὶ παιδιὰ πλῆθος στέκουνται στὶς πόρτες.

Ὅταν ἕν' ἀδύνατο φῶς μᾶς ἐπιτρέπῃ νὰ βλέπουμε γύρω μας καθαρώτερα, παρατηρῶ ὅτι οἱ γυναῖκες αὐτὲς εἶναι χλωμὲς καὶ τὰ μαλλιά τους, ξανθὰ σὰν τὸ ἄχερο, κρέμουνται στοὺς ὤμους τους· τὰ παιδιὰ εἶναι σχεδὸν γυμνὰ καὶ τὰ λίγα ροῦχα ποὺ φοροῦν στὶς πλάτες, εἶναι κουρελιασμένα. Σ' ἕνα σοκάκι βλέπουμε καὶ χοίρους νὰ ψαχουλεύουν στὰ μαῦρα νερὰ τοῦ ὀχετοῦ, ποὺ μυρίζουν σαπίλα.

Ὁ ὁδηγός μας στέκεται. Θὰ ἔχῃ χάσει βέβαια τὸ δρόμο. Ἀλλὰ τὴ στιγμὴ ἐκείνη μᾶς πλησιάζει ἕνας ἄνθρωπος μὲ μακριὰ γαλάζια ρεδιγκότα, μὲ καπέλλο ἀπὸ γυαλιστερὸ πετσὶ μ' ἕνα γαλόνι μαῦρο κι' ἄσπρο περασμένο στὸ χέρι καὶ μὲ μιὰ θήκη κρεμασμένη στὴ ζώνη του. Εἶναι π ό λ ι σ μ α ν, ἀστυνομικός.

Κουβεντιάζει λίγο μὲ τὸν ὁδηγό μας, στεκόμαστε, καὶ πάλι ξεκινοῦμε μὲ ὁδηγὸ τώρα τὸν π ό λ ι σ μ α ν. Περνοῦμε σοκάκια, αὐλές, στριφτοὺς δρόμους· ἐδῶ κι' ἐκεῖ βλέπω σπίτια γκρεμισμένα.

Σταματοῦμε τέλος σὲ μιὰν αὐλή, ποὺ ἔχει στὴ μέση ἕνα μικρὸ τέλμα.

— Ρ ὲ ν τ Λ ά ϊ ο ν Κ ο ὺ ρ τ (Red Lion Court) λέει ὁ πόλισμαν.

Αὐτὲς οἱ λέξεις, ποὺ τὶς εἶχ' ἀκούσει πολλὲς φορές, σημαίνουν: «Αὐλὴ τοῦ Κόκκινου Λέοντος», μοῦ ἐξηγεῖ ὁ Ματτίας.

Μὰ γιατὶ σταματήσαμ' ἐδῶ; Ἀδύνατο νὰ εἶναι τὸ Μπέθναλ-Γκρήν! Σ' αὐτὴ τὴν αὐλὴ κατοικοῦν οἱ γονεῖς μου; Τότε λοιπόν;...

Δὲν προφθαίνω νὰ ἐξετάσω τὶς ἀπορίες αὐτὲς ποὺ γεννιοῦνται στὸν ἀνήσυχο νοῦ μου: Ὁ π ό λ ι σ μ α ν κτυπᾷ τὴν πόρτα μιᾶς σανιδένιας παράγκας κι' ὁ ὁδηγός μας τὸν εὐχαριστεῖ. Ὥστε φθάσαμε;

Ὁ Ματτίας ποὺ δὲν μοῦ εἶχε ἀφήσει τὸ χέρι, μοῦ τὸ σφίγγει κι' ἐγὼ τοῦ σφίγγω τὸ δικό του.

Συνεννοούμαστε: ἡ ἀγωνία ποὺ σφίγγει τὴν καρδιά μου, σφίγγει καὶ τὴ δική του.

Ἤμουν τόσο ταραγμένος, ὥστε δὲν ξέρω τώρα πὼς ἀνοίχθηκε ἡ πόρτα ποὺ εἶχε κτυπήσει ὁ πόλισμαν.

Βάζει στὸν ὁδηγό μας ἕνα ποτῆρι ποτό.

Ἀλλ' ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ μπήκαμε σὲ μιὰ μεγάλη κάμαρα, ποὺ τὴν ἐφώτιζε μιὰ λάμπα καὶ μια φωτιὰ ἀπὸ κὸκ ἀναμμένη σὲ μιὰ μεγάλη σχάρα, τὰ θυμοῦμαι ὅλα.

Μπροστὰ σ' αὐτὴ τὴ φωτιά, σὲ μιὰ μεγάλη ψάθινη πολυθρόνα, ποὺ ἔμοιαζε μὲ θρόνο Ἁγίου, στεκόταν ἀκίνητος, σὰν ἄγαλμα, ἕνας γέρος μὲ ἄσπρη γενειάδα καὶ μὲ μαῦρο σκοῦφο. Ἀντικρυστοί, ἀλλὰ χωρισμένοι ἀπὸ ἕνα τραπέζι, καθόνταν ἕνας ἄντρας καὶ μιὰ γυναῖκα. Ὁ ἄντρας, καμμιὰ σαρανταριὰ χρονῶν, φοροῦσε κοστοῦμι ἀπὸ σταχτιὰ φέλπα κι' ἡ φυσιογνωμία του ἦταν ἔξυπνη, ἀλλὰ τραχειά. Ἡ γυναῖκα, πέντ' ἕξη χρόνια νεώτερη, εἶχε κατάξανθα μαλλιά, ποὺ τῆς ἔπεφταν σ' ἕνα σάλι μὲ μαῦρα κι' ἄσπρα τετράγωνα, σταυρωτὰ στὸ στῆθος. Τὰ μάτια της δὲν εἶχαν βλέμμα· ἡ ἀπάθεια, ἡ ἀδιαφορία, ἦταν ζωγραφισμένη στὸ πρόσωπό της, που ἄλλη φορὰ θἆταν ὤμορφο, καθὼς καὶ στὰ ράθυμα κινήματά της. Στὴν κάμαρα ἦταν τέσσερα παιδιά, δυὸ ἀγόρια καὶ δυὸ κορίτσια, κατάξανθα ὅλα σὰν τὴ μητέρα τους. Τὸ μεγαλύτερο ἀγόρι θἆταν ἕνδεκα ὡς δώδεκα χρονῶν. Τὸ μικρότερο κορίτσι θἆταν μόλις τριῶν καὶ περπατοῦσε ἀ ρ κ ο υ δ ί ζ ο ν τ α ς.

Τὰ εἶδα ὅλ' αὐτὰ μὲ μιὰ ματιὰ καὶ πρὶν πάψῃ νὰ μοῦ μιλᾷ ὁ ὁδηγός μας, ὁ ὑπάλληλος τῶν Γκρὴθ καὶ Γκάλεϋ... Μὰ τί μοῦ λέει τώρ' αὐτός; Μόλις τὸν ἀκούω, ἀλλὰ δὲν ἐννοῶ τὸ παραμικρό. Μόνο τὄνομα Δρίσκολλ, τὄνομά μου, καθὼς μοῦ εἶχε πῆ ὁ δικηγόρος, ξεχωρίζω καθαρά.

Ὅλα τὰ μάτια ἦταν γυρισμένα στὸ Ματτία καὶ σὲ μένα, ἀκόμη καὶ τοῦ ἀκίνητου γέρου. Μόνο ἡ μικρούλα ἔβλεπε τὸν Κάπη.

— Ποιὸς ἀπὸ σᾶς εἶναι ὁ Ρεμῆς; ρώτησε γαλλικὰ ὁ ἄντρας μὲ τὸ σταχτὶ κοστοῦμι.

Ἐπροχώρησα ἕνα βῆμα καὶ εἶπα:

— Ἐγώ.

— Φίλησε λοιπὸν τὸν πατέρα σου, παιδί μου!

Ὅταν συλλογιζόμουν αὐτὴ τὴ στιγμή, φανταζόμουν πάντα πὼς μιὰ μεγάλη ὁρμὴ θὰ μ' ἔσπρωχνε στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ πατέρα μου. Τώρα ὅμως δὲν εὕρισκα μέσα μου αὐτὴ τὴν ὁρμή. Καὶ μὲ κάποιο κόπο προχώρησα κι' ἐφίλησα τὸν πατέρα μου.

— Νά κι' ὁ παπποῦς σου, μοῦ εἶπε αὐτός· κι' ἡ μητέρα σου, καὶ τ' ἀδέλφια σου.

Πῆγα πρῶτα στὴ μητέρα μου καὶ τὴν ἀγκάλιασα. Μ' ἄφησε νὰ τὴ φιλήσω, ἀλλ' αὐτὴ δὲν μ' ἐφίλησε καθόλου. Μοὖπε μόνο δυὸ-τρία λόγια ποὺ δὲν τὰ κατάλαβα.

— Σφίξε τὸ χέρι τοῦ παπποῦ σου, μοῦ εἶπε ὁ πατέρας μου, μὰ πρόσεξε, σιγά... εἶναι παράλυτος.

Ἔσφιξα τὸ χέρι τοῦ παπποῦ, ἔπειτα τῶν δυὸ ἀδελφῶν μου καὶ τῆς μεγάλης μου ἀδελφῆς· θέλησα ὕστερα νὰ πάρω στὴν ἀγκαλιά μου τὴ μικρή, ἀλλά, καθὼς ἦταν ἀπασχολημένη νὰ χαϊδεύῃ τὸν Κάπη, μ' ἔσπρωξε.

Ἔτσι πηγαίνοντας ἀπὸ τὸν ἕνα στὸν ἄλλο, θύμωνα κιόλα μὲ τὸν ἑαυτό μου: Πῶς δὲν αἰσθανόμουνα χαρὰ ποὺ εὕρισκα τέλος πάντων τὴν οἰκογένειά μου; Εἶχα πατέρα, μητέρα, ἀδέλφια, παπποῦ, ἤμουν μαζί τους, στὸ σπίτι τους, στὸ σπίτι μου, κι' ὅμως ἔμενα ψυχρός! Περίμενα αὐτὴ τὴ στιγμὴ μὲ τὴ μεγαλύτερη ἀνυπομονησία, τρελλαινόμουν ἀπὸ χαρὰ νὰ συλλογιέμαι πὼς θὰ εἶχα κι' ἐγὼ ὁ ἔρημος μιὰ οἰκογένεια, γονεῖς, συγγενεῖς ποὺ νὰ τοὺς ἀγαπῶ καὶ νὰ μ' ἀγαποῦν· κι' ὅμως τώρα στεκόμουν μπροστά τους σαστισμένος, τοὺς κοίταζα ὅλους μὲ περιέργεια καὶ δὲν εὕρισκα μέσα μου νὰ τοὺς πῶ τίποτα, οὔτε μιὰ λέξι στοργῆς! Ἤμουν τέρας λοιπόν; Ἤμουν ἀνάξιος νὰ ἔχω οἰκογένεια;

Ἂν εὕρισκα δηλαδὴ τοὺς γονεῖς μου σὲ παλάτι, ἀντὶ σὲ παράγκα, τότε μόνο θὰ μοῦ γεννιοῦνταν τὰ τρυφερὰ ἐκεῖνα αἰσθήματα, πού, λίγες ὧρες πρωτήτερα, τὰ αἰσθανόμουν στὴν καρδιά μου γιὰ ἕνα ἄγνωστο πατέρα, γιὰ μιὰ ἄγνωστη μητέρα; Καὶ τόσο πιὰ μοῦ ἦταν ἀδύνατο νὰ τὰ αἰσθανθῶ καὶ νὰ τὰ ἐκφράσω τώρα, μπροστὰ σ' ἕνα πατέρα καὶ σὲ μιὰ μητέρα, ποὺ τοὺς ἔβλεπα καὶ τοὺς ἔπιανα;!

Αὐτὴ ἡ σκέψι μοῦ προξένησε μεγάλη ντροπή. Γύρισα στὴ μητέρα μου, τὴν ξαναγκάλιασα καὶ τὴν καταφίλησα. Δὲν κατάλαβε

βέβαια τὴν αἰτία αὐτῆς τῆς παραφορᾶς, γιατί, ἀντὶ νὰ μοῦ δώσῃ πίσω τὰ φιλιά, μ' ἐκοίταζε μὲ τὸ ἀδιάφορο ὕφος της κι' ἔπειτα, γυρίζοντας στὸν ἄντρα της, τὸν πατέρα μου, μ' ἕνα ἐλαφρὸ σήκωμα τῶν ὤμων, τοῦ εἶπε μερικὰ λόγια ποὺ ἐγὼ δὲν τὰ κατάλαβα, μὰ ποὺ ἐκεῖνον τὸν ἔκαμαν νὰ γελάσῃ. Ἐκείνη ἡ ἀδιαφορία ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος, κι' αὐτὸ τὸ γέλιο ἀπὸ τἄλλο, μοῦσφιξαν τὴν καρδιὰ νὰ μοῦ τὴ σπάσουν. Μοῦ φαινόταν πὼς ἡ ἔκρηξι τῆς στοργῆς μου δὲν ἔπρεπε νὰ γίνῃ δεκτὴ μὲ τέτοιον τρόπο.

Μὰ δὲν μοῦ ἄφησαν καιρὸ νὰ σταθῶ σ' αὐτὲς τὶς ἐντυπώσεις.

— Κι' αὐτός, ρώτησε ὁ πατέρας δείχνοντας τὸν Ματτία, ποιὸς εἶναι;

Ἐξήγησα ποιὰ φιλία μ' ἔδενε μὲ τὸ Ματτία καὶ προσπάθησα νὰ δείξω πόση ἀγάπη καὶ πόση εὐγνωμοσύνη αἰσθανόμουν γιὰ τὸ σύντροφό μου.

— Καλά, εἶπε ὁ πατέρας μου ψυχρά· καὶ θὰ ἦλθε βέβαια νὰ ἰδῇ τὸν τόπο.

Ἑτοιμάσθηκα ν' ἀποκριθῶ, ἀλλὰ μ' ἐπρόλαβε ὁ Ματτίας:

— Μάλιστα, ἀποκρίθηκε.

— Κι' ὁ Μπαρμπερής; ρώτησε ὁ πατέρας μου· γιατὶ δὲν ἦλθε;

Ἀποκρίθηκα πὼς ὁ Μπαρμπερὴς εἶχε πεθάνει καὶ πὼς αὐτὸ μοῦ προξένησε μεγάλη στενοχώρια, ὅταν φθάσαμε στὸ Παρίσι, ἀφοῦ μάθαμε πρωτήτερα στὸ Σιαβανό, πὼς οἱ γονεῖς μου μὲ ζητοῦσαν.

Ὁ πατέρας μου τότε ἐξήγησε στὴ μητέρα μου ὅσα τοῦ εἶχα πῆ καὶ μοῦ φάνηκε πὼς αὐτὴ τοῦ ἀποκρίθηκε μᾶλλον εὐχαριστημένη ἀπ' ὅ,τι μάθαινε. Στὴν ὁμιλία της τοὐλάχιστο ἄκουσα πολλὲς φορὲς τὶς λέξεις γουὲλλ (well) καὶ γκοὺτ (good) ποὺ ἤξερα ὅτι σημαίνουν καλό.

Μὰ γιατί ἦταν τάχα καλὸ ποὺ πέθανε ὁ Μπαρμπερής; Ἀποροῦσα καὶ δὲν εὕρισκα ἐξήγησι.

— Δὲν ξέρεις ἀγγλικά; μὲ ρώτησε ὁ πατέρας μου.

— Ὄχι. Μόνο γαλλικὰ κι' ἰταλικὰ ποὺ μοῦ τὰ ἔμαθε ἕνας Ἰταλός...

— Ὁ Βιτάλης;

— Μάλιστα· τὸν ξέρετε;

— Ὁ Μπαρμπερὴς μοῦ εἶπε τὄνομά του, τὸν καιρὸ ποὺ ἦλθα στὴ Γαλλία νὰ σὲ ζητήσω. Δὲν εἶσαι ὅμως περίεργος νὰ μάθῃς πῶς δεκατρία ὁλόκληρα χρόνια δὲν σὲ εἴχαμε ζητήσει καὶ πῶς μᾶς ἦλθε ἄξαφνα ἡ ἰδέα νὰ πᾶμε νὰ βροῦμε τὸν Μπαρμπερή;

— Ὤ, ναί, εἶμαι πολὺ περίεργος, πολύ!

— Ἔλα λοιπὸν ἐδῶ, κοντὰ στὴ φωτιά, νὰ σοῦ τὰ πῶ ὅλα.

Μπαίνοντας, εἶχ' ἀφήσει τὴν ἅρπα μου στὸν τοῖχο. Ἔβγαλα τώρα καὶ τὸ σάκκο μου καὶ κάθησα στὴ θέσι ποὺ μοῦ εἶχαν δείξει.

Ἀλλά, καθὼς ἅπλωνα τὰ βρεμμένα καὶ λασπωμένα πόδια μου στὴ φωτιά, ὁ παπποῦς μου μοῦ ἔκαμε ἕνα «κχχχ!», σὰν γέρο-γάτος θυμωμένος. Δὲν μοῦ εἶπε λέξι· δὲν χρειάσθηκε ὅμως ἄλλο γιὰ νὰ καταλάβω πὼς τὸν ἐνωχλοῦσα κι' ἀμέσως ἐτράβηξα τὰ πόδια μου.

— Μὴ δίνῃς προσοχή, μοῦ εἶπε ὁ πατέρας· τοῦ γέρου δὲν τἀρέσει νὰ κάθεται κανένας μπροστὰ στὴ φωτιά του.

Ἔμεινα κατάπληκτος ἀκούοντας νὰ μιλοῦν ἔτσι γιὰ τὸν ἀσπρομάλλη παπποῦ. Μοῦ φαινόταν, πὼς ἂν ἔπρεπε νὰ μὲ μέλῃ γιὰ κανένα, ἦταν ἴσα-ἴσα αὐτός. Καὶ κράτησα τὰ πόδια μου μαζεμένα κάτω ἀπὸ τὴν καρέκλα μου.

— Εἶσαι τὸ μεγαλύτερό μας παιδί, ἄρχισε νὰ μοῦ διηγῆται ὁ πατέρας μου, καὶ γεννήθηκες ἕνα χρόνο ὕστερ' ἀπὸ τὸ γάμο μας. Ἀλλὰ τότε ποὺ παντρεύτηκα τὴ μητέρα σου, ἦταν καὶ μιὰ ἄλλη νέα, ποὺ ἐνόμιζε πὼς θὰ τὴν ἔπαιρνα γυναῖκα καί, ἐπειδὴ δὲν ἔγινε αὐτό, ἐμίσησε τὴ μητέρα σου φοβερά.

— Ἄ! ἔκαμα χωρὶς νὰ θέλω.

— Ναί, ἐξακολούθησε ὁ πατέρας μου. Γιὰ νὰ τὴν ἐκδικηθῇ λοιπόν, τὴν ἡμέρα ἀκριβῶς ποὺ ἔκλεινες ἐσὺ τοὺς ἕξη μῆνες, σ' ἔκλεψε μέσ' ἀπὸ τὸ σπίτι μας, σὲ πῆγε στὴ Γαλλία, στὸ Παρίσι, κι' ἐκεῖ σὲ πέταξε στὸ δρόμο. Κάμαμε ὅ,τι μπορέσαμε γιὰ νὰ σὲ ξαναβροῦμε, χαλάσαμε τὸν κόσμο, μὰ χωρὶς νὰ πᾶμε καὶ στὸ Παρίσι, γιατὶ δὲν ἐφανταζόμαστε πὼς ἡ κλέφτρα ἐκείνη σὲ εἶχε πάει τόσο μακριά. Δὲν σὲ βρήκαμε· καὶ σὲ νομίζαμε νεκρὸ καὶ χαμένο γιὰ πάντα, ὅταν, πρὸ τριῶν μηνῶν, αὐτὴ ἡ γυναῖκα, ποὺ ἔπεσε ἄρρωστη βαρειά, φανέρωσε, πρὶν πεθάνῃ, τὴν ἀλήθεια. Ἔφυγα ἀμέσως, πῆγα στὸ Παρίσι καὶ παρουσιάσθηκα στὸν ἀστυνόμο τῆς συνοικίας, ὅπου σὲ εἶχε πετάξει. Ἐκεῖ, στὴν ἀστυνομία, ἔμαθα πὼς σὲ εἶχε ἀναλάβει κάποιος κτίστης, χωριάτης, ὁ ἴδιος μάλιστα ποὺ σὲ εἶχε βρῆ στὸ δρόμο, κι' ἐπῆγα ἀμέσως στὸ χωριό του, στὸ Σιαβανό. Ὁ Μπαρμπερὴς μοῦ εἶπε τότε πὼς σὲ εἶχε νοικιάσει σ' ἕνα Βιτάλη, Ἰταλό, μουσικὸ τοῦ δρόμου, καὶ πὼς γύριζες μαζί του τὴν Γαλλία. Ἐπειδὴ δὲν μποροῦσα νὰ μείνω στὴ Γαλλία καὶ νὰ κυνηγῶ τὸν Βιτάλη, παρακάλεσα τὸν Μπαρμπερὴ νὰ φροντίσῃ νὰ σὲ βρῇ, καὶ μάλιστα τοῦ ἔδωσα καὶ λεπτὰ γιὰ νὰ πάῃ στὸ Παρίσι. Τοῦ εἶχα πῆ, ἅμα σ' εὕρισκε, νὰ εἰδοποιήσῃ ἀμέσως τοὺς δικηγόρους Γκρῆθ καὶ Γκάλεϋ, ποὺ ἔχουν ὅλες μου τὶς ὑποθέσεις. Δὲν τοῦ ἔδωσα ὅμως τὴ διεύθυνσί μου ἐδῶ, γιατὶ μόνο τὸν χειμῶνα κατοικοῦμε στὸ Λονδῖνο καὶ τὸ καλοκαίρι γυρίζουμε τὴν Ἀγγλία καὶ τὴ Σκωτία. Εἶμαι, βλέπεις, ἔμπορος, γυρολόγος, καὶ ταξιδεύω μὲ τὶς πραμάτειές μου στ' ἁμάξια καὶ μ' ὅλη μου τὴν οἰκογένεια. Νά, παιδί μου, πῶς βρέθηκες καὶ πῶς, ὕστερ' ἀπὸ δεκατρία χρόνια, ξαναπαίρνεις τὴ θέσι σου στὸ πατρικό σου σπίτι. Καταλαβαίνω πὼς εἶσαι κάπως σαστισμένος. Ἐλπίζω ὅμως νὰ συνηθίσῃς γρήγορα.

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΟΧΕΙ ΤΟ ΑΙΜΑ ΜΑΣ...

Περνοῦσαν κάποτε, μπρὸς ἀπὸ ἕνα Γυμνάσιο τῆς Ἀθήνας, πεντέξη ξένοι, φορτωμένοι ὁδηγούς, χάρτες, κυάλια κ.λ.π. Τὰ παιδιὰ εἶχαν διάλειμμα. Παίζανε, τρέχανε, φωνάζανε, συζητούσανε, μερικὰ διαβάζανε. Ἕνας ἀπὸ τοὺς ξένους, ἴσαμε 'κεῖ πάνου, κάτι ρωτάει ἕναν τοσουδάκο ἀπὸ τὰ παιδιά, δώδεκα - δεκατριῶν χρονῶν. Ὁ πιτσιρίκος προσπαθεῖ νὰ καταλάβῃ τὴ γλῶσσα τοῦ ξένου... Τοῦ κάκου... Τώρα, μάλιστα, ποὺ τὰ λόγια του τὰ σκεπάζει τὸ ἀπανωτὸ «ντὰνγκ - ντὰνγκ» τῆς κουδουνοκαμπάνας τοῦ σχολειοῦ... Ἔ, καὶ πῶς τρέχουν τὰ παιδιά, σπρώχνοντας τὄνα τἄλλο, σὰν πρόβατα ποὺ μπαίνουν στὴ στάνη, νὰ ξαναμποῦνε στὶς τάξεις τους... Μόνος μένει ἀπ' ἔξω ὁ πιτσιρίκος μας, ἀνοίγοντας τόσο τὰ μάτια του, τεντώνοντας, νά, τ' αὐτιά του, γιὰ νὰ καταλάβῃ τοὺς ξένους, πού, γύρω του, πότε ὁ ἕνας πότε ὁ ἄλλος κάτι τὸν ρωτᾶνε. Πάει νὰ σκάσῃ· δὲν μπορεῖ νὰ ἐξηγήσῃ τί τοῦ λένε. Τὰ γαλλικὰ — τότε μόλις ἄρχισε νὰ τὰ μαθαίνῃ — δὲν τὰ ξέρουν οὔτε οἱ ξένοι. Ἄλλη ἡ γλῶσσα τους...

— «Λίκα μπέτους», τοῦ λένε...

— «Λίκα» ; ρωτάει ὁ μικρός.

— «Λίκα», ξαναλένε οἱ ξένοι, «Λίκα... μπέτους». Καὶ ξανά : «Λικαμπέτους», καὶ συλλαβιστά : «Λι - κα - μπε - τους», καὶ πιὸ δυνατά : «ΛΙΚΑΜΠΕΤΟΥΣ»... Τίποτα!... ὅσο καὶ ν' ἀνοίγῃ τὰ μάτια του, ὅσο καὶ νὰ τεντώνῃ τ' αὐτιά του, ὅσο καὶ νὰ δίνῃ στὸ κεφαλάκι του τὴν κλίσι, σὰν τὸ σκυλάκι ποὺ ἀκούει «τὴ φωνὴ τοῦ κυρίου του»...

Τίποτα!... ὅσο καὶ νὰ λένε καὶ νὰ ξαναλένε τὴ λέξι, ὅσο καὶ νὰ τὴ συλλαβίζουν, ὅσο καὶ νὰ τοῦ τὴ φωνάζουν...

Ἄχ, νὰ μποροῦσε νὰ καταλάβῃ τί τοῦ λένε...

Πόσο θἄθελαν νὰ πάρουν τὴν πληροφορία ποὺ ζητᾶνε...

Ἔτσι, ξαναρχίζουν τὶς προσπάθειες :

—«Λικαμπέτους», «Λι-κα-μπε-τους», «ΛΙΚΑΜΠΕΤΟΥΣ» οἱ ξένοι...

— «Λικαμπέτους», «Λικαμπέτους»... Ἀαα!, ξεφωνίζει ὁ πιτσιρίκος.

«Λικαμπετόοοος»!... Λάμπει τὸ προσωπάκι του ἀπὸ χαρά...

Ἀστράφτουν οἱ ξένοι : «Λικαμπετόοοος»!...

Βέβαια ὁ πιτσιρίκος, Ἀθηναῖος, ξέρει ποῦ εἶναι ὁ Λυκαβηττός. Ἂν ξέρῃ : λέει... ! ξαπολίτης αὐτός· πόσες φορὲς δὲν ἔχει ἀνεβῆ στὸν Ἄη - Γιώργη!... Στριφογυρίζει, κοιτάζει πότε τὰ παράθυρα τῆς τάξης του, πότε τοὺς ξένους... Ὁ καθηγητής... τὸ μάθημα, ὅπου εἶναι θ' ἀρχίσῃ. Καὶ τὸ ξέρει, τὸ μάθημά του, νεράκι... Οἱ ξένοι... Οἱ ξένοι περιμένουν... Νὰ τοὺς ἐξηγήσῃ δὲν μπορεῖ... Μιὰ ἀκόμα, τελευταία ἐτούτη, ματιὰ στὰ παράθυρα... Γνέφει στοὺς ξένους. Μπρὸς αὐτὸς κι' ἀμίλητος, πίσω ἐκεῖνοι. Θεέ μου, ἡ πολυλογία τους... Νὰ καταλάβαινε τοὐλάχιστο τί λένε! Περνοῦν δρόμους καὶ στενά. Νά τους στὰ «Πευκάκια»... Μιὰ ὥρα δρόμο, ἀνάβασι... Φτάσανε στὸν Ἄη - Γιώργη. Ὁ μικρούλης ὑποκλίνεται. Δὲ χρειάζεται πιά.

Ὁ ψηλέας τῆς παρέας τοῦ κάνει νόημα νὰ σταθῇ, χαμογελάει, τὸ χέρι του χώνει στὸν κόρφο του — ...ἔχει γοῦστο... βγάζει, ἀνοίγει μιὰ πορτοφόλα καὶ τραβάει — ...μάλιστα!... — λίρα εἶναι ; μάρκο εἶναι ; λεφτὰ μιὰ φορά, λεφτά, χαρτονόμισμα κολαριστό, καὶ — ...ἀκοῦς ἐκεῖ!... — θέλει σώνει καὶ καλὰ νὰ τοῦ τὸ δώσῃ στὸ φιλαράκο μας... Λὲς καὶ τοῦ πάτησαν τὸν κάλο τοῦ Ἑλληνά μας! Κοκκινίζει, ἀποτραβιέται... «Ὄχι, κύριε, ὄχι, μὴ μὲ προσβέλνεις ἔτσι», λέει τὸ χεράκι ποὺ σχίζει σπαθᾶτα τὸν ἀέρα δεξιὰ κι' ἀριστερά. Πρὶν μποῦν στὸ νόημα οἱ ξένοι — δύσκολα, φαίνεται, καταλάβαιναν μερικὲς χειρονομίες ἑλληνικὲς — τὸ βάζει στὰ πόδια ὁ πιτσιρίκος μας, κατήφορο, φυσέκι, γιὰ τὸ σχολειό...

Κακή του τύχη! Θὲς νὰ βγαίνῃ ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἀπὸ τὸ Γυμνάσιο ὁ καθηγητής.

— Ποῦ ἤσουνα ; Ποῦ τρέχεις ; Γιατὶ δὲν ἦρθες στὸ μάθημα ; (Πωπὼ ἄγριος).

Καταϊδρωμένος, λαχανιασμένος, ὁ μικρὸς διηγήθηκε «τὸ καὶ τό»...

— Ὥστε δὲν πῆρες τὰ λεφτά ; (Πῶς μαλάκωσε...).

— Ὄχι, κύριε καθηγητά...

—Εὖγέ σου, παιδί μου, εὖγε, σὲ συγχαίρω, τὴν ἀπουσία σου θὰ τὴ σβήσω... Πήγαινε καὶ πάντα ἔτσι πρόθυμος νὰ ἐξυπηρετῇς τοὺς ἄλλους, ἀκόμα περισσότερο ὅταν εἶναι ἀπ' ἄλλον τόπο. Ὁ ξένος... ἀλλὰ μάθε το πῶς τὸ λέει ὁ Ἕλληνας ἐδῶ καὶ χιλιάδες χρόνια : «ἀντὶ κασιγνήτου ξεῖνος τέτυκται».

«Τότε πρωτόμαθα — ὁ πιτσιρίκος ἤμουν ἐγὼ — πρόσθεσε στοὺς φίλους ποὺ τὸν ἀκούγαμε ὁ σεβαστὸς τώρα Διευθυντὴς τουριστικοῦ ξενοδοχείου, τότε πρωτόμαθα, ἢ καλύτερα σᾶς ρωτάω, τότε πρωτόμαθα τὴ σημασία τοῦ ὁμηρικοῦ αὐτοῦ στίχου : «Σὰν ἀδερφὸς εἶναι ὁ ξένος». Τὸ ξέρουμε, δὲν τὸ ξέρουμε... τὸ νοιώθουμε, τὸ δείχνουμε, φίλοι μου... Τί τὰ θέλετε... Τὄχει τὸ αἷμα μας. Ὁ Ἕλληνας εἶναι φιλόξενος...».

Π. Σερράος

«Γνωρίζετε όλοι σας ότι ή χώρα μας είναι πραγματικά ώραία».

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

Ελληνίδες

✻ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΟΙΞΙ ✻

Νέο κορίτσι,

Άγαπητή Φαλαγγίτισσα,

Ό θεΐος Πλάτων μιλούσε μέ πολύ τσουχτερή γλώσσα έναντίον έκείνων πού έπέτρεπαν στά παιδιά τους νά διαβάζουν περιγραφές γιά τό σκοτάδι τοῦ Ἅδη. Ἔλεγε πώς εἶναι ἀδύνατο νά δημιουργηθῆ μέσα στήν ψυχή τοῦ ἀνθρώπου τό θάρρος γιά τή ζωή, ὅταν φαντάζεται πώς τό τέλος της, δηλαδή ὁ θάνατος, θά εἶναι γεμᾶτο ζόφο καί σκοτάδι. Γιά τόν ἴδιο λόγο μερικοί λαοί τῆς ἐξωτικῆς Ἀνατολῆς διηγοῦνται μέσα στά γεμᾶτα σοφία παλιά τους βιβλία ὅτι ἡ πόρτα πού μᾶς ὁδηγεῖ στόν ἄλλο κόσμο εἶναι ἀπό ἀκτινοβόλο χρυσάφι καί πώς μόλις ἀνοίξη παρουσιάζεται μπροστά μας ἕνας λουλουδένιος κάμπος πλημμυρισμένος ἀπό μαγικό φῶς. Ἕνας βαθύς συμβολισμός, πού κάνει τόν ἄνθρωπο νά ζήση γενναῖα καί νά πεθάνη γενναῖα. Τί ἄλλο νόημα ἔχει ἐπίσης καί ἡ νίκη τοῦ Χριστοῦ ἐνάντια στό θάνατο; Ἡ νίκη τοῦ φωτός ἐναντίον τοῦ σκότους; «Ὡς ὄντως ἱερά καί πανέορτος, αὕτη ἡ σωτήριος νύξ καί φωταυγής, τῆς λαμπροφόρου ἡμέρας τῆς ἐγέρσεως οὖσα προάγγελος, ἐν ᾗ τό ἄχρονον φῶς, ἐκ τάφου σωματικῶς, πᾶσιν ἐπέλαμψεν». Γεμᾶτο φῶς καί γεμᾶτο λάμψι τό μικρό αὐτό βυζαντινό ποίημα τῶν ποιημάτων, πού ἀκοῦμε κάθε χρόνο στήν ἐπέτειο τῆς νίκης τοῦ φωτός, τοῦ Χριστοῦ, ἐνάντια στό σκότος τοῦ θανάτου, στό Πάσχα.

Ἄν ὅλοι οἱ λαοί τοῦ κόσμου, ἀπό τήν ἀρχή τῆς ἀνθρώπινης ἱστορίας, συμβόλισαν καί τραγούδησαν τό φῶς, ἐκεῖνοι πού πιότερο ἀπό ὅλους τούς ἄλλους ἐνθουσιάστηκαν πάντα καί γιόρτασαν τόν ἐρχομό του ἦτανε οἱ Ἕλληνες. Κι' αὐτό γιατί ἡ ἄνοιξι πού τόφερνε ἦτανε ἡ πιό ὄμορφη ἄνοιξι τοῦ κόσμου καί ἡ χώρα πού γεννοῦσε αὐτή τήν ἄνοιξι ἦτανε ἡ πιό ὡραία τοῦ κόσμου. Βάρδοι τῆς ὀμορφιᾶς της τήν τραγούδησαν ἀνάμεσα στούς αἰῶνες Ἕλληνες καί ξένοι ποιητές σέ στίχους ἀθάνατους, ὅπως εἶναι ἐκεῖνοι τοῦ λόρδου Μπάϋρον. Ὅταν στάθηκε μιά φορά ἔξω ἀπό τήν Ἀθήνα σ' ἕνα λοφάκι κι' ἔρριξε τή ματιά του στά τριγύρω ἀναφώνησε γεμᾶτος χαρά στό φίλο του Χομπχάους: «Μέθυσε ἡ ψυχή μου ἀπό λάμψι στή γῆ σου Ἀττική! Τό ἱερό τοῦ Φοίβου σου φῶς περασμένο καί μαλακωμένο μέσ' ἀπό τούς κλάδους τῆς ἐλιᾶς μ' ἔλουσε καί μ' ἐξάγνισε!... Τώρα γέμισε πάλι ἡ ὕπαρξί μου ἰδανικά καί πάλι σ' ἀγάπησα ζωή μου!».

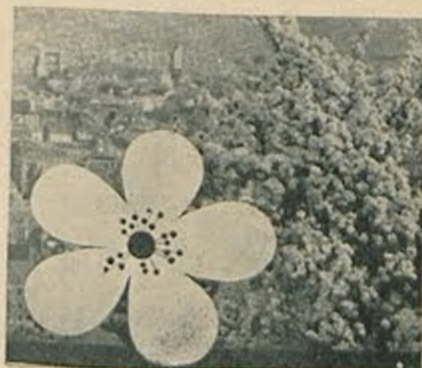
Κι' εἶναι εὐνόητο γιατί κάθε ξενητεμένος Ἕλλην, ὅσα πλούτη κι' ὅσες ἀπολαβές κι'ἄν ἔχη στήν ξενητειά, τοῦ σφίγγει καί τοῦ πνίγει τήν καρδιά μιά ἀγιάτρευτη νοσταλγία γιά τόν οὐρανό τῆς πατρίδος του.

Νέο κορίτσι,

Πόσο πρέπει νἄμαστε εὐτυχισμένες, πού ἔχουμε μιά τέτοια χώρα γιά πατρίδα! Τώρα πού συντελεῖται τό κορύφωμα τῆς ὀμορφιᾶς της, ἡ ἑλληνική ἄνοιξι, ἄς ἀνοίξουμε καί μεῖς σάν τό λόρδο Βύρωνα τήν ψυχή μας στό εὐεργέτημά της, στή χάρι τοῦ ἐξαγνισμοῦ της. Ἄς κοιτάζουμε σέ κάθε πράσινο φύλλο τή γέννησι μιᾶς ζωῆς δυνατῆς, ἄς ἀπολαμβάνουμε σέ κάθε ἀνθό τό ξεδίπλωμα μιᾶς λαχτάρας. Σέ κάθε κλῆμα ἄς θαυμάζουμε τήν ἀνανέωσι τοῦ θαύματος τῆς Κανᾶ καί σέ κάθε λαμπρή φυλλωσιά, πού κάτωθέ της θά μισοκλείσουμε τά μάτια, ἄς νοιώθουμε σάν ὄνειρο νά περνᾶ ἀθόρυβα τό αἰθέριο ἅρμα τοῦ Ἀπόλλωνα. Στ' ἀκρογιάλια πού χαϊδεύουν καί νανουρίζουν τίς ὄμορφες ἀχτές μας ἄς ἀνοίξουμε ὄχι μοναχά τά πνεμόνια μας στά ἐξυγιαντικά ἀνοιξιάτικα μαϊστράλια ἀλλά καί τό συναίσθημά μας καί τή σκέψι μας πρός ὅλες τίς παιχνιδιάρικες ἐκεῖνες ἱστορίες καί τούς ὡραίους θρύλους μέ τίς Νεράϊδες καί τούς Τρίτωνες. Τότε ζωντανεύουν ὅλα γύρω μας καί μᾶς κάνουν νά ζοῦμε ὄχι παθητικά τήν ὡραία μας ἑλληνική ἄνοιξι. Καί γενικά κάθε ὀμορφιά δέν πρέπει νά τή ζοῦμε παθητικά. Πρέπει νά μᾶς γεννᾶ τή βαθειά ἐκείνη ἀγαλλίασι, πού σμιλεύει τόν ἐνθουσιασμό.

Καί ἐμεῖς τήν ὄμορφη χώρα μας καί τή πιό ὄμορφή της ἄνοιξι πρέπει νά τήν ἀγαποῦμε ἐνθουσιαστικά, γιατί δέν φαίνεται μόνο σέ μᾶς ὡραία, ἀλλά εἶναι «πραγματικά ὡραία!».

Σ. Καραϊσκάκη

Για νοικοκυρές

ΤΟ ΚΑΛΟ ΣΤΡΩΣΙΜΟ ΤΟΥ ΤΡΑΠΕΖΙΟΥ

Δυὸ ἢ τρεῖς φορὲς τὴν ἡμέρα ἡ ὥρα τοῦ φαγητοῦ συναθροίζει τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας γύρω ἀπὸ τὸ τραπέζι, καὶ ἡ οἰκοδέσποινα καθῆκον ἔχει νὰ καθιστᾷ εἰς τοὺς δικούς της τὴν ὥρα αὐτὴ ἑλκυστική, ἄνετον καὶ εὐχάριστον. Γι' αὐτὸ δὲν ἀρκεῖ μόνον ἕνα καλὸ φαγητὸ ἀλλὰ χρειάζεται ἀκόμη καθαριότης, τάξις καὶ συγχρόνως εὐθυμία καὶ καλὴ διάθεσις, αὐτὰ ὅλα πρέπει νὰ ὑπάρχουν εἰς ὅλα τὰ τραπέζια.

Δὲν ὑπάρχει ὡραιότερο πρᾶγμα τόσο διὰ τὴν οἰκοδέσποινα καὶ τοὺς δικούς της, ὅσο καὶ διὰ τοὺς προσκεκλημένους της, ἀπ' τὸ νἆναι τὸ τραπέζι τῆς τραπεζαρίας καλλιτεχνικὰ καὶ μὲ τάξι στρωμένο. Καὶ τ' ἁπλούστερα σκεύη μὲ γοῦστο τοποθετημένα ἠμποροῦν νὰ στολίσουν τὸ τραπέζι.

Ἡ καθαριότης, ἡ τάξις καὶ ἡ καλαισθησία μαρτυροῦν τὴν καλὴ οἰκοδέσποινα.

Τὸ κέντρον τοῦ τραπεζιοῦ τῆς τραπεζαρίας πρέπει νὰ εἶναι ἀκριβῶς κάτω ἀπὸ τὸ κεντρικὸ φῶς τοῦ δωματίου, ἐκτὸς ἂν ὁ χῶρος τοῦ δωματίου δὲν τὸ ἐπιτρέπῃ.

Πρὶν τοποθετήσουμε τὸ τραπεζομάντηλο, σκεπάζομεν τὸ τραπέζι μ' ἕνα ὕφασμα μάλλινο ἢ φανελλένιο, ποὺ χρησιμεύει γιὰ νὰ προστατεύῃ τὸ λουστράρισμα τοῦ τραπεζιοῦ ἀπ' τὰ ζεστὰ φαγητά, καὶ συγχρόνως νὰ μὴν ἀκούγεται ὁ κρότος ποὺ κάνουν τὰ μαχαιροπήρουνα καὶ πιάτα.

Τὸ τραπεζομάντηλο πρέπει νἆναι καθαρό, σιδερωμένο, γιατὶ τὸ ἀκάθαρτο προξενεῖ ἄσχημη ἐντύπωσι καὶ ἀφαιρεῖ τὴν ὄρεξιν, καὶ ὅσον τὸ δυνατὸν νὰ ἔχῃ λιγώτερες τσακίσεις. Νὰ τοποθετῆται στὸ μέσον τοῦ τραπεζιοῦ, ὥστε οἱ 4 ἄκρες του νὰ ἀπέχουν ἐξ ἴσου ἀπὸ τὸ πάτωμα.

Ἡ ὄψις τοῦ τραπεζιοῦ γίνεται πολὺ πιὸ εὐχάριστος ὅταν στολίζεται μὲ ἄνθη, γι' αὐτὸ τοποθετοῦμεν στὸ μέσον τοῦ τραπεζιοῦ ἕνα μικρὸ βάζο μὲ ἄνθη. (Δὲν πρέπει ὅμως τὰ ἄνθη νὰ ἐμποδίζουν νὰ βλέπωνται ἀναμεταξὺ των οἱ συνδαιτημόνες). Τὰ πιάτα θὰ τοποθετηθοῦν εἰς ἀνάλογον ἀπόστασιν τὸ ἕνα ἀπὸ τὸ ἄλλο περίπου 0,70 καὶ νὰ ἀπέχουν λίγο ἀπὸ τὴν ἄκρη τοῦ τραπεζιοῦ.

Πρῶτα βάζομε τὸ πιάτο γιὰ τὸ κύριο φαγητὸ καὶ ἀπὸ πάνω τὸ πιάτο γιὰ τὰ ὀρεκτικὰ ἢ τὸ πιάτο τῆς σούπας, ἐὰν ὑπάρχῃ τέτοια.

Κατόπιν τοποθετοῦμεν τὰ μαχαιροπήρουνα. Τὸ μαχαῖρι δεξιὰ μὲ τὴν κοπὴ πρὸς τὸ πιάτο, τὸ πηροῦνι ἀριστερὰ καὶ τὸ κουτάλι ἀπὸ πάνω ἀπὸ τὸ πιάτο καὶ τὸ κοῖλον μέρος πρὸς τὰ κάτω, ἢ δεξιὰ μετὰ τὸ μαχαῖρι μὲ τὸ κοῖλον πρὸς τὰ ἄνω.

Ἐὰν πρόκειται νὰ σερβιρισθοῦν περισσότερα φαγητά, ἑπομένως χρειασθοῦν περισσότερα μαχαιροπήρουνα, τοποθετοῦνται κατὰ τὴν σειρὰν κατὰ ὁποίαν θὰ χρησιμοποιηθοῦν, ἀρχίζοντας ἀπὸ τὸ ἔξω μέρος. Μόνον τὰ μαχαιροπήρουνα γιὰ τὰ φροῦτα ἢ τὰ γλυκίσματα δὲν τοποθετοῦνται ἀπ' ἐξ ἀρχῆς στὸ τραπέζι. Οἱ πετσέτες τοποθετοῦνται διπλωμένες κατὰ προτίμησιν τετράγωνες στὸ ἀριστερὸ μέρος τῶν πηρουνιῶν. Ἐμπρὸς ἀπὸ τὸ πιάτο καὶ λίγο δεξιὰ τοποθετοῦνται τὰ ποτήρια τοῦ νεροῦ καὶ κρασιοῦ. Ἐπίσης τοποθετοῦνται μὲ τάξι καὶ συμμετρία τὰ ὀρεκτικά, καὶ δοχεῖον μὲ τὸ νερό.

Πολὺ ἐξυπηρετεῖ τὴν οἰκοδέσποινα διὰ νὰ μὴ σηκώνεται διαρκῶς, ὅταν δίπλα ἀπ' τὸ τραπέζι ὑπάρχῃ καὶ ἕνα ἄλλο μικρὸ τραπεζάκι, ὅπου θὰ συγκεντρώνωνται ὅλα τὰ σκεύη ποὺ θὰ χρειασθοῦν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ γεύματος.

Τέλος ἡ ὑπηρεσία τοῦ τραπεζιοῦ πρέπει νὰ γίνεται μὲ τάξι καὶ ἡσυχία.

Η ΜΑΓΕΙΡΙΚΗ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΟΥ

ΜΑΚΑΡΟΝΙΑ ΜΕ ΚΙΜΑ

Εἰς προηγούμενο τεῦχος — τῆς 3ης Φεβρουαρίου — ἀναφέρομεν ὅτι κατὰ τὰς προετοιμασίας μιᾶς ἐκδρομῆς φροντίζομεν νὰ περιληφθοῦν καὶ τὰ χρειαζόμενα μαγειρικὰ σκεύη.

Προκειμένου λοιπὸν νὰ μαγειρευθοῦν μακαρόνια μὲ σάλτσα κιμᾶ, πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἕνα καζάνι, ἢ μεγάλη κατσαρόλα διὰ τὸ βράσιμο τῶν μακαρονιῶν, μία ἄλλη μικρότερη κατσαρόλα διὰ τὸν κιμᾶ καὶ ἂν δὲν εἶναι εὔκολο νὰ ἐξευρεθῇ καὶ μεγάλο τρυπητὸ διὰ τὸ στράγγισμα τῶν μακαρονιῶν, ἠμπορεῖ νὰ χρησιμεύσῃ γι' αὐτὸ ἕνα καθαρὸ πανέρι ἢ κοφίνι.

Ὑπολογισμὸς τῶν ὑλικῶν.

Ἂν ὑποθέσωμεν ὅτι εἶναι ἑκατὸν ἄτομα, ὑπολογίζομεν τὰ διάφορα ὑλικὰ ὡς ἑξῆς: 40 δράμ. μακαρόνια κατ' ἄτομον, ἐπίσης 25 δράμ. κιμᾶ, 5 δράμ. ντομάτα μπελτέ, 5 δράμ. βούτυρο ἢ μαγειρικὸ λίπος τῶν 72 δραχμῶν ἡ ὀκᾶ, 8 δράμ. τυρὶ καὶ 2 δράμ. ἁλάτι, συνάμα δὲ 4—5 μάτσα μαϊνδανὸν ἢ 2 μάτσα σέλινο. Συνεπῶς χρειάζονται ἐν ὅλῳ 10 ὀκάδ. μακαρόνια, 6 καὶ 100 κιμᾶς, 1 καὶ 100 ντομάτα, 1 καὶ 100 βούτυρο ἢ λίπος, 2 ὀκάδ. τυρὶ καὶ μισὴ ὀκᾶ ἁλάτι καὶ μισὴ ὀκᾶ κρεμμύδια.

ΤΟ ΒΡΑΣΙΜΟ ΤΩΝ ΜΑΚΑΡΟΝΙΩΝ

Ὑπολογίζεται διὰ κάθε ὀκᾶ μακαρονιῶν νὰ βράσουν ἕως 4 ὀκάδ. νερό. Δηλαδὴ διὰ 10 ὀκάδ. θὰ βάλουμε στὸ καζάνι 40 ὀκάδ. νερὸ καὶ 150 δράμ. ἁλάτι. Τὰ ἄλλα 50 δράμ. ἁλάτι θὰ τὰ βάλουμε στὸν κιμᾶ. Ὅταν πλησιάζῃ νὰ πάρῃ βράσι τὸ νερό, ρίχνουμε τὰ μακαρόνια σπασμένα εἰς δύο στὸ μάκρος των καὶ ἀφοῦ τὰ ἀνακατέψωμε μὲ ξύλινη μεγάλη κουτάλα ἢ ἕνα μακρὺ ξερὸ κλαδὶ ἢ χονδρὸ καλάμι καὶ ἀφοῦ πάρουν βράσιν, ὑπολογίζομεν μισὴ ὥρα ἀκόμη ὥστε νὰ εἶναι βρασμένα. Τότε στραγγίζονται καὶ ζεστὰ-ζεστὰ θὰ τὰ ξαναρρίξωμε στὸ καζάνι καὶ τὰ περιχύνομε ἁπλῶς μὲ λυωμένο τὸ βούτυρο ἢ τὸ λίπος — ὄχι καμένο, ὅπως κακῶς συνηθίζουν νὰ τὸ κάνουν — καὶ ἀνακινοῦν ὀλίγο τὸ καζάνι, ὥστε νὰ πάῃ παντοῦ τὸ βούτυρο. Καὶ εἶναι ἕτοιμα διὰ τὸ σερβίρισμα.

ΠΩΣ ΓΙΝΕΤΑΙ Ο ΚΙΜΑΣ ΜΕ ΝΤΟΜΑΤΑ

Βάζουν στὴ μικρότερη κατσαρόλα ἕως 100 δράμ. βούτυρο μὲ τὴ μισὴ ὀκᾶ τὰ κρεμμύδια κομμένα ψιλά. Τὰ ἀνακατεύουν μὲ ξύλινη κουτάλα ἕως ὅτου ξανθίσουν καὶ τότε ρίχνουν τὸν κιμᾶ, ἀνακατεύοντες διαρκῶς νὰ ξεσβολιάσῃ. Τότε ρίχνουν τὴν ντομάτα ἀναλυμένην μὲ 3 ὀκάδ. νερό, καθὼς καὶ τὸν μαϊνδανὸν ἢ σέλινο ψιλὰ κομμάτια καὶ μισὴ χούφτα ἁλάτι. Σκεπάζουν τὴν κατσαρόλα μὲ τὸ καπάκι της καὶ ἀφίνουν νὰ σιγοβράσῃ ἕως μιὰ ὥρα σχεδόν, ὥστε νὰ ἀπομείνῃ ὁ κιμᾶς μὲ μιὰ πυκνὴ σάλτσα. Ἂν τυχὸν δὲν εἶναι πυκνὴ ἀκόμη ἡ σάλτσα, ἀφίνουν νὰ βράσῃ ἐπ' ὀλίγον μὲ ξεσκέπαστη τὴν κατσαρόλα, γιὰ νὰ πυκνωθῇ γρηγορώτερα.

ΤΟ ΣΕΡΒΙΡΙΣΜΑ ΤΩΝ ΜΕΡΙΔΩΝ

Τὸ σερβίρισμα στὰ πιάτα εἰς μερίδας κατ' ἄτομον, εἴτε στὶς καραβάνες, προτιμότερον εἶναι νὰ γίνεται ὡς ἑξῆς: Βάζουν τὴν μερίδα τὰ μακαρόνια στὸ πιάτο, τὰ πασπαλίζουν μὲ τὸ ἀνάλογο τυρὶ καὶ ἀπ' ἐπάνω μιὰ καλὴ κουταλιὰ σάλτσα τοῦ κιμᾶ μὲ ντομάτα.

Ν. Τσελεμεντὲς

ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΜΑΪΟΝ

Οἱ ἐνδιαφερόμενοι διὰ τὰ ἀστρονομικὰ φαινόμενα ἠμποροῦν νὰ παρακολουθήσουν κατὰ τὸν μῆνα Μάϊον τὰ ἀκόλουθα:

ΟΨΙΣ ΤΟΥ ΟΥΡΑΝΟΥ

Καὶ κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον ἡ ἡμέρα διαρκῶς αὐξάνει. Ἐνῷ δηλαδὴ εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ μηνὸς ἔχει διάρκειαν 14ω. καὶ 32 λ., εἰς τὸ τέλος τοῦ ἰδίου γίνεται 15ω. καὶ 47λ.

Μόλις ἀρχίζει τὸ λυκόφως, πρὸς τὰ νοτιοδυτικὰ τοῦ ὁρίζοντος διακρίνομεν ἕνα λαμπρὸν ἀστέρα, τὸν Σείριον, ποὺ ἀνήκει εἰς τὸν ἀστερισμὸν τοῦ Μεγάλου Κυνός. Πρὸς τὸ ἀνατολικὸν μέρος τοῦ ὁρίζοντος καὶ εἰς ἀρκετὸν ὕψος φαίνεται ὁ Ἀρκτοῦρος, ποὺ εὑρίσκεται εἰς τὴν προέκτασιν τῆς οὐρᾶς τῆς Μεγάλης Ἄρκτου. Ὀλίγον δεξιώτερα διακρίνομεν ἄλλον ἀστέρα πρώτου μεγέθους, τὸν Στάχυν τῆς Παρθένου ποὺ στίλβει ἐξαιρετικά. Πρὸς τὰ Β. Α. καὶ κάπως χαμηλὰ στὸν ὁρίζοντα παρατηροῦμεν τὸν Βέγκα ποὺ ἀνήκει εἰς τὸν ἀστερισμὸν τῆς Λύρας. Πρὸς τὸ Β.Δ. μέρος τοῦ ὁρίζοντος φαίνεται συγχρόνως ὁ ἀστερισμὸς τοῦ Ἡνιόχου μὲ τὴν Αἶγα, ἀστέρα χρώματος ἐρυθροῦ ποὺ προκαλεῖ ἐντύπωσιν.

Τὸ ἄξιον ἰδιαιτέρας σημειώσεως εἶναι ὅτι, ὅταν ἡ Αἶξ δύῃ, ὁ Βέγκας ἀνατέλλει. Καὶ ἀντιστρόφως, μετὰ ἓξ μῆνας ποὺ θὰ δύῃ ὁ Βέγκας πρὸς τὰ Β.Δ., θὰ ἀνατέλλῃ ἡ Αἶξ πρὸς τὰ Β. Α. Αὐτὸ πρέπει νὰ τὸ προσέξουν ἰδιαιτέρως οἱ παρατηρηταί.

Ὅλοι οἱ ἀστέρες ποὺ εἴπαμεν ἀνωτέρω εἶναι πρώτου μεγέθους καὶ εὑρίσκονται εὔκολα. Τώρα πρὸς τὸ δυτικὸν μέρος τοῦ ὁρίζοντος καὶ κάπως ὑψηλὰ διακρίνονται εὔκολα οἱ Δίδυμοι (Κάστωρ καὶ Πολυδεύκης), ποὺ εἶναι ἀστέρες δευτέρου μεγέθους. Οἱ παρατηρηταὶ ἠμποροῦν νὰ τοὺς εὕρουν εὔκολα, διότι ἐκεῖ εὑρίσκεται τὸν καιρὸν αὐτὸν ἡ Ἀφροδίτη. Πρὸς τὸ μέρος τοῦ Ζενὶθ εἶναι ἐξηπλωμένος ὁ ἀστερισμὸς τοῦ Λέοντος, ποὺ ἔχει καὶ αὐτὸς ἕνα ἀστέρα πρώτου μεγέθους, τὸν Βασιλίσκον. Ὀλίγον δυτικώτερον διακρίνεται ὁ Προκύων, πρώτου μεγέθους ἀστὴρ καὶ αὐτός.

ΠΛΑΝΗΤΑΙ

Ὁ μῆνας αὐτὸς εἶναι ἐξαιρετικὸς διὰ τὴν παρατήρησιν τῶν μεγάλων πλανητῶν καὶ κυρίως τῆς Ἀφροδίτης, ποὺ ὁ λαὸς τὴν λέγει καὶ Ἕσπερο. Προκαλεῖ τὴν ἐντύπωσιν ὅλων ἐκείνων ποὺ θὰ στρέψουν τὰ μάτια των στὸν βραδινὸ οὐρανό. Ἔχει ἐξαιρετικὴν λαμπρότητα καὶ εἶναι παρατηρήσιμος μέχρι τὰς 11 τὸ βράδυ. Εἰς τὰς 20 Μαΐου ἔχει τὴν μεγαλύτερη λαμπρότητά της καὶ εὑρίσκεται εἰς τὸν ἀστερισμὸν τῶν Διδύμων.

Ὁ Ἄρης δὲν ἔχει τὴν λάμψιν ποὺ εἶχε τὸ περασμένο καλοκαῖρι. Διαρκῶς ἀπομακρύνεται καὶ γίνεται ἀμυδρότερος. Ἔπειτα πλησιάζει πρὸς τὸν Ἥλιον καὶ βασιλεύει εἰς τὰς 9 καὶ 30′ τὸ βράδυ.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ μηνὸς ὁ Ἑρμῆς, ποὺ δύσκολα εἶναι παρατηρήσιμος, εἶναι δυνατὸν νὰ παρατηρηθῇ κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ λυκόφωτος.

Ὁ Ζεὺς εἶναι πρωϊνὸς ἀστὴρ καὶ ἠμποροῦν νὰ τὸν παρατηρήσουν τὰς πρωϊνὰς ὥρας. Ὁ Κρόνος εἶναι κοντὰ στὸν Ἥλιον καὶ δὲν φαίνεται. Οἱ ἄλλοι τρεῖς πλανῆται, ὁ Οὐρανὸς δηλαδή, ὁ Ποσειδῶν καὶ ὁ Πλούτων, εἶναι ἀμυδροὶ καὶ φαίνονται μὲ τὰ μεγάλα τηλεσκόπια.

Ο ΗΛΙΟΣ

Τὴν 21ην τοῦ μηνὸς καὶ περὶ ὥραν 7 καὶ 25′ ὁ Ἥλιος, φεύγοντας ἀπὸ τὸ ζώδιον τοῦ Ταύρου, εἰσέρχεται εἰς τὸ ζώδιον τῶν Διδύμων.

ΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΕΛΗΝΗΣ

Νέα Σελήνη, Μαΐου	7,	14ω	7λ
Πρῶτον Τέταρτον »	14,	22	51
Πανσέληνος »	21,	15	33
Τελευτ. Τέταρτον »	29,	2	40

Τὴν 3ην καὶ 30ὴν τοῦ μηνὸς Μαΐου ἡ Σελήνη ἔχει τὴν μεγαλυτέραν ἀπόστασιν ἀπὸ τὴν Γῆν, τὴν δὲ 18ην τοῦ ἰδίου μηνὸς εὑρίσκεται εἰς τὴν μικροτέραν ἀπόστασιν.

ΣΕΙΡΙΟΣ

ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΑ

ΧΑΛΑΖΑ

Κατὰ τοὺς μῆνας τοῦ χειμῶνος καὶ τῆς ἀνοίξεως εἶναι φαινόμενον σύνηθες ἡ πτῶσις χαλάζης. Εἶναι δὲ τόσον συχναὶ αἱ ζημίαι ποὺ προξενοῦνται εἰς τὴν γεωργίαν ἀπὸ τὴν χάλαζαν, ὥστε ὅλοι δὲν ἔχουν καλὰς ἀναμνήσεις ἀπὸ τὴν παρουσίασιν τοῦ φαινομένου αὐτοῦ.

Σπανίως πίπτει μόνη της ἡ χάλαζα, διότι τὶς περισσότερες φορὲς συνοδεύεται ἀπὸ βροχὴν καὶ δι' αὐτὸ εἶναι δύσκολον νὰ ὑπολογίσωμεν καὶ τὸ ποσὸν τοῦ ὕδατος ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὴν χάλαζαν. Ὀλίγον προτοῦ νὰ πλησιάσῃ τὸ χαλαζοφόρον νέφος, ἀκούεται χαρακτηριστικὸς κρότος, ποὺ πολλὲς φορὲς εἶναι ἰσχυρότερος τοῦ κεραυνοῦ. Τὸ σχῆμα τῶν κόκκων τῆς χαλάζης εἶναι κατὰ κανόνα σφαιρικόν, ὅταν ὅμως οἱ κόκκοι εἶναι μεγάλοι τότε δὲν παρουσιάζουν ἐντελῶς σφαιρικὸν σχῆμα.

Συνήθως ἡ χάλαζα, ὅταν πίπτῃ τὴν ἄνοιξιν ποὺ ἔχει ἀρχίσει ἡ βλάστησις τῶν φυτῶν, προξενεῖ πολλὰς καταστροφάς, ἰδιαιτέρως εἰς τὰς σταφιδαμπέλους, τὰς ἀμπέλους, τὰ σιτηρά, καὶ εἰς τὰς ἐλαίας, ὅταν αὗται εἶναι ἀνθισμέ[illegible] …φελεῖ ὅμως, διότι τὸ νερὸ ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὴν χάλαζαν τροφοδοτεῖ τὰς πηγὰς καὶ τοὺς ποταμοὺς καὶ ἔτσι οἱ ἀγροὶ ἠμποροῦν νὰ διατηροῦν τὴν βλάστησίν των καὶ ἐν μέσῳ τῶν ὑψηλῶν θερμοκρασιῶν τοῦ καλοκαιριοῦ.

Η ΟΡΟΝΟΣΙΑ

Σήμερα κατὰ παράκλησιν τοῦ Φαλαγγίτου Πατρῶν Μάντζαρη θὰ ἀσχοληθῶ μὲ ἕνα θέμα πολὺ ἐνδιαφέρον καὶ τὸ ὁποῖον ὁμολογῶ δὲν εἶχα σκεφθῆ νὰ γράψω, ἂν καὶ καθημερινῶς ἀναγκάζομαι νὰ ἐξηγήσω στὸν κόσμο ὅτι ἀδίκως τρέμουν τοὺς ὀρούς, ἔστω καὶ ἂν γίνωνται ἐξ ἀνάγκης κατ' ἐπανάληψιν. Ἀφοῦ λοιπὸν εὐχαριστήσω τὸν καλὸν Φαλαγγίτην καὶ τὸν συγχαρῶ διὰ τὸ ἐνδιαφέρον ποὺ ἔχει γιὰ τὴν ὑγεία του καὶ τὴν περιέργειαν νὰ μάθη, θὰ προσπαθήσω νὰ ἄρω τὴν σύγχυσιν ποὺ ἐπικρατεῖ στὸν περισσότερο κόσμο καὶ γιὰ τὸ ζήτημα τοῦτο.

Νομίζει ὁ κόσμος ὅτι ὅταν ἀναγκασθῇ νὰ κάνῃ γιὰ πρώτη φορὰ ὀρὸ θεραπευτικὸ ἢ προληπτικό, δὲν πρέπει νὰ κάνῃ καὶ διὰ δευτέραν φοράν, διότι, λέγει, διατρέχει παμμέγιστον κίνδυνον ἡ ζωή του. Ἐπεκτείνονται δὲ οἱ φόβοι των καὶ στὰ ἐμβόλια ἀκόμη, ποὺ δὲν ἔχουν οὐδεμίαν σχέσιν ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀναφυλαξίαν μὲ τοὺς ὀρούς. Ἀλλὰ ἂς μάθωμε πρῶτον τί εἶναι καὶ πῶς συμβαίνει ἡ ὀρονοσία ἤ, ὅπως λέγεται καὶ ἄλλως, ἀφυλαξία ἐκ τοῦ ὀροῦ. Ἡ ὀρονοσία γίνεται ὅταν τὸ ἄτομον εἶναι εὐπαθὲς πρὸς τοὺς ὀροὺς καὶ εἰς ὅσους κάνουν διὰ πρώτην φορὰν ὀρόν, συνήθως ὅμως γίνεται σὲ ὅσους κάνουν διὰ δευτέραν φοράν. Ὅταν εἰσέλθῃ διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὸν ὀργανισμὸν ὀρὸς σχηματίζονται εἰς τὸ αἷμα κάτι οὐσίες, ποὺ λέγονται ἀντισώματα ἢ ἀφυλαξῖναι ἐναντίον τοῦ ὀροῦ ποὺ εἰσήχθη. Αὐτὰ παραμένουν εἰς τὸν ὀργανισμὸν ἐπὶ μακρὸν καὶ ὅταν ὕστερα ἀπὸ καιρὸ γίνῃ ἐκ νέου ὁ ἴδιος ὀρὸς ἢ ἄλλος, ἀλλὰ νὰ εἶναι παρασκευασμένος ἀπὸ τὸν ὀρὸ τοῦ ἰδίου ζώου, δηλ. ἂν ἔκανε γιὰ πρώτη φορὰ ὀρὸ ἵππου καὶ ξανακάνῃ τὸν ἴδιο ὀρό, τότε τὸ λεύκωμα τοῦ ὀροῦ ἑνοῦται μὲ τὰ ἀντισώματα τοῦ αἵματος τοῦ ἀνθρώπου καὶ σχηματίζεται μία δηλητηριώδης οὐσία, ἡ ἀφυλαξιοτοξίνη, ἡ ὁποία προκαλεῖ τὰ συμπτώματα τῆς ἀφυλαξίας. Ἡ ἀφυλαξία παράγεται ὅταν γίνῃ ὁ ἴδιος ὀρὸς μετὰ παρέλευσιν 12 ἕως 15 ἡμερῶν ἀπὸ τοῦ πρώτου, τὰ δὲ συμπτώματα ἐμφανίζονται 7, 8 ἢ καὶ 12 ἡμέρας ἀπὸ τὴν ἡμέραν τῆς δευτέρας ἐνέσεως. Ἡ ὀρονοσία παράγεται μόνον ἀπὸ ὀρὸ καὶ οὐδέποτε ἀπὸ ἐμβόλιον, εἶναι δὲ ἐμβόλια ἐκεῖνα ποὺ κάνομε ὡς προληπτικὰ τῆς διφθερίτιδος ἢ ὡς θεραπευτικὰ κατὰ τῆς σταφυλοκοκκιάσεως κ. ἄ., διότι τὰ ἐμβόλια δὲν ἔχουν λεύκωμα, ἀλλὰ μόνον ἐξησθενημένα μικρόβια καὶ φυσιολογικὸ ὀρό, δηλ. νερό. Τὸ τονίζομε αὐτὸ διότι ἄκουσα καὶ χθὲς ἀκόμη μιὰ κυρία νὰ συμβουλεύῃ φίλην της νὰ μὴ κάνῃ ἀντιδιφθεριτικὸ ἐμβόλιο στὸ παιδί της, διότι δὲν θὰ μπορῇ ἀργότερα νὰ τοῦ κάνῃ ἐὰν χρειασθῇ ὀρὸ ἀντιδιφθεριτικὸ ἢ ἄλλον. Ἀλλὰ καὶ ἂν παραδεχθοῦμε, πρᾶγμα ἀδύνατον, ὅτι μπορεῖ νὰ πάθῃ ἀναφυλαξία, δὲν εἶναι ὑπόθεσις σπουδαία, ὥστε νὰ τὴ φοβοῦνται. Τὰ συμπτώματα τῆς ὀρονοσίας εἶναι τὰ ἑξῆς: Ἐμφανίζεται σὲ ὅλο τὸ σῶμα ἕνα ἐξάνθημα ποὺ μοιάζει καταπληκτικὰ μὲ τὴν ἱλαρὰ ἢ ὀστρακιά, παραπονεῖται δὲ συγχρόνως ὁ ἄρρωστος διὰ κνισμὸ σὲ ὅλο του τὸ σῶμα. Δεύτερον, παρουσιάζει πρηξίματα στὰ μάτια, στὸ πρόσωπον καὶ τὰς ἀρθρώσεις, κατόπιν παρουσιάζει διογκώσεις στοὺς ἀδένας τοῦ λαιμοῦ, ἐλαφροὺς πόνους στὶς ἀρθρώσεις καὶ τέλος πυρετό, ὁ ὁποῖος κυμαίνεται ἀπὸ 38—39,5 καὶ διαρκεῖ μία ἕως τρεῖς ἡμέρας. Τὰ συμπτώματα αὐτὰ εἶναι ἐνίοτε θορυβώδη καὶ ἀνησυχοῦν τοὺς γονεῖς, δὲν εἶναι ὅμως ποτὲ ἐπικίνδυνα γιὰ τὴ ζωὴ τοῦ παιδιοῦ, διότι παρέρχονται ταχέως. Ἔπειτα ὑπάρχει τρόπος νὰ προληφθοῦν καὶ αὐτά, ἀρκεῖ νὰ ξέρῃ ὁ γιατρὸς ὅτι ἔγινε πρὸ καιροῦ ἡ πρώτη ἔνεσις ὀροῦ. Γι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸ λόγο τονίζουν οἱ γιατροί, ὅτι πρέπει νὰ θυμοῦνται οἱ γονεῖς ὅτι ἔγινε ὀρός, ὥστε ἂν χρειασθῇ κάποτε νὰ γίνῃ δεύτερος νὰ ξεύρῃ ὁ νέος γιατρὸς νὰ χρησιμοποιήσῃ τὴ μέθοδο τοῦ Besredka, ὥστε νὰ ἀποφύγῃ τὴν ὀρονοσίαν. Ὁ κόσμος ὅμως παρεξηγεῖ καὶ νομίζει ὅτι τὸ εἶπε ὁ γιατρὸς γιὰ νὰ μὴ ξαναγίνῃ δεύτερος. Φαντασθῆτε δὲ ποίαν μεγάλην πλάνην πλανῶνται, ὅταν πιστεύουν ὅτι ἐὰν κάνωμε σήμερα ἕνα ἀντιτετανικὸ ὀρὸ καὶ πάθῃ τὸ παιδὶ σὲ ἕνα χρόνο διφθερίτιδα, πρέπει νὰ τὸ ἀφήσωμε νὰ πεθάνῃ, διὰ διὰ τὸν φόβον τῆς ἀναφυλαξίας, ἡ ὁποία περνάει μὲ λίγο ξύδι καὶ μὲ μία ἔνεσι ἀσβεστίου. Ἔπειτα ἀφυλαξία δὲν παθαίνει ὁ ἄνθρωπος μόνον ἀπὸ τοὺς ὀρούς, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τροφές, ἀρκεῖ νὰ ἔχῃ εὐαισθησία σὲ ὡρισμένες τροφές, ὅπως αὐγά, κρέας, ψάρια κλπ., τὰ δὲ συμπτώματα εἶναι τὰ ἴδια μὲ τὴν ἀφυλαξίαν ἀπὸ τὸν ὀρό, δηλ. ἐλαφρὰ καὶ παροδικά.

Γ. Μπαμπούρης
Παιδίατρος

ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

ΤΟ ΛΙΟΝΤΑΡΙ, ΤΟ ΚΑΠΛΑΝΙ ΚΙ' Ο ΑΪΤΟΣ

Ἦταν ἕνας βασιλιᾶς ποὺ εἶχε τρεῖς θυγατέρες καὶ τρία παιδιά. Κι' ὅταν ἦρθε ὁ καιρὸς νὰ πεθάνῃ ὁ πατέρας τους, λέει στὰ παιδιά του:

— Ἐγώ, παιδιά μου, τώρα πεθαίνω· μόνον ἐσεῖς νὰ φροντίσετε νὰ παντρέψετε τὶς ἀδερφές σας, κι' ὕστερα νὰ παντρεφθῆτε κι' ἐσεῖς. Καὶ σένα—λέει τοῦ μικρότερου— σοῦ ἔχω στὸ κρουσταλλένιο σεντοῦκι μιὰ ξωθιὰ φυλαγμένη, κι' ὅταν παντρεφθοῦν οἱ ἀδερφές σου, νὰ τὴν παντρεφθῆς.

Κι' ἀφοῦ τοὺς ἔδωσε καὶ μερικὲς ἄλλες συμβουλές, πέθανε. Ὕστερα ἀπὸ κάμποσες μέρες, πέθανε κι' ἡ βασίλισσα, καὶ τὰ παιδιὰ μεῖναν ὀρφανά.

Κι' ἀφοῦ πέρασε κάμποσος καιρός, ἦρθε καὶ βρόντησε τὴν πόρτα τὸ λιοντάρι.

— Ποιὸς εἶναι; φώναξαν τὰ βασιλόπουλα.

— Εἶμαι ἐγὼ τὸ λιοντάρι, εἶπε, κι' ἦρθα νὰ πάρω τὴ μεγάλη σας τὴν ἀδερφὴ γυναῖκα.

— Πόσο μακριὰ εἶναι ὁ τόπος σου; τοῦ λένε.

— Ἴσαμ' ἐμένα πέντε μέρες, κι' ἴσαμ' ἐσᾶς πέντε χρόνια!

— Πέντε χρόνια! εἶπαν, δὲν τὴν δίνουμε τὴν ἀδερφή μας. Ἂν τύχῃ κι' ἀρρωστήσῃ καμμιὰ φορά, πῶς νὰ πᾶμε νὰ τὴ δοῦμε;

Ὁ μικρότερος ὅμως ἀδερφὸς τὴν ἔπιασε ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὴν πῆγε τοῦ λιονταριοῦ.

— Ἐδῶ ποὺ βγῆκε ἡ τύχη σου, σύρε, τῆς εἶπε.

Κι' ἀφοῦ φιλήθηκαν, τὴν πῆρε τὸ λιοντάρι κι' ἔφυγε.

Τὴν ἄλλη μέρα ἦρθε τὸ καπλάνι καὶ βρόντησε τὴν πόρτα. Τὸ ρώτησαν:

— Τί θέλεις;

Κι' αὐτὸ εἶπε:

— Θέλω τὴ μεσαία τὴν ἀδερφή σας γυναῖκα.

— Πόσο εἶναι μακριὰ ὁ τόπος σου; τοῦ εἶπαν.

— Ἴσαμ' ἐμένα δέκα μέρες, κι' ἴσαμ' ἐσᾶς δέκα χρόνια.

— Δέκα χρόνια! εἶπαν, δὲν τὴν δίνουμε τὴν ἀδερφή μας.

Τὴν πῆρε πάλι ὁ μικρότερος ἀδερφός, καὶ τὴν ἔδωσε τοῦ καπλανιοῦ, ὅπως ἔκανε καὶ μὲ τὸ λιοντάρι. Καὶ τὴν ἄλλη μέρα ἦρθε καὶ βρόντησε τὴν πόρτα ὁ ἀϊτός, καὶ τὸν ρώτησαν ποιὸς εἶναι. Καὶ τοὺς εἶπε:

— Ἐγὼ εἶμαι ὁ ἀϊτός, κι' ἦρθα νὰ πάρω τὴ μικρότερη τὴν ἀδερφή σας γυναῖκα.

Τὸν ρώτησαν κι' αὐτόν, ἂν εἶναι μακριὰ ὁ τόπος του. Καὶ αὐτὸς τοὺς εἶπε: Ἴσαμ' ἐμένα δεκαπέντε μέρες, καὶ ἴσαμ' ἐσᾶς δεκαπέντε χρόνια.

Δὲν τὴ δίνουμε, εἶπαν, τὴν ἀδερφή μας. Τὴ μιὰ τὴ δώσαμε πέντε χρόνια, τὴν ἄλλη δέκα, κι' αὐτὴ νὰ τὴ δώσουμε δεκαπέντε;

Καὶ πάλι ὁ μικρότερος τὴν ἐπῆρε ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὴν ἔδωσε τοῦ ἀϊτοῦ.

Ἀφοῦ παντρεύθηκαν τὰ κορίτσια, παντρεύθηκαν καὶ τὰ παιδιά, πρῶτα ὁ μεγαλείτερος, ὕστερα ὁ μεσαῖος, καὶ κατόπιν ἄνοιξε τὸ κρουστάλλινο σεντοῦκι ὁ μικρότερος γιὰ νὰ πάρῃ τὴν ξωθιά. Κι' ἡ ξωθιὰ σὰν νεράϊδα ἔφυγε καὶ τοῦ εἶπε:

— Ἂν θέλῃς νὰ μὲ βρῇς, νὰ φτιάξῃς σιδερένια ποδήματα καὶ νἄρθῃς:
«στὶς ἴλινες, στὶς μπίλινες, στὶς ἀλαμαλακούσιες,
στὰ μαρμαρένια τὰ βουνά, στοὺς κρουσταλλένιους κάμπους».

Ἔφτιαξε λοιπὸν τὰ σιδερένια ὑποδήματα καὶ πῆγε νὰ τὴν βρῇ. Κι' ἀφοῦ περπάτησε πέντε χρόνια δρόμο, ἔφτασε στὸ σπίτι τῆς ἀδερφῆς του, κι' ἔκατσε ἔξω στὸ πεζοῦλι νὰ ξαποστάσῃ. Τότες ἔφτασε κι' ἡ δούλα νὰ γιομίσῃ τὸ λαγῆνι της νερό. Καὶ τῆς ζήτησε νὰ πιῇ νερὸ μὲ τὸ λαγῆνι. Στὴν ἀρχὴ δὲν τοῦ ἔδωσε· καὶ μονάχα σὰν τὴν παρακάλεσε τοῦ ἔδωσε. Πίνοντας νερὸ ἔρριξε τὸ δαχτυλίδι του μέσα. Ἡ δούλα τὸ πῆγε τὸ νερὸ τῆς κυρᾶς της. Ἡ κυρά της κατάλαβε ἀπὸ τὸ δαχτυλίδι πῶς ἦταν ὁ ἀδερφός της ἔξω.

— Τίνος ἔδωκες νερό; εἶπε τῆς δούλας.

— Δὲν ἔδωκα κανενός, τῆς εἶπε ἡ δούλα.

— Μὴ σκιάζεσαι, τῆς λέει ἡ κυρά της, μαρτύρα τὸν ἄνθρωπο!

— Εἶναι διαβάτης· κάθονταν ἔξω στὸ πεζοῦλι, εἶπε ἡ δούλα, καὶ μὲ παρακάλεσε καὶ τοῦ ἔδωσα νερό.

—Σύρε νὰ τοῦ πῇς, τῆς λέει, νἄρθῃ μέσα.

Κι' ἀφοῦ μπῆκε μέσα, ἀγκαλιάστηκαν, κι' ἡ ἀδερφή του τὸν ρώτησε:

— Πῶς ἦρθες ἐδῶ;

Κι' αὐτὸς τῆς μολόγησε ὅσα ἔπαθε.

Ἐκεῖ ποὺ μιλοῦσαν, ἀκοῦνε τὸ λιοντάρι ποὺ ἔρχονταν.

— Νὰ σὲ κρύψω, εἶπε τοῦ ἀδερφοῦ της, νὰ μὴ σὲ φάῃ.

Καὶ τοῦ δίνει ἕνα φοῦσκο, κι' ἔγινε σκοῦπα, καὶ τὸν ἔβαλε στὴ θύρα. Σὰν μπῆκε τὸ λιοντάρι στὴ θύρα, λέει:

— Βασιλικὸ αἷμα μυρίζει!

— Βασιλικὲς στράτες περπατεῖς, τοῦ λέει ἡ βασιλοπούλα, βασιλικὸ αἷμα σοῦ μυρίζει.

Καθὼς ἔτρωγαν ψωμί, εἶπε τοῦ λιονταριοῦ ἡ βασιλοπούλα:

Ζήτησε τῆς δούλας νερὸ ἀπ' τὸ λαγῆνι της.

— Ἂν ἐρχόταν ὁ μεγάλος μου ἀδερφὸς τί θὰ τὸν ἔκανες;

— Θὰ τὸν ξέσκιζα, τῆς εἶπε.

— Ἂν ἐρχόταν ὁ μεσαῖος;

— Θὰ τὸν ἔκανα λιανὰ κομμάτια.

— Κι' ἂν ἐρχόταν ὁ μικρότερος;

— Θὰ τὸν ἐφιλοῦσα στὰ μάτια!

— Ἦρθε! τοῦ εἶπε.

— Καὶ τὸν κρύβεις ἀπὸ μένα; τῆς λέει.

Τότες αὐτὴ πῆρε τὴ σκοῦπα καὶ τῆς χτυπάει ἕνα φοῦσκο, κι' ἔγινε ὁ ἀδερφός της. Τὸ λιοντάρι τὸν ἀγκάλιασε, τὸν φίλησε, καὶ τὸν ρωτάει γιατὶ ἦρθε. Τότες τοῦ μολόγησε ὅσα ἔπαθε, καὶ τὸν ρώτησε ἂν ξέρῃ:
«τὶς ἴλινες, τὶς μπίλινες, τὶς ἀλαμαλακούσιες,
τὰ μαρμαρένια τὰ βουνά, τοὺς κρυσταλλένιους κάμπους».

— Δὲν τὶς ξέρω, τοῦ εἶπε, ἐγώ, μὸν' αὔριο θὰ φωνάξω ὅλα τὰ ζῶα, καὶ μπορεῖ νὰ τὶς ξέρῃ κανένα.

Τὸ πουρνὸ ἐφώναξε ὅλα τὰ ζῶα, καὶ κανένα δὲν τὶς ἤξερε. Καὶ κινάει πάλι τὴν ἄλλη μέρα γιὰ νὰ βρῇ τὶς ἴλινες τὶς μπίλινες, κι' ὕστερα ἀπὸ πέντε χρόνια πῆγε στὴν ἄλλη του ἀδερφή, κι' ἔκατσε πάλι στὸ πεζοῦλι, κι' ἦρθ' ἡ δούλα νὰ πάρῃ νερό, καὶ τὶς γνέφει νὰ τοῦ δώσῃ λίγο νερὸ μὲ τὴ στάμνα της νὰ πιῇ. Καὶ σὰν ἤπιε, ἔρριξε τὸ δαχτυλίδι του μέσα στὴ στάμνα, καὶ σὰν εἶδε ἡ ἀδερφή του τὸ δαχτυλίδι, κατάλαβε πῶς εἶναι τοῦ ἀδερφοῦ της, κι' ἔστειλε καὶ τὸν φώναξαν μέσα. Κι' ἀφοῦ πῆγε μέσα, ἀγκαλιάστηκαν καὶ φιλήθηκαν, καὶ τὸν ρώτησε ἡ ἀδερφή του: Πῶς ἦρθες;

Κι' ἀφοῦ τῆς διηγήθηκε ὅλα τὰ πάθη του, ἄκουσαν τὸ καπλάνι ποὺ ἔρχονταν· καὶ τοῦ δίνει ἕνα φοῦσκο καὶ τὸν κάνει φορεσιά, γιὰ νὰ μὴν τὸν φάῃ τὸ καπλάνι. Σὰν μπῆκε μέσα τὸ καπλάνι, τῆς λέει: Βασιλικὸ αἷμα μυρίζει.

—Βασιλικὲς στράτες περπατεῖς, τοῦ εἶπε ἡ γυναῖκα του, βασιλικὸ αἷμα σοῦ μυρίζει. Ἂν ἔρχονταν ὁ μεγάλος μου ἀδερφός, τί θὰ τὸν ἔκανες;

— Θὰ τὸν ἐξέσκιζα, τῆς λέει.

— Ἂν ἐρχόταν ὁ μεσαῖος;

— Θὰ τὸν ἔκανα λιανὰ κομμάτια.

— Μὰ ἂν ἐρχόταν ὁ μικρότερος;

— Θὰ τὸν εἶχα ἀδερφό.

— Ἦρθε, τοῦ λέει, καὶ σκιάχτηκα μὴ τὸν φᾶς, καὶ τὸν ἔκρυψα.

Τοῦ δίνει πάλι ἕνα φοῦσκο, καὶ τὸν ἔκανε ἄνθρωπο. Τότες τὸ καπλάνι τὸν ἀγκάλιασε, τὸν ἐφίλησε, καὶ τὸν ρώτησε: Γιατὶ ἦρθες;

Καὶ τοῦ λέει ἂν ἤξερε τὶς ἴλινες τὶς μπίλινες.

— Ἐγὼ δὲν τὶς ξέρω, τοῦ εἶπε· αὔριο νὰ φωνάξω ὅλα τὰ ζῶα, καὶ μπορεῖ νὰ τὶς ξέρῃ κανένα.

Τὸ πουρνὸ τὰ φώναξε, καὶ κανένα δὲν τὶς ἤξερε. Τὴν ἄλλη μέρα κίνησε καὶ πῆγε πάλι στὴν ἄλλη του τὴν ἀδερφή, ποὺ ἦταν ἄλλα πέντε χρόνια μακριά. Καὶ πάλι πῆγε κι' ἔκατσε

(Συνέχεια εἰς τὴν σελίδα 1056)

Τὸ παραμυθάκι μας.

ΤΟ ΠΟΝΗΡΟ ΛΙΟΝΤΑΡΙ ΚΑΙ Η ΦΡΟΝΙΜΗ ΑΛΕΠΟΥ

Μιὰ φορά, κάποιο λιοντάρι, ποὺ εἶχε γεράσει καὶ δὲν μποροῦσε πιὰ νὰ κυνηγᾷ τὴν τροφή του, σοφίστηκε νὰ τὴν κερδίζῃ μὲ πονηρία.

Ἔκαμε λοιπὸν πὼς ἦταν βαρειὰ ἄρρωστο, μπῆκε μέσα σὲ μιὰ σπηλιά, καὶ

βογγῶντας καὶ στενάζοντας, προσκαλοῦσε τὰ ζῶα, ποὺ περνοῦσαν ἀπ' ἔξω, νὰ τὸ ἐπισκεφθοῦν. Πολλὰ ἀνόητα ζῶα τὴν ἔπαθαν καὶ μπῆκαν μέσα στὴ σπηλιά, χωρὶς πιὰ νὰ ξαναβγοῦν.

Ἔτσι πέρασε μιὰ μέρα ἔξω ἀπὸ τὴ σπηλιὰ καὶ μιὰ ἀλεποῦ. Ἄκουσε τὰ βογγητὰ καὶ τὰ προσκαλέσματα τοῦ λιονταριοῦ, μὰ μυρίστηκε τὴν πονηριά του καὶ δὲν γελάστηκε νὰ μπῇ μέσα. Στάθηκε μόνο ἀπ' ἔξω καὶ γλυκαίνοντας τὴ φωνή της, τὸ ρωτοῦσε μὲ μεγάλο τάχα ἐνδιαφέρον πὼς πάει ἡ πολύτιμη ὑγεία του.

— Ἄσκημα, πολὺ ἄσκημα, ἀγαπητή μου φίλη. Δὲν περνᾷς λιγάκι μέσα, νὰ σὲ ἰδῶ καὶ νὰ τὰ ποῦμε;

Μὰ ἐκείνη, μὲ γλυκειὰ καὶ τρυφερὴ πάντα φωνή, τοῦ ἀποκρίθηκε:

— Σ' εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὴν καλωσύνη σου. Μὰ καλὰ εἶμαι κι' ἐδῶ ἀπ' ἔξω.

— Καὶ γιατὶ δὲν μπαίνεις νὰ κουβεντιάσουμε λιγάκι; Πολὺ σ' ἀποθύμησα.

— Κι' ἐγὼ σ' ἀποθύμησα, ἀγαπητέ μου, ἀλλὰ ἐδῶ χάμω βλέπω τὰ ἴχνη ἐκείνων ποὺ μπῆκαν στὴ σπηλιά σου, μὰ δὲν βλέπω τὰ ἴχνη κανενὸς νὰ βγῆκε ἔξω. Ὥρα σου καλὴ λοιπὸν καὶ περαστικά σου!...

Κι' ἔφυγε γελῶντας.

ΑΠΟ ΜΙΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ

Ἀπὸ τὸ Κιᾶτον, μαζὶ μὲ πολλὲς ἄλλες φωτογραφίες, μᾶς ἦρθε καὶ ἡ παρακάτω. Εἶναι ἀπὸ τὴν παράστασι ποὺ δόθηκε τὴν ἡμέρα τῆς Ἐθνικῆς Ἑορτῆς καί, ὅπως μᾶς γράφουν ἀπὸ κεῖ, οἱ Σκαπανεῖς καὶ οἱ Σκαπάνισσες εἶχαν ἐξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν, τόσον στὶς ἀπαγγελίες, ὅσον καὶ στοὺς χοροὺς καὶ ὅλος ὁ κόσμος τοὺς ἐχειροκρότησε μὲ πολλὴν ἀγάπη καὶ μὲ περισσότερο ἐνθουσιασμό.

Εἶναι τόσο χαριτωμένη αὐτὴ ἡ φωτογραφία, ποὺ τὴν δημοσιεύω στὴ στήλη μου, γιατὶ φαντάζομαι πὼς θὰ χαροῦν μαζί μου καὶ ὅλοι οἱ μικροὶ συναγωνιστὲς καὶ συναγωνίστριες. Καὶ ἐγὼ εἶμαι ἀκόμη περισσότερο εὐχαριστημένος, γιατὶ βλέπω πὼς καὶ στὶς ἐπαρχίες οἱ Σκαπανεῖς καὶ οἱ Σκαπάνισσες εἶναι πρῶτοι στὴν κίνησί μας, καὶ ἀκόμη γιατὶ καὶ στὶς ἐπαρχίες δίδονται ἑορτὲς ἐπίσης ὡραῖες, ὅπως καὶ στοὺς Τομεῖς τῶν Ἀθηνῶν.

Μὰ ἐκεῖνο ποὺ μὲ κάνει ἀκόμη πιὸ πολὺ νὰ χαίρω, ἔξω ἀπὸ τὴν ὡραία στάσι τῶν Σκαπανισσῶν αὐτῶν, εἶναι καὶ οἱ ὡραῖες ἐθνικὲς ἐνδυμασίες τοῦ τόπου των, ποὺ τόσο ἀρέσουν στὸν Ἀρχηγὸ καὶ στὸν Κυβερνητικό μας Ἐπίτροπο, κάθε φορὰ ποὺ τὶς βλέπουνε στὶς γιορτές, ποὺ τόσο συχνὰ δίδει ἡ Ὀργάνωσις σὲ ὅλη τὴν Ἑλλάδα.

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΚΑΠΑΝΕΑΣ

7. (Συνέχεια)

Πῆρε λοιπὸν τὴν ἀνάσα της, κι' ἄρχισε ν' ἀπαγγέλλῃ κι' αὐτὴ τὸ αἴνιγμά της, ποὺ τὸ εἶχε βρῆ ἐκείνη τὴ στιγμὴ καὶ ποὺ τῆς φαινόταν πολὺ εὔκολο, ἴσια ἴσια ὅ,τι ἔπρεπε γιὰ τὸν κυρ Μέντιο, ποὺ δὲν ἦταν δὰ καὶ τόσο ἔξυπνος ὁ κακομοίρης.

«Ὅσο κοιμᾶται ὁ μυλωνᾶς
θεριεύει τὸ κριθάρι
καὶ γίνεται πεπόνι.
Μὰ ἂν κάνῃ καὶ ξυπνήσῃ
καὶ τὸ ντουφέκι ἁρπάξῃ...

Τί θὰ γίνῃ τὸ κριθάρι; ἤθελε ἀκόμα νὰ προσθέσῃ ἡ κερὰ Καλή. Μὰ ἡ φωνή της κόπηκε, γιατὶ ἡ θειὰ Ἀλεποῦ μούγκριζε δυνατὰ ἀπ' τὸν πολὺ θυμό της κι' ἔτριζε τὰ σουβλερά της δόντια.

Κανένας δὲν μίλησε. Τότε ἡ κερὰ Καλὴ ἄρχισε πάλι νὰ γελᾷ, χιχιχί! χιχιχί! νὰ κρύψῃ τὴν τρομάρα της. Τί ἄλλο νὰ κάμῃ ἡ κακομοίρα;

Τὰ γέλια αὐτὰ διόλου δὲν ἄρεσαν στὸν κὺρ Μέντιο. Ἂν τὰ παρεξηγοῦσε ἡ θειὰ ἀλεποῦ καὶ νόμιζε πὼς τὴν κοροΐδευαν; Κι' ἔπειτα, ποίημα ἦταν αὐτὸ ἢ σαχλαμάρα; Ὁρίστε μας! Νομίζει τώρα κι' ὁ καθένας πὼς μπορεῖ νὰ γίνῃ ποιητής... Ποιητὴς ἐκ τοῦ προχείρου...

Ἔκανε ἕνα μορφασμὸ γιὰ νὰ δείξῃ καλύτερα τὴν ἀηδία ποὺ ἔνοιωσε καὶ στράφηκε στὴν ἀλεποῦ, ποὺ ἦταν πολὺ θυμωμένη μὲ τὰ καμώματα τῆς πυγολαμπίδας.

— Ἀγαπητή μου φίλη, τῆς εἶπε μὲ μεγάλη εὐγένεια, μᾶς διέκοψαν... Ἡ ἀγαπητὴ κερὰ Καλὴ δὲν ἤξερε γιὰ τί σπουδαῖα ζητήματα μιλούσαμε. Θὰ εἴχατε τὴν καλωσύνη νὰ ἐξακολουθήσωμε;

— Δὲ μ' ἀρέσει νὰ μιλῶ μπροστὰ σὲ ἀνόητους!, ἔκαμε ἡ ἀλεποῦ κι' ἔρριξε μιὰ λοξὴ ματιὰ στὴν πυγολαμπίδα.

— Φεύγω, φεύγω! εἶπε ἡ κερὰ Καλὴ καὶ βιάστηκε νὰ κατεβῇ ἀπὸ τὸ πόδι τοῦ γαιδάρου. Καληνύχτα σας... καὶ νὰ μὲ συμπαθᾶτε...

— Φεύγω κι' ἐγώ! ἔκαμε κι' ἡ κουκουβάγια, μὰ οὔτε κουνήθηκε ἀπὸ τὴ θέσι της.

— Ἐπὶ τέλους! Μείναμε μόνοι! ἀναστέναξε ὁ κὺρ Μέντιος, χωρὶς καθόλου νὰ ὑποψιάζεται πόσο ἀχάριστος ἦτανε. Λοιπόν, ἔχει καὶ γαϊδουράγκαθα; ρώτησε καὶ κατάπιε τὰ σάλια του.

— Γαϊδουράγκαθα! ἔκαμε ἡ θειὰ Ἀλεποῦ. Σωστὰ καλύβια... Μπορεῖς ὁλόκληρος νὰ μπῇς μέσα!

— Ὤ! φώναξε ὁ κὺρ Μέντιος καὶ δάκρυα εὐτυχίας ἔτρεξαν ἀπὸ τὰ μαῦρα μάτια του.

— Οὔ-οὔ! ἔκαμε ἡ κουκουβάγια, ποὺ δὲν μπόρεσε νὰ βαστάξῃ τόσο μεγάλο ψέμα.

Ἡ θειὰ Ἀλεποῦ φρένιασε. Ἄφησε κατὰ μέρος τὶς εὐγένειες καὶ χύμηξε στὴν κερασιά.

— «Ποῦ θὰ μοῦ πᾷς; Δὲ μοῦ γλυτώνεις, καταραμένη!», φώναξε.

Ὁ κὺρ Μέντιος, ὁ πιὸ ἀφηρημένος

Τὸ ποιηματάκι μας.

ΤΑ ΤΕΣΣΕΡΑ ΑΔΕΡΦΑΚΙΑ

(Οἱ 4 ἐποχὲς τοῦ ἔτους).

Τέσσερα ἀδέρφια σέρνουν τὸ χορὸ
ὅλα μαζὶ καὶ χώρια,
μικρούλα κοπελλιά, νὰ τὴ χαρῶ,
καὶ τρία ἀγόρια!

Καὶ πρώτη ἡ κόρη σέρνει τὸ χορὸ
μὲ τὰ γλυκὰ τραγούδια:
— Ἐγὼ τὸ χόρτο φέρνω τὸ χλωρὸ
καὶ τὰ λουλούδια!

Κι' ἐγώ, κράζει ἕνα ἀγόρι, τὸ σωρὸ
τὰ στάχυα μέσ' στ' ἀλώνια·
καὶ δένω πωρικά, νὰ τὰ χαρῶ!
σ' ὅλα τὰ κλώνια!

Τὸ ἀγόρι τὸ ἄλλο κράζει: Ἐγὼ
τὰ πρωτοβρόχια ἀνοίγω,
κι' ὅλο χαρά, παιδιά, βάλτε νὰ πιῶ!
φέρνω τὸν τρῦγο!

— Κι' ἐγώ, τὸ ἀγόρι κράζει τὸ στερνὸ
μὲ τὰ χιονᾶτα στήθια,
φέρνω χαρὲς στὸ τζάκι τὸ ζεστὸ
καὶ παραμύθια.

Χορεύουν μὲ χαρούμενη καρδιὰ
χτυποῦν τὰ παλαμάκια:
— Εἴμαστε ἐμεῖς τοῦ χρόνου τὰ παιδιά,
τὰ τέσσερα ἀδερφάκια!

Ὁ Σκαπανεὺς Ἀριστείδης Φαρμάκης

ἔξυπνα κουτὰ

Τὰ παιδιὰ μέσα σὲ μιὰ κάμαρα παίζουν τὴν τυφλόμυιγα κι' ὁ Νίκος ποὺ ἔχει τὰ μάτια δεμένα λέγει.
— Παιδιά, ἀνάφτε τὸ φῶς γιὰ νὰ ἰδῶ.

Ὁ Τοτὸς εἶναι θρανάρχης.
Μιὰ μέρα ἐφώναξε στοὺς καθημένους στὸ θρανίο του:
— Ὅσοι εἶναι ἀπόντες νὰ σηκωθοῦν ἐπάνω, γιὰ νὰ τοὺς σημειώσω.

— Φαινόσασθε λυπημένος, γιατρέ!
— Ναί, ἔχασα δυὸ ἀρρώστους μου.
— Πῶς; Ἀπέθανον;
— Ὄχι... ἔγιναν καλά.

γάϊδαρος ποὺ ξέρω, εἶχε ξεχάσει κιόλας τὴν κουκουβάγια. Νόμισε λοιπὸν πὼς ἡ ἀλεποῦ τρελλάθηκε καὶ τἄβαλε μὲ τὴν κερασιά του, μὲ τὴν πολυαγαπημένη του κερασιά, μὲ τὸ «ὠδεῖον» του.

Τί νὰ κάνῃ γιὰ νὰ τὴ συνεφέρῃ; Ἔθηξε γιὰ νὰ γλυκάνῃ ὅσο μποροῦσε τὴ φωνή του κι' ἄρχισε νὰ τὴν καλοπιάνῃ:

— Ἡσυχάσετε, ἡσυχάσετε, ἀγαπητή μου, τῆς ἔλεγε. Ἡ κερασιὰ αὐτὴ εἶναι πολὺ καλὸ δέντρο. Τὸ καλύτερο δέντρο τῆς γειτονιᾶς μας... Σᾶς βεβαιῶ, αὐτὴ πολὺ σᾶς ἐκτιμάει...

Μὰ ἡ ἀλεποῦ εἶχε καρφώσει κιόλας τ' ἀγκιστρωτὰ νυχια της στὸν κορμὸ τῆς κερασιᾶς κι' ἄρχισε νὰ σκαρφαλώνῃ.

Κι' ἡ κουκουβάγια ἄνοιξε ἥσυχα ἥσυχα τὰ φτερά της καὶ φρρτ! πέταξε στὸ διπλανὸ κυπαρίσσι. Καὶ τὰ ὁλοστρόγγυλα κίτρινα μάτια της ἔλαμψαν μέσ' στὴ νύχτα σὰ δυὸ κινέζικα φαναράκια.

«Πάει, μοῦ ξέφυγε!» μουρμούρισε ἡ ἀλεποῦ καὶ γύρισε στὸ γάϊδαρο ντροπιασμένη. Πεινοῦσε πολὺ καὶ βιάζουνταν πιὰ νὰ τελειώσῃ.

— Τί λέγαμε λοιπόν; ρώτησε τὸν κὺρ Μέντιο μὲ πολὺ ἀπότομο τρόπο.

— Λέγαμε, λέγαμε... ἀποκρίθηκε ὁ κὺρ Μέντιος καὶ τἄχασε γιατὶ διόλου δὲν τοῦ ἄρεσε νὰ τοῦ μιλοῦν ἔτσι.

— Τί λέγαμε; ρώτησε πάλι ἡ θειὰ Ἀλεποῦ κι' ἔτρεμε ὁλόκληρη ἀπ' τὸ θυμό της.

— Γιὰ τὸν παράδεισο, ἔκαμε ὁ κὺρ Μέντιος καὶ παρ' ὀλίγο νὰ βάλῃ τὰ κλάματα. Καθὼς βλέπετε ἦταν πολὺ εὐαίσθητο γαϊδούρι.

— Ἅ, ναί, εἶπε ἡ θειὰ Ἀλεποῦ. Τὸ σπουδαιότερο δὲν σοῦ τὸ εἶπα ἀκόμα:...

— Λέγε, λέγε καὶ δὲν ἀντέχω! φώναξε ὁ κὺρ Μέντιος.

— Στὸν παράδεισο αὐτόν... ὅλα τὰ σαμάρια... πεταμένα σὲ μιὰ γωνιά... μουρμούρισε γρήγορα γρήγορα ἡ ἀλεποῦ. Σπασμένα χίλια κομμάτια! Καὶ πρὸ πάντων...

— Πρὸ πάντων;

— Δὲν ἔχει ἐκεῖ πέρα ἀλογόμυιγες! εἶπε ἡ ἀλεποῦ. Δὲν ἔχει ἐκεῖ πέρα μύλους καὶ μυλωνάδες... Δὲν ἔχει ἐκεῖ πέρα ἀλεύρι νὰ κουβαλᾷς ὅλη μέρα...

— Ναί ναί, ναί, ψιθύρισε ὁ κὺρ Μέντιος, ποὺ ὅλες αὐτὲς οἱ ὑποσχέσεις τὸν εἶχαν κάμει ἀκόμα πιὸ αἰσθηματικό. Ὅλα αὐτὰ καλὰ καὶ ἅγια. Μὰ ἔχω μιὰν ἀνησυχία...

— Ἀνησυχία; εἶπε ἡ ἀλεποῦ λίγο τρομαγμένη. Τί ἀνησυχία, ἀγαπημένε μου μαέστρο;

— Μήπως δὲν ὑπάρχει ἐκεῖ πέρα μουσική; Γιατὶ χωρὶς μουσικὴ... ἐγώ...

— Ἴσια ἴσια τὸ σπουδαιότερο τὸ κρατοῦσα γιὰ τὸ τέλος, ἀποκρίθηκε ἡ παμπόνηρη ἀλεποῦ. Ἔ, λοιπόν, ἀγαπητέ μου, ἀπόψε μάλιστα, ἀπόψε, ἔχει στὸν παράδεισο... μὰ ὄχι, δὲ θὰ μὲ πιστέψῃς...

— Σὲ πιστεύω, σὲ πιστεύω, ἀγαπητή μου! φώναξε ὁ κὺρ Μέντιος. Μίλησε σὲ παρακαλῶ.

— Ἔ, λοιπόν, ἀπόψε ἔχει στὸν παράδεισο μιὰ μεγάλη συναυλία.

— Συναυλία! φώναξε ὁ κὺρ Μέντιος. Τί εὐτυχία! Καὶ ποιοὶ θὰ λάβουν μέρος;

— Ὅλα τὰ χορτοφάγα... Κουνέλια, λαγοί, ἀρνάκια, κατσικάκια.

Τὸ σάλιο ἄρχισε νὰ τρέχῃ ἀπὸ τὸ στόμα τῆς ἀλεποῦς, ποὺ πεινοῦσε φοβερὰ ἡ κακομοίρα καὶ τώρα ποὺ ἔλεγε γιὰ τὰ προβατάκια καὶ τὰ κατσικάκια ἄνοιξε ἡ ὄρεξή της.

— Γιατὶ σταμάτησες, ἀγαπητή μου; ρώτησε μ' εὐγένεια ὁ κὺρ Μέντιος.

— Τίποτα, τίποτα, ἀποκρίθηκε ἡ ἀλεποῦ. Κάποιος πόνος στὴν κοιλιά... Θὰ εἶναι λοιπὸν καὶ τὰ βόδια καὶ τ' ἄλογα, ὅλα, ὅλα σοῦ λέω τὰ χορτοφάγα. Τί χαρὰ ὅταν θ' ἀνοίξουν οἱ πόρτες καὶ θὰ παρουσιαστῇς ἐσύ, εὐγενέστατέ μου μαέστρο!

— Ὤ, καταλαβαίνω πολὺ καλὰ τὴ συγκίνησί τους! εἶπε ὁ κὺρ Μέντιος ποὺ ἦταν, καθὼς βλέπετε, ἀρκετὰ ματαιόδοξος, κι' ἔβλεπε κιόλας τὸν ἑαυτό του στὴ μέση τῆς συναυλίας μὲ φουσκωμένο στῆθος, μὲ σηκωμένο λαιμό, μ' ἀνοιχτὸ στόμα, νὰ γκαρίζῃ.

— Παρακαλῶ, ἀγαπητή μου, ὁδηγήσετέ με... βιάζομαι νὰ λάβω μέρος στὴ συναυλία, ψιθύρισε.

(Ἀκολουθεῖ)

Γιὰ νὰ μαθαίνετε

ΛΙΓΗ ΕΥΘΥΜΙΑ

Γιὰ νὰ ἡσυχάσῃ!

Ἡ Ἑλενίτσα βγαίνοντας περίπατο μὲ τὴ μαμά της, λέει στὸν μικρό της ἀδελφὸ μὲ σοβαρότητα:

— Τοτό, νὰ κάνῃς ἕνα σωρὸ τρέλλες, νὰ μὴν καθήσῃς οὔτε στιγμὴ ἥσυχος.

Καὶ ἐπειδὴ ἡ μαμά της τὴν μαλλώνει:

— Μὰ ξέρετε, μαμά, ἀπαντᾷ, ὅ,τι κι' ἂν τοῦ πῶ, αὐτὸς θὰ κάμῃ τὸ ἐναντίον.

Περίεργο πρᾶγμα...

Μίμης — Κώστα ἅμα φᾷς ἔρχεσαι στὸ σπίτι μου νὰ παίξουμε;

Κώστας — Τὸ σπίτι σου, καϋμένε, εἶναι μακρυά. Ἔλα καλύτερα σὺ στὸ δικό μου, ποὺ εἶναι κοντήτερα.

Μυστικὲς ἐρωτήσεις.

Δάσκαλος: Τί μέρος λόγου εἶναι ὁ...

Μαθητής: Ἐπίθετον τριγενὲς καὶ τρικατάληκτον.

Δάσκαλος: Μπᾶ! καὶ πῶς κάνουν τὰ τρία γένη;

Μαθητής: Ὁ...ἡ...τὸ..

Δάσκαλος: Μὰ τί λές, παιδί μου! Τὸ ἀρσενικὸ εἶναι αὐτοκράτωρ, τὸ θηλυκὸ ἐπαρχία καὶ τὸ οὐδέτερο Μονή.

ΚΑΙ Η ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ;

Στὸ μανάβικο:

— Μπορῶ νὰ πάρω αὐτὰ τὰ δυὸ πορτοκάλλια;

ΤΟ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ

Ὁριζοντίως:

1 Λουλούδι (τὸ ζουμπούλι, στὴν καθαρεύουσα).

2 Πρωτεύουσα διαλυθέντος κράτους τῆς Εὐρώπης — Τόσαι ἦσαν αἱ φυλαὶ εἰς τὰς ἀρχαίας Ἀθήνας.

3 Τελικὸς σύνδεσμος — Καταφατικὸν — Μέτρον ἐπιφανείας.

4 Διότι (ἀρχ.) — Μᾶς σκεπάζει.

5 Θεὸς τῶν Αἰγυπτίων — Ἄνθη.

6 Ἀρχαία Θεὰ — Ὑπάρχει στὰ καράβια.

7 Νότα — Νότα — Καμπούρα.

8 Φωνῆεν — Σύνδεσμος — Ἀντωνυμία.

9 Πρωτεύουσα κράτους τῆς Βαλτικῆς — Νότα.

10 Δηλητήριον — Προσέτι (δημ.).

11 Προτρεπτικὸν — Ἐκκλησία (αἰτιατ.) — Καταστρέφει τὰ ἐνδύματα (καθ.).

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Υ	Α	Κ	Ι	Ν	Θ	Ο	Σ	■	■	Λ
2	Π	Ρ	Α	Γ	Α	■	■	Δ	Ε	Κ	Α
3	Θ	Τ	Ι	■	Ν	Α	Ι	■	Α	Ρ	■
4	Γ	Α	Ρ	■	Ο	Υ	Ρ	Α	Ν	Ο	Σ
5	Ρ	■	Ο	Σ	Ι	Ρ	Ι	Σ	■	Ι	Α
6	Α	Ι	Σ	Α	■	Ι	Σ	Τ	Ο	Σ	■
7	Φ	Α	■	Ν	Τ	Ο	■	Υ	Β	Ο	Σ
8	Ι	Τ	Α	■	Ι	Ν	Α	■	Ο	Σ	Α
9	■	Ρ	Ι	Γ	Α	■	Ν	Τ	Ο	■	Φ
10	Ι	Ο	Σ	■	Ρ	■	Α	Κ	Λ	Μ	Η
11	Α	Σ	■	Ν	Α	Ο	Ν	■	Σ	Η	Σ

Καθέτως:

1 Τὴν βάζουμε κάτω ἀπὸ ἐπιστολὰς καὶ ἔγγραφα — Ἄνθη.

2 Πόλις τῆς Δ. Ἑλλάδος — Ἐπιστήμων.

3 Τὴν ἄνοιξι εἶναι καλός, τὸν χειμῶνα κακὸς — Ταῖς ὁποίαις.

4 Δέκατος τρίτος — Ὡσὰν (δημ.).

5 Κοντοὶ ἄνθρωποι — Ἱερὸν κάλυμμα τῆς κεφαλῆς.

6 Ὄχι σήμερον.

7 Θεὰ — Παλαιὸς Βούλγαρος Βασιλεύς.

8 Σ. Δ. — Πόλις (καθ.) — Τὰ 2)3 τῆς ὀκᾶς.

9 Ὑποθετικὸν — Χρήματα (ἀρχ.).

10 Ἐνεθυμήθη τὸν Σόλωνα — Ἀπαγορευτικόν.

11 Νότα — Δικά σου — Καθαρός, ὄχι ἀσαφής.

Λ. Β. ΧΟΥΣΙΑΔΗΣ

Κρυπτογραφικόν.

12345678905 = Ναύαρχος.
4945575 = Ἀθην. ποταμός.
345175 = Ἀμοιβή.
567875 = Συνδετικὴ ὕλη.
567975 = Πολλὰ πλοῖα
451375 = Τῆς Κορίνθου.
845575 = Ἀναρριχητικόν.
67875 = Ἀπὸ τὸ Ταμιευτήριον δίδεται 4%.

Κ. ΛΥΜΠΕΡΙΑΔΗΣ

Μαγικὴ εἰκὼν χωρὶς εἰκόνα.

— Περικλῆ, διαβάζεις; Ἡ μητέρα περιμένει νὰ τῆς πᾷς...

— Τί, Γιῶργο;

— Αὐτὸ ποὺ σοῦ εἶπα!

Τ. Ι. ΡΙΖΟΔΗΜΟΣ

Τρίγωνον.

* * * * * *
* * * * *
* * * *
* * *
* *
*

1η σειρά: Ἀκρωτήριον τῆς Πελοποννήσου, 2α σειρά: Ποταμὸς τῆς Μακεδονίας, 3η σειρά: Πάρα πολὺ (ἐπιρρ.), 4η σειρά: Ἐθνικὴ ὀργάνωσις, 5η σειρά: Προτρεπτικόν, 6η σειρά: Σύμφωνον.

Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.

Ε. Ν. ΜΟΣΧΟΣ

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 32ου ΦΥΛΛΟΥ

Στυρόλεξον: Ὁριζοντίως· 1 Ἀθήνας—πῦρ, 2 Νίκαια, 3 ἅτι—πρός, 4 Ρέα—παρά, 5 ΝΡ, 6 Ἀμβρακικός, 7 Ναὶ—σᾶς—σά, 8 τε, 9 κρότος—στό, 10 σαΐτας. Καθέτως· 1 ἀκαρνανικά, 2 τέρμα, 3 ἡνία—βέλος, 4 νί—ἄρ, 5 ἀκτὴ—ἀστός, 6 ἴα—κάσσα, 7 ἵπποις, 8 παρά—ΣΤ΄, 9 ὅρκος—τά, 10 ράσα—Σάμος.

Μαγικὴ εἰκών.

Ἔξη παιδιὰ παρακολουθοῦν τὸ ἀγοράκι καὶ τὸ κοριτσάκι ποὺ πατινάρουν. Τὰ βλέπετε;

Θαύματα!

Μπορεῖτε νὰ κάνετε νὰ σταθῇ στὸν τοῖχο ἕνα κομμάτι χαρτί, χωρὶς βέβαια νὰ τὸ κολλήσετε;

Θὰ ἀπαντήσετε, ἀσφαλῶς: Ὄχι! Καὶ ὅμως εἶναι πολὺ εὔκολο... ἐὰν ἀκολουθήσετε τὶς ὁδηγίες μας.

Παίρνετε ἕνα φύλλο χαρτιοῦ μέσων διαστάσεων — ἕνα φύλλο τετραδίου λ. χ. — τὸ ζεσταίνετε μὲ προσοχὴ στὴ φωτιὰ καὶ τὸ τρίβετε ἔπειτα δυνατὰ μὲ ἕνα κομμάτι μάλλινο ὕφασμα, ποὺ ἔχει ζεσταθῆ ἐπίσης. Ἔτσι τὸ χαρτὶ γεμίζει μὲ ἠλεκτρισμό Καὶ ἂν τὸ ἀκουμπήσετε στὸν τοῖχο, θὰ μείνῃ ἐκεῖ.

Τὸ ἴδιο θὰ γίνῃ καὶ στὸ τζάμι. Τὸ χαρτὶ θὰ μείνῃ ἰσχυρὰ προσκεκολλημένο σ' αὐτό.

Θέλετε νὰ κάμετε κι' ἕνα πείραμα, τοῦ ὁποίου ὅμως ἡ ἐπιτυχία δὲν εἶναι πάντοτε ἀσφαλής;

Πλησιάσατε τὸ χέρι σας στὸ χαρτὶ ποὺ εἶναι ἀπάνω στὸ τζάμι.

Τί θὰ συμβῇ;

Θὰ δῆτε νὰ ἀνασηκώνεται λίγο τὸ χαρτί. Καὶ ἀκόμη εἶναι πιθανὸν νὰ ἔλθῃ νὰ κολλήσῃ στὸ χέρι σας.

Στοιχειόγριφος.

Μιὰ φωνὴ ζώου γνωστοῦ
καὶ ὡραίου καὶ πιστοῦ
βάζει σκούφια στὸ κεφάλι
κι' ἡ ἐλευθερία... πάει!

Κ. Β. ΑΝΤΩΝΑΚΗΣ

Διασκεδάζοντας

'Απορία.

Δύο γυιοὶ καὶ δύο πατέρες
τρία μῆλα εὑρήκανε
τὰ σηκῶσαν ἀπὸ κάτω
καὶ τὰ μοιραστήκανε
κι' ἀπὸ ἕν' ἀκέραιο μῆλο
ἦλθε στὸν καθένανε.
"Αν τὸ βρῆς πῶς ἔγιν' ἔτσι
πές μού το καὶ μένανε.

Τὸ κονιάκ.

*Ησαν δύο ἐξερευνηταὶ στὴν 'Αλάσκα καὶ γιὰ νὰ ἀντιδράσουν στὸ τρομερὸ ψῦχος, εἶχαν μαζί τους μερικὲς μποτίλλιες μὲ κονιάκ. Κάπου-κάπου ἔπιναν δυὸ-τρεῖς γουλιὲς καὶ συνήρχοντο.

'Ο ἕνας ὅμως ἀπ' τοὺς δυὸ συντρόφους ἄρχισε νὰ κάνη κατάχρησι στὸ κονιάκ, τὸ ὁποῖον δὲν ἔπινε γιὰ νὰ ζεσταθῆ μόνο, ἀλλὰ γιατὶ κυρίως τοῦ ἄρεσε... 'Ο δεύτερος ἀντελήφθη φυσικὰ τὸ ἐλάττωμα τοῦ συντρόφου του καὶ κάποια μέρα τοῦ εἶπε:

— "Ακουσε, φίλε μου. 'Εδῶ ποὺ βρισκόμαστε, τὸ κονιὰκ χρειάζεται γιὰ φάρμακο κι' ὄχι γιὰ νὰ μπεκρολογοῦμε. "Εμεινε μιὰ μποτίλλια ἀκόμη ἀπὸ τὶς πολλὲς ποὺ εἴχαμε. Αὐτὴ δὲν θὰ τὴν πειράξης ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ. Θὰ τὴν κρατήσουμε γιὰ μιὰ μεγάλη ἀνάγκη.

— Σύμφωνοι! ἀπήντησε ὁ μπεκρῆς.

Πέρασαν μερικὲς μέρες καὶ ὁ προβλεπτικὸς περιηγητὴς ρώτησε τὸν ἄλλον:

— Δὲν πιστεύω νὰ πείραξες τὸ κονιάκ;

— "Α! μπᾶ! εἶπε ὁ μπεκρῆς... Νὰ ἡ μποτίλλια εἶναι γεμάτη.

Καὶ ἔδειξε πραγματικὰ τὴ μποτίλλια, ποὺ τὸ περιεχόμενό της εἶχε παγώσει ἀπὸ τὸ κρύο.

— Εἶσαι ἕνας ψεύταρος κι' ἕνας ἀδιόρθωτος, φώναξε μὲ θυμὸ ὁ ἐξερευνητής. Γιατὶ ἤπιες τὸ κονιάκ;

— Μὰ δὲν τὸ ἤπια!

— "Αστα αὐτά, ὁμολόγησε!

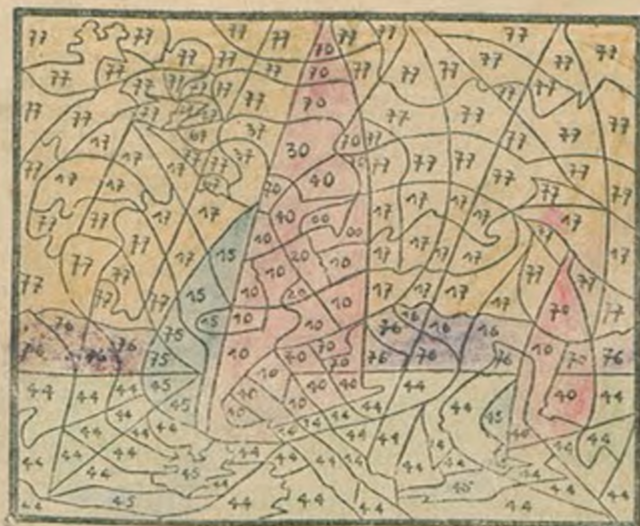
— "Ε, λοιπόν, τὸ ἤπια, ἀλλὰ πῶς τὸ κατάλαβες χωρὶς νὰ πιάσης τὴ μποτίλλια στὰ χέρια σου.

Πῶς τὸ κατάλαβε, ἀλήθεια;

ΧΡΩΜΑΤΙΣΑΤΕ

Στερεώσατε στὸ σχέδιο ἕνα διαφανὲς χαρτὶ καὶ ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὸν πρῶτο ἀριθμὸ ἀπὸ τοὺς δύο

ποὺ ὑπάρχουν σὲ κάθε κομμάτι, χρωματίσατε τὰ μέρη τῆς εἰκόνος ὡς ἑξῆς:

"Οπου ὑπάρχει:

0 μὲ κόκκινο, 2 μὲ ρόζ, 3 μὲ κίτρινο, 4 μὲ πράσινο, 5 μὲ μπλέ, 6 μὲ μώβ, 7 μὲ πορτοκαλλί, 8 μὲ κασταντί. "Οπου 1, θὰ μείνη λευκό.

"Επειτα, σὲ ἄλλο διαφανὲς χαρτί, χρωματίσατε, ὁδηγούμενοι αὐτὴ τὴ φορὰ ἀπὸ τὸν δεύτερο ἀριθμό.

Παροιμία.

Ν, Υ, Σ, Ν, Η, Α, Ν, Θ, Α, Ι, Α, Κ, Α, Ε, Ρ, Ι, Ε, Χ, Ι, Κ, Ι.

Νὰ τοποθετηθοῦν τὰ γράμματα κατὰ τέτοιον τρόπον, ὥστε νὰ διαβάζεται ἕνα γνωστότατον ἀρχαῖον ρητόν.

Μ. Ν. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

Μεταγραμματισμός.

Εἶναι χώρα τῆς 'Ασίας,
Βγάλε Κάπα, βάλε Νῖ
Κι' ἄλλη χώρα τῆς 'Ασίας
'Εν τῷ ἅμα θὰ φανῆ.

Π. ΤΣΙΠΑΡΗΣ

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 32ου ΦΥΛΛΟΥ

Αἰνίγματα: 'Ο καθρέπτης, τὸ ποτάμι.

Λεξίγριφος: Ροδάκινα (ρόδα - Κίνα).

'Ακροστιχίς: Νεολαία (Νέρων, 'Εστία, "Οθων, Λουδῖνον, "Αλτ, 'Ιόνιον, "Αθως).

Τρίγωνον: Λέμβος, ἐμεῖς, μετά, βία, ὅς, Σ.

Μεταγραμματισμός: Φάρος, Πάρος.

Κρυπτογραφικόν: Λαβύρινθος, Αἴολος, Βολιβία, ὕδος, Ρίον, 'Ιούλιος, Ναυαρῖνον, θυσία, Οὐρανία, Σοῦλι.

'Ακροστιχίς.

Τὰ ἀρχικὰ τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν ἀγαπητόν μας πρόσωπον.

1) Πρωτεύουσα κράτους τῆς Ν.Δ. Εὐρώπης. 2) 'Ιστορικὸς ποταμὸς τῆς 'Ελλάδος. 3) Ποταμὸς τῆς 'Αγγλίας. 4) 'Αρχαῖος "Ελλην βασιλεύς. 5) Πόλις τῆς Β. 'Ελλάδος. 6) "Ηρως τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου. 7) Πρωτεύουσα Βαλκανικοῦ κράτους.

Δ. ΡΑΜΜΟΣ

Ποικίλη ἀκροστιχίς.

Τὸ 1ον γράμμα τῆς πρώτης λέξεως, τὸ 2ον τῆς δευτέρας κ. ο. κ., ἀποτελοῦν περίφημον Γάλλον φιλόσοφον, ποιητὴν καὶ συγγραφέα τοῦ 17ου αἰῶνος:

1) Σημεῖον τοῦ ὁρίζοντος. 2) 'Αρχαῖος βασιλεὺς τῶν 'Αθηνῶν. 3) 'Αρχαῖος σοφός. 4) Θνητὸς (ἀρχ.). 5) 'Αρχαῖος ρήτωρ. 6) Τραγικὸς ποιητής. 7) Σπαρτιάτης ναύαρχος. 8) Βασιλεὺς τῆς Σπάρτης. 9) Στρατηγὸς τῶν 'Αθηναίων.

Μ. ΠΑΛΑΜΗΔΟΥ

ΛΙΓΗ ΕΥΘΥΜΙΑ

Πένθιμον...

Στὸ ταχυδρομεῖο.

'Ο Τάκης: Δῶστέ μου ἕνα γραμματόσημον τῶν τριῶν δραχμῶν, παρακαλῶ.

'Ο ὑπάλληλος: 'Ορίστε.

'Ο Τάκης: Μὰ νὰ σᾶς πῶ, στέλνω γράμμα μὲ πένθος. Δὲν ἔχετε γραμματόσημα μὲ μαύρη γραμμὴ γύρω;

'Η καλὴ θέσις.

Ρωτοῦν τὸν Γιαννάκη ἂν ἔχη καλὴ θέσι μεταξὺ τῶν συμμαθητῶν του:

— Καλή, λέει· Εἶμαι κοντὰ στὴν πόρτα καὶ φεύγω πρῶτος ἅμα τελειώση τὸ μάθημα.

Μεγάλη ἀξίωσις.

'Ο Μάκης: "Ηθελα ἑκατὸ κάρτες μὲ τ' ὄνομά μου.

'Ο ὑπάλληλος: Μάλιστα, θὰ σᾶς τὶς παραδώσω αὔριο.

'Ο Μάκης: Περίεργο! Δὲν ἔχετε ἕτοιμες;

Πολὺ σωστά!

'Η μαμὰ τῆς Λουκίας θέλει νὰ τῆς τρυπήση τ' αὐτιά, ἀλλὰ ἡ μικρὴ φοβᾶται.

— 'Ησύχασε, τῆς λέει ἡ μαμά της, ὁ Θεὸς θέλει νὰ τρυποῦν τ' αὐτιά τους τὰ κορίτσια.

— Μαμά, ἂν ὁ Θεὸς ἤθελε νὰ φοροῦμε σκουλαρίκια, θὰ μᾶς ἔβαζε μόνος του τὶς τρύπες.

ΔΕΝ ΤΗΝ ΚΟΝΤΑΙΝΕ;

— "Εκανα τὴν κούνια πολὺ μακρυὰ καὶ γιὰ νὰ μπορῆ νὰ κουνιέται ὁ Τοτός...

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κίνησις Περιφερειακών Διοικήσεων

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

ΦΛΩΡΙΝΑ.— Είς τήν 'Υποδιοίκησιν Ε.Ο.Ν. 'Αρρένων Φλωρίνης και είς συγκεντρώσεις τών Φαλαγγιτών ώμίλησαν ό συνεργάτης κ. Παπαθανασόπουλος, γυμνασιάρχης άρρένων, και οί έπιτελείς τής 'Υποδιοικήσεως.

— 'Επίσης έδόθη μέ καταπληκτικήν έπιτυχίαν θεατρική παράστασις ύπό Φαλαγγιτών και Φαλαγγιτισσών τής 163ης Φάλαγγος 'Αρρένων και Θηλέων μέ τό έργον «Οί Μακεδόνες». Τήν παράστασιν παρηκολούθησαν ό Νομαρχών Γεν. 'Επόπτης Ε.Ο.Ν. κ. Γκολφίνος, ό Περ. Διοικητής Ε.Ο.Ν. 'Αρρένων κ. Γεωργούντζος και άπασα ή έκλεκτή κοινωνία τής πόλεως.

— Είς τήν 'Υποδιοίκησιν Ε.Ο.Ν. 'Αμυνταίου έσυνεχίσθησαν τά μαθήματα τής σχολής βαθμοφόρων.

— Είς τήν 'Υποδιοίκησιν Ε.Ο.Ν. Καστορίας έσυνεχίσθησαν αί διδασκαλίαι είς άπαντας τούς σχηματισμούς. Τοιαύται συγκεντρώσεις έλαβον χώραν έν Καστορίᾳ, είς 'Αργος 'Ορεστικόν, Βογατσικόν, Βασιλειάδα, Λιθιάν, Μεσοποταμίαν, Κορησσόν κ.λ.π. Κατά τάς έν λόγῳ συγκεντρώσεις άνεπτύχθησαν θέματα «Περί δάσους», «Περί έντατικής καλλιεργείας», «Περί Πατρίδος», «Περί οίκογενείας» κλπ.

— Είς τήν 'Υποδιοίκησιν Νεστορίου έγένετο συγκέντρωσις και παράταξις πρός ύποδοχήν τού έπισκεφθέντος ταύτην κ. Γεν. 'Επόπτου Ε.Ο.Ν. Κατ' αύτήν ώμίλησε πρός τούς άξιωματούχους, Φαλαγγίτας και Φαλαγγιτίσσας, ό κ. Γεν. 'Επόπτης έπί τών έν γένει κατευθύνσεων τής Ε.Ο.Ν. και έξέφρασε τήν χαράν του διά τήν συντελουμένην πρόοδον.

— Είς τήν 'Υποδιοίκησιν Πρεσπών έγένοντο συγκεντρώσεις είς άπαντας τούς Σχηματισμούς ταύτης, καθ' άς άξιωματούχοι άνέπτυξαν διάφορα θέματα γενικού ένδιαφέροντος.

'Επίσης είς τήν 'Υποδιοίκησιν Παπαγιάννης έξακολουθεί ή λειτουργία τής σχολής βαθμοφόρων.

Κατά τόν διενεργηθέντα έρανον ύπό τής Ε.Ο.Ν. 'Αρρένων συνελέγησαν περί τάς 6 χιλιάδας αύγά, τά όποία διά τής Νομαρχιακής 'Επιτροπής άπεστάλησαν είς τούς 'Ακρίτας μας. 'Ιδιαιτέρως πρέπει νά έξαρθῇ τό ένδιαφέρον και ό ένθουσιασμός τών Φαλαγγιτών και Σκαπανέων διά τήν όσον τό δυνατόν μεγαλυτέραν συλλογήν δώρων.

'Επίσης συνελέγησαν και άρκετά κυτία σιγαρέττων, φιάλαι κονιάκ και άλλα.

ΔΡΑΜΑ.— Τήν Κυριακήν τού Πάσχα ό Διοικητής τής 'Υποδιοικήσεως Ε.Ο.Ν. Δράμας, έπί κεφαλής τής έξ 'Αθηνών άφιχθείσης άντιπροσωπείας, έπεσκέφθη τά φυλάκια τής περιοχής Κάτω Νευροκοπίου και διένειμε δώρα είς τούς φρουρούς 'Ακρίτας.

"Ετερον τμήμα τής άντιπροσωπείας ύπό άνώτερον βαθμοφόρον τής Περιφερειακής Διοικήσεως έπεσκέφθη τά φυλάκια τής άκριτικής περιοχής Σιδηρονερίου και διένειμε δώρα είς τούς φρουρούς στρατιώτας.

Τήν πρωΐαν τής 29ης 'Απριλίου διακόσιοι πεντήκοντα περίπου βαθμοφόροι και Φαλαγγίται τής Περιφερειακής Διοικήσεως Δράμας μέ έπί κεφαλής τόν Περιφερειακόν Διοικητήν κ. Δημητρίου άνεχώρησαν σιδηροδρομικώς δι' 'Αθήνας και έκείθεν διά Πελοπόννησον πρός έπίσκεψιν τών μνημείων τής πρωτευούσης και τών πόλεων τής Πελοποννήσου.

Μέλη Ε.Ο.Ν. Πρωτευούσης μετά τών Τμημάτων Δράμας είς τόν "Αγνωστον Στρατιώτην Δράμας.

Τούς έκδρομείς έπεθεώρησεν είς τόν Σιδ. Σταθμόν πρό τής άναχωρήσεώς των ό Νομάρχης Δράμας και Γενικός 'Επόπτης Ε.Ο.Ν. κ. Κ. Δήμας.

Τήν 30 'Απριλίου και ώραν 11 π. μ. είς τήν ψαλείσαν έν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ δοξολογίαν έπί τῇ όνομαστικῇ έορτῇ τής Α. Μ. τού Βασιλέως μας παρέστησαν άπαντες οί 'Επιτελείς Διευθυνταί Γραφείων και Διευθύνσεων τής Περιφ. Διοικήσεως και 'Υποδιοικήσεως Δράμας. Τμήμα δέ Φαλαγγιτών είχε παραταχθῇ κατ' άντιζυγίαν πρό τού Μητροπολιτικού Ναού πρός άπόδοσιν τιμών.

Μετά τό πέρας τής δοξολογίας είς τό Μνημείον τού 'Αγνώστου Στρατιώτου κατετέθη στέφανος έκ μέρους τής άντιπροσωπείας Ε.Ο.Ν. 'Αθηνών είς μνήμην τών ήρωϊκώς πεσόντων ύπέρ Πατρίδος. Είς τήν σεμνήν τελετήν παρέστησαν ό Διοικητής τής 'Υποδιοικήσεως Δράμας μετά τών 'Επιτελών τής Διοικήσεως και 'Υποδιοικήσεως Δράμας.

— Τήν 1ην Μαΐου είς τήν όργανωθείσαν ύπό τού 'Εθνικού 'Εργατικού Κέντρου Δράμας έορτήν τής έργασίας παρέστησαν ό Νομάρχης Δράμας και Γενικός 'Επόπτης Ε.Ο.Ν. κ. Κ. Δήμας, ό Διοικητής τής 'Υποδιοικήσεως Δράμας και άνώτεροι βαθμοφόροι.

ΘΡΑΚΗ

ΚΟΜΟΤΙΝΗ.— 'Αντιπροσωπεία τών Σχηματισμών τής Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Πρωτευούσης, μέ έπί κεφαλής συνεργάτην Χρυσού Σήματος έφθασεν ένταύθα ίνα παραδώσῃ τά ύπέρ τών άκριτών μας συλλεγέντα δώρα και μεταφέρῃ τόν άδελφικόν χαιρετισμόν τής Νεολαίας και τού Λαού τής Πρωτευούσης πρός τούς άκοιμήτους φρουρούς τών συνόρων μας, πρός τούς όποίους πάντοτε και ίδιαιτέρως σήμερον στρέφει τό βλέμμα του τό "Εθνος και στηρίζει ή Πατρίς μας τήν άκεραιότητα και τήν άσφάλειάν της.

'Η μετάβασις τής άντιπροσωπείας είς τά σύνορα προεκάλεσεν άπερίγραπτον χαράν είς τούς άξιωματικούς και τούς στρατιώτας τών συνόρων μας.

ΗΠΕΙΡΟΣ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ.— Τήν μεσημβρίαν τής Μεγ. Παρασκευής άντιπροσωπεία τής Ε.Ο.Ν. 'Αρρένων ύπεδέχθη είς τόν σταθμόν αύτοκινήτων τούς έξ 'Αθηνών Φαλαγγίτας, οί όποίοι έφερον τά δώρα τών άκριτών και ώδήγησεν αύτούς είς τά γραφεία τής Ε.Ο.Ν., ένθα έγένετο δεξίωσις. Τό έσπέρας οί συναγωνισταί Φαλαγγίται τών 'Αθηνών ώδηγήθησαν ύπό τών όρισθέντων ξεναγών είς τάς διαφόρους έκκλησίας, ίνα παρακολουθήσουν τούς έπιταφίους.

Τήν Κυριακήν τού Πάσχα άντιπροσωπείαι τής Ε.Ο.Ν. 'Αρρένων και Θηλέων 'Ιωαννίνων μετά τών 'Αθηναίων Φαλαγγιτών έξέδραμον είς τά φυλάκια και τούς λόχους Καλπακίου, σταθμού Δελβινακίου και Κακαβιάς, έπί τών έλληνοαλβανικών συνόρων, και διένειμαν τά δώρα είς τούς άκρίτας, οίτινες έμειναν κατενθουσιασμένοι και έπανειλημμένως έζητωκραύγασαν μέ καταφανή συγκίνησιν ύπέρ τής Νεολαίας. 'Επηκολούθησαν χοροί Φαλαγγιτών και στρατιωτών, ώμίλησε δέ πρός αύτούς, έξάρας τόν ρόλον τού Στρατού και τής Νεολαίας, ό έπί κεφαλής τής άντιπροσωπείας 'Αθηνών.

Τήν έπομένην οί Φαλαγγίται μας έπεσκέφθησαν τά φυλάκια και τούς λόχους Μπουραζανίου, Μέτζανη, έπί τών συνόρων, και Κονίτσης, όπου ό αύτός ένθουσιασμός έπηκολούθησε τών γενναίων μας άκριτών ύπέρ τού Βασιλέως, τού 'Εθνικού Κυβερνήτου και τής 'Εθνικής Νεολαίας. Τά δώρα, τά όποία ήσαν άφθονώτατα, κατασυνεκίνησαν τούς φαντάρους μας. 'Αργά τό έσπέρας έπέστρεψαν είς 'Ιωάννινα.

Τήν πρωΐαν τής αύτής ήμέρας δύναμις Φαλαγγιτών και Φαλαγγιτισσών παρετάχθη πρό τής Μητροπόλεως κατά τήν τέλεσιν δοξολογίας έπί τῇ όνομαστικῇ έορτῇ τής Α.Μ. τού Βασιλέως. 'Αντιπροσωπεία της Ε.Ο.Ν. Νομού 'Ιωαννίνων μετα τήν δοξολογίαν ηύχήθη είς τόν κ. Γενικόν 'Επόπτην τά χρόνια πολλά γιά τήν γιορτή τού Μεγάλου μας Βασιλιά.

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

ΝΑΥΠΛΙΟΝ.— 'Η έπέτειος τής όνομαστικής έορτής τής Α. Μ. τού Βασιλέως μας έωρτάσθη μετά πάσης μεγαλοπρεπείας και έπισημότητος. 'Η πόλις έξύπνησε πλέουσα είς τό κυανόλευκον. Τό χαρμόσυνον γεγονός άνήγγειλαν αί μουσικαί τού Στρατού και τού Δήμου παιανίζουσαι τό έωθινόν, καθώς και 21 κανονιοβολισμοί έκ τού πυροβολείου τής 'Ακροναυπλίας.

Τήν 11ην π. μ., χοροστατούντος τού Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου 'Αργολίδος μεθ' όλοκλήρου τού κλήρου, έψάλη δοξολογία. Παρέστησαν ό κ. Νομάρχης και Γενικός 'Επόπτης Ε.Ο.Ν. μετά τής άξιοτίμου κυρίας του Περιφ. Διοικητρίας, αί πολιτικαί, δικαστικαί και στρατιωτικαί άρχαί, οί βαθμοφόροι τής Ε.Ο.Ν., τά προεδρεία τών έμπορικών, έπαγγελματικών και έργατικών 'Οργανώσεων ώς και άπαντα τά λοιπά σωματεία και όργανώσεις τής πόλεως μετά τών λαβάρων και τών σημαιών των. Πρό τού Ναού ή μουσική άπέδιδε τάς τιμάς είς τούς έπισήμους, ένῷ κατά μήκος τής κεντρικής όδού τής φερούσης είς τόν Ναόν είχε παραταχθῇ άπασα ή δύναμις τής Ε.Ο.Ν. Θηλέων και 'Αρρένων.

Τάς άπογευματινάς ώρας είς τήν πλατείαν τού Συντάγματος, ύπό τούς ήχους τής μουσικής, έχόρευσαν χαριτωμέναι όμάδες Σκαπανισσών έλληνικούς και πλαστικούς χορούς ώς και καντρίλλιες μέ άναλόγους ένδυμασίας, καταχειροκροτηθείσαι ύπό τών παρευρισκομένων.

Τήν έσπέραν ή πόλις έφωταγωγήθη.

ΚΟΡΙΝΘΟΣ.— 'Η 'Υποδιοίκησις Ε.Ο.Ν. Θηλέων Κορινθίας μέ ίδιαιτέραν της εύχαρίστησιν σημειώνει τήν δράσιν τού Σχηματισμού 'Ασσου, ό όποίος κατέβαλε συντόνους ένεργείας διά τήν καλήν λειτουργίαν τών μαθητικών συσσιτίων και έπρωτοστάτησε διά τήν άναβίβασιν έπί σκηνής τού ήρωϊκού δράματος «'Η Μπουμπουλίνα». Τό προϊόν τής θεατρικής παραστάσεως ύπερέβη τάς 12 χιλ. δραχ., διατεθείσας ύπέρ τών μαθητικών συσσιτίων.

— 'Η Φάλαγξ Θηλέων Κιάτου έπρωτοστάτησεν είς γεωργικάς έργασίας, φυτεύσασα διάφορα καρποφόρα δένδρα.

— 'Ο Σχηματισμός Λεχαίου άνέλαβε τήν έκκαθάρισιν τής περιοχής τής προοριζομένης δι' άεροδρόμιον. 'Επίσης ό Σχηματισμός Περιγιαλίου είργάσθη διά τήν καταπολέμησιν τής κάμπης τών πεύκων τής περιοχής του.

— Τό Πάσχα αί Φαλαγγίτισσαι Κορίνθου έπεσκέφθησαν τάς φυλακάς και προσέφεραν είς τούς φυλακισμένους 300 αύγά, 1.000 κουλούρια και άπό 1 πακέτο σιγάρα.

ΠΑΤΡΑΙ.— 'Από τής προπαρελθούσης Πέμπτης ήρχισαν αί έξετάσεις τών μαθητών τής σχολής βαθμοφόρων τής Ε.Ο.Ν. Οί σύλλαμιται έξετάζονται γραπτώς και προφορικώς είς τήν διδαχθείσαν ύλην τών μαθημάτων ύπό έπιτροπής άποτελουμένης έκ τού άναπληρωτού τού Περιφ. Διοικητού Ε.Ο.Ν. 'Αχαΐας ώς προέδρου

'Από τά έγκαίνια τής Ναυτοφάλαγγος τής Ε.Ο.Ν. Πατρών.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κίνησις Περιφερειακῶν Διοικήσεων

καὶ ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν τῆς Ε.Ο.Ν. ὡς μελῶν. Αἱ ἐξετάσεις ἐπερατώθησαν τὴν ἑσπέραν τῆς παρελθούσης Κυριακῆς.

Τὴν 12ην Μαΐου ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος Ε.Ο.Ν. κ. Ἀλ. Κανελλόπουλος κατῆλθεν ἐπὶ τούτῳ εἰς τὴν πόλιν μας καὶ ἐπέδωσεν εἰς τοὺς ἐπιτυχόντας οὐλαμίτας τὰ διάσημα τοῦ ἀξιωματικοῦ τῆς Ε.Ο.Ν.

ΠΥΡΓΟΣ.— Τὴν 30ὴν Ἀπριλίου ἀφίκοντο ἐνταῦθα, προερχόμενοι ἐκ Ζακύνθου, 80 περίπου Φαλαγγῖται τῆς Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Ζακύνθου. Οἱ ἐκδρομεῖς, ἀφοῦ ἐπεσκέφθησαν τὰ ἀξιοθέατα μέρη τῆς πόλεως, μετέβησαν εἰς τὴν ἀρχαίαν Ὀλυμπίαν, ἔνθα ἀρχαιολόγος ἐξήγησεν εἰς αὐτοὺς τὰς ἀρχαιότητας. Ἐκ μέρους τῆς Διοικήσεως Ε.Ο.Ν. Πύργου ὡρίσθησαν δύο ξεναγοὶ ἀξιωματικοί, οἵτινες ἐτέθησαν εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ἐκδρομέων.

ΚΡΗΤΗ

ΧΑΝΙΑ.— Ἡ ἐγκυκλοπαιδικὴ καὶ λογοτεχνικὴ μόρφωσις τῶν μελῶν τῆς Ε.Ο.Ν., ἥτις εἶναι εἷς ἐκ τῶν ἐπιδιωκομένων σκοπῶν της, ἐνετάθη κατὰ τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα μετὰ ζηλευτῆς προθυμίας. Ἀξία ἰδιαιτέρας ἐξάρσεως ὑπῆρξεν ἡ πρωτοβουλία τῶν Φαλαγγιτῶν τῆς 249ης Φάλαγγος, οἵτινες μετὰ θερμοῦ ἐνδιαφέροντος ὡμίλησαν εἰς τοὺς Σχηματισμοὺς των ἐπὶ θεμάτων ἱστορικῆς καὶ λογοτεχνικῆς φύσεως.

— Ἡ κοινωνικὴ δρᾶσις τῆς Ε.Ο.Ν. συνεχίζεται μετὰ τῆς αὐτῆς προθυμίας καὶ θέρμης. Οὕτω ὁ λόχος Στύλου — Προβάρματος Ἀποκορώνου προέβη εἰς τὴν ἀποξήρανσιν ἑλώδους περιοχῆς περὶ τὸ χωρίον Στῦλος ἐκτάσεως 1.000 τ. μ. Ἡ ἐξάωρος ἐργασία τῶν μικρῶν Σκαπανέων καὶ Φαλαγγιτῶν, ἀποσπάσασα τὰ συγχαρητήρια τῶν παρισταμένων προέδρου τῆς Κοινότητος καὶ τοῦ ἱερέως, ἀποδεικνύει πόσον καρποφορεῖ ἡ συντελουμένη διδασκαλία εἰς τοὺς Σχηματισμοὺς τῆς Ε.Ο.Ν.

— Τὸ κήρυγμα τῆς ἐντατικῆς καλλιεργείας εὗρε προθύμους τοῦ Φαλαγγίτας, οἵτινες μετὰ ζηλευτῆς προθυμίας ἐκαλλιέργησαν ἀγρὸν χέρσον ἑνὸς στρέμματος καὶ ἐφύτευσαν 40 μωρέας. Ἐκ παραλλήλου οἱ Φαλαγγῖται Βάμου ἐξακολουθοῦν νὰ ἐργάζωνται διὰ τὴν ἐπέκτασιν τοῦ γυμναστηρίου διὰ νὰ δυνηθοῦν νὰ ἐπιδοθοῦν καὶ καλλιεργήσουν τὸν ἑλληνικὸν ἀθλητισμόν.

— Τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τῆς Περιφ. Διοικητρίας Ε.Ο.Ν. Θηλέων Χανίων κ. Σφακιανάκη κατηρτίσθησαν δύο ὁμάδες ἐξ ἀνωτέρων βαθμοφόρων καὶ Ναυτοφαλαγγιτισσῶν, αἱ ὁποῖαι διῆλθον τὰ καταστήματα τῆς πόλεως συλλέγουσαι δῶρα διὰ τοὺς ἀκρίτας μας ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα. Σύμπασα ἡ Κοινωνία Χανίων ἐπροθυμοποιήθη νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τούτου. Καὶ ὁ πτωχὸς βιοπαλαιστὴς καὶ ὁ μεγαλέμπορος μὲ τὸν ἴδιον ἐνθουσιασμὸν προσέφερον τὸ δῶρόν των.

Τὰ συγκεντρωθέντα δῶρα ἐστάλησαν αὐθημερὸν εἰς τὴν Κεντρικὴν Διοίκησιν.

— Διὰ τῶν ἐνεργειῶν τῆς 248ης Φάλαγγος ἐπλέχθησαν 25 πουλόβερ διὰ τοὺς ἀκρίτας μας.

ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ.— Τὴν προπαρελθοῦσαν Κυριακὴν ἔλαβε χώραν ἡμερησία ἐκδρομὴ 64 Σκαπανέων καὶ Ναυτοσκαπανέων τῆς 253ης Φάλαγγας εἰς Κνωσόν. Τὸ πρόγραμμα, περιλαμβάνον κατασκήνωσιν, παρασκευὴν συσσιτίου, ἀσκήσεις πυκνῆς τάξεως, παιγνίδια καὶ ἐκπαίδευσιν εἰς τὰ σήματα Μόρς, ἐξετελέσθη μετὰ πάσης ἀκριβείας. Ὁ Ὑποδιοικητὴς πόλεως καὶ προαστείων, ἐπισκεφθεὶς τὴν κατασκήνωσιν καὶ παρακολουθήσας τὰς ἀσκήσεις, διεπίστωσε τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐκδρομῆς, τῆς ὁποίας ἡγήθη ὁ Διοικητὴς τῆς 253ης Φάλαγγος.

Τὴν 11ην π. μ. τῆς ἰδίας ἡμέρας καὶ ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τῶν διαλέξεων τῆς 254ης Φάλαγγος ὁ διευθυντὴς τοῦ ΙΙΙ ἐπιτελικοῦ γραφείου τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ἡρακλείου ὡμίλησεν ἐνώπιον τῶν Φαλαγγιτῶν καὶ τῶν Σκαπανέων τῆς ἀνωτέρω Φάλαγγος, περὶ τῆς ὁλοκαυτώσεως τοῦ Ἀρκαδίου.

Κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἔγινεν ὁ τελικὸς ἀγὼν πρωταθλήματος βόλεϋ-μπώλ μεταξὺ τῶν ὁμάδων τῶν Φαλάγγων 253ης καὶ 254ης καθ' ὃν ἀνεδείχθη πρωταθλήτρια ἡ ὁμὰς τῆς 253ης μὲ βαθμοὺς 16—7 καὶ 16—9.

ΡΕΘΥΜΝΟΝ.— Τὴν 2αν Μαΐου τεσσαράκοντα βαθμοφόροι τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Θηλέων Ρεθύμνης μετὰ τῆς Διοικητρίας των κ. Παπαθανασίου ἐξέδραμον εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν Πρέβελη. Πρὸς τοῦτο ἀνεχώρησαν δι' αὐτοκινήτων ἐκ Ρεθύμνης τὴν 7ην π. μ. καὶ μετὰ μίαν ὥραν ἔφθασαν εἰς τὸ χωρίον Κοξαρέ. Ἀπ' ἐκεῖ κατόπιν ἀνεχώρησαν πεζῇ καὶ συνεχίσασαι τὴν πεζοπορίαν ἔφθασαν εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν Πρέβελη περὶ τὴν 11ην π. μ. Ὀλίγας ὥρας βραδύτερον ἔφθασαν εἰς τὴν Μονὴν καὶ ὁ κ. Νομάρχης καὶ Γενικὸς Ἐπόπτης Ε.Ο.Ν. Ρεθύμνης μετὰ τοῦ Ἀνωτέρου Διοικητοῦ Χωροφυλακῆς Κρήτης. Αἱ Φαλαγγίτισσαι παρέμειναν δύο ἡμέρας τυχοῦσαι ἐξαιρετικῶν περιποιήσεων.

— Τὴν 3ην Μαΐου ὁ κ. Γενικὸς Ἐπόπτης μετὰ τῆς Περιφ. Διοικητρίας καὶ τοῦ κ. Ἀγγελακοπούλου, Ἀνωτέρου Διοικητοῦ Χωροφυλακῆς Κρήτης ἀνεχώρησαν ἐκ τῆς Μονῆς τὴν 8ην π. μ. καὶ μετέβησαν εἰς τὰ χωρία Γιαννιοῦ, Λευκώγια καὶ Πλακιᾶ πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν ἐκεῖ τμημάτων Ε.Ο.Ν. Ἀρρένων καὶ Θηλέων. Εἰς τὸ χωρίον Λευκώγια ὁ κ. Γενικὸς Ἐπόπτης ἀνεδέξατο ἐκ τῆς κολυμβήθρας μικρὸ κοριτσάκι ὀνομάσας αὐτὸ Βασιλείαν. Τὴν 5ην μ. μ. τῆς ἰδίας ἡμέρας ἐπέστρεψαν πάλιν εἰς τὴν Μονήν. Τὸ Σάββατον τὸ ἑσπέρας ἀνεχώρησαν μετὰ τῶν τεσσαράκοντα βαθμοφόρων, ἀφοῦ προηγουμένως ὁ κ. Νομάρχης ηὐχαρίστησε τὸν Ἡγούμενον καὶ τοὺς λοιποὺς μοναχοὺς διὰ τὰς περιποιήσεις καὶ τὴν θερμὴν φιλοξενίαν ἧς ἔτυχον πάντες. Μετ' αὐτὸν βαθμοφόρος ἐξ ὀνόματος τῶν λοιπῶν συναγωνιστριῶν ηὐχαρίστησεν ὁμοίως τὸν Ἡγούμενον. Τὴν 12ην π. μ. τοῦ Σαββάτου αἱ ἐκδρομεῖς ἔφθασαν εἰς Ρέθυμνον κατενθουσιασμέναι ἀπὸ τὴν ψυχαγωγικὴν ἐκδρομήν.

— Τὸ παρελθὸν Σάββατον ὁ Λόχος Περιβολίων τῆς 255ης Φάλαγγος μετὰ τῆς Λοχίτου ἐξέδραμεν εἰς τὴν πρωτεύουσαν Κρήτης Χανιά.

— Τὴν 5ην Μαΐου 120 Φαλαγγίτισσαι τοῦ Τάγματος Ρουστίκων τῆς 255ης Φάλαγγος μετὰ τῆς Διοικητρίας τοῦ Τάγματος καὶ τινων ἄλλων βαθμοφόρων ἐξέδραμον εἰς τὴν Σχολὴν Ἀσωμάτων Ἀμαρίου.

Ὁ Γενικὸς Ἐπόπτης μετὰ τῆς Περιφερειακῆς Διοικητρίας Ρεθύμνης καὶ τοῦ Ἐπιτελείου τῆς Διοικήσεως.

— Τὴν 11ην π. μ. τῆς Κυριακῆς 5ης Μαΐου βαθμοφόροι τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Θηλέων Ρεθύμνης ὑπεδέχθησαν τὴν Ὑποδιοικήτριαν Ε.Ο.Ν. Ἡρακλείου μετὰ 15 βαθμοφόρων. Ταύτας ἐδεξιώθησαν εἰς τὴν Λέσχην τῆς 255ης Φάλαγγος. Τὴν 1 μ. μ. παρέθεσαν εἰς αὐτὰς γεῦμα καὶ συνώδευσαν τὰς συναδέλφους των εἰς τὰ ἀξιοθέατα μέρη τῆς πόλεως. Τὴν 5ην μ. μ. τῆς ἰδίας ἡμέρας ἀνεχώρησαν δι' Ἡράκλειον.

— Τὴν παρελθοῦσαν Δευτέραν 6ην Μαΐου ὁ Νομάρχης καὶ Γενικὸς Ἐπόπτης κ. Παπαθανασίου μετὰ τῆς Περιφερειακῆς Διοικητρίας μετέβησαν εἰς τὰ χωρία Ἀνώγεια καὶ Σείσαρχα πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν ἐκεῖ τμημάτων Ε.Ο.Ν. Ἀπὸ τὴν ἐπιθεώρησιν ἔμειναν ἀπολύτως ἱκανοποιημένοι.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ

ΛΑΡΙΣΑ.— Πρὸς τὴν Περιφερειακὴν Διοίκησιν Θηλέων Λαρίσης ὁ στρατηγὸς διοικητὴς τοῦ Β' Σώματος Στρατοῦ ἀπέστειλε τὴν κάτωθι εὐχαριστήριον ἐπιστολὴν διὰ τὰ δῶρα τὰ ὁποῖα συνέλεξεν αὕτη, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα διὰ τοὺς ἀκρίτας μας:

«Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσω ὑμῖν τὴν λῆψιν τόσον τοῦ ὑπ' ἀριθ. 935/25-4-40 ἐγγράφου ὑμῶν, ὅσον καὶ τῶν ἀποσταλέντων διὰ τοὺς ἀκρίτας 355 μικρῶν δεμάτων. Ἡ εὐγενὴς καὶ φιλόπατρις προσπάθεια τῆς ὀργανώσεως ὑμῶν ἐν προκειμένῳ, ἀποδεικνύουσα τὸν ἔνθεον ζῆλον καὶ τὰ πατριωτικὰ ἐλατήρια τόσον ὑμῶν προσωπικῶς, ὅσον καὶ τῶν Φαλαγγιτισσῶν καὶ Σκαπανισσῶν, συγκινεῖ βαθύτατα ἡμᾶς καὶ μᾶς προκαλεῖ αἰσθήματα ὑπερηφανείας καὶ ἀγλαῶν ἐλπίδων διὰ τὴν μὲ τοιαῦτα ἰδανικὰ καὶ μὲ τοιαύτας κατευθύνσεις ἀναπτυσσομένην καὶ ἐξελισσομένην νεολαίαν, τὴν Ἑλληνικὴν Νεολαίαν.

Ἔτι ἡ ἐκδήλωσις αὕτη ἀποδεικνύει καὶ ἓν ἀκόμη εὔελπι σημεῖον διὰ τὸ μέλλον τῆς Ἑλλάδος, τὴν ἀλληλεγγύην καὶ ἀντίληψιν καθηκόντων σεβασμοῦ, ἀγάπης τῆς νεολαίας, τῶν μελλόντων δηλαδὴ πολιτῶν Ἑλλήνων καὶ μητέρων Ἑλληνίδων πρὸς τὸν Στρατόν.

Ἐπὶ τούτοις δέξασθε μετὰ τῶν συγχαρητηρίων ἡμῶν διὰ τὴν ἐν προκειμένῳ ἐνέργειαν καὶ τὴν ἐν γένει δρᾶσιν ὑμῶν καὶ τὰς θερμὰς εὐχαριστίας ἐμοῦ τε καὶ τῶν ὁπλιτῶν τῆς Προκαλύψεως εἰς ὑμᾶς, τὰς Φαλαγγιτίσσας καὶ Σκαπανίσσας, εἰς ἃς ἐπίσης εὐχόμεθα ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα πᾶν ἀγαθόν.

Ἐν Λαρίσῃ τῇ 27ῃ Ἀπριλίου 1940

Δ. Παπαδόπουλος
Ἀντιστράτηγος»

ΤΑ ΝΗΣΙΑ

ΜΥΤΙΛΗΝΗ.— Τὴν προπαρελθοῦσαν Κυριακὴν οἱ Σκαπανεῖς τοῦ 1ου Τάγματος τῆς 187ης Φάλαγγος Μυτιλήνης ἐξέδραμον δι' αὐτοκινήτων εἰς τὸ χωρίον Μανδαμάδον συμφώνως τῷ προγράμματι τῆς Δ)σεως Ψυχαγωγίας τῆς Π. Διοικήσεως Λέσβου.

Εἰς τοὺς ἐκδρομεῖς ἐπεφύλαξαν ἐνθουσιώδη ὑποδοχὴν οἱ Φαλαγγῖται καὶ Σκαπανεῖς τοῦ Σχηματισμοῦ Μανδαμάδου.

— Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας τὸ τμῆμα τῆς μουσικῆς τῆς Ε.Ο.Ν., τὸ ὁποῖον συνώδευσε τὸ τάγμα, ἐπαιάνισε διάφορα πατριωτικὰ ᾄσματα εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ χωρίου.

— Ἡ Ε.Ο.Ν. Λέσβου, ἐν τῇ προσπαθείᾳ της διὰ τὴν ἀρτιωτέραν ἐπαγγελματικὴν κατάρτισιν τῶν ἐργαζομένων μελῶν αὐτῆς, ἵδρυσε νυκτερινὴν σχολὴν μὲ προσωρινὸν διευθυντὴν τὸν καθηγητὴν τοῦ Πρακτικοῦ Λυκείου Μυτιλήνης κ. Νικ. Σωτηράκην.

ΣΥΡΟΣ.— Εἰς τὴν Σῦρον αἱ Φαλαγγίτισσαι καὶ Σκαπάνισσαι εἰργάσθησαν ἐντατικώτατα καθ' ὅλον τὸν μῆνα Ἀπρίλιον. Τὸ πρόγραμμα τῶν μαθημάτων Οὐλαμοῦ βαθμοφόρων ὑπῆρξε πλουσιώτατον. Ἐδιδάχθησαν μαθήματα οἰκοκυρικῆς ὑπὸ τοῦ Α' Ἐπιτελοῦς, μαθήματα παιδαγωγικὰ ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ κ. Κατσουροῦ, μαθήματα ἐργοχείρων, χορῳδίας, ὑγιεινῆς καὶ ἐγένοντο ἀσκήσεις στρατιωτικῆς προπαιδεύσεως.

Εἰς τὰς Φαλαγγιτίσσας καὶ Σκαπανίσσας ἐγένοντο μαθήματα «Περὶ Ἔθνους, Οἰκογενείας καὶ Θρησκείας».

— Ἐπίσης ἐγράφησαν ὑπὸ Φαλαγγιτισσῶν καὶ βαθμοφόρων ἐκθέσεις περιγραφῆς τῆς ὡραιοτέρας τοποθεσίας καὶ ἐστάλησαν εἰς τὴν Κεντρικὴν Διοίκησιν Ε.Ο.Ν. διὰ τὸν προκηρυχθέντα διαγωνισμόν. Ἀπεστάλησαν ἐπίσης καὶ λαμπρὰ ἔργα τέχνης λαϊκῆς, ἐκτελεσθέντα μετὰ μεγίστης προσοχῆς ὑπὸ Φαλαγγιτισσῶν καὶ βαθμοφόρων τῶν διαφόρων Ὑποδιοικήσεων Θηλέων Ε.Ο.Ν. Κυκλάδων διὰ τὸν προκηρυχθέντα σχετικὸν διαγωνισμόν. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ τοῦ ἑορτασμοῦ τοῦ Ἁγίου Πάσχα καὶ τῆς ἑορτῆς τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως ὑπερβαίνουν πᾶσαν περιγραφήν. Μετὰ μεγίστης προθυμίας καὶ μὲ ἀπαράμιλλον τάξιν καὶ πειθαρχίαν οἱ Σχηματισμοὶ ὅλων τῶν Ὑποδιοικήσεων Ε.Ο.Ν. Θηλέων Κυκλάδων ἔλαβον μέρος εἰς τὴν περιφορὰν τοῦ Ἐπιταφίου, εἰς τὴν τελετὴν τῆς Ἀναστάσεως καὶ κατὰ τὴν δοξολογίαν καὶ παρέλασιν διὰ τὴν ἑορτὴν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως.

αλληλογραφία μας

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Κ. ΠΗΛΙΟΥΣΗΝ. Τὸ ποίημα «Στὴν ἐξοχὴ» ὡς ἰδέα ὡραῖο, ἀλλὰ ὡς ἐκτέλεσις ὑστερεῖ πολύ. — ΛΕΥΚΗΝ ΡΟΥΣΑΚΗ. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν διὰ τὰ θρησκευτικά σας ἀρθρίδια. Δυστυχῶς δὲν δυνάμεθα νὰ τὰ δημοσιεύσωμεν, καθότι ἡ εἰδικὴ σελὶς τοῦ περιοδικοῦ δὲν διαθέτει χῶρον περισσότερον τῆς ὑπὸ εἰδικῶν δημοσιευομένης θρησκευτικῆς ὕλης. — Μ. ΔΕΣΠΟΤΙΔΗΝ, Ἀμοργόν. Τὰ ἀποσταλέντα ἐλήφθησαν καὶ ἂν δὲν ἐδημοσιεύθησαν, εἰς τοῦτο πταίει ἡ ἔλλειψις χώρου. Τὸ ἔχομε πῆ πολλὲς φορὲς ὅτι ὁ χῶρος διὰ τὰς ξένας δημοσιεύσεις εἶναι πολὺ περιωρισμένος. Παρετηρήσαμεν ὅμως εἰς τὴν ἐπιστολήν σας ὅτι τὸ ἐνδιαφέρον σας διὰ τὴν ἐθνικὴν ἀγωγὴν τῶν νέων κρέμεται ἀπὸ μιὰ κλωστή, δηλ. μόνον ἐὰν σᾶς δημοσιεύωμεν ὅ,τι μᾶς ἀποστέλλετε, ἄλλως «τούτου μὴ γενομένου, ὅπως γράφετε, ἐκφράζετε τὴν βαθυτάτην λύπην σας διότι ἀναγκάζεσθε νὰ παραιτηθῆτε»... Τοιούτου εἴδους ἐνδιαφέροντα δὲν δυνάμεθα δυστυχῶς νὰ τὰ ἐκτιμήσωμεν. — ΕΛ. ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΙΔΗΝ. Ἀρκετὰ καλὸ τὸ ποίημά σας «Ἐργασία». Δημοσιεύομεν μερικοὺς στίχους:

ΕΡΓΑΣΙΑ

Ὅταν σβήσ' ὁ Αὐγερινὸς
Πρὶν ὁ Ἥλιος ξεπροβάλῃ
Μὲ μιὰ φλόγα στὴν ψυχὴ
Ὅλοι στὴ δουλειά μας πάλι
Ὑπερήφανοι νὰ τρῶμε
Τὸ ψωμί μας μὲ ἱδρῶτα
Χωρὶς λύπες, χωρὶς ἔγνοιες,
Χωρὶς βάσανα σὰν πρῶτα.

Στὸ πλευρὸ τοῦ Κυβερνήτη
Ποὺ μᾶς βλέπει μὲ συμπόνια
Μέγα θἄχωμε προστάτη
Στὰ μεγάλα μας τὰ χρόνια.

ΠΕΛΑΡΓΙΔΗΝ ΡΩΜΥΛΟΝ. Τὰ ποιήματά σας «Ζητιάνος» καὶ «Πολύτιμος σύντροφος» ὡς ἰδέαι εἶναι ὡραῖαι, δυστυχῶς ὅμως ἡ διαχείρισις τοῦ στίχου εἶναι ἄτεχνος. — ΓΥΜΝΑΣ. ΘΗΛΕΩΝ, Ἀγρίνιον. Καλὴ ἡ ἔκθεσις τῆς μαθητρίας σας, ἀλλὰ νομίζομεν ὅτι δὲν εἶναι ἀκόμη δημοσιεύσιμη. — ΑΘΑΝ. ΤΣΙΚ. Ὡραία ἡ ἔμπνευσίς σας καὶ γενικὰ καλὸ τὸ διήγημα «Τρεῖς ἀδελφές», ἀλλὰ πρὶν τὸ δημοσιεύσουμε θὰ θέλαμε νὰ ξέρουμε ἂν εἶναι ἀποκλειστικὰ δικό σας ἢ ἂν τὸ ἔχετε διασκευάσει ἢ ἐμπνευσθῆ ἀπ' ἄλλου. — ΕΛΕΝ. ΠΛΟΥΜ. Τὸ διήγημά σας «Ὁ προστατευόμενος τῆς Νεολαίας», ἐνῷ στὴν ἀρχὴ εἶναι ὡραιότατο, ἔπειτα ἀδυνατίζει. Νομίζομε πὼς μπορεῖτε νὰ τὸ διορθώσετε, ὥστε νὰ γίνῃ δημοσιεύσιμο. Νὰ ἔχετε ὑπ' ὄψιν σας ὅτι πρέπει πάντα ν' ἀποφεύγετε τὴ ρητορεία καὶ τὸν στόμφο καὶ ἀντὶ νὰ κάνετε σεῖς κρίσεις πρέπει ν' ἀφίνετε τὰ πράγματα νὰ μιλοῦν μέσα ἀπὸ τὴ δρᾶσι τοῦ διηγήματος. — Γ. Θ. ΚΑΝΔΗΛ. Πολὺ ἐνδιαφέρουσα ἡ μελέτη σας, ἀλλὰ εἶναι γραμμένη εἰς τόσο ἀρχαΐζουσαν γλῶσσαν, ὥστε νὰ εἶναι δυσνόητη καὶ συνεπῶς ἀκατάληπτη γιὰ τὸ μεγαλύτερο ἀναγνωστικὸ κοινὸν τοῦ περιοδικοῦ μας, ποὺ ἀποτελεῖται ἀπὸ μαθητικὸν κόσμον καὶ ἀπὸ παιδιὰ ἐργαζόμενα. Μπορεῖτε, ἂν θέλετε, νὰ τὴν ἀπλουστεύσετε καὶ νὰ τὴν ξαναστείλετε. — ΚΩΝΣΤ. ΛΑΜΠΡ. Καλογραμμένο τὸ βιογραφικὸ σημείωμά σας, ἀλλὰ ὄχι ἀκόμη ὡλοκληρωμένο. Ἐξ ἄλλου τὴν σειρὰν αὐτὴν τῶν νεωτέρων ἱστορικῶν βιογραφιῶν τὴν ἔχει ἀναλάβει στὸ περιοδικό μας, ὅπως θὰ ἔχετε παρατηρήσει, ὡρισμένος τακτικὸς συνεργάτης μας. — ΚΩΝΣΤ. ΚΟΣΜ. Κατὰ γενικὴν ἀρχήν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἔλλειψιν ἐπαρκοῦς χώρου, ἀποφεύγουμε τὴν δημοσίευσιν ὁμιλιῶν ἢ διαλέξεων. — ΤΑΣ. ΚΑΡΤ. Καλὴ ἡ περιγραφή σας, ἀλλὰ στεγνὰ ἀφηγηματικὴ καὶ χωρὶς ἀνώτερο καὶ εὐρύτερο ἐνδιαφέρον. — Σ' ἐκεῖνον ποὺ ἔγραψε τὸ διήγημα «Ὁ γέρω Γιάννης»: Τί φοβερὰ καὶ τρομερὰ πράγματα εἶναι αὐτὰ ποὺ περιγράφετε; Δὲν βρήκατε κανένα ἄλλο, καλύτερο, ὡραιότερο, πιὸ εὐχάριστο θέμα; Δὲν κάνουν γιὰ μᾶς οἱ ὑπερτραγικὲς αὐτὲς ἱστορίες. Κι' ἔπειτα, γιατί δὲν ὑπογράφετε; — Ν. ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΝ. Δημοσιεύουμε ἐδῶ τὸ χαριτωμένο ἠθογραφικὸ ποιηματάκι σας:

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΓΕΩΡΓΟΣ

Ξημερώματα χτυπάει
τοῦ μικροῦ χωριοῦ ἡ καμπάνα.

Σήκω, λέει στὸ γυιὸ ἡ μάνα,
τὸ χωράφι θὰ σπαρῇ.

Ἐξημέρωσε μανούλα;
Τρίβει ὁ γεωργὸς τὰ μάτια,
κι' ἑτοιμάζει τὰ δεμάτια
νὰ τὰ δώσῃ τοῦ ψαρῆ.

Ρίχνει μιὰ μπουκιὰ στὸ στόμα,
τὸ σελλώνει τὸ μουλάρι
καὶ γεμᾶτος μὲ καμάρι
ξεκινᾷ γιὰ τὴ σπορά.

Ὅλη μέρα σπέρνει, σπέρνει,
μὰ τὸ βράδυ θὰ ἡσυχάσῃ,
λίγα χόρτα θὰ ἑτοιμάσῃ
στὴν κατσίκα δροσερά.

Κι' ὅταν πιὰ τὸ δρόμο πάρῃ
κι' ἀπὸ μακριά, ἀπὸ πέρα,
ἀντικρύσῃ τὴ μητέρα
μ' ἀνοιχτὴ τὴν ἀγκαλιά,

«Μάνα μου»! γλυκὰ φωνάζει
καὶ τρελλὸς ἀπ' τὴ χαρά του
δέχεται στὰ μάγουλά του
δυὸ ὁλόγλυκα φιλιά.

Γ. ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ. Ἀπὸ τὸ ἐνθουσιῶδες ποίημά σας γιὰ «Τῆς Ε.Ο.Ν. τὰ παιδιὰ» ἀναφέρουμε τοὺς κάτωθι στίχους:

Τῆς Νεολαίας τὰ παιδιὰ περνοῦν
πάνε μπροστὰ καὶ δὲ γυρνοῦν!
Βουνὰ ἀνεβαίνουν καὶ γκρεμοὺς
καὶ χαιρετοῦν τοὺς οὐρανούς!
Εἴμαστε μεῖς διαλεγμένα βλαστάρια
σ' ὄμορφη γῆ θρεμμένα παλληκάρια!

ΘΕΟΦ. ΜΠΟΥΡΑΝ. Καλὸ τὸ παραμυθάκι καὶ τὸ κρατήσαμε. Μὰ τὰ «Ἔξυπνα καὶ κουτὰ» δὲν εἶναι οὔτε ἔξυπνα οὔτε κουτά. — ΛΕΩΝ. ΚΑΝΕΛΛΟΝ. Τὰ ποιήματά σας δείχνουν τὸν βαθὺν πατριωτισμό σας, μὰ δὲν εἶναι ἀκόμη δημοσιεύσιμα. Δὲν ἔχουν στιχουργία. Καὶ τὸ διηγηματάκι εἶναι ἐπίσης ἀκόμη ἀνώριμο. — Π. ΣΤΑΡΟΝ. Πολὺ καλὴ καὶ χρήσιμη ἡ ἐνέργειά σας σχετικὰ μὲ τὴ χρησιμοποίησι τῆς σχολικῆς βιβλιοθήκης ἀπὸ τοὺς μαθητάς, καὶ σᾶς συγχαίρομεν γιὰ τὴ φροντίδα σας, ἡ ὁποία, ὅπως ἐμφαίνεται ἀπὸ τὶς μικρὲς μελέτες τῶν μαθητῶν, θὰ εἶναι ἀποτελεσματική. Νομίζουμε ὅμως ὅτι εἶναι ἀκόμα πρόωρον νὰ δημοσιευθοῦν οἱ μελέτες αὐτές. — ΝΙΚΟΛ. ΓΚΟΡΤΣΟΛΟΓΟΝ. Ἀρκετὰ καλὴ ἡ μελέτη σας, ἀλλὰ ἐπειδὴ εἶναι δύσκολο, ἀπὸ στενότητα χώρου, νὰ τὴ δημοσιεύσουμε ὁλόκληρη, θὰ παραθέσουμε ἀπόσπασμα σὲ εἰδικὴ σελίδα ποὺ ἑτοιμάζουμε. — ΧΡΗΣΤΟΝ ΚΑΝΕΛΛΟΝ. Στὴν ἴδια σελίδα θὰ δημοσιεύσουμε καὶ μερικοὺς στίχους ἀπὸ τὸ ποίημά σας. — ΙΩΑΝΝΗΝ ΜΠΑΖΗΝ. Αὐτὸ ποὺ ζητᾶτε, νὰ σᾶς κατατοπίζωμεν λεπτομερῶς ἐπὶ τῶν σφαλμάτων τῆς συνεργασίας ποὺ μᾶς στέλλετε, δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ. Διότι εἶναι τόσον πολλοὶ ὅσοι μᾶς στέλλουν συνεργασίαν, ὥστε, ἂν ἀπεφασίζαμε νὰ κάμωμε τὸν δάσκαλο στὸν καθένα, δὲν θὰ μᾶς ἔφτανε ὁλόκληρος ὁ χῶρος τῆς «Νεολαίας». Νὰ ἀρκῆσθε λοιπὸν στὰ λίγα λόγια ποὺ σᾶς λέμε. Καὶ τώρα θὰ σᾶς ποῦμε πάλι δυστυχῶς πὼς τὰ νέα ποιήματά σας δὲν εἶναι δημοσιεύσιμα. Μὴ βιάζεσθε. — ΘΑΝ. ΠΑΝΤΟΠΟΥΛΟΝ. Ἡ ἰδέα τοῦ διηγήματός σας καλή, ἀλλὰ ὑστερεῖ ἡ ἐκτέλεσίς του. Διαβάστε διηγήματα ἐκλεκτῶν συγγραφέων μας. — ΙΩΑΝ. ΒΑΛΛΑΝ. Δυστυχῶς ἡ στενότης τοῦ χώρου δὲν μᾶς ἐπιτρέπει νὰ δημοσιεύσωμεν ἐκτενεῖς περιγραφὲς πασχαλινῶν ἑορτασμῶν. Τὸ ἴδιο παρακαλοῦμε νὰ ἔχουν ὑπ' ὄψιν τους καὶ ὅσοι ἄλλοι μᾶς ἔστειλαν παρόμοιες περιγραφές, ποὺ ἔχουν ἐξ ἄλλου ἤδη χάσει καὶ τὴν ἐπικαιρότητά τους.. — ΕΥΘ. ΚΟΡΡΕΝ. Τὸ διήγημα, ποὺ μᾶς στείλατε, εἶναι βέβαια μετάφρασις ξένου, γιατὶ οὔτε βαρώνη ἔχουμε στὴν Ἑλλάδα, οὔτε ὀνόματα σὰν τὸν κ. Γκυτρὶ ποὺ μᾶς παρουσιάζετε. Δὲν ὑπῆρχε τίποτε Ἑλληνικὸ ποὺ νὰ σᾶς ἐμπνεύσῃ, ὥστε νὰ γράψετε κάτι δικό σας; — ΧΑΡΙΤΟΝ. «Ἡ Λαμπὰς τῆς Ἀναστάσεως» ἔχει θρησκευτικὸ αἴσθημα, γιὰ τὸ ὁποῖον καὶ σᾶς συγχαίρομεν, ἀλλὰ γιατὶ νὰ τὸ ντύσετε μὲ μιὰ τόσο ἀρχαΐζουσαν γλῶσσαν καὶ νὰ τὸ περιτυλίξετε μ' ἕναν θαμπὸ πέπλο... φιλοσοφίας; Πιὸ ἁπλᾶ, παιδιά, πιὸ ἁπλᾶ καὶ στὴ γλῶσσα καὶ στὰ νοήματα! — ΝΙΚ. ΠΛΗΒΟΥΡΗ καὶ ΑΙΚ. ΚΑΝΑΚΗ. Καλὸ τὸ παραμυθάκι σας καὶ θὰ τὸ δημοσιεύσουμε. — ΜΑΡΙΑΝ Γ. ΠΟΝΗΡΟΥ. Μᾶς συγκίνησαν τὰ ὡραῖα καὶ θερμὰ λόγια σας. Δημοσιεύουμε σὲ εἰδικὴ σελίδα ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸ γράμμα σας. — ΔΗΜ. ΖΑΡΑΦΩΝΙΤΗΝ. Καλὸ τὸ διορθωθὲν ποίημά σας καὶ θὰ δημοσιεύσουμε μερικοὺς στίχους στὴν εἰδικὴ σελίδα. — ΑΝΔΡ. ΚΟΛΛΙΑΝ καὶ Α. ΠΑΓΩΝΗΝ. Μπράβο, παιδιά. Καὶ μόνο ποὺ σκεφθήκατε νὰ τραγουδήσετε τὴν Ἑλληνική μας φύσι, ἀξίζει συγχαρητήρια. Κι' ἐξ ἄλλου τὴν τραγουδήσατε καλά, γιατὶ τὴν τραγουδήσατε μὲ ἁπλότητα καὶ εἰλικρίνεια. Θὰ τὸ δημοσιεύσουμε. — ΘΕΜ. ΑΜΟΥΡΓΗΝ. Ἀπὸ τὸ ποίημά σας, ποὺ εἶναι ἀρκετὰ καλό, δημοσιεύουμε ἐδῶ λίγους στίχους:

ΤΟ ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑΣ

Τώρα ποὺ ἀνθίζουν τὰ κλαδιὰ
Καὶ βγάζει ἡ γῆς χορτάρι
Κι' ὠχροὶ δὲν εἴμαστε παιδιὰ
Ἀλλὰ ὅλων τὸ καμάρι,
Ἂς εὐχηθοῦμε ἀπ' τὴν καρδιὰ
Γιὰ κεῖνον πὤχει λύσει
Τὸ πρόβλημα στὴν Ἐργατιὰ
Χρόνια πολλὰ νὰ ζήσῃ.

Ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη τὴ ματιὰ
Στὸ βλέμμα αὐτὸ βυθίστε
Ποὺ ρίχνει τώρα ἡ Ἐργατιὰ
Φωτεινό, κι' ἀκλουθῆστε
Τὸ Βασιλιᾶ μας κι' Ἀρχηγὸ
Στὸ θρυλικό τους δρόμο
Πάντα γιὰ νἄχουμε ὁδηγὸ
Τοῦ λυτρωμοῦ τὸ νόμο.

ΟΙ ΤΟΙΧΟΓΡΑΦΙΕΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 1033)

ἀπὸ ἀρχαϊκώτερα πρότυπα καὶ νέα παραμένουν τεχνικῶς κάπως ἀναφομοίωτες, κατορθώνει παρὰ ταῦτα νὰ δημιουργήσῃ ἕνα προσωπικὸ ὕφος, ἀπομακρυσμένο ἀπὸ τὴν παράδοση καὶ νεωτερίζον, ἀλλὰ χαρακτηριστικὸ γιὰ τὴ λεπτὴ καλαισθησία του, τὴν κομψότητά του καὶ τὴν αἴσθηση τοῦ ρυθμοῦ, ὅπως τὸν δείχνει τὸ μικρὸ κομψοτέχνημά του τοῦ παρεκκλησίου τῆς Λαύρας, ποὺ εἶναι καὶ ἡ καλυτέρα δημιουργία του. Τελειώνοντας τὸ συνοπτικὸ τοῦτο σημείωμα γιὰ τὴ δράση τῆς Κρητικῆς σχολῆς δὲν πρέπει ἴσως νὰ παραλείψουμε τὴν ἐξαιρετική της ἐπίδοση στὴν εἰκονογραφία τῶν φορητῶν εἰκόνων, τέχνη εἰς τὴν ὁποία πάντοτε διέπρεψε καὶ τῆς ὁποίας ἐξαίρετα δείγματα ἀποτελοῦν ἀκόμη τὰ διασωθέντα ἔργα τοῦ Μιχαὴλ Δαμασκηνοῦ (1520), (1529· Ἐμ. Τζάνε, ἱερέως (1915)· Βίκτωρος, Στάη, Σγουροῦ, Παλαιοκάπα καὶ λοιπῶν τεχνιτῶν τῆς Βενετοκρητικῆς λεγομένης σχολῆς, τῆς ὁποίας ὑστάτη μορφὴ ἀλλὰ καὶ κατάπτωσις εἶναι καὶ ἡ τῶν Ἑπτανησίων ζωγράφων (Μόσχου, Τζαγκαρόλα, Κουτούζη καὶ ἄλλων).

ΣΤΡΑΤΗΣ ΔΟΥΚΑΣ

ΤΟ ΛΙΟΝΤΑΡΙ, ΤΟ ΚΑΠΛΑΝΙ ΚΙ' Ο Α·Ι·ΤΟΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 1037)

στὸ πεζοῦλι τῆς ἀδερφῆς του, καὶ βγῆκε ἡ δούλα νὰ πάρῃ νερό, καὶ τῆς ζητάει νὰ πιῇ, καὶ ρίχνει τὸ δαχτυλίδι του στὸ μαστραπᾶ της. Σὰν εἶδε ἡ βασιλοπούλα τὸ δαχτυλίδι, κατάλαβε πὼς ἦρθε ὁ ἀδερφός της, κι' ἔστειλε τὴ δούλα νὰ τοῦ φωνάξῃ νὰ μπῇ μέσα. Κι' ἀφοῦ μπῆκε μέσα, ἀγκαλιαστήκανε, φιληθήκανε καὶ τὸν ρωτάει: Γιατὶ ἦρθες;

Καὶ τῆς μολόγησε τὰ πάθη του. Τότες ἦρθε κι' ὁ ἀϊτός, καὶ τὸν ρώτησε γιατὶ ἦρθε. Καὶ κεῖνος τὸν ρώτησε, ἂν ξέρῃ τὶς ἴλινες τὶς μπίλινες.

— Ἐγὼ δὲν τὶς ξέρω, εἶπε, μόν' αὔριο θὰ συνάξω ὅλα τὰ πετούμενα, κι' ἴσως κανένα τὶς ξέρει.

Τὸ πουρνὸ συνάχτηκαν ὅλα τὰ πετούμενα, καὶ τὰ ρώτησε ὁ ἀϊτός, ἂν ξέρουν τὶς ἴλινες τὶς μπίλινες.

— Ἐμεῖς δὲν τὶς ξέρουμε, εἶπαν, μόν' λείπει μιὰ κουτσογερακίνα κι' ἴσως αὐτὴ νὰ τὶς ξέρῃ.

Ἦρθε κι' ἡ κουτσογερακίνα καὶ τὶς ἤξερε. Τότες τῆς εἶπε ὁ ἀϊτός:

— Νὰ πᾶς τοῦτον τὸν ἄνθρωπο στὶς ἴλινες στὶς μπίλινες.

— Τὸν 'πάω! εἶπε ἡ κουτσογερακίνα.

Κι' ἀφοῦ ζύγωσαν στὶς ἴλινες στὶς μπίλινες, τρύπησαν τὰ σιδερένια του παπούτσια. Βρῆκε αὐτοῦ τὴ γυναῖκα του, ποὺ ἦταν μὲ ἄλλες ξωθιές, καὶ τὴν πῆρε στὸ βασίλειό του καὶ τὴ στεφανώθηκε.

Τύποις: «ΠΥΡΣΟΥ» Α. Ε.

1) Μέλη τῆς Ε.Ο.Ν. Θηλέων Χίου προπονούμενα εἰς τὸν δρόμον. 2) Ἀπὸ τὴν ἑορτὴν τοῦ δάσους εἰς θέσιν «Κόνταβος» Ἀργοστολίου. 3) Φαλαγγίτισσαι τοῦ 9ου Γυμνασίου Θηλέων Ἀθηνῶν. 4) Ἀπὸ τὸν Τομέα Ε.Ο.Ν. Κολυμβαρίου Χανίων Κρήτης. 5) Μέλη τῆς Ε.Ο.Ν. Ἀρρένων Βάμου Χανίων Κρήτης. 6) Ὁ 1ος Λόχος τῆς 268ης Φάλαγγος βαδίζει διὰ τὴν στέψιν τοῦ ἀγάλματος τοῦ Κανάρη.

